

OUTOKUMMUN KAUPUNKI

TILINPÄÄTÖS 2023

Sisällysluettelo

1. Toimintakertomus	5
1.1 <i>Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa .....</i>	5
1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus	5
1.1.2 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	7
1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	9
1.1.3.1 Yleinen taloudellinen kehitys	9
1.1.3.2 Oman talousalueen kehitys	15
1.1.4 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa	23
1.1.4.1 Toiminta	23
1.1.4.2 Talous	25
1.1.5 Kaupungin henkilöstö	32
1.1.6 Ympäristöasiat	35
1.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat	36
1.1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	37
1.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	39
1.2 <i>Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä .....</i>	39
1.3 <i>Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus .....</i>	60
1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	60
1.3.2 Toiminnan rahoitus	61
1.4 <i>Rahoitusasema ja sen muutokset .....</i>	63
1.5 <i>Kokonaistulot ja -menot .....</i>	64
1.6 <i>Kuntakonsernin toiminta ja talous .....</i>	65
1.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	65
1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus	65
1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	67
Koy Kummun Kodit	68
Outokummun seudun teollisuuskylä Oy	70
Outokummun Seurojentalo Oy	72
Matkakumpu Oy	73
1.6.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	76
1.6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	76
1.6.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	79
1.7 <i>Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet .....</i>	82
1.7.1 Tilikauden tuloksen käsittely	82
1.7.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet	82
2. Talousarvion toteutuminen	83
2.1 <i>Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen .....</i>	83
2.1.1 Käyttötalouden toteutuminen	83
2.1.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	103
2.1.3 Investointien toteutuminen	105
2.1.4 Rahoitusosan toteutuminen	113
2.1.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	114

3	Tilinpäätöslaskelmat	115
3.1	<i>Tuloslaskelma</i>	115
3.2	<i>Rahoituslaskelma</i>	116
2.3	<i>Tase</i>	117
3.4	<i>Konsernilaskelmat</i>	118
4	Tilinpäätöksen liitetiedot	121
4.1	<i>Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot</i>	121
4.2	<i>Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot</i>	122
4.3	<i>Konsernitiilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot</i>	123
4.4	<i>Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot</i>	125
4.5	<i>Taseen vastaavaa koskevat liitetiedot</i>	130
4.6	<i>Omistukset muissa yhteisöissä</i>	132
4.7	<i>Taseen vastattavia koskevat liitetiedot</i>	135
4.8	<i>Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot</i>	140
4.9	<i>Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot</i>	149
5.	ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET JA MUUT ERIYTETYT LASKELMAT	151
5.1	Kirjanpidolliset taseyksiköt	151
5.1.1	Outokummun vesihuoltolaitos	152
5.1.2	Rahastot	170
5.1.2.1	Rahastojen toimintakertomus	171
5.1.2.2	Rahastojen tulos- ja rahoituslaskelmaosan toteutuminen	183
5.1.2.3	Rahastojen tilinpäätöslaskelmat	184
5.1.2.4	Elinvoimarahasto	185
5.1.2.5	Elämänlaaturahasto.....	187
5.1.2.6	Hyvinvointirahasto	189
5.1.2.7	Tulevaisuusrahasto.....	191
5.2.	Kirjanpidollinen eriyttäminen ja markkinaperusteinen hinnoittelu	193
6	Allekirjoitukset ja merkinnät	197
7.	Kirjanpitokirjat ja tositteiden lajit	198
7.1	<i>Käytetyt kirjanpitokirjat vuonna 2023</i>	198
7.2	<i>Käytetyt tositelajit ja tositteet</i>	198
	Kuva 1 Kaupungin toimielin -organisaatio	7
	Kuva 2 Kaupungin toimintaorganisaatio	8
	Kuva 3 Bruttokansantuotteen volyymin vuosimuutos, prosenttia (lähde: Tilastokeskus)	9
	Kuva 4 Manner-Suomen kuntien tilikauden tulos €/asukas maakunnittain 2022 ja 2023	13
	Kuva 5 Kuntien lainakanta maakunnittain 2022 ja 2023, €/asukas (lähde: Kuntaliitto).....	13
	Kuva 6 Työttömät työnhakijat (lähde: työ- ja elinkeinoministeriö)	14
	Kuva 7 Outokummun väestön määrä vuosina 2013-2023.....	16
	Kuva 8 Väestönmuutokset 2013-2023 (lähde: Pohjois-Karjalan maakuntaliitto).....	17

Kuva 9 Työttömyysasteet (keskiarvot) Pohjois-Karjalan kunnissa vuosina 2022-2023.....	18
Kuva 10 Työttömyysasteen kehitys Outokummussa 2020-2023.....	18
Kuva 11 Alle 25 -vuotiaiden työttömien määrä vuosina 2013-2023	19
Kuva 12 Työmarkkinatuen kuntaosuus vuosina 2018-2023.....	19
Kuva 13 Aktivointiaste Joensuun seudun kuntakokeilukunnissa vuonna 2023, %	20
Kuva 14 Henkilön sijoittuminen YTYÄ! -hankkeen asiakkuuden päättyessä vuonna 2023	21
Kuva 15 YTYÄ!n vaikuttavuus	21
Kuva 16 Asiakkaiden siirtymät/palvelut Topakka -hankkeessa 2023.....	22
Kuva 17 Kaupungin talouden kehitys vuosina 2013-2026	29
Kuva 18 Vuosikatteen, poistojen ja nettoinvestointien kehitys suunnittelukaudelle	38
Kuva 19 Markkina-arvon kehitys.....	172
Kuva 20 Tuloksen kehittyminen kuukausittain	172
Kuva 21 ESG-kriteerien kokonaispistemäärä ja muita avainlukuja/Op Varainhoito Oy	174
Kuva 22 Salkun ESG-alakomponenttien kehitys/Op Varainhoito Oy	175
Kuva 23 Salkun vastuullisuusanalyysi/Op Varainhoito Oy.....	176
Kuva 24 ESG-arviointi/Evli Pankki Oyj, salkku 1504378.....	177
Kuva 25 ESG-arviointi/Evli Pankki Oyj, salkku 702022864 (vanha EAB salkku)	177
Kuva 26 Sijoitusten ESG-arvosanat/Evli Pankki Oyj salkku 1504378	178
Kuva 27 Sijoitusten ESG-arvosanat/Evli Pankki Oyj salkku 702022864 (vanha EAB salkku)	178
Kuva 28 Hiili-intensiteetti Evlin sijoitussalkussa, salkku 1504378	179
Kuva 29 Hiili-intensiteetti Evlin sijoitussalkussa, salkku 702022864 (vanha EAB salkku).....	180
Kuva 30 Vihreän liiketoiminnan osuus/Evli Pankki Oyj 1504378	180
Kuva 31 Vihreän liiketoiminnan osuus/Evli Pankki Oyj salkku 702022864 (vanha EAB salkku)	181
Kuva 32 Vihreän liiketoiminnan teemat/Evli Pankki Oyj, salkku 1504378	181
Kuva 33 Vihreän liiketoiminnan teemat/Evli Pankki Oyj, salkku 702022864 (vanha EAB salkku).....	182
Taulukko 1 Henkilöstömäärät 31.12.2023 (suluissa 31.12.2022)	32
Taulukko 2 Henkilöstön ikärakenne 31.12.2023	33
Taulukko 3 Palkat ja sivukulut vuonna 2022 ja 2023.....	33

1. Toimintakertomus

1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

PERINTEISTÄÄN YLPEÄ MODERNIN TEOLLISUUDEN SEUTUKAUPUNKI

Näin kuuluu vuonna 2022 valmistuneen konsernistrategian mukaan Outokummun kaupungin visio vuoteen 2025. Visio on sitä jotakin, jonka haluamme saavuttaa ja jonka saavuttamiseksi teemme työtä.

Kaupungin missio on **HYVINVOIVAT IHMISET – ELINVOIMAINEN KAUPUNKI.**

Missio kuvaa nykytilaa, sitä miksi olemme olemassa, miksi Outokummun kaupunki on olemassa. Olemme luvanneet, että Outokummun kaupunki myönteisellä imagollaan kiinnostaa ihmisiä, on viihtyisä ja turvallinen kaupunki, jossa on pito-, veto- ja lumovoimaa.

Yhä useampi haluaakin muuttaa Outokumpuun - kaupungin muuttotase on kolmen viimeisen vuoden ajan ollut positiivinen. Vuonna 2023 kaupunkiin muutti 39 henkilöä enemmän kuin kaupungista pois.

Kutsu Kummunkadun palvelutalon harjannostajaisjuhlaan, kutsu Outokummun sote- ja pelastusaseman harjakaisiin, kutsu GTK Mintecin laboratorion avajaisiin...

Pelastusasema

Vuosi 2023 oli vilkasta rakentamisen aikaa ja jatkuu vielä tulevana vuosina. Outokummussa käynnistyi monia mittavia rakennushankkeita ja katseet on hankkeiden myötä suunnattu palvelujen kehittämiseen sekä nykyisen infran peruskorjaukseen. Investointeja on käynnissä noin 100 miljoonalla eurolla ja urakat työllistävät satoja rakennusalan toimijoita. Rakentaminen on vilkasta sekä yksityisen että julkisen sektorin toimesta.

Teemme tiivistä yhteistyötä yritysten kanssa kaupunkimme elinvoiman edistämiseksi. Toimintaympäristö oli menneenä vuotena haasteellinen mm. energian hinnan ja kohonnen inflaation vuoksi. Myös komponenttien ja muiden raaka-aineiden saatavuudessa oli vaikeuksia. Teolliset yritykset ovat kuitenkin selvinneet suhteellisen hyvin mainituista haasteista.

GTK Mintecin laboratorio- ja toimistot rakenteilla

Kaupungin laadukkaassa varhaiskasvatuksessa on tarjolla esim. kommunikatio-ohjaajan palveluja.

Uuden strategian mukaan kaupungissamme lapset ja nuoret ovat aktiivisia toimijoita. Tavoitteena on tuoda lasten mielipiteet mukaan kaikkeen kaupungin toimintaan ja kehittämiseen.

Eskarit kalassa lasten kalapaikalla Särkiselällä

(Kuva: Lari Lievonen. Sanomalehti Karialainen)

Outokummun vapaa-aikapalveluita vahvistettiin entisestään. Outokummun Vanhan kaivoksen kiisukuivamoon rakennettiin tekonurmikenttä

Kaavoitustyötä jatkettiin. Juojärven osayleiskaavan muutos ja Särkiselän osayleiskaava hyväksyttiin valtuustossa maaliskuussa 2023.

Outokummun 2023 kesä avattiin Okufest -tapahtumalla, jonka järjestelyissä kaupunki oli vahvasti mukana.

Vuoden 2023 tilinpäätös on ylijäämäinen 1,4 milj. euroa. Alkuperäinen talousarvio oli niukasti alijäämäinen noin 27 000 euroa. Ylijäämäistä tulosta selittävät verotulojen arvioitua suurempi kertymä, mikä johtuu vuodelta 2022 kertyneistä kunnallisveron tuotoista, joita vielä kunnille kerättiin suuremmalla veroprosentilla kuin vuonna 2022. Ulkoiset toimintatuotot ylittyivät 0,8 milj. eurolla arvioidusta. Sijoitusten markkina-arvo kääntyi nousuun ja edellisenä vuotena kirjatut arvonalentumiset pystyttiin palauttamaan lähes kokonaisuudessaan.

Toimintaympäristömme on merkittävästi muuttunut viimeisten vuosien aikana. Enää emme voi tuodittautua siihen, että rauhaista eloa jatkuu täällä koti-Suomessa. Mahdollisiin riskeihin voimme varautua pitämällä tilannekuvamme ajan tasalla ja taloutemme vakavaraisena. Näin luomme vahvan uskon tulevaisuuteen.

Kiitän lämpimästi kaupungin luottamushenkilöitä ja henkilöstöä isosta sitoutumisesta tehdä työtä kaupungin ja kaupunkilaisten hyväksi.

Outokummuissa 25.3.2024

Päivi Lintumäki
kaupunginjohtaja

1.1.2 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Luottamushenkilöorganisaatio:

Kaupunginvaltuuston paikkajakauma 1.8.2021 alkaneelle valtuustokaudelle oli KESK 8, SDP 6, PS 5, VAS 4, KOK 2, KD 2.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajisto:

Puheenjohtaja Hanna Räsänen, KESK, kansanedustaja

1. varapuheenjohtaja

Merja Nygrén, SDP, työllisyyspäällikkö 31.1.2023 saakka

Sirkka-Liisa Kolehmainen, SDP, asiakasvastaava 1.2.2023 lukien

2. varapuheenjohtaja

Alli Mattila, VAS, opiskelija, tanssija 28.8.2023 saakka

Markku Tanskanen, VAS, vs. työllisyyspäällikkö 29.8.2023 lukien

Kaupunginhallituksen puheenjohtajisto:

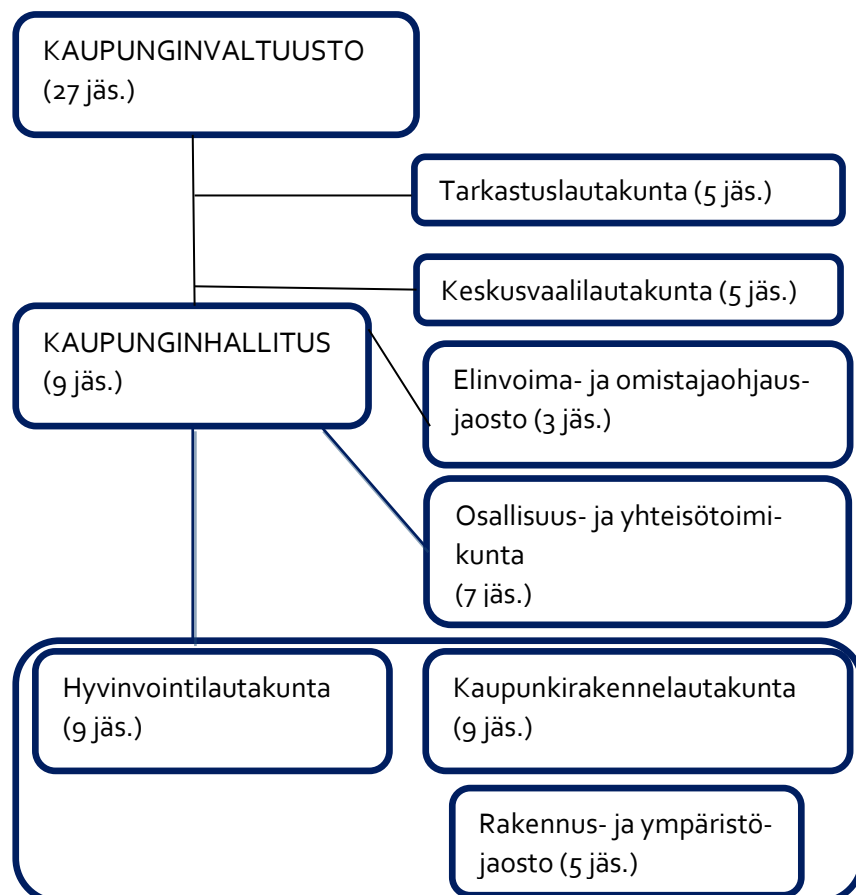
Puheenjohtaja Jonna Nissinen, SDP, liikunnanohjaaja

1. varapuheenjohtaja Ilkka Hiltunen, KESK, insinööri

2. varapuheenjohtaja Sanna Antikainen, PS, kansanedustaja, sairaanhoitaja

Kaupunginhallituksen esittelijänä on toiminut kaupunginjohtaja Päivi Lintumäki.

Alla on kaupungin hallintosäännön mukainen toimielinorganisaatiokaavio:

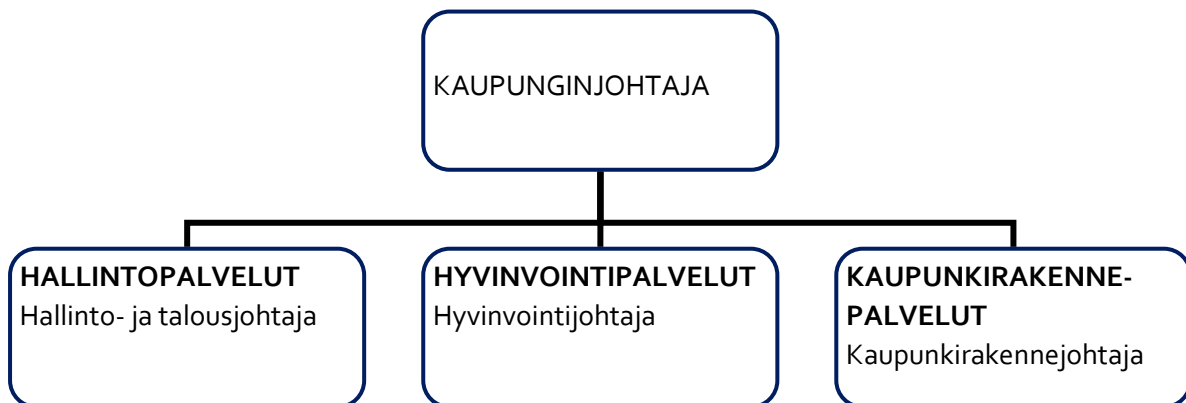

Kuva 1 Kaupungin toimielin -organisaatio

Kaupunginvaltuustossa on 27 jäsentä. Kaupunginvaltuustoon kuuluivat seuraavat henkilöt 31.12.2023:

Alanen Marja-Liisa, VAS	Mononen Erkki, VAS
Antikainen Sanna, PS	Naumanen Lari, KD
Hiltunen Ilkka, KESK	Nissinen Jonna, SDP
Honkavaara Matti, KOK	Palander Pirkko, KOK
Juvonen Ville, KESK	Partanen Anna, KD
Jääskeläinen Pentti, SDP	Pekkanen Niina, KESK
Kanniainen Eveliina, KESK	Poutiainen Eija, PS
Kinnunen Jyrki-Pekko, KESK	Ratilainen Simo, PS
Kinnunen Timo, PS	Räsänen Hanna, KESK
Kolehmainen Sirkka-Liisa, SDP	Räsänen Henri, KESK
Lasarov Harri, KESK	Tanskanen Markku, VAS
Mansikkamäki Voitto, SDP	Veijalainen Mikko, PS
Matikka Helena, SDP	Voutilainen Timo, VAS
Mertanen Ilkka, SDP	

Kaupungin viranhaltijajohdossa toimivat kaupunginjohtaja ja palvelujen johtajat.

Kuva 2 Kaupungin toimintaorganisaatio

Kuntalain (125 §) mukaan tilivelvollisia ovat kunnan toimielimen jäsenet sekä toimielimien tehtävälueen johtavat viranhaltijat.

Tilivelvolliset Outokummun kaupungissa vuonna 2023:

Luottamushenkilöt:

- Kaupunginhallituksen jäsenet
- Hyvinvointilautakunnan jäsenet
- Kaupunkirakennelautakunnan jäsenet
- Rakennus- ja ympäristöjaoston jäsenet
- Tarkastuslautakunnan jäsenet

Viranhaltijat:

- Kaupunginjohtaja Päivi Lintumäki
- Vs. hallinto- ja talousjohtaja Pasi Lamminluoto
- Hyvinvointijohtaja Jukka Orenius
- Kaupunkirakennejohtaja Jarkko Karvonen
- Vesihuoltopäällikkö Teemu Laitinen

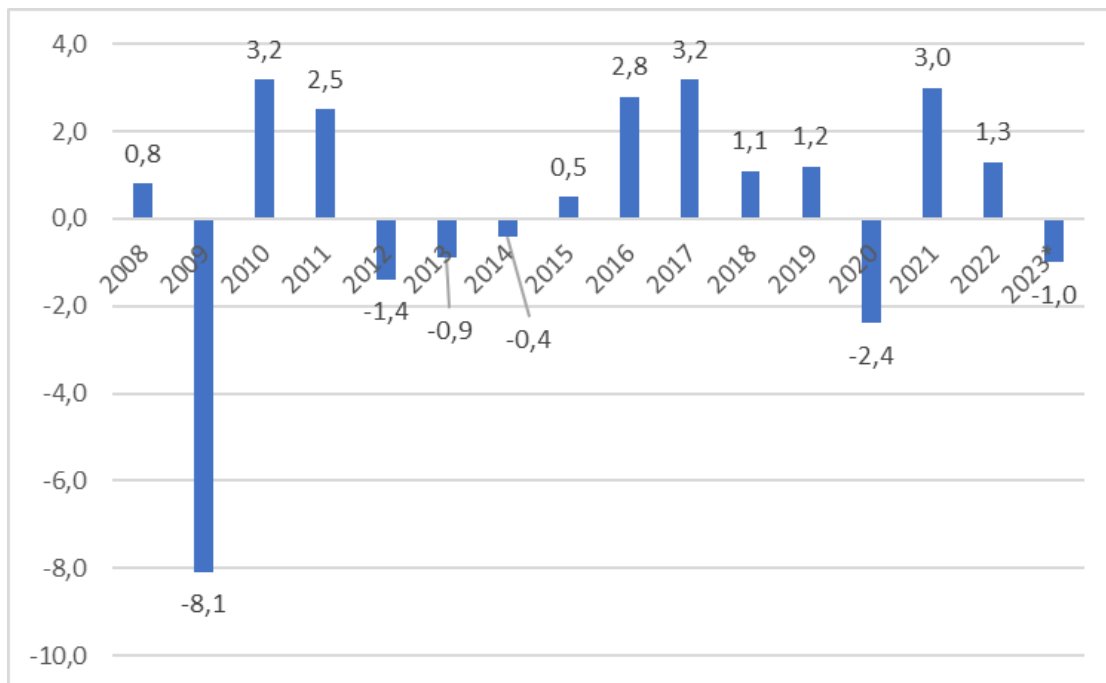

1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

1.1.3.1 Yleinen taloudellinen kehitys

Kansantalouden kehitys

Tilastokeskuksen kansantalouden tilinpidon ennakkotietojen mukaan Suomen bruttokansantuotteen volyymi supistui -1,0 prosenttia vuonna 2023. Vuoden 2022 nousu on tarkentunut 1,3 prosenttiin. Vuosi 2019 oli viides peräkkäinen vuosi, kun bruttokansantuote kasvoi selvästi, mutta vuonna 2020 bruttokansantuotteen volyymin muutos kääntyi koronapandemian johdosta laskuun. Kansantalouden tuotantoa kuvaava bruttokansantuote vuonna 2022 oli 267 mrd. euroa, ja vuoden 2023 arvio on noin 277 mrd. euroa.

*) ennuste

Kuva 3 Bruttokansantuotteen volyymin vuosimuutos, prosenttia (lähde: Tilastokeskus)

Valtionvarainministeriön syksyn 2023 taloudellisen katsauksen mukaan toimialojen kautta syntyvä arvonlisäys ei kasva vuonna 2023 ja vuoden 2024 kasvu on edelleen vaimeaa. Vuoden 2023 osalta arvonlisän kehitys on kuitenkin ollut positiivisempaa kuin bruttokansantuotteella mitattuna, sillä tuoteverot suhteessa talouden kokoon ovat vähentyneet mikä näkyy siinä, että vuonna 2023 arvonlisän kehitys on lähellä nollaa, kun taas bruttokansantuote putoaa 0,5 prosenttia.

Vuoden 2023 kahdella ensimmäisellä neljänneksellä arvonlisä kasvoi Tilastokeskuksen korjattujen arvojen mukaan 0,3 ja 0,6 prosenttia edellisiin neljänneksiin verrattuna. Kolmannen neljänneksen pudotus 0,9 prosenttia palautti arvonlisän volyymin takaisin loppuvuoden tasoon ja viimeiselle neljännekselle odotetaan edelleen pudotusta mikä tarkoittaa taantumaa loppuvuoden osalta.

Vuonna 2024 kasvun odotetaan hitaasti palautuvan ja vientikysynnän elpyvän. Vuodelle 2024 arvonlisän kasvuksi ennakoidaan 0,6 prosenttia, mikä jää hieman jälkeen koko BKT:n kasvusta. Tuoteverojen kasvun odotetaan jälleen kasvavan reaalisesti. Kysynnän elpyminen vuodesta 2025 vauhdittaa tuotantoa viennin lisäksi myös rakentamisessa ja sitä tukevissa palveluissa ja kotimarkkinoille menevässä tuotannossa. Vuodelle 2025 ennakoidaan noin 2 prosentin kasvuvauhtia arvonlisälle ja vuonna 2026 lähes tyytään pidemmän aikavälin potentiaalia, mikä on noin 1,5 prosenttia.

Rakentaminen elpyy – epävarmuus vientimarkkinoilla jatkuu

Teollisuuteen odotetaan vuosille 2025 ja 2026 kasvua 2,8 ja 1,9 prosenttia. Rakentamisen odotetaan elyvän vuonna 2025 4,5 prosenttiin ja 2026 3,8 prosenttiin. Palvelutuotanto kasvaa vuonna 2025 1,5 prosenttia ja 2026 0,9 prosenttia. Vaikka alkutuotannon supistumisesta on merkkejä, ovat alkuvuoden luvut olleet niin lupaavat, että ne ennakoivat kasvua koko vuodelle. Vuosille 2024 ja 2025 ennakoidaan alkutuotannolle kasvua 1,6 ja 0,1 prosenttia ja vähentymistä vuodelle 2026 2 prosenttia.

Palvelutuotanto kannattelee arvonlisän syntymistä kansantaloudessa edelleen. Sen merkitys on kasvanut viennissä ja koko talouden arvonlisästä palveluissa syntyy noin 70 prosenttia. Rakentamisen väheneminen heijastuu myös palvelutuotantoon erityisesti informaatio- ja viestintäpalveluissa, rahoituksen toimialalla ja liike-elämän muissa palveluissa. Epävarmuus Suomen keskeisillä vientimarkkinoilla, erityisesti Saksassa ja Ruotsissa jatkuu, mikä vaikuttaa erityisesti energiaintensiivisiin toimialoihin kuten kemianteollisuuteen ja energiahuoltoon. Vientiteollisuudessa näkymät ovat hintatason osalta vakiintumassa ja raaka-aineiden hintojen oletetaan kääntyvän laskuun.

Inflaatio hidastui merkittävästi vuoden kuluessa

Inflaatio on hidastunut nopeasti vuonna 2023. Marraskuussa yhdenmukaistetulla kuluttajahintaindeksillä (YKHI) mitattu inflaatio oli alle prosentin, eli hitainta sitten alkuvuoden 2021, vaikka vielä vuoden alussa se oli noin 8 prosenttia. Myös kansallisella kuluttajahintaindeksillä (KHI) mitattuna inflaatio on hidastunut huomattavasti. KHI sisältää kuitenkin myös asuntolainojen ja kulutusluottojen korot, minkä vuoksi sen hidastuminen on korkojen noustessa ollut hitaampaa kuin YKHI:n. Toisin sanoen elinkustannukset ovat nousseet kuluvana vuonna enemmän niillä, joilla on asuntolainaa. Pääsyy inflaation hidastumiseen on ollut energian hintojen lasku. Inflaation hidastuminen on kuitenkin laaja-alaisesti laajentunut, mikä nähdään myös pohjainflaation hidastumisena. Hintataso jää silti energiakriisiä edeltävää tasoa korkeammaksi.

Energian vaikutus inflaatioon pysyy negatiivisena lähivuosina. Tämä johtuu etenkin sähkön kuluttajahinnan laskusta, mutta markkinat odottavat myös öljyn hinnan laskevan ennustejaksolla. Markkinakehityksen lisäksi energian hintaennusteeseen vaikuttaa Tilastokeskuksen elokuussa tekemä tasokorjaus sähkön hintaindeksiin, joka teknisesti vaikuttaa inflaatiota laskevasti heinäkuuhun 2024 saakka. Kaiken kaikkiaan energian hinnat laskevat keskimäärin noin 7 prosenttia vuonna 2024 ja edelleen noin 2 prosenttia vuonna 2025.

Elintarvikkeiden hintojen vuosimuutos on hidastunut nopeasti, ja nousu on hitainta koko euroalueella. Tuottajahintojen nousun hidastuminen näkyy yhä enemmän myös jalostettujen elintarvikkeiden hinnoissa, ja elintarvikkeiden hintojen nousu jatkaa kokonaisuudessaan hidastumistaan vuoden 2024 alkupuoliskolla. Yritysten myyntihintaodotusten mukaan suurempi osuus elintarviketeollisuuden yrityksistä aikoo laskea hintoja seuraavan 3 kuukauden aikana kuin nostaa niitä.

Vienti kasvaa, mutta geopoliittiset jännitteet jatkuvat

Maailemankauppa on supistunut tänä vuonna maailmantalouden kasvusta huolimatta. Taustalla ovat sekä geopoliittiset jännitteet että varastojen täytyminen. Jatkossa maailmankaupan odotetaan kuitenkin toipuvan ja antavan vetoapua myös Suomen viennille. Vuonna 2023 vienti Suomesta laskee, mutta selvästi vähemmän kuin tuonti, joten nettoviennillä onkin selvästi positiivinen kontribuutio talouteen tänä vuonna. Vuonna 2024 viennin odotetaan jo kasvavan. Suomen kustannuskilpailukyky on kunnossa ja vienti kasvaa, kunhan maailmankauppa toipuu.

Vuotta 2023 on leimannut talouden alavireisyys sekä Suomessa että kansainvälisesti. Suomessa sekä viennin että tuonnin volyymit ovat supistuneet, samoin kuin ulkomaankaupan hinnat, jolloin viennin ja tuonnin arvossa on näkynyt varsin voimakasta laskua. Suomen talouden kasvun näkökulmasta ulkomaankauppa on kuitenkin tukenut BKT:n kasvua, koska nettovienti on ollut positiivista. Tämä johtuu siitä, että tuonti on vähentynyt voimakkaammin kuin vienti vuonna 2023. Edellisvuonna nettoviennin vaikutus oli päinvastainen, kun talouden kasvusta huolimatta nettovienti heikensi BKT:ta.

Julkisen talouden yleinen kehitys

Julkinen talous on sitkeästi alijäämäinen ennustevuosina. Talouskasvu kääntyi hienoiseen laskuun ja on vaimeaa myös vuonna 2024. Inflaation aiheuttama menojen kasvu heikentää julkisen talouden rahoitusasemaa. Verotulojen kasvu on vaisua, ja alijäämä heikkenee vuonna 2024 reilusti yli 3 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Seuraavina vuosina alijäämä kohenee hiljalleen hallituksen toimien ja talouskasvun ansiosta. Julkisia menoja rasittavat kuitenkin useat aiemmin päätetyt toimet, korkomenojen kasvu ja mittavat puolustushankinnat.

Julkinen velka nousee vuonna 2023 yli 75 prosenttiin ja vuoteen 2028 mennessä yli 85 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Sopeutustoimista huolimatta velkasuhde kasvaa edelleen. Valtionhallinto, kunnat ja hyvinvointialueet ovat kaikki alijäämäisiä ja kerryttävät velkaa vuosittain.

Valtionhallinnon rahoitusasema on alasektoreista heikoin. Alijäämä heikkenee vuonna 2023 yli 3 prosenttiin ja edelleen vuonna 2025 yli neljään prosenttiin suhteessa BKT:hen. Menoja kasvattavat aiemmin sovitut panostukset mm. varautumiseen, T&K-menoihin ja hävittäjähankintoihin. Hallituksen päättämistä sopeutustoimia kohdistuu myös valtion menoihin. Verotulojen kasvu on aneemista talouden hidastumisen myötä.

Paikallishallinnon alasektoreista kuntahallinto jää edelleen alijäämäiseksi, ja alijäämä syvenee hintojen nopean kasvun ja investointien seurauksena. Ikääntyvä rakennuskanta, muuttoliike ja infrarakentaminen pitävät kuntien investointimenot korkealla.

Hyvinvointialueiden arvioidaan olevan vuonna 2023 alijäämäisiä hintojen ja palkkojen nopean kasvun sekä suurten investointimenojen vuoksi. Hyvinvointialueiden palkkaratkaisut lisäävät henkilöstömenoja yleistä ansiokehitystä nopeammin, mikä tuo alueille sopeutustarpeita vuosittain. Alueiden tilannetta vaikeuttaa myös pula työvoimasta. Hallitusohjelman toimet vähentävät alueiden menopaineita. Lisäksi alueiden on tulevana vuosina sopeutettava toimintaansa, mikä hidastaa menojen kasvua.

Kuntahallinto: tyyntä myrskyn edellä

Vuosi 2023 näyttää kuntahallinnossa kohtuullisen hyvältä, vaikkakin kulutusmenojen kasvu on ollut nopeampaa kuin aiemmin arvioitiin. Toisaalta investointimenoja on kertynyt selvästi viime vuotta vähemmän. Kuntahallinnon rahoitusaseman arvioidaan olevan lähellä tasapainoa vuosina 2023 ja 2024. Alijäämät syvenevät vuosina 2025–2028 noin 0,3–0,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen mm. nopeasti kasvavien kustannusten sekä sote-uudistukseen liittyvien valtionosuuksien täsmäytysten ja jaksotusten seurauksena. Alijäämät kasvattavat kuntahallinnon velkaa, mutta velan kasvu suhteessa BKT:hen pysyy hyvin maltillisena.

Kuntahallinnon kulutusmenot kasvavat ennustevuosina pääasiassa hintojen kasvun vauhdittamana, sillä koulutuksen (ml. varhaiskasvatus) palvelutarve pysyy painelaskelmassa laskevana syntyvyyden laskun ja ikäluokkien pienentymisen vuoksi. Poikkeuksen pääasiassa hintojen nousun aiheuttamaan kulutusmenojen kasvuun aiheuttaa vuoteen 2025 ajoittuva TE-palvelu-uudistus, jolloin kunnille siirtyy vastuu työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä, ja samalla kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennetaan. Kuntahallinnon suurimman kuluerän muodostavat henkilöstökustannukset, joita sopimuskorotukset nostavat noin 3 prosenttia vuonna 2024. Samanaikaisesti henkilöstökustannusten kasvua hillitsee työttömyysvakuutusmaksun alentaminen, jonka vaikutus ulottuu myös verotuloihin positiivisesti. Vuosina 2025–2027 kunta-alan ansiokehityksen oletetaan olevan talouden yleistä ansiokehitystä hieman nopeampaa kunta-alalle sovitun palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman vuoksi.

Kuntien tulonsiirrot valtiolta laskevat vuonna 2024, sillä kuntien valtionosuuksia pienennetään tuntuvasti nk. sote-siirtolaskelman tarkentumisen seurauksena. Lisäksi hallituksen päättämä yhden prosenttiyksikön indeksijarru hidastaa valtionosuuksien kasvua vuosina 2024–2027. Vuoden 2022 verotuksen valmistuttua vuoden 2023 lopulla ilmeni, ettei syksyn talousarvion yhteydessä arvioitu sote-siirtolaskelmaan liittyvä valtionosuusleikkaus ollut riittävä. Jotta uudistuksen periaatteena oleva kus-

tannusneutraalisuus kuntien, hyvinvointialueiden ja valtion välillä saadaan varmistettua, tehdään kuntien valtionosuuksista vielä lisäsiirto valtiolle. Hallitus päätti kuitenkin jaksottaa uuden lisäleikkauksen vuosille 2025–2027, jottei ennakoimattoman suuri leikkausvaikutus kohdistu valtionosuuksiin vielä vuonna 2024 tilanteessa, jossa suuri osa kunnista oli jo päättänyt vuoden 2024 talousarviostaan. Näin kunnat saivat lisäaikaa sopeutua ennakoitua niukempiin valtionosuuksiin.

Keskimääräinen kunnallisvero nousee vuonna 2024 koko Suomessa 0,07 prosenttiyksiköllä 7,51 prosenttiin, minkä arvioidaan lisäävän kunnallisverotuloja noin 80 milj. euroa vuositasolla. Lisäksi kiinteistöverotuloja lisää hallituksen päätös erottaa maapohjat rakennuksista yleisen kiinteistöveroprosentin sisällä ja nostaa niiden verotuksen vaihteluvälin alarajaa. Muutos kasvattaa kuntien kiinteistöverotuloja reilut 100 milj. euroa vuodesta 2024 alkaen. Verotulot säilyvät kuntahallinnon merkittävimpänä tulonlähteenä, vaikkakin ne sote-uudistuksen seurauksena likimain puolittuivat. Vaikka verotulojen kasvu pysyy ennustevuosina lähellä pitkän aikavälin keskiarvoa, merkitsee se kunnille huomattavasti pienempiä lisätuloja kuin aiemmin. Sote-uudistus kavensi kuntien talouden liikkumavaraa merkittävästi, mikä korostaa entisestään riskienhallinnan merkitystä kuntien talouden suunnittelussa.

Kasvat alijäämät merkitsevät kuntahallinnossa sopeutuspaineita sekä edellyttävät investointien huolellista tarveharkintaa. Toistaiseksi kehitysarviossa on huomioitu vasta teknisluonteinen 50 milj. euron kuntien ja kuntayhtymien oma menosäästö kulutusmenoissa talousarviovuodesta 2024 alkaen ja kuntien päättämät veroprosenttien muutokset vuodelle 2024. Kuntahallinnon menot voivat osoittautua painelaskelmaa maltillisemmiksi, jos kunnat pystyvät sopeuttamaan sekä palveluverkkoaan että toimintaansa vastaamaan pienenevää palvelutarvetta. Toisaalta palveluverkon karsiminen voi osoittautua kaikenkokoisissa kunnissa poliittisesti hankalaksi kysymykseksi.

Kuntien tilinpäätökset

Kuntatalous kokonaisuutena oli vuonna 2023 juuri ja juuri tasapainossa. Toiminnan ja investointien rahaviralla mitattuna kuntatalous valtakunnan tasolla oli lievästi ylijäämäinen. Kuntakohtaiset erot ovat kuitenkin suuria. Verohännät paransivat tulosta kaikkiaan 1,4 miljardilla ja ilman kertaluonteisia verorahoituseriä tulos olisi jäänyt lievästi negatiiviseksi. Tilikauden tulos ylsi 1,8 miljardiin eroon, mutta painottuu vahvasti suuriin kaupunkeihin.

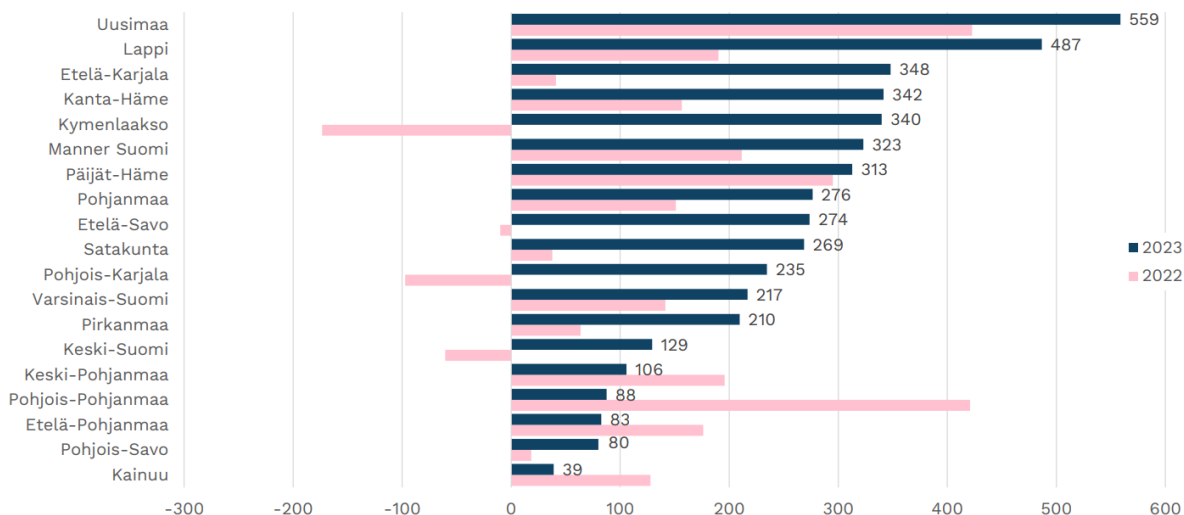
Sote-uudistuksen seurauksena kaikkien Manner-Suomen kuntien tuloveroprosentteja laskettiin 12,64 prosenttiyksiköllä vuonna 2023. Veroprosentin leikkaus pienensi kunnallisveron tuottoa noin 13 200 milj. euroa. Tämän ohella kuntien yhteisöveron tuotosta siirrettiin valtiolle kolmannes: -900 milj. euroa. Yhteisöveroa lisäsi varhaiskasvatusmaksujen alennuksen ja yksityisen hoidon tuen hoitolisän korotuksen kompensointi kuntien yhteisöveron jako-osuutta kasvattamalla. Vaikutus noin +90 miljoonaa euroa vuonna 2023. Kiinteistöverot kasvoivat 4,4 % (noin 90 milj. €).

Valtionosuudet laskivat 66 % vuonna 2023 eli noin 7,1 miljardia euroa 2023. Ennakollinen sote-siirtolaskelma sisälsi valtionosuutta liikaa 500 miljoonaa euroa, joka vähennetään pois tulevana vuosina.

Kuntien korkokulut kaksinkertaistuivat edellisvuodesta. Myös korkotulot lisääntyivät. Korkokulut noin +170 miljoonaa euroa ja korkotulot +90 miljoonaa euroa. Kuntien lainakannan keskimääräinen korkokustannus kehittyi kuitenkin markkinakorkojen nousua maltillisemmin. Korkokulujen kasvua suojasivat kiinteäkorkoiset lainat sekä rahoitusmarkkinainstrumentit. Korkokulujen voidaan olettaa kasvavan lähivuosina vaikka markkinakorot ovat laskeneet huipustaan.

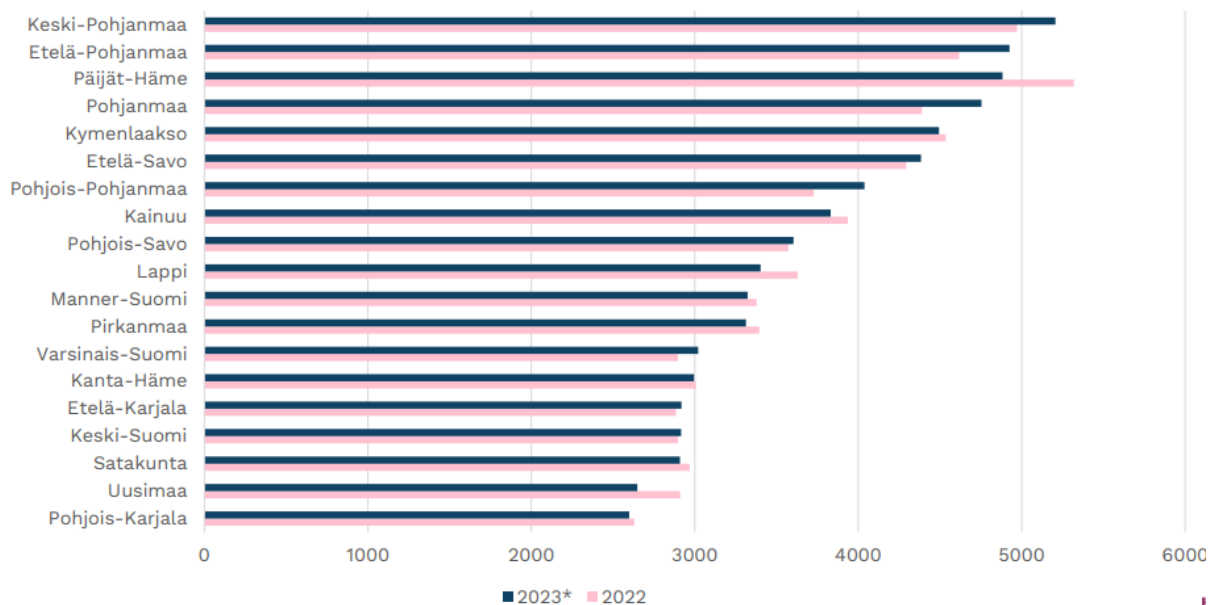
Sote-uudistuksesta seurasi myös, että ulkoiset toimintakulut kuntakentällä puolittuivat. Kaikkinensa voidaan todeta, että kyseessä oli historiallinen poikkeusvuosi.

Kuntien eriytyminen jatkui. Vaikka tulos paranikin edeltävästä vuodesta, parantuminen painottuu vahvasti suuriin, yli 100 000 asukkaan kuntiin. Itäisen Suomen kunnat ovat edelleen kansallisesti mitaten heikommassa päässä, vaikka Pohjois-Karjalan kunnat pärjäisivätkin kohtalaisen hyvin vertailussa.

Kuva 4 Manner-Suomen kuntien tilikauden tulos €/asukas maakunnittain 2022 ja 2023

Kuntakenttä eriytyi myös investointien ja velkaantumisen suhteen. Kuntien lainakanta supistui vuoden 2023 aikana 300 miljoonalla eurolla sote-uudistuksen takia. Pohjois-Karjalassa kuntien lainakanta €/asukas mitattuna on maakunnista pienin.

Kuva 5 Kuntien lainakanta maakunnittain 2022 ja 2023, €/asukas (lähde: Kuntaliitto)

Työllisyysaste paranee ja työttömyys vähenee

Työllisyys laski vuonna 2023 tilapäisesti huipputasolta. Työllisten määrän kasvu taittui vuonna 2023 ja työllisyysaste supistui hieman. Käänteinen työmarkkinoilla tapahtui kesällä ja syksyllä työllisiä on ollut viime vuotta vähemmän varsinkin yksityisellä sektorilla, koska avoimien työpaikkojen määrä on vähentynyt. Lisäksi työvoiman ulkopuolelle siirtyi runsaasti etenkin miehiä. Alkuvuoden positiivisen kehityksen vuoksi työllisten määrä oli vuonna 2023 vielä keskimäärin 0,1 prosenttia edellisvuotta suurempi, mutta tehdyn työn määrä eli työtunnit eivät enää lisääntyneet. Lisäksi työllisyysaste laskee vuodesta 2022, sillä työkäisten määrä lisääntyy runsaan maahanmuuton seurauksena vuonna 2023 eniten 13 vuoteen.

Vuonna 2024 työllisten määrä vähentyy tilapäisesti, sillä työvoiman kysyntä on heikkoa talouden taantumavuoksi. Elinkeinoelämä suunnittelee työllistävänsä vuodenvaihteen 2024-2025 tienoilla selvästi vähemmän ihmisiä varsinkin rakentamisessa ja teollisuudessa. Osaavan työvoiman yleinen puute saa

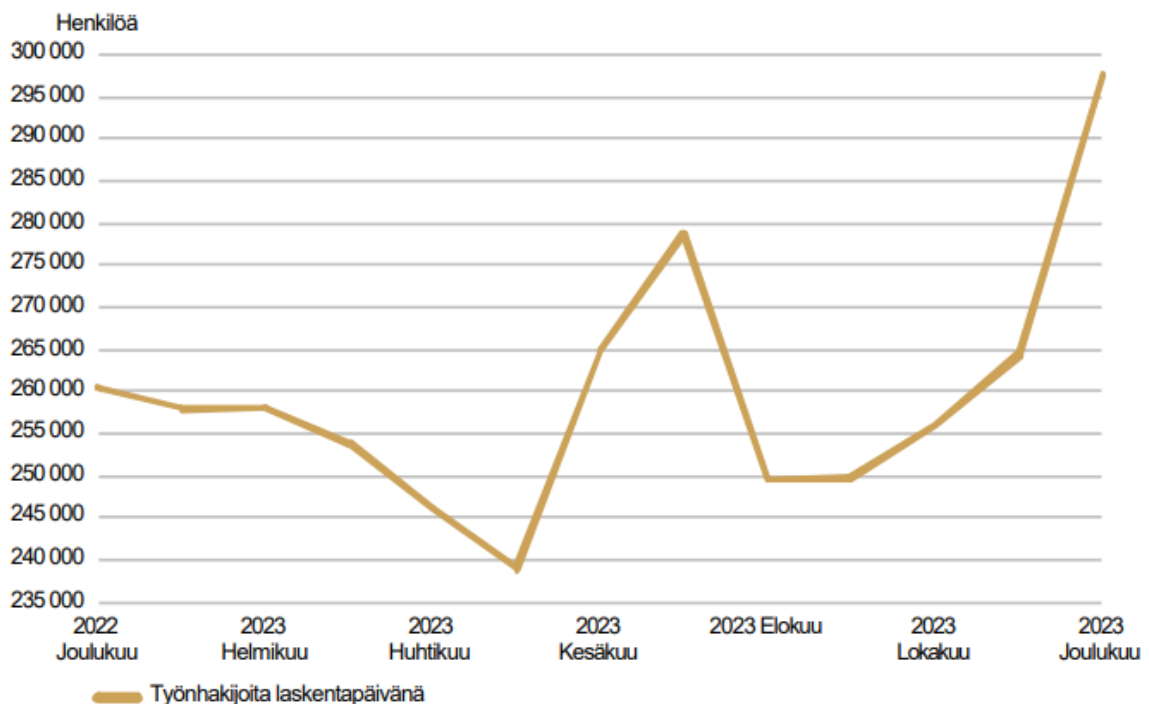
yritykset pitämään kiinni työntekijöistään, sillä taantuma näyttää jäävän lyhytaikaiseksi ja on todennäköistä, että lomautuksiin sekä muihin työvoimajoustoihin turvaututaan mieluummin kuin irtisanomisiin. Talouden odotetaan toipuvan loppuvuotta kohti ja samoin varsinkin palvelualojen työllisyys elpyy, joten keskimäärin vuonna 2024 työllisiä on vain 0,2 prosenttia vähemmän kuin 2023 ja työllisyysaste pysyy samalla tasolla. Rakennustoiminnassa työllisiä on yhä vuotta 2023 vähemmän. Työllisyyden laskun ja lomautusten suuren määrän vuoksi työtuntien määrä supistuu selvästi koko taloudessa.

Työttömien määrä kääntyi kasvuun jo keväällä 2023 ja eritoten miesten työttömyys lisääntyi naisia enemmän. Työttömyyden nousu jatkuu loppuvuonna 2023 ja osin vuonna 2024. Erityisesti rakentamisen supistuminen lisää työttömyyttä vuosina 2023 ja 2024. VM:n ennusteen mukaan työttömyysaste nousee seitsemään ja puoleen prosenttiin vuonna 2024. Talouden ja työllisyyden kääntyminen kasvuun vuosina 2025 ja 2026 vähentää työttömyyttä, mutta ammattitaitoisen työvoiman osaamisvaatimukset hidastavat työttömyyden laskua. Työttömyysaste jää vuonna 2026 noin kuuteen ja puoleen prosenttiin, joka on puoli prosenttiyksikköä enemmän kuin EU:n yhteisellä menetelmällä arvioitu rakenteellisen työttömyyden taso Suomessa

Työ- ja elinkeinoministeriön julkaiseman työllisyyskatsauksen mukaan työttömiä oli vuoden 2023 joulukuun lopussa 297 600 henkilöä, mikä on 37 200 henkilöä enemmän kuin vuotta aiemmin. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 11,2 %.

Joulukuun 2023 lopussa yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleita pitkäaikaistyöttömiä oli 90 600, mikä on 2 200 enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Alle 25-vuotiaita oli työttömänä 33 400 henkilöä, mikä on 5 300 henkilöä enemmän kuin vuosi sitten.

TYÖTTÖMÄT TYÖNHAKIJAT kuukausittain

Kuva 6 Työttömät työnhakijat (lähde: työ- ja elinkeinoministeriö)

1.1.3.2 Oman talousalueen kehitys

Pohjois-Karjalan alue

Pohjois-Karjalan Maakuntaliiton toimittaman Trendit-taloukselvityksen mukaan suhdannetiedot kertovat Pohjois-Karjalan yrityssektorin liikevaihdon kasvaneen 0,7 % vuoden 2023 ensimmäisellä puoliskolla. Maakunnan yrityksissä kertyi liikevaihtoa hieman vajaa neljä miljardia euroa. Tämä on 0,7 prosenttia enemmän kuin edellisen vuoden vastaavana ajankohtana.

Maakunnallinen liikevaihdon kasvu on tismalleen samansuuruinen kuin valtakunnallinen kehitys ajanjaksolla. Pohjois-Karjalan yrityssektori näyttää selvinneen pelättyä paremmin geopoliittisen tilanteen muutoksesta, Venäjän viennin romahduksesta, tuotantoketjujen häiriöistä ja kustannustason noususta.

Pohjoiskarjalaisyriyten henkilöstömäärässä ei tapahtunut alkuvuonna merkittäviä muutoksia suuntaan tai toiseen. PK-yritysbarometrin mukaan 16 prosenttia maakunnan pk-yrityksistä aikoo lisätä henkilökunnan määrää. Sen sijaan enemmän, kuin joka kymmenes odottaa henkilöstönsä määrän vähenemisen. Suurin joukko, 71 prosenttia, aikoo kuitenkin säilyttää nykyisen henkilöstömääränsä.

Toimialoista kasvu oli alkuvuonna vahvinta kiviteollisuudessa (+37,6 %) ja koneiden ja laitteiden valmistuksessa (+24,4 %). Tilanteeseen nähden erinomaisella kurssilla olivat myös mm. kaivostoiminta (+22,5 %), metsätalous ja puunkorjuu (+22,0 %), sekä majoitus- ja ravitsemistoiminta (+10,9 %). Toimialojen kehityksessä oli siis selviä eroja, vaikeudet eivät ulottuneet samassa mittakaavassa kaikille aloille. Toimintaympäristön keikahtamisesta huonompaan suuntaan kertoo kuitenkin se, että toinen vuosineljännes oli ensimmäistä huonompi lähes kaikilla toimialoilla.

Vaikka tulevaisuutta luonnehtii edelleen epävarmuus, talouden taantuma ja energian hinta sekä saataavuus aiheuttavat huolta, Pohjois-Karjalan talouden pohja on vahva.

Joensuun seutukunta

Joensuun seutukuntaan kuului vuoden 2023 alussa kahdeksan kuntaa; Joensuun ja Outokummun kaupungit sekä Heinäveden, Kontiolahden, Liperin, Polvijärven, Ilomantsin ja Juuan kunnat.

Maakunnan kasvu keskittyi vuoden ensimmäisellä puoliskolla Joensuun seutukuntaan, yritysten liikevaihdon kasvun ollessa 4,3 prosenttia. Alueen yritysten kokonaisliikevaihto tarkastelujaksolla oli lähes 3,3 miljardia euroa, jossa kasvua oli 135,7 miljoonaa.

Teollisuuden vienti kasvoi Joensuun seudulla toisella vuosipuoliskolla 5,8 %, mikä oli positiivinen poikkeus Pohjois-Karjalassa. Suurinta viennin kasvu oli metalliteollisuudessa (19,1 % ja 44,4 milj. euroa) ja vastaavasti supistuminen puutuote- ja huonekaluteollisuudessa (-15,9 % ja 10,9 milj. euroa). Maakunnan tasolla vienti supistui 7,4 %, mikä oli lähellä valtakunnallista keskiarvoa (-7,0 %).

Tarkastelujaksolla teollisuuden työllisyyskehitys oli koko maakunnassa edellistä vuotta positiivisempaa. Joensuun seudulla kasvua oli 4,1 %. Kaupan ja rakentamisen osalta trendi oli puolestaan laskeva. Heinäkuussa työttömien työnhakijoiden määrä kasvoi valtakunnallisesti (+6 494) ja sama trendi oli nähtävissä myös Pohjois-Karjalassa (+426) Työ- ja elinkeinoministeriön työllisyyskatsauksen mukaan. Avomien työpaikkojen määrä supistui 43 prosentilla edellisvuoden heinäkuuhun nähden. Lomautusten ja irtisanomisten määrä lisääntyi.

Alkuvuoden talouskehitykseen on edelleen vaikuttanut Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa, lähes kahdeksan prosentin inflaatio, kohonneet tuotantokustannukset ja rahan hinnan nousu. Hidastuneesta korkojen noususta huolimatta markkinoilla on odottava tunnelma, joka vaikuttaa erityisesti yksityiseen kysyntään. Yritysten maksuvaikeuksien ja konkurssien määrä on lisääntynyt.

Vuonna 2023 usealla teollisuuskylän asiakasyrityksellä markkinatilanne, tilauskanta ja talousnäkyvät alkoivat heikkenemään syksyn aikana. Työttömyys on yhä Lieksan kanssa Pohjois-Karjalan korkeinta.

Outokummun teollisuudessa ja teollisuuskylässä on paljon vientiyrityksiä, joilla kausivaihtelut voivat olla yksittäisten isojen projektitoimitusten välillä huomattavia.

Pohjois-Karjalan trendejä varten tilatun puolivuositaisen Outokummun teollisuutta koskevan aineiston perusteella vuoden 2023 kevään (1.1.–30.6.) liikevaihto laski -14,6 % suhteessa vuoden 2022 vastaavaan vuosipuolikkaaseen. Huomionarvoista on, että Outokummussa puolivuositasolla yritysten liikevaihto ei laskenut ensimmäisenä koronakeväänä vuonna 2020 edes suhteessa ns. ”normaaliin kevääseen” 2019. Verrattuna kevään 2021 6kk liikevaihdon euromääräiseen tasoon, kasvoi yritysten liikevaihto keväällä 2022 noin +26,8 M€. Kasvu oli poikkeuksellisen voimakasta vuosina 2021–2022 ja pääsääntöisesti sen taustalla oli teollisuusyritysten vahvana jatkunut tilauskanta, joka tuli todennettua myös Business Joensuun työpaikkakyselyn tuloksissa. Sinänsä isolta vaikuttava 14,6 % lasku ei vielä ole volyyminä matalaa tasoa – lasku huipulta on alkanut jo keväällä 2023. Syksyn 6kk tiedot valmistuvat vasta maaliskuuhuhtikuussa, joten odotettavissa on volyymin laskun jatkuminen syksylläkin.

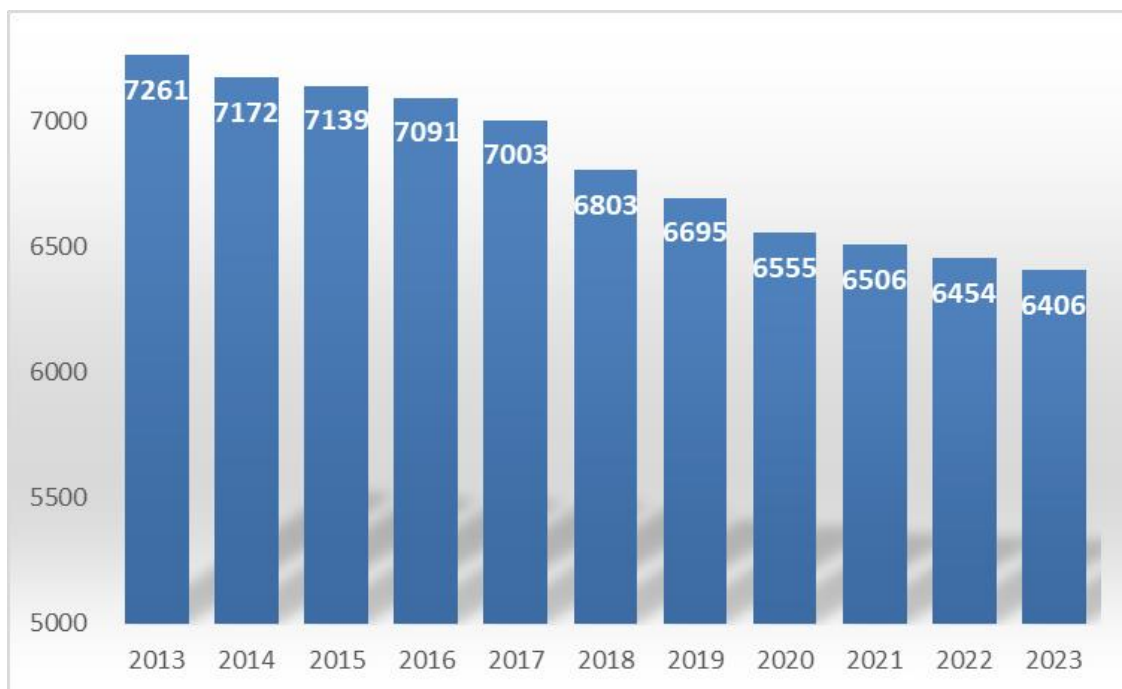
Viennissä muutokset olivat liikevaihdon muutoksia maltillisempia. Ensimmäisen vuosipuolikkaan (TOL = C) teollisuuden viennin volyyymi laski -6,1 % (1,7 M €) verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ensimmäiseen 6kk jaksoon.

Väestön määrä

Pohjois-Karjalan väestö vähentyi väestömuutosten ennakkotietojen mukaan vuonna 2023 kaikkiaan 231 henkilöllä ollen vuoden lopussa (31.12.2023) 162 312 henkilöä.

Joensuun seudun väestön määrä kasvoi 217 henkilöä ollen 127 295. Joensuun seudun kunnista väkiluku nousi Joensuussa (547) ja Liperissä (2). Maakunnan kunnista suurin muutos prosentuaalisesti tapahtui Rääkkylässä, -3,0 %. Outokummussa väestö väheni -51 henkilöä (0,8 %) ollen vuoden 2023 lopussa 6 406 henkilöä (ennakkotietoja). Pohjois-Karjalan kunnista väestön vähenemä oli seitsemässä kunnassa suurempaa kuin Outokummussa.

Seuraavasta taulukosta näkyy Outokummun väestön määrän kehitys vuosina 2013 - 2023.

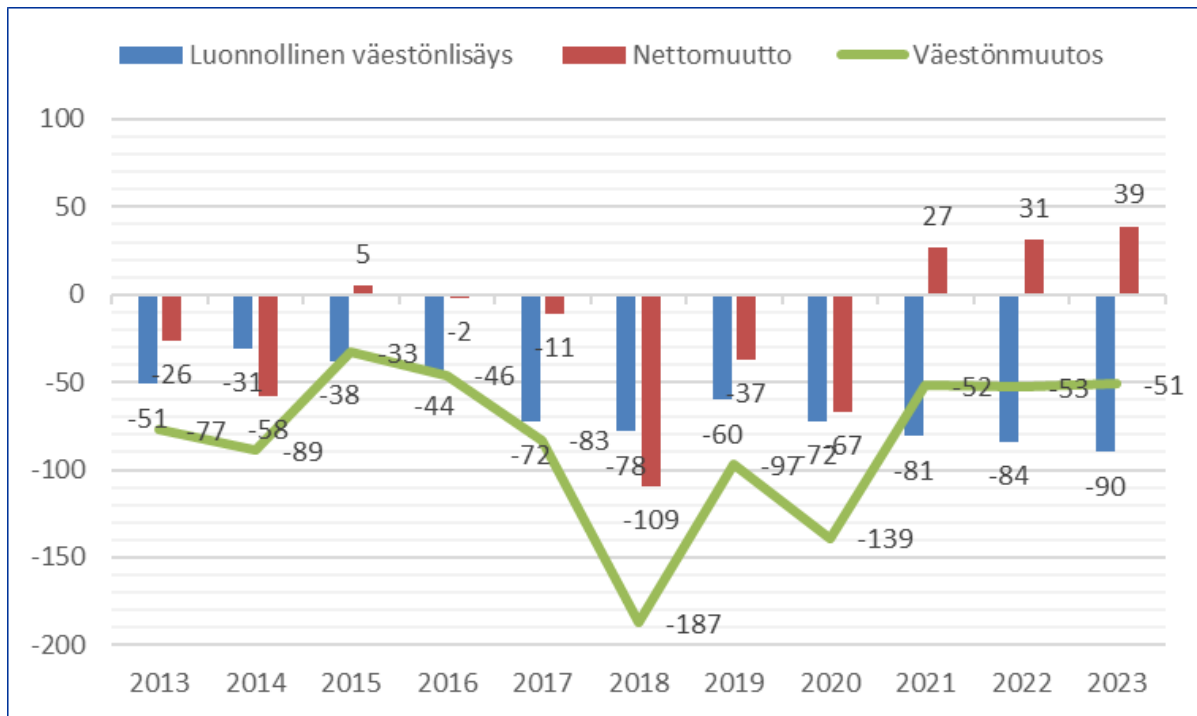

Kuva 7 Outokummun väestön määrä vuosina 2013-2023

Seuraavassa kuvassa on vertailtu Outokummun väestönmuutoksen osatekijöitä vuosina 2013 - 2023. Väestön määrän kehitykseen vaikuttavat syntyvyys, kuolleisuus sekä muuttoliike. Vuoden 2023 muuttoliikkeen aiheuttama väestön muuttovoitto oli 39 henkilöä. Muuttoliikkeessä kuntien välinen nettomuutto oli -67 ja maahanmuutto 106 henkilöä. Muuttovoittoa on ollut seurantajaksolla vuosina 2015, 2021 ja 2022.

Syntyvyys ja kuolleisuus muodostavat luonnollisen väestömuutoksen. Kuolleisuus on ollut kaiken aikaa suurempaa kuin syntyvyys. Kuolleita vuonna 2023 oli 111 henkilöä. Syntyvyys on alentunut viime vuosina ja vuonna 2023 syntyi 21 uutta outokumpulaista.

Kuva 8 Väestönmuutokset 2013-2023 (lähde: Pohjois-Karjalan maakuntaliitto)

Työttömyystilanne – työttömien määrä kasvoi lähes koko maakunnassa

Pohjois-Karjalassa työttömyys kasvoi 11,5 % verrattuna vuoden 2022 joulukuun loppuun. Työttömien määrät kasvoivat Lappia lukuun ottamatta kaikilla ELY-alueilla, keskimäärin 14 %. Suurin suhteellinen kasvu työttömyydessä oli Pirkanmaalla (30 %) ja seuraavaksi suurin, 16 % kasvu sekä Pohjois-Pohjanmaalla, Pohjanmaalla, Keski-Suomessa että Kaakkois-Suomessa. Työttömien määrä laski vain Lapissa (3 %).

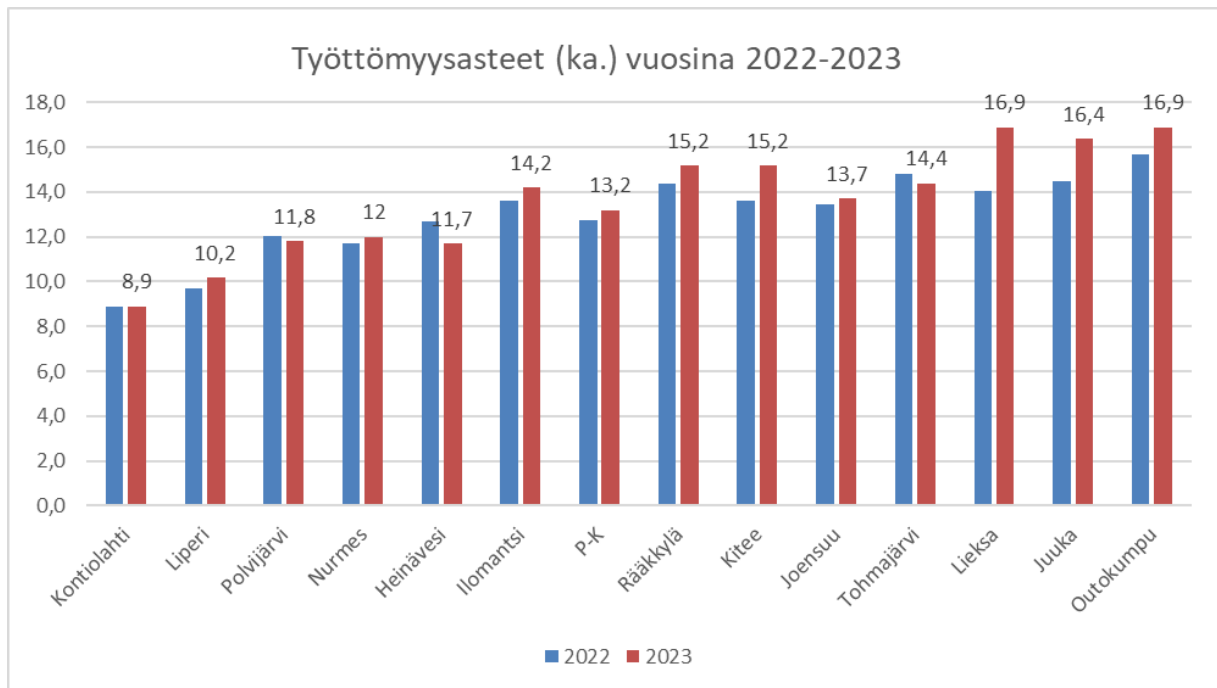
Pohjois-Karjalan kunnista työttömien määrä väheni vain Outokummussa, jossa vähennystä oli 5 henkilön verran. Työttömien määrät lisääntyivät suhteellisesti eniten Liperissä (19 %, 109 hlöä), Kiteellä (17 %, 97 hlöä) ja Juuassa (17 %, 46 hlöä). Muissa kunnissa työttömien määrän lisäys oli 2 - 16 %.

Työttömien osuudet työvoimasta olivat suurimmat Juuassa (19,4 %), Rääkkylässä (18,3 %) ja Lieksassa (18,1 %). Alin osuus oli Kontiolahdella (10,4 %).

Pohjois-Karjalan ELY- keskusalueella oli joulukuun lopussa 10 673 työtöntä työnhakijaa, josta 1 437 oli lomautettuna. Vuoden takaiseen verrattuna työttömien määrä oli 1 099 henkilöä (12 %) suurempi. Lomautettujen määrä kasvoi 587 henkilöllä (69 %). Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta (71 079 henkilöä) oli 15 %. Vuosi sitten työttömien osuus työvoimasta (71 466 henkilöä) oli 13,4 %.

Joulukuun lopussa yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleita oli 3 282. Vuoden takaiseen verrattuna heitä oli 45 henkilöä (1 %) enemmän. Yli kaksi vuotta työttömänä olleiden osuus oli 1 680 henkilöä eli 51

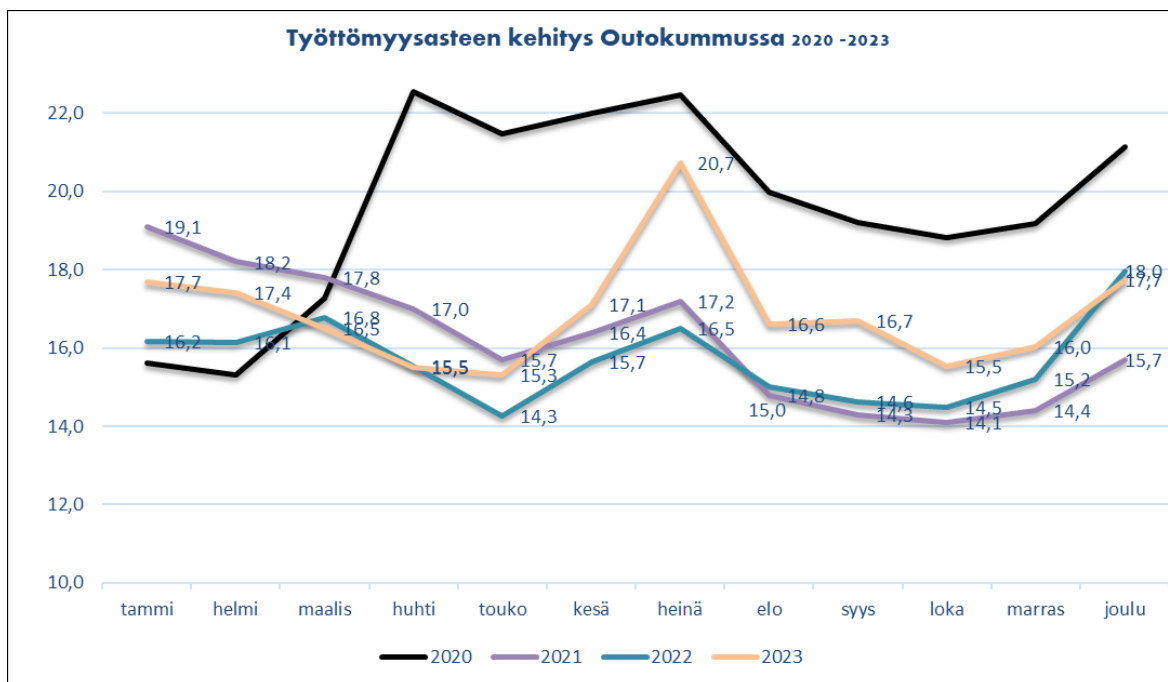
% kaikista pitkäaikaistyöttömistä. Määrä oli vähentynyt vuodessa 131 henkilöä (7 %). Työttömistä työnhakijoista kuului alle 25-vuotiaisiin 12 % (1 298 henkilöä), 25-54 -vuotiaisiin 58 % (6 224 henkilöä) ja 55 vuotta täyttäneisiin 30 % (3 151 henkilöä).

Kuva 9 Työttömyysasteet (keskiarvot) Pohjois-Karjalan kunnissa vuosina 2022-2023

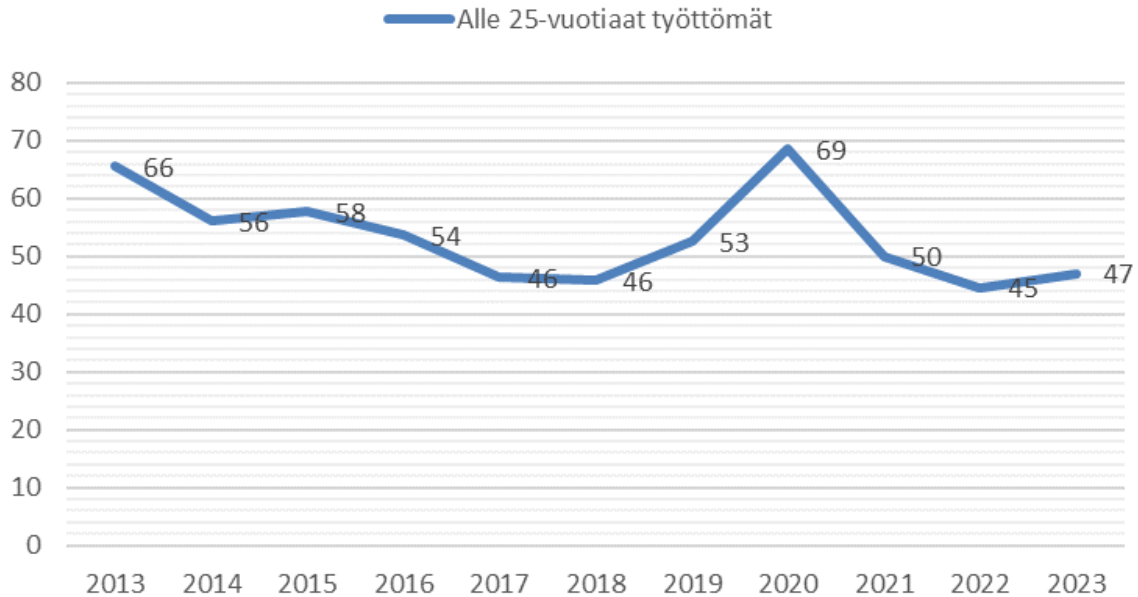
Outokummun työllisyyskatsaus

Outokummussa vuoden 2023 keskimääräinen työttömyysaste oli 16,9 % (2021 16,2 % ja 2022 15,7 %). Vuoden lopussa työttömiä työnhakijoita oli 5 henkilöä vähemmän kuin vuotta aiemmin (444/449). Työttömistä työnhakijoista lomautettuja oli 2 enemmän kuin edellisen vuoden lopussa (55/53).

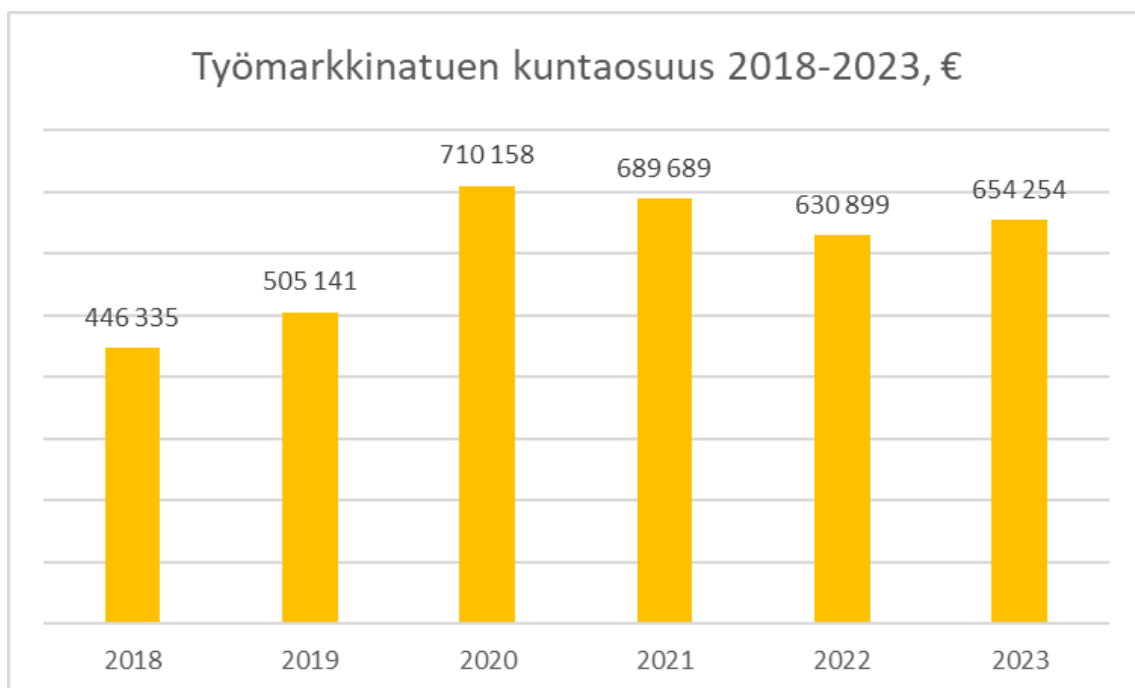
Kuva 10 Työttömyysasteen kehitys Outokummussa 2020-2023

Outokummun työttömyyttä on leimannut pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyys. Nuorisotyöttömyyden trendi on pysynyt tasaisena jo viimeiset 10 vuotta. Vuoden 2023 lopussa alle 25-vuotiaita työttömiä oli Outokummussa 47 henkilöä, mikä on kaksi enemmän, kuin vuotta aiemmin vastaavana ajankohtana. Pitkäaikaistyöttömien määrä kasvoi edellisen vuoden loppuun verrattuna 5 henkilöllä (123/118). Pitkäaikaistyöttömien osuus kaikista työttömistä oli 27,7 %.

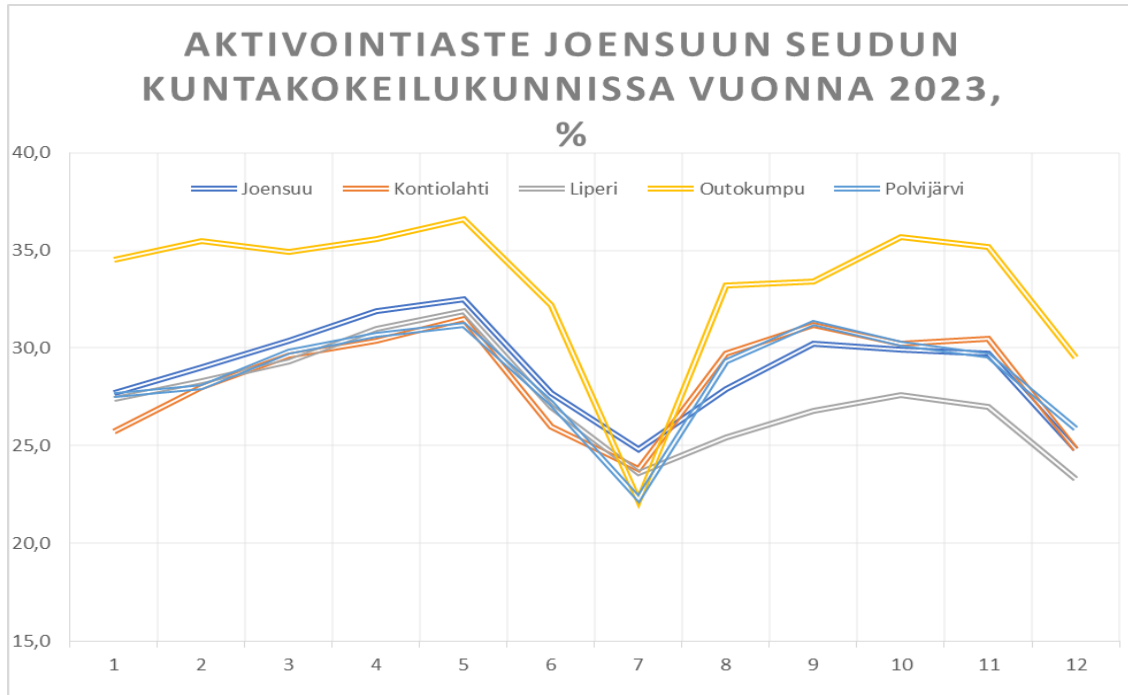
Kuva 11 Alle 25 -vuotiaiden työttömien määrä vuosina 2013-2023

TE-toimistossa oli vuoden lopussa avoinna Outokummussa sijaitsevia työpaikkoja yhteensä 18, edellisvuoden lopussa niitä oli avoinna 32. Yhtä avointa työpaikkaa kohden oli joulukuussa noin 25 työtöntä työnhakijaa. Työmarkkinatuen kuntaosuus vuonna 2023 kasvoi hieman edeltävästä vuodesta. Työmarkkinatuen kuntaosuutta vuonna 2023 maksettiin 654 254 euroa, mikä oli 3,7 % enemmän kuin edellisellä vuonna.

Kuva 12 Työmarkkinatuen kuntaosuus vuosina 2018-2023

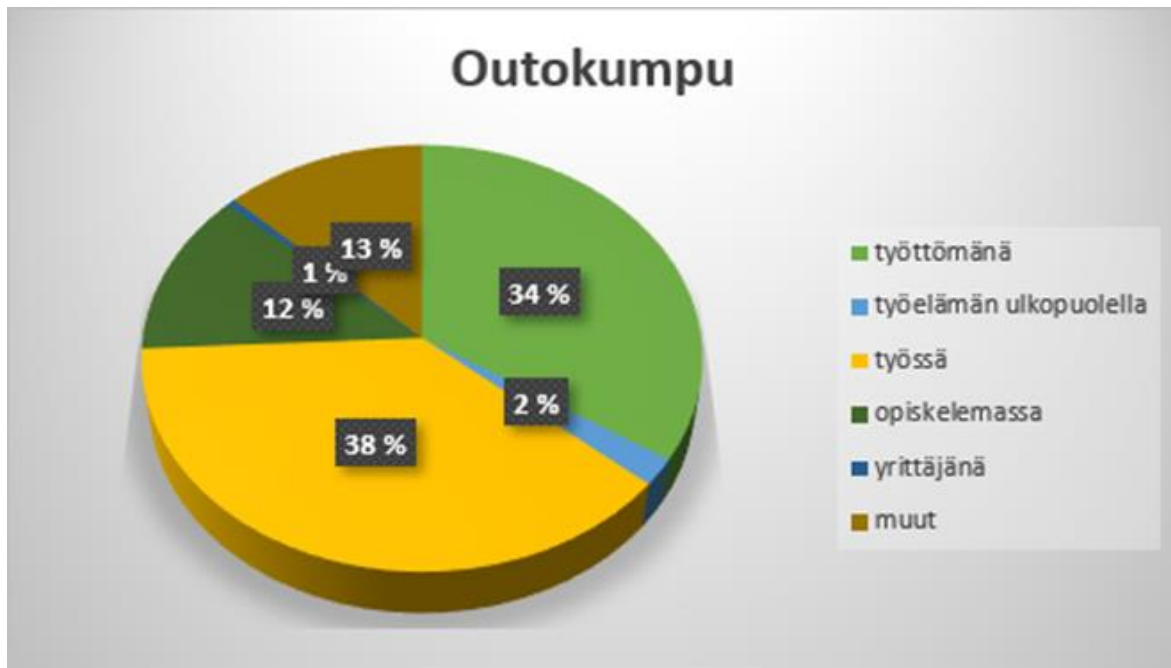
Työttömien aktivointiaste alkoi kasvamaan vuonna 2021 ja suunta oli nousujohteinen vuoden 2023 ensimmäiselle puolikkaalle saakka. Aktivointiasteella tarkoitetaan aktiivisten työvoimapolitiittisten palveluiden piirissä olevien prosenttiosuutta työttömien työnhakijoiden ja palveluiden piirissä olevien summasta. Aktivointiastetta kasvatti ja piti yllä merkittävästi YTYÄ!-hanke, joka päättyi 2023 loppuun. Vuoden jälkimmäinen puolikas oli hanke asiakkuuksien alasajoa ja varautumista vuoteen 2024. Resursien merkittävä vähennys aiheutti toiminnan sopeuttamista hyvissä ajoin. Kaiken kaikkiaan aktivointiasteen kehitys on ollut hyvä ja jopa parempaa kuin muissa Joensuun seudun kuntakokeilukunnissa.

Kuva 13 Aktivointiaste Joensuun seudun kuntakokeilukunnissa vuonna 2023, %

Yhteistyöllä tuloksiin -hanke eli YTYÄ! -hanke päättyi vuoden 2023 loppuun. Hanketta alettiin asiakastyön osalta "ajamaan alas" hyvissä ajoin ts. asiakkuudet päätettiin, jos henkilö eteni työhön tai edes lyhytaikaisesti. Aiemmin YTYÄ!:n työhönvalmentajat olivat asiakkaiden käytettävissä esimerkiksi työkokeilujaksojen aikana. Tämän takia vuoden 2023 numeeriset mittarit eivät ole vertailukelpoisia ja vääristävät hankkeen vaikutuksia negatiiviseen suuntaan. Ylipäätään asetetut numeeriset tavoitteet ohjasivat hankkeen toimintaa vähäisesti. Toimintaa ohjasi enemmän se, että jokaiselle työnhakija-asiakkaalle löytyisi oma, hänen palveluntarpeeseensa soveltuva työelämäpolku tai että jokaiselle työnantaja-asiakkaalle pyrittiin löytämään oikeanlainen ratkaisu heidän palveluntarpeeseensa.

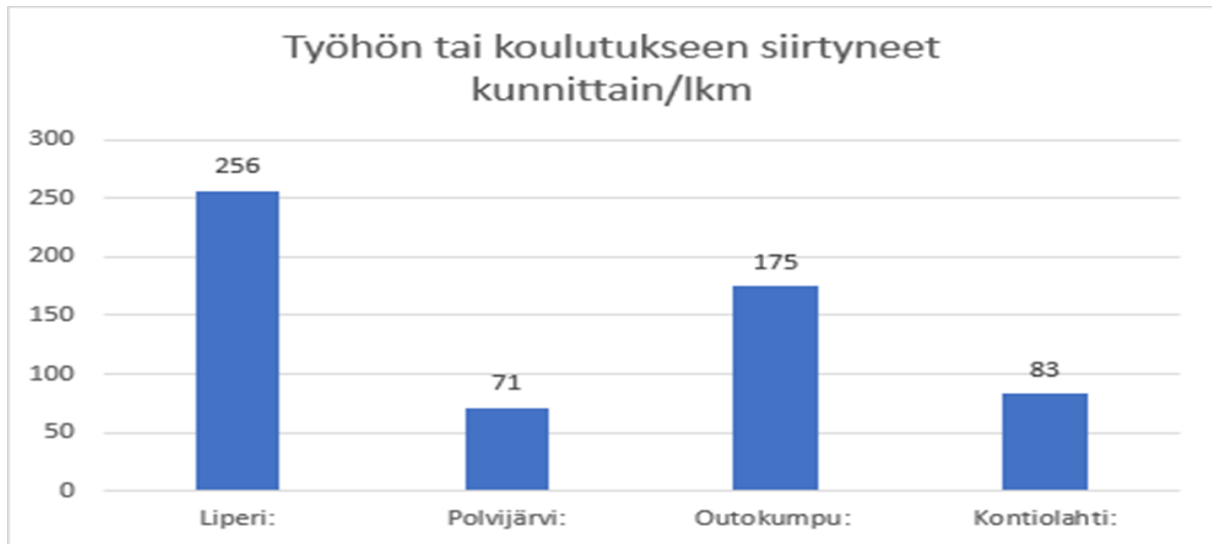
Koko hankkeen osalta asetetut numeeriset tavoitteet kuitenkin ylitettiin kaikissa hankekunnissa. Työnhakija-asiakkaita yksilölliseen valmennukseen osallistui 946 henkilöä ja tavoite ylitettiin 28 henkilöllä. Työnantaja-asiakkaita/yrityksiä tavoitettiin 234 kpl sekä 66 yhteistyökumppania, kuten oppilaitoksia ja järjestöjä/yhdistyksiä. Hankkeen tavoitteena oli tavoittaa 200 kpl yrityksiä, joten tavoite ylitettiin selvästi. Outokummussa tavoite oli yritysten ja organisaatioiden osalta 58, mukaan lähti 62. Hankkeen tulokset ovat vaikuttavat, sillä 59 % kaikista asiakkaista sijoittui työhön, koulutukseen tai yrittäjäksi valmennuksen jälkeen. Outokummussa aktivointiaste oli YTYÄ! -hankkeessa 51 %.

Kuva 14 Henkilön sijoittuminen YTYÄ! -hankkeen asiakkuuden päättyessä vuonna 2023

Ytyän asiakkuus päätetään vasta, kun asiakkaalle on löytynyt pidempikestoinen ratkaisu työttömyyden tilalle. Ytyän asiakkaista noin 40 % on alle 30-vuotiaita.

Vaikuttavuus hankkeen aikana YTYÄ! -kunnissa:

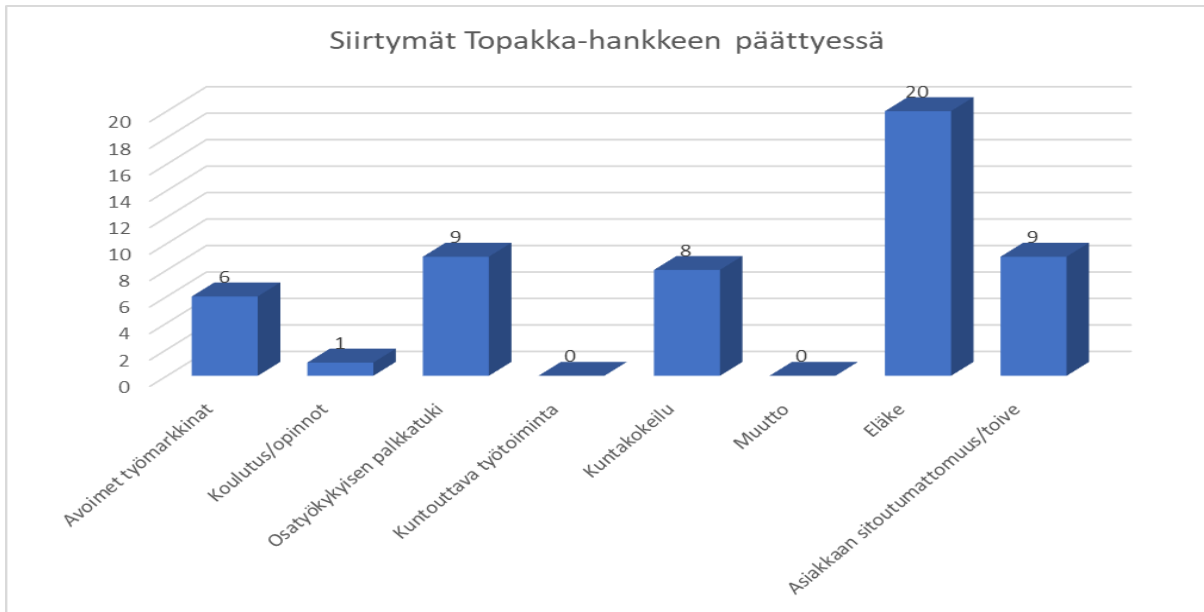

Kuva 15 YTYÄ!n vaikuttavuus

Myös Topakka-hanke päättyi 2023 loppuun ja tilastoinnissa vastaavat vääristymät kuin YTYÄ! -hankkeen osalta. Topakan asiakkuuksia siirtyi seuraavalle vuodelle ainoastaan muutama kesken oleva eläkeselvitys. Koko hankkeen aikana Outokummussa työkykykoordinaattorin palvelua sai 106 asiakasta.

Määrällinen tavoite toteutui 81,53 prosenttisesti. Hankkeen asiakkaista 57 % on yli 55-vuotiaita, yli 60-vuotiaita asiakkaita hankkeessa on ollut 38, mikä on Outokummun koko hankkeen asiakasmäärästä huomattava osuus eli 35,85 %. Hankkeen asiakkaista maahanmuuttajia on ollut 4. Outokummussa ratkaisuja on syntynyt 55 asiakkaalle. Eläkeratkaisuja on saatu 20 kappaletta, lisäksi neljä kuntoutustuki-

päätöstä ja yksi osatyökyvyttömyyseläke. Osatyökykyisyyden perusteita on selvitetty 9 henkilölle. Avoimille työmarkkinoille on ohjautunut 6 henkilöä ja yksi tutkintoon johtavaan koulutukseen.

Kuva 16 Asiakkaiden siirtymät/palvelut Topakka -hankkeessa 2023

1.1.4 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

1.1.4.1 Toiminta

Kaupunginvaltuusto

Kuntien tärkeimmät tehtävät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen siirryttyä hyvinvointialueiden hoidettavaksi ovat paikallisen elinvoiman ja kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen.

Tammikuussa kaupunginvaltuusto hyväksyi Pelastuskadun ja Kalattomantien asemakaavan muutoksen ja tonttijaon.

Tammikuussa kaupunginvaltuusto hyväksyi 1.2.2023 voimaan tulevan hallintosäännön.

Helmikuussa kaupunginvaltuusto teki päätöksen hallinto- ja talousjohtajan viran täyttämisestä.

Helmikuussa kaupunginvaltuusto valitsi Outokummun kaupungin tilintarkastus yhteisöksi/tilintarkastuspalvelujen toimittajaksi vuosiksi 2023-2026 BDO Audiator Oy:n.

Maaliskuussa kaupunginvaltuusto hyväksyi Juojärven osayleiskaavan muutoksen ja Särkiselän osayleiskaavan ja hyväksyi Pahalahden ranta-asemakaavan osittaisen kumoamisen.

Kesäkuussa kaupunginvaltuusto hyväksyi Joensuun seudun yleiskaava 2040:n käynnistämisen ja sitä koskevan sopimuksen.

Lokakuussa kaupunginvaltuusto hyväksyi työvoimapalvelujen järjestämisen sekä yhteistoimintasopimuksen ja järjestelmäsuunnitelman.

Lokakuussa kaupunginvaltuusto päätti tytäryhteisöjen takauksista ja takausprovisioiden suuruudesta sekä hyväksyi investointilainan myöntämisen Outokummun seudun teollisuuskylä Oy:lle.

Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus hyväksyi tammikuussa Outokummun kaupungin ja kaupunginjohtaja Päivi Lintumäen välisen johtajasopimuksen.

Helmikuussa kaupunginhallitus päätti, että Outokummun kaupunki osallistuu julkisten työvoima- ja yrityspalvelujen uudelleen järjestämistä koskevan lainsäädännön valmisteluun yhteistyössä Pohjois-Karjalan kuntien kanssa perustamalla yhteisen TE2024-valmisteluyksikön ajalle 1.4.2023-31.12.2024.

Toukokuussa kaupunginhallitus valitsi hallinto- ja talousjohtajan viran sijaisen ajalle 10.5.2023-31.8.2024.

Kesäkuussa kaupunginhallitus hyväksyi Outokummun kaupungin ja Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen (Siun sote) välisen kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain mukaisen sopimuksen työtoiminnan palvelujen tuottamisesta liitteineen.

Kesäkuussa kaupunginhallitus päätti, että Outokummun kaupungin tahtotila on, että VisitKarelia Oy:n toiminta lopetetaan selvitystilamenettelyn kautta.

Kesäkuussa kaupunginhallitus hyväksyi Joensuun seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma 2040:n ja aiesopimuksen Joensuun seudun liikennejärjestelmän kehittämisestä vuosina 2023-2027.

Syyskuussa kaupunginhallitus teki päätöksen matkailu- ja kulttuuritoimen uudelleen järjestämisestä.

Joulukuussa kaupunginhallitus päätti käynnistää rakennusjärjestyksen uudistamisen.

Hyvinvointipalvelut

Tammikuussa hyvinvointilautakunta hyväksyi lääkehoitosuunnitelman varhaiskasvatussuunnitelman sekä esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelman liitteeksi.

Helmikuussa hyvinvointilautakunta päivitti hyvinvointipalveluiden taksoja nuorisotoimen vuokrattavien retkeily- ja liikuntavälineiden täydennysten osalta.

Toukokuussa hyvinvointilautakunta päätti hankkia Outokummun jäähallille jäänhoitokoneen ja päätti, että Kyykerin kenttää ylläpidetään jatkossa viime vuosien tasolla ja siirretään Outokummun jäähallin vanha kaukalo ilman reunalaseja Kyykerin kentälle.

Elokuussa hyvinvointilautakunta hyväksyi koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelman esi- ja perusopetukseen sekä lukiokoulutukseen.

Marraskuussa hyvinvointilautakunta päätti tilata Joensuun seudun kansalaisopistolta vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen opetusta vuosittain 1900 tuntia vuosina 2025-2027.

Joulukuussa hyvinvointilautakunta hyväksyi Kummun koulun rehtorin esityksen koulun järjestyssäännöiksi.

Joulukuussa hyvinvointilautakunta päätti lisätä taksoihin 1.1.2024 alkaen hyvinvointipalveluiden toiminnaksi siirtyvän Matkakumpu Oy:n hoitaman matkailutoiminnan sekä Kaivosmuseon palveluiden hinnat ja tilavuokrat.

Kaupunkirakennepalvelut

Huhtikuussa kaupunkirakennelautakunta jakoi yksityistieavustukset ja yksityisteiden peruskorjausavustukset 2023.

Toukokuussa kaupunkirakennelautakunta päätti joustokaukalon hankinnasta.

Kesäkuussa kaupunkirakennelautakunta hyväksyi Savo-Pielisen jätelautakunnan ehdotuksen jätepoliittiseksi ohjelmaksi vuoteen 2030.

Lokakuussa kaupunkirakennelautakunta tarkisti vesi- ja viemärlaitoksen taksoja.

Kaupungin talouden käsittely

Kaupungin taloutta käsiteltiin eri asiayhteyksissä vuoden aikana useaan otteeseen, kaupunginvaltuusto hyväksyi mm. talousarvioon muutoksia.

Kesäkuussa kaupunginvaltuusto hyväksyi vuoden 2022 tilinpäätöksen sekä merkitsi tietoonsa tarkastuslautakunnan jättämän arviointikertomuksen.

Vuoden 2024 veroprosentit hyväksyttiin lokakuussa.

Joulukuussa kaupunginvaltuusto hyväksyi vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2025-2026 taloussuunnitelman. Osavuosikatsaukset saatettiin tiedoksi huhtikuun, elokuun ja lokakuun valtuustoissa.

1.1.4.2 Talous

Peruskaupungin vuoden 2023 talousarvio oli talousarviomuutosten jälkeen 0,4 milj. euroa ylijäämäinen. Tilikauden ylijäämäksi muodostui 1,4 milj. euroa. Ylijäämän suurimmat selittävät tekijät ovat ennakoitua paremmin toteutuneet toimintatuotot ja verotulot, sekä sijoitusten markkina-arvon kehitys myönteisesti, jonka johdosta edellisenä vuonna tehdyt arvonalentumiset palautettiin lähes kokonaisuudessaan. Kaikkien verotulot toteutuivat 38 000 euroa parempana ja toiminnan tuotot 1,3 milj. euroa.

Hyvinvointipalveluihin tehtiin viimeisen talousarviomuutoksen yhteydessä 0,3 milj. euron menolisäys. Tämä johtui varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kustannusten noususta, joka puolestaan oli seurausta Ukrainan tilanteen vuoksi lisääntyneestä oppilasmäärästä ja kunta-alan työmarkkinajärjestöjen neuvottelemasta palkkaratkaisusta. Vuoden 2023 valmistavan opetuksen kustannuksista Outokummun kaupunki on saamassa valtionosuutta tätä kautta reilut 300 t€ ennakoitua enemmän. Kyseinen valtionosuus tuloutetaan kaupungille kuitenkin vasta vuonna 2025.

Uuden sote-aseman rakentamisen johdosta entinen terveyskeskus jää terveystalvelujen tuotannosta pois, samoin myös Iltaruskon hoivayksikön ja Hopeakuusen hoivakodin palvelut siirtyvät uuteen hoivakotiin vuoden 2024 loppuun mennessä. Sekä terveyskeskuksen että Jokipohjan kiinteistöjen poistot suoritetaan kirjanpito-ohjeiden mukaan nopeammalla aikataululla, joka lisäsi poistokuluja noin 0,4 milj. euroa.

Toimintatuotot ja -kulut

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TP 2023/ TA 2023, %	TP 2023 - TA 2023, €	TP 2023/ TP 2022, %
Myyntituotot	7 786 093,00	7 074 487,00	7 845 451,00	10,9 %	770 964,00	0,8 %
Maksutuotot	323 060,00	272 600,00	373 562,00	37,0 %	100 962,00	15,6 %
Tuet ja avustukset	1 119 270,00	762 138,00	1 045 385,00	37,2 %	283 247,00	-6,6 %
Muut toimintatuotot	5 105 359,00	5 383 910,00	5 512 034,00	2,4 %	128 124,00	8,0 %
Yhteensä	14 333 782,00	13 493 135,00	14 776 431,00	9,5 %	1 283 296,00	3,1 %
Henkilöstökulut	-12 984 510,00	-12 167 162,00	-12 662 750,00	4,1 %	-495 588,00	-2,5 %
Palvelujen ostot	-41 214 716,00	-8 674 640,00	-9 185 401,00	5,9 %	-510 761,00	-77,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 939 079,00	-2 893 133,00	-2 840 236,00	-1,8 %	52 897,00	-3,4 %
Avustukset	-998 853,00	-992 460,00	-954 154,00	-3,9 %	38 306,00	-4,5 %
Muut toimintakulut	-3 502 972,00	-4 011 927,00	-3 952 339,00	-1,5 %	59 588,00	12,8 %
Yhteensä	-61 640 130,00	-28 739 322,00	-29 594 881,00	3,0 %	-855 559,00	-52,0 %
Toimintakate	-47 306 348,00	-15 246 187,00	-14 818 449,00	-2,8 %	427 738,00	-68,7 %

Toimintakate osoittaa, kuinka paljon toimintakuluista on katettava verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakuluista henkilöstökuluja, palvelujen ostoja ja avustuksia tarkastellaan tarkemmin.

Henkilöstökulut

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TP 2023/ TA 2023, %	TP 2023 - TA 2023, €	TP 2023/ TP 2022, %
Palkat ja palkkiot	-10 265 432,00	-9 700 069,00	-10 210 930,00	5,3 %	-510 861,00	-0,5 %
Eläkekulut	-2 388 883,00	-2 057 039,00	-2 098 099,00	2,0 %	-41 060,00	-12,2 %
Muut henkilösivukult	-330 194,00	-410 054,00	-353 721,00	-13,7 %	56 333,00	7,1 %
Yhteensä	-12 984 509,00	-12 167 162,00	-12 662 750,00	4,1 %	-495 588,00	-2,5 %

Henkilöstökulut ylittyivät vajaa 0,5 milj. euroa arvioidusta. Vuoteen 2022 verraten henkilöstökulut ovat -2,0 % pienemmät. Henkilöstökulujen kasvun syynä olivat pääasiassa kunta-alan palkkaratkaisu ja ukrainasta tulleiden pakolaisten aiheuttama lisäresurssitarve.

Palvelujen ostot

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TP 2023/ TA 2023, %	TP 2023 - TA 2023, €	TP 2023/ TP 2022, %
Asiakaspalv.ostot kunnilta	-219 971,75	-360 000,00	-287 896,00	-20,0 %	72 104,00	30,9 %
Asiakaspalv.ostot kyltä	-32 330 191,62	0,00	0,00	0,0 %	0,00	-100,0 %
Asiakaspalv.ostot muilta	-67 893,79	-69 500,00	-71 239,00	2,5 %	-1 739,00	4,9 %
Muut yhteistoimintaosuudet	-1 715 268,69	-1 031 771,00	-1 036 794,00	0,5 %	-5 023,00	-39,6 %
Muut palvelujen ostot	-6 881 389,79	-7 213 369,00	-7 789 472,00	8,0 %	-576 103,00	13,2 %
josta						
* Ict-palvelut	-589 647,62	-562 674,00	-619 484,00	10,1 %	-56 810,00	5,1 %
* Rakentamis- ja kunnossapit	-567 881,65	-240 800,00	-273 871,00	13,7 %	-33 071,00	-51,8 %
* Alueiden rak. ja kunnossapit	-365 354,78	-401 910,00	-291 042,00	-27,6 %	110 868,00	-20,3 %
* Kuljetuspalvelut	-542 698,97	-487 910,00	-526 422,00	7,9 %	-38 512,00	-3,0 %
* Osuus verotuskustannuksiin	-134 835,73	-85 900,00	-64 590,00	-24,8 %	21 310,00	-52,1 %
* Muut palvelujen ostot	-4 680 971,04	-5 434 175,00	-6 014 063,00	10,7 %	-579 888,00	28,5 %
Yhteensä	-41 214 715,64	-8 674 640,00	-9 185 401,00	5,9 %	-510 761,00	-77,7 %

Palvelujen ostot olivat yhteensä noin 9,2 milj. euroa, mikä on 0,5 milj. euroa arvioitua enemmän. Valtuusto teki syksyllä 2023 palvelujen ostoihin talousarviomuutoksen 0,3 milj. euroa.

Avustukset

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TP 2023/ TA 2023, %	TP 2023 - TA 2023, €	TP 2023/ TP 2022, %
Lasten kotihoidontuki	-185 302,01	-160 000,00	-185 839,00	16,1 %	-25 839,00	0,3 %
Muut avustukset kotitalouksill	-12 125,16	-10 000,00	-12 105,00	21,1 %	-2 105,00	-0,2 %
Avustukset kotitalouksille	-197 427,17	-170 000,00	-197 944,00	16,4 %	-27 944,00	0,3 %
Avustukset yhteisöille	-172 548,41	-172 460,00	-103 981,00	-39,7 %	68 479,00	-39,7 %
siitä						
* Kanslia	-40 008,00	0,00	0,00		0,00	0,0 %
* Päivähoidon hallinto	0,00	0,00	3 000,00		3 000,00	
* Työllistämisen kuntalisä	-55 168,28	55 000,00	27 925,00	-49,2 %	-27 075,00	-150,6 %
* Sivistysviraston hallinto	-1 300,00	2 000,00	1 700,00	-15,0 %	-300,00	-230,8 %
* Perusopetus	-2 500,00	2 500,00	2 890,00		390,00	
* Liikuntatoimen avustukset	-24 897,00	35 760,00	28 857,99	-19,3 %	-6 902,01	-215,9 %
* Kulttuuritoimen avustukset	-8 998,13	21 700,00	5 450,00	-74,9 %	-16 250,00	-160,6 %
* Yksityistieavustukset	-39 677,00	40 000,00	34 158,49	-14,6 %	-5 841,51	-186,1 %
Työmarkkinatuen kuntaosuus	-628 877,42	-650 000,00	-652 229,00	0,3 %	-2 229,00	3,7 %
Yhteensä	-998 853,00	-992 460,00	-954 154,00	-3,9 %	38 306,00	-4,5 %

Avustuksia maksettiin noin 1 milj. euroa, mikä on lähes talousarvion mukainen. Työmarkkinatuen kuntaosuus pysyi talousarvion mukaisena.

Verotulot

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TP 2023/ TA 2023, %	TP 2023 - TA 2023, €	TP 2023/ TP 2022, %
Kunnan tulovero	19 180 189,67	10 040 000,00	10 044 136,00	0,0 %	4 136,00	-47,6 %
Kiinteistövero	1 576 092,91	1 665 000,00	1 666 141,00	0,1 %	1 141,00	5,7 %
Yhteisövero	1 792 452,69	1 041 000,00	1 073 295,00	3,1 %	32 295,00	-40,1 %
Yhteensä	22 548 735,27	12 746 000,00	12 783 572,00	0,3 %	37 572,00	-43,3 %
Asukasluku	6 454	6 406	6 406			-0,7 %
Verotulo, €/asukas	3 494	1 990	1 996			-42,9 %
Kunnallisvero-%	21,50	8,86	8,86			
€/kunnallisvero-%	892 101,85	1 133 182,84	1 133 649,66			27,1 %

Verotuloja kertyi 12,8 milj. euroa, mikä oli talousarvion mukainen kertymä. Verotuloarviota korotettiin kunnan tuloveron osalta 0,5 milj. euroa ja vähennettiin yhteisöveron osalta 0,1 milj. euroa. Tuloveroprosentti oli 8,86 % ja kiinteistöveroprosenteista vakituisen asumisen kiinteistöveroprosentti pidettiin ennallaan ollen 0,55 %. Muut kiinteistöveroprosentit olivat seuraavat: yleinen kiinteistöveroprosentti 1,10 %, ja muuhun asumiseen käytetyn rakennuksen veroprosentti 1,25 %. Yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöveroprosentiksi valtuusto hyväksyi 0 %.

Kunnallisverotuloja kertyi 10,0 milj. euroa, 47,6 % vähemmän kuin edellisenä vuotena. Kunnallisverokertymä Pohjois-Karjalan kunnissa pienentyi keskimäärin -52 % vuoteen 2022 verrattuna. Koko maan osalta vastaava prosentti oli -53 %.

Yhteisöveroja kertyi 1,0 milj. euroa, mikä on talousarvion mukainen.

Kiinteistöveroa kertyi 1,7 milj. euroa, 0,1 % edellisvuotta enemmän. Tähän vaikuttaa kiinteistöverotuksen teknisenä muutoksena ns. joustava valmistuminen, eli verojen tilitysrytmi voi vaihdella edelliseen vuoteen nähden.

Valtionosuudet

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TP 2023/ TA 2023, %	TP 2023 - TA 2023, €	TP 2023/ TP 2022, %
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus*)	14 198 915,00	-205 269,00	-205 254,00	0,0 %	15,00	-101,4 %
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	6 521 469,00	3 787 109,00	3 787 109,00	0,0 %	0,00	-41,9 %
Opetus- ja kulttuuritoimen muu	-552 696,00	-96 000,00	-370 437,00	285,9 %	-274 437,00	-33,0 %
Verotulomenetyksen kompensatio*)	4 115 842,00	1 250 922,00	1 250 746,00	0,0 %	-176,00	-69,6 %
Yhteensä	24 283 530,00	4 736 762,00	4 462 164,00	-5,8 %	-274 598,00	-81,6 %
Asukasluku	6 454	6 406	6 406			-0,7 %
Valtionosuus, €/asukas	3 763	739	697			-81,5 %

Valtionosuuksia kertyi 4,5 milj. euroa, eli 5,8 % vähemmän kuin oli budjetoitu. Erotus johtuu opetus- ja kulttuuritoimen muusta valtionosuudesta. Valmistavassa opetuksessa olleesta oppilasmäärän ennakoitua suuremmasta lisäyksestä johtuva valtionosuus tulee maksuun vasta vuonna 2025.

Rahoitustuotot ja kulut

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TP 2023/ 2023, %	TP 2023 - TA 2023, €	TP 2023/ 2022, %
Korkotuotot	79 862,84	275 762,00	302 793,00	9,8 %	27 031,00	279,1 %
Muut rahoitustuotot	2 053 097,23	3 276 534,00	4 324 045,00	32,0 %	1 047 511,00	110,6 %
* Siitä erikseen						
osinkotuotot	914 553,20	66 000,00	55 991,00	-15,2 %	-10 009,00	-93,9 %
* Siitä erikseen						
arvopapereiden						
luovutusvoitot	1 020 020,73	560 000,00	502 769,00	-10,2 %	-57 231,00	-50,7 %
* Siitä erikseen						
arvonalentumisten						
palautumiset	3 318,65	2 500 000,00	3 451 598,00	38,1 %	951 598,00	
Korkokulut	-105 786,88	-448 668,00	-502 639,00	12,0 %	-53 971,00	375,1 %
Muut rahoituskulut	-5 964 812,85	-2 582 584,00	-2 710 075,00	4,9 %	-127 491,00	-54,6 %
* Siitä erikseen						
arvopapereiden						
luovutustappiot	-2 402 277,35	-2 376 000,00	-2 364 063,00	-0,5 %	11 937,00	-1,6 %
* Siitä erikseen						
arvonalentumiset						
vaihtuvista vastaavista	-3 454 916,22	-100 000,00	-239 277,00	139,3 %	-139 277,00	
Yhteensä	-3 937 639,66	521 044,00	1 414 124,00	171,4 %	893 080,00	-135,9 %

Rahoitustuotot ja -kulut olivat yhteensä 1,4 milj. euroa. Tulos on merkittävästi vuoden 2022 parempi. Tämä selittyy rahastojen hyvänä kehityksenä erityisesti loppuvuonna ja edellisen vuoden arvonalentumisten palautumisena. Yleinen korkotaso nousi vuoden 2023 aikana ja vaikuttaa jatkossa korkomenojen kasvuun.

Vuosikate

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TP 2023/ TA 2023, %	TP 2023 - TA 2023, €	TP 2023/ TP 2022, %
Vuosikate	-4 411 722,34	2 757 619,00	3 841 410,89	39,3 %	1 083 791,89	-187,1 %
Yhteensä	-4 411 722,34	2 757 619,00	3 841 410,89	39,3 %	1 083 791,89	-187,1 %

Vuosikate on 3,8 milj. euroa positiivinen. Talousarviossa vuosikate arvioitiin olevan 2,8 milj. euroa. Talousarviota paremman vuosikatteen selittävinä tekijöinä ovat hieman ennakoitua paremmin toteutuneet verotulot ja toimintatuotot, sekä rahastojen arvonalentumisten palautukset.

Poistot

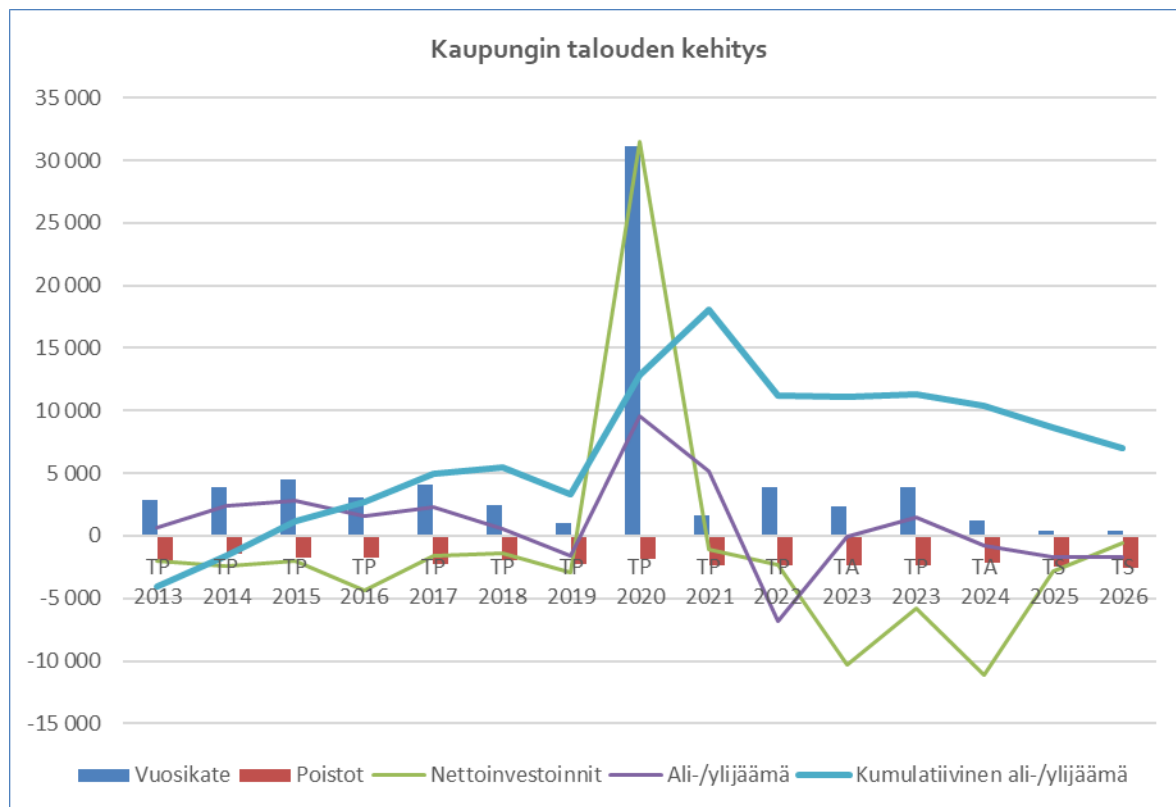
	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TP 2023/ TA 2023, %	TP 2023 - TA 2023, €	TP 2023/ TP 2022, %
Poistot muista pitkävaik. menoista	-13 662,93	-13 663,00	-13 662,93	0,0 %	0,07	0,0 %
Poistot rakennuksista	-1 048 659,32	-1 047 550,00	-1 049 792,18	0,2 %	-2 242,18	0,1 %
Poistot kiinteistä rakenteista ja	-1 103 427,77	-1 226 125,00	-1 146 190,57	-6,5 %	79 934,43	3,9 %
Poistot koneista ja kalustosta	-123 886,68	-116 474,00	-149 239,97	28,1 %	-32 765,97	20,5 %
Muut lisäpoistot	-68 088,58	0,00	-54 012,52		-54 012,52	-20,7 %
Yhteensä	-2 357 725,28	-2 403 812,00	-2 412 898,17	0,4 %	-9 086,17	2,3 %
Arvonalentumiset	-375 000,00	0,00	0,00		0,00	
Yhteensä	-2 732 725,28	-2 403 812,00	-2 412 898,17	0,4 %	-9 086,17	-11,7 %

Suunnitelman mukaisia poistoja kertyi 2,4 milj. euroa eli talousarvion mukaisesti. Poistoissa on mukana nykyisen terveyskeskuksen ja Jokipohjan kiinteistöjen nopeammasta aikataulusta johtuvat poistot. Terveyskeskuksen osalta poisto-ohjelman muutos vaikuttaa tulokseen heikentävästi 0,3 milj. euroa ja Jokipohjan kiinteistön osalta 0,2 milj. euroa. Muu lisäpoisto koskee Matkakumpu Oy:n osakkeiden alaskirjausta.

Tilikauden tulos

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TP 2023/ TA 2023, %	TP 2023 - TA 2023, €	TP 2023/TP 2022, %
Tilikauden tulos	-7 144 447,62	353 807,00	1 428 512,72	303,8 %	1 074 705,72	-120,0 %
Yhteensä	-7 144 447,62	353 807,00	1 428 512,72	303,8 %	1 074 705,72	-120,0 %

Tilikauden tulos on 1,4 milj. euroa ylijäämäinen. Talousarviomuutosten jälkeen talousarviossa 2023 tilikauden tulos oli 0,4 milj. euroa ylijäämäinen, joten lopullinen tulos on 1,0 milj. euroa parempi.

Kuva 17 Kaupungin talouden kehitys vuosina 2013-2026

Vuosikate osoittaa sen tulo-rahoituksen määrän, joka juoksevien käyttötalousmenojen jälkeen jää jäljelle käytettäväksi investointeihin, lainojen lyhennyksiin ja sijoituksiin. Vuosikate on keskeinen tunnusluku arvioitaessa tulo-rahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että tulo-rahoitus on riittävä, jos vuosikate on vähintään käyttöomaisuuden poistojen suuruinen.

Poistot kuvaavat keskimääräistä vuosittaista korvausinvestointitarvetta. Mikäli vuosikate kattaa poistot, kunnan ei tarvitse velkaantua, realisoida käyttöomaisuuttaan tai pitkäaikaisia sijoituksiaan pitääkseen palvelut toimintakunnossa. Taulukossa vuoden 2020 nettoinvestointien määrä on positiivinen johtuen Outokummun Energia Oy:n osaomistuksen myyntituloista.

Investoinnit

Kohde	euroa	%-osuus
Rakennukset	5 661 410	97,15 %
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 507 398	25,87 %
Koneet ja kalusto	19 098	0,33 %
Muut aineelliset hyödykkeet	-1 548	-0,03 %
Osakkeet ja osuudet	-1 358 873	-23,32 %
Yhteensä	5 827 485	100,00 %

Kaupungin investointimenot (netto) olivat tilikaudella yhteensä 5,8 milj. euroa.

Lainat

	TP 2022	Lyhennykset	Lisäykset	TP 2023
Pitkäaikainen	10 752 880,10	-1 725 407,90	6 000 000,00	15 027 472,20
*Lainat rahoituslaitoksilta	10 752 880,10	-1 725 407,90	6 000 000,00	15 027 472,20
Lyhytaikainen	1 510 023,90	-29 378 444,95	32 725 407,90	4 856 986,85
*Joukkovelkakirjalainat	0,00	-28 000 000,00	31 000 000,00	3 000 000,00
*Lainat rahoituslaitoksilta	1 510 023,90	-1 378 444,95	1 725 407,90	1 856 986,85
Lainat muilta luotonantajajilta (konsernitili)	126 653,80	-15 692 480,36	16 236 278,08	670 451,52
Yhteensä	12 389 557,80	-46 796 333,21	54 961 685,98	20 554 910,57
Lainat €/asukas	1 919,67			3 208,70
Asukasluku 31.12.	6 454			6 406

Kaupungin lainasalkku kokonaisuudessaan on tilinpäätöksessä 20,6 milj. euroa. Lyhytaikaista lainaa kuntatodistuksilla oli tilinpäätöksessä 3,0 milj. euroa. Vuoden vaihteessa tytäryhteisöjen rahavaroja konsernitilillä oli 0,7 milj. euroa. Kaupungin pitkäaikaisten lainojen keskiporko vuonna 2023 oli vielä maltillinen 2,64 %. Kuntatodistuksia käytettiin tilikaudella 2023 neljätoista kertaa maksuvalmiuden turvaamiseksi. Niistä aiheutui korkokuluja vajaa 111 000 euroa.

Asukaskohtainen lainamäärä kasvoi mittavien investointien vuoksi 1 290 euroa asukasta kohden ollen vuoden lopussa 3 210 euroa. Manner-Suomen kuntien keskimääräinen asukaskohtainen lainamäärä oli tilikaudella 3 320 €/asukas, joten Outokummun kaupungin asukaskohtainen lainamäärä on lähellä valtakunnan keskiarvoa.

Talousarviomuutoksia kaupunginvaltuusto käsitteli 2 kertaa. Muutokset olivat:

Kvalt 24.4.2023 § 32 Investointiosan muutos; kaupunkirakennepalvelut: määrärahan vähennys 60 000 euroa kohtaan Kalattoman päiväkotia. Määräraha oli tarkoitettu kunnostaa ulkoseiniä (maalaukset), uusia kattoja ja pihavarusteita mm. aidat. Kalattoman päiväkodin katon kunnostusta voidaan siirtää vuodelle eteenpäin ja ulkoseinien maalausta ja pihavarusteita voidaan hankkia käyttötalousvaroin. Kohtaan Jäähallin kaukalo tuottojen lisäys 40 000 euroa ja kulujen lisäys 100 000 euroa, nettomuutos yhteensä 60 000 euroa. Määrärahaa uusittiin jäähallin kaukalo (ns. joustokaukalo). Muutosten nettovaikutus investointiosaan 0 euroa.

Kvalt 11.12.2023 § 83**Käyttötalouden muutos**

Hyvinvointipalveluiden tulosalueelle varhaiskasvatuksen toimintakulujen lisäys 100 000 euroa ja perusopetuksen toimintakulujen lisäys 200 000 euroa, nettomuutos -300 000 euroa.

Investointiosan muutos

hallintopalvelut:

Arvopaperit ja osakkeet kulujen vähennys 1 363 000 euroa

hyvinvointipalvelut:

Monikäyttöreittien rakentaminen tuottojen vähennys 20 000 euroa ja kulujen vähennys 40 000 euroa

Kaupunkirakennepalvelut:

Vanhan kaivoksen alueen kunnostus kulujen lisäys 6 000 euroa

Soteaseman rakentaminen tuottojen lisäys 146 000 euroa ja kulujen vähennys 1 849 000 euroa

Uuden paloaseman rakentaminen tuottojen lisäys 43 672 euroa ja kulujen vähennys 70 000 euroa
Kaupungintalon peruskorjaus kulujen vähennys 50 000 euroa

Kummun koulun ulkoalueiden viihtyvyyden parantaminen kulujen vähennys 20 000 euroa

Keskusvaraston pesulan pintarakenteiden uusiminen kulujen lisäys 5 000 euroa

Outokumpuhalli kulujen lisäys 171 218 euroa, Jäähallin kaukalo tuottojen lisäys 7 500 euroa ja kulujen lisäys 1 355 euroa

Jäteaseman PIMA alt. yhdistäminen kulujen lisäys 20 000 euroa

Kalattomantien kevyenliikenteen väylän rakentaminen kulujen vähennys 400 000 euroa

Outolamminkadun kunnostus kulujen vähennys 300 000 euroa

Asemakadun kunnostus kulujen vähennys 100 000 euroa

Kauppakadun kunnostus kulujen vähennys 100 000 euroa

Sepänkadun kunnostus kulujen vähennys 100 000 euroa

Vesijohtoverkosto kulujen vähennys 100 000 euroa.

Rahoitusosaan tehtiin muutoksia verotuloihin, korkotuottoihin ja -kuluihin sekä sijoitustoiminnan tileihin. Tuottoja lisättiin yhteensä 2,4 milj. euroa ja kuluja lisättiin 1,7 milj. euroa.

1.1.5 Kaupungin henkilöstö

Tietoja henkilöstöstä

Outokummun kaupungilla on 3 palvelualueita, joissa henkilöstöä oli 31.12.2023 yhteensä 252 henkilöä jakautuen työsuhteen luonteen perusteella hr-ohjelmiston tietojen perusteella alla olevan taulukon mukaisesti. Taulukkoon ei ole otettu sijaisia, kesätyöntekijöitä, harjoittelijoita tms. Suluissa vertailukuina vuosi 2022.

Palvelut	Vaki- tuiset	Määrä- aikaiset	Palkka- tuetut	Opso	Yht.	joista naiset	joista miehet
Hallinto	18 (24)	8 (10)	8 (17)	0 (0)	34 (51)	27	7
Hyvinvointi	130 (125)	31 (45)	5 (3)	1 (0)	167 (173)	137	30
Kaupunki- rakenne	38 (47)	9 (11)	1 (1)	3 (3)	51 (62)	17	34
Kaupunki yhteensä	187 (196)	68 (66)	14 (21)	4 (3)	252 (286)	181	71

Taulukko 1 Henkilöstömäärät 31.12.2023 (suluissa 31.12.2022)

Kaupungin vakinaisen ja määräaikaisen henkilöstö määrä on hieman pienentynyt pääosin hyvinvointialueelle siirtyneen henkilöstön vuoksi.

Seuraavat kehystetyt tunnusluvut ovat kuntatyöntantajan (KT) henkilöstöraportoinnin ohjeen mukaiset.

Henkilötyövuosia (htv2) oli kaupungilla vuonna 2023 yhteensä

Henkilötyövuosi (HTV2) 259,1 (279,1)

Tässä luvussa ovat mukana kaikki kalenterivuoden aikana kaupungilla palvelussuhteessa olleet. HTV2 tarkoittaa henkilöstön palvelussuhteen keston mukaista palvelusaikaa kalenterivuonna kuitenkin niin, että luvusta on poistettu erilaiset palkattomat vapaat. Vuosilomat ja muuta palkalliset vapaat sisältyvät lukuun eli todellinen tehty työ henkilötyövuosina (htv3) mitattuna on pienempi ollen 224,6.

Koko henkilöstön keski-ikä oli

Henkilöstön keski-ikä 46,9 (47,0)
----

jakautuen palvelualueittain ja ikäryhmittäin alla olevan taulukon mukaisesti.

	-30 v	30-34 v	35-39 v	40-44 v	45-49 v	50-54 v	55-59 v	60-64 v	65- v
Hallinto	1	1	6	9	2	5	9	6	1
Hyvinv.	18	8	13	24	24	20	24	27	1
Kaup.rak.	5	2	7	4	6	4	10	9	3
YHT	24	11	26	37	32	29	43	42	5
YHT %	9,6	4,4	10,4	14,9	12,9	11,6	17,3	16,9	2,0

Taulukko 2 Henkilöstön ikärakenne 31.12.2023

47,8 % kaupungin henkilöstöstä on yli 50 vuotiaita.

Edelliseen vuoteen verrattuna henkilöstömenot ovat laskeneet 2,5 %, mikä johtuu kokonaishenkilöstömäärän vähenemisestä. Toiseen suuntaan vaikuttivat poikkeuksellisen suuret palkankorotukset.

vuosi	Hallinto- palvelut		Kaupunkirakenne- palvelut		Hyvinvointi- palvelut		Kaupunki yht.	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
palkat	1 813	1 608	2 120	1 806	6 332	6 797	10 265	10 210
eläkekulut	407	328	661	381	1 321	1 390	2 389	2 098
muut sivukulut	51	53	70	60	209	241	330	354
Henkilöstö- kulut yhteensä	2 271	1 989	2 851	2 247	7 862	8 428	12 984	12 662

Taulukko 3 Palkat ja sivukulut vuonna 2022 ja 2023

Taulukon eläkekulut sisältävät palkkaperusteisten eläkemaksujen lisäksi myös eläkemenoperusteiset maksut.

Henkilöstön kehittäminen

Henkilöstökoulutuksen suunnittelu tapahtuu pääosin jokaisen palvelussuhteessa olevan ja hänen esihenkilönsä kanssa sekä työyksiköittäin. Koulutustarve voi perustua työntekijän / viranhaltijan tai esihenkilön näkemykseen koulutustarpeesta.

Opintovapaisiin on työntekijöillä subjektiivinen oikeus opintovapaalain määrittelemiin ehdoin ja rajoituksiin. Opintovapaalla oli vuoden aikana hallintopalveluista 1 henkilöä ja hyvinvointipalveluista 3 henkilöä yhteensä 163 työpäivää.

Käytännössä kaikissa kaupungin työyksiköissä pidettiin työpaikkakokouksia (nimitys ja toteutustapa vaihtelee). Samoin esihenkilön ja alaisen väliset kehityskeskustelut käydään lähes kaikkien kaupungin vakinaisten työntekijöiden kanssa vähintään kahden vuoden välein. Osa kehityskeskusteluista on ryhmämuotoisia.

Vuonna 2014 kuntien yhteistoimintalakiin tuli velvoite koulutussuunnitelman laatimisesta henkilöstön ammatillisen osaamisen ennakkoimiseksi ja kehittämiseksi. Outokummussa henkilöstö- ja koulutus-

suunnitelma on yhdistetty tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan (HEKOTA –suunnitelma). Suunnitelma päivitetään vuosittain.

Henkilöstön hyvinvointi

Kaupungin henkilöstö oli vuonna 2023 sairauslomalla yhteensä 4 077 kalenteripäivää (vuonna 2022 yhteensä 4 745).

KT:n ohjeen mukaisesti laskettuna poissaolokalenteripäivät / henkilötyövuodet

Sairauspoissaolokalenteripäivät / HTV2	15,7 (17,1)
--	-------------

Koko henkilöstön poissaoloprosentit eli poissaolotyöpäivien osuus kaikista vuoden työpäivistä on hallintopalveluissa keskimäärin 4,4 %, kaupunkirakennepalveluissa 6,7 % ja hyvinvointipalveluissa 4,0 %.

Niiden henkilöiden prosenttiosuus, joilla ei ollut yhtään päivää sairauspoissaoloa, on hieman kasvanut

Ei yhtään sairauspoissaolopäivää	54,4 % (49,2 %)
----------------------------------	-----------------

Vuorotteluvapaalla oli vuoden aikana yksi henkilö hyvinvointipalveluista ja yksi kaupunkirakennepalveluista. Vuorotteluvapaa on todennäköisesti päätymässä vuoden 2024 aikana niin, että viimeinen mahdollinen aloituspäivä on 31.7.2024.

Vuonna 2022 tehdyssä henkilöstökyselyssä yleisen työtyytyväisyyden keskiarvo oli 3,8 asteikolla 1-5 jossa 5 on paras. Henkilöstökyselyssä esiin nousseita kehittämiskohteita on työstetty aktiivisesti. Seuraava henkilöstökysely tehdään keväällä 2024.

Kaupunkikonsernin henkilöstölleen tarjoamia henkilöstöetuja ovat vuonna 2023 olleet

- 6 kuukauden kausikortti Outokummun uimahallille tai kuntosalille
- kesäkuussa 2017 käyttöön otettu liikunta- ja kulttuuripassi, jonka saa jokainen vähintään 6 kk palvelussuhteessa kaupungilla tai tytäryhtiöissä oleva työntekijä. Passia käytti vuoden aikana koko konsernissa 239 henkilöä (235 vuonna 2022). Työntekijöiden eniten käyttämien kulttuuri-, liikunta- tai hyvinvointipalveluyritysten top-10 listalla on 6 (8) outokumpulaista yritystä
- toukokuussa 2022 käyttöön otettu polkupyöräetu, jonka saa jokainen vähintään 6 kk palvelussuhteessa kaupungilla tai tytäryhtiöissä oleva työntekijä, joka tekee vähintään 10 tunnin viikoittaista työaikaa
- talven 2023-2024 aikana arvottiin halukkaiden työntekijöiden kesken kaksi istumapaikkalippua jokaiseen Joensuun Kiekko-poikien kotipeliin Outokummun jäähallissa
- 3 lainattavaa kalastuslupaa erä- ja luontokeskukseen
- henkilöstöruokailu Kummun koululla ja lukiolla koulupäivinä omakustannehintaan sekä maksuton jouluruokailu joulun alla
- kaupungin omistama kesämökki Munaniemessä on JHL:n jäsenten käytössä

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutuminen

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista käytännössä seurataan henkilöstö-, koulutus-, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa kerrotuilla mittareilla.

Rekrytointien työpaikkailmoituksissa vuonna 2023 ei ole mainittu sukupuolta missään ilmoituksessa. Yhdenvertaisuuslain sallimaa erilaista kohtelua rekrytoinneissa (valitaan tehtävään aliedustettuna olevan sukupuolen edustaja) ei sovellettu vuoden aikana.

Kaupungilla on käytössä kunnallisten virka- ja työehtosopimusten mukaisista hinnoittelutunnuksista sopimuksittain 40 yleisen (KVTES), 21 opetushenkilöstön (OVTES), 3 teknisten (TS) sekä tuntipalkkaisten (TTES) hinnoittelutunnukset. Näistä tuntipalkkaisten sopimuksen soveltaminen kaupungilla päättyi 31.12.2023 ja kaikki työntekijät siirtyivät tuntipalkkaisten henkilöstön työehtosopimuksesta teknisen henkilöstön virka- ja työehtosopimukseen. Kaikkien sopimusalojen palkkahinnoittelutunnuksista 28 on sellaisia, joissa on edustettuna sekä miehiä että naisia. Muunsukupuolisia ei toistaiseksi tilastoida. Näistä viidessä tehtäväkohtaisten palkkojen keskiarvo on sama, kahdessaatoista tehtäväkohtaisten palkkojen keskiarvo oli suurempi miehillä ja yhdessätoista naisilla. Eroavissa tehtäväkohtaisissa palkoissa syyt löytyvät tehtävien vaativuudesta. Kokonaisansioissa yhdessä tapauksessa palkkojen keskiarvo hinnoittelutunnuksessa oli sama, viidessätoista suurempi naisilla ja kahdessaatoista miehillä. Kokonaisansioissa eroihin vaikuttavat työkokemuslisät ja henkilökohtaiset lisät sekä mahdolliset ylitunnit.

Naiset olivat perhevapailla vuonna 2023 yhteensä 1 112 (1 368) ja miehet 365 (325) kalenteripäivää.

Työterveyshuollon palveluiden käyttö ja kustannukset

Outokummun kaupungin henkilöstön työterveyshuollon järjestäjänä on toiminut Siun Työterveys Oy. Työterveyshuollon kustannukset olivat 80 178 € vuonna 2023 (85 036 €), josta lakisääteisen ennaltaehkäisevän työterveyshuollon osuus 45 761 € (51 739 €) ja työnantajalle vapaaehtoisen sairaanhoidon osuus 34 417 € (33 297 €). KELA korvaa kaupungille kustannuksista hieman yli puolet.

1.1.6 Ympäristöasiat

Merkittävimmät ympäristöriskit ovat jätevesihuolto, yhdyskuntajätteen kaatopaikka ja erityismaiden käsittelyalue. Jyrin käsittelyaseman alueelta tulevat vedet on johdettu viemäriverkoston avulla Jokipohjan jätevedenpuhdistamolle.

Erityismaiden käsittelyalueen toimintaa seurataan niin, että se on lupaehtojen mukaista. Kasvukerrokseen sijoitetaan jatkossa kompostoimalla puhdistettuja öljyisiä maita sekä kompostoituja biojätteitä.

Toimintaan liittyvä olennainen riski on talousveden laatu ja riittävyys. Veden laatu on ollut hyvä, koska Outokummussa käytetään ainoastaan pohjavettä. Vesihuollon suurimpana riskinä on pitkäkestoinen sähkökatkos, jolloin vettä ei pystytä pumppaamaan ylävesisäiliöön. Saari-Oskamon vedenkäsittelylaitokselle sekä kaivolle K3 on rakennettu liittymä varavoimakonetta varten. Kahden varavoimakoneen avulla saadaan turvattua juomaveden saanti poikkeustapauksissa kolmelta siiviläputkikaivolta. Vesihuoltopalveluiden käytössä on kaksi varavoimakonetta, toinen jätevedenpuhdistamon ja toinen puhdasvesilaitosten käytössä.

Katualueiden liikenneturvallisuutta parannettiin uusimalla vanhoja katuvalaisimia liikenneturvallisuuden kannalta tärkeimmissä kohteissa. Kaupungin katualueilla on noin 1 400 katuvalaisinta, joista on uusittu noin 76 %. Vuosina 2019–2020 liikenneturvallisuutta parannettiin merkittävästi Kummunkadun peruskorjauksen tiimoilta.

Vanhan kaivoksen alueella tapahtui ennen vuotta 1992 painumia. Kun vuonna 1992 kaivoskäyttöön pumpattiin hiekkaa, painumat pysähtyivät, eikä siellä sen jälkeen ole mittauksen mukaan maa painunut. Vuonna 2010 alueelta teetettiin alan konsultilla selvitys, jonka mukaan aluetta voidaan hyödyntää.

Vuoden 2022 aikana selvitettiin yhdessä Pirkanmaan ELY-keskuksen kanssa keskustaajaman maaperän metallipitoisuudet. Maaperän metallipitoisuudet ovat luonnostaan normaalia korkeammalla tasolla, lisäksi kaivostoiminnan sivuvirtoina syntyneitä metallipitoisia kaivannaismaita on hyödynnetty laajasti mm. katujen maarakentamisessa. Metalleista ja maa-ainesten muista ominaisuuksista ei aiheudu riskiä sisä- tai ulkoilmassa. Alueella ei ole myöskään tarvetta rajoittaa ravintokasvien viljelyä kotitalouksissa. Alueen kaloissa ei ole todettu viime vuosina kohonneita metallipitoisuuksia. Maa-ainesten hyötykäyttöä ja kustannustehokasta sijoittamista selvitetään. Mikäli maa-ainekset sijoitetaan Jyrin jätteenkäsittelyalueelle tai muulle vastaavalle vastaanotto paikalle, aiheuttaisi se merkittävät kustannukset normaalien maanrakennustöiden lisäksi.

Mahdollisessa kaivostoiminnan uudelleen aloittamisessa Keretin alueella, on ympäristöriskit minimoitava. Mikäli kaivostoiminta ulottuu suunnitellusti Jyrin käsittelyaseman alle, toiminnan-harjoittajan on otettava huomioon maanpäällisten loppusijoitusaltaiden sisältämät vaaralliset jätteet ja ehkäistä kaikin tavoin kaivostoiminnan aiheuttamat maaperän painumat.

1.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat

Korruption ja lahjonnan torjumiseksi on annettu ohjeistukset edustamisesta ja hankinnoista eturistiriitojen välttämiseksi. Hankinnoissa noudatetaan lakia julkisista hankinnoista.

Julkiset hankinnat

Outokummun kaupunki suorittaa tavara- ja palveluhankinnat (pois lukien kaupunkirakennepalvelujen urakkahankinnat) pääsääntöisesti Pohjois-Karjalan hankintatoimen kautta ja jos tavara/palvelu on kilpailutettu hankintatoimessa, hankinta suoritetaan näiltä kilpailun voittaneilta toimittajilta. Meidän IT ja Talous Oy eli Meita on mukana Pohjois-Karjalan hankintatoimen kilpailuttamissa ict-hankinnoissa. Kaupunki voi Meitan kautta hankkia ict-tuotteita ja palveluita, vaikka ei olisi ollut suoraan mukana hankintatoimen kilpailutuksessa. Hankintatoimi yleensä ehdottaa maakunnallisiinkin puitesopimukseen sosiaalisten kriteerien mukaan ottamista, esim. työllistämisehdon käyttöä kunnan hankinnassa, mikäli se vain soveltuu ko. hankintaan. Sosiaalisiin kriteereihin hankinnoissa liittyvät myös tasa-arvoiset ja turvalliset työolot sekä oikeudenmukainen palkkaus. Hankinnoissa ja toiminnassa ei ole havaittu ihmisoikeuksiin liittyviä riskejä.

Maankäyttö ja rakentaminen

Konsernin strategian mukaan taajama-alue kaavoitetaan neljässä osassa. Kaavoituksella on yhdistetty useita eriaikoina laadittuja asemakaavoja, ja tämä on osaltaan taannut maanomistajille tasa-arvoisen kohtelun.

Urakkakilpailutukset on kilpailutettu hankintalain mukaisesti ja tilaajavastuulain mukaiset työnantajan lakisääteiset velvoitteet on tarkastettu. Tällä pyritään harmaantalouden torjuntaan ja tarkoituksena on edistää tasavertaista kilpailua. Urakat ovat edenneet suunnitelmien mukaan eikä niissä ole havaittu mitään normaalista poikkeavaa. Lisätyöt ovat olleet maltillisella tasolla. Toiminnassa ei ole havaittu korruptiota eikä lahjontaan viittaavia tekijöitä.

Päätöksenteossa on huomioitu esteellisyys ja päätöksenteon puolueettomuus. Henkilö, joka on kokenut tai ilmoittanut olevansa jäävi ei ole osallistunut päätöksentekoon ja näin tehden päätöksenteon puolueettomuus on varmistettu.

Poliittinen toimintaympäristö

Johtavat luottamushenkilöt ja viranhaltijat ovat tehneet sidonnaisuusilmoitukset. Vuonna 2021 kunnallisvaalien jälkeen tarkastuslautakunnan kokoonpanon viivästymisen vuoksi sidonnaisuusilmoitukset on pyydetty maaliskuussa 2022.

Päätäjille on annettu koulutusta esteellisyyteen ja jääviyteen liittyvissä asioissa. Toiminnassa ei ole tunnistettu korruptioon tai lahjontaan liittyviä riskejä.

1.1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vuoden 2022 tilikauden tulos oli 7,1 milj. euroa alijäämäinen ja varausten ja poistoeron muutosten jälkeen tilikauden alijäämäksi muodostui 6,9 milj. euroa.

Kaupungin alkuperäinen talousarvio vuodelle 2023 oli alijäämäinen – 27 476 euroa. Talousarviomuutosten jälkeen talousarvio muuttui ylijäämäiseksi 0,4 milj. euroa. Vuoden 2023 tilikauden ylijäämä oli poistoeron muutoksen ja rahastojen lisäyksen jälkeen 1,4 milj. euroa ylijäämäinen.

Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän, Siun soten toiminnot siirtyivät vuoden 2023 alusta Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen järjestämisvastuulle eli pois kuntien järjestämis- ja rahoitusvastuusta. Laskelmia siitä, miten mainittujen sote-palvelujen siirtyminen hyvinvointialueiden järjestämäksi vaikuttaa taloussuunnitelmaan vuosille 2025-2027 on olemassa, ja niiden pohjalta on myös taloussuunnitelma laadittu. Siun sote on vuokrannut kaupungilta toimitiloja sote-palvelujen tuottamista varten. Palvelujen tuottaminen kaupungin omistamissa kiinteistöissä on taloudellisessa mielessä merkittävä.

Talousarvion toteutumisen näkökulmasta haasteita kohdistuu tulevaisuudessa työllisyyspalveluihin; miten TE-palvelut maakunnassa järjestetään vuoden 2025 alusta, työmarkkinatuen kuntaosuuden kehitys, kunnallisverokertymä sekä sijoitusten kehittyminen.

Työllisyyspalveluihin sisältyvä työmarkkinatuen kuntaosuus on parin viime vuoden aikana pysynyt kohdallisen tasaisena, mutta on edelleen merkittävä kuluerä. Tavoitteena on hillitä kyseisen kuluerän kasvua, joka tarkoittaa lisää työllistämistoimia, joilla edistetään työttömien henkilöiden joko työllistymistä tai polttamista erilaisiin työllistymistä edistäviin palveluihin. Kaupunki oli varautunut vuoden 2023 talousarviossa mm. työllisyyden kuntakokeiluun sekä neljän kunnan (Outokumpu, Polvijärvi, Kontiolahden ja Liperi) yhteiseen työllisyyttä edistävään Yhteistyöllä tulokseen (Ytyä) -hankkeeseen. Työllisyystoimilla on saatu tuloksia mm. työmarkkinatuen kuntaosuuden kääntymisessä laskuun, mutta ennen kaikkea työttömiä henkilöitä on saatu työhön, koulutukseen tai muutoin työllisyyttä edistävien palvelujen piiriin.

Pohjois-Karjalan kuntien muodostama työllisyysalue vastaanottaa kunnalle 1.1.2025 siirtyvien julkisten työvoima- ja yrityspalvelujen järjestämisvastuun. Tämä järjestämisvastuusuunnitelma on lakisäätöinen suunnitelma työvoimapalvelujen järjestämiseksi, mikä on toimitettu TEM:lle järjestämisvastuusopimuksen yhteydessä. Järjestämisvastuusuunnitelma ohjaa ensimmäistä työllisyysalueen palvelusuunnitelman ja talousarvion laatimista sekä tukee siirtymän käytännön järjestelyjä. Työllisyysalueen ensimmäinen palvelusuunnitelma laaditaan ja tarkennetaan järjestämisvastuusuunnitelman pohjalta sekä hyväksytään ennen palvelujen varsinaista siirtymää 1.1.2025.

Pohjois-Karjalan työllisyysalueen vastuukuntana toimii Joensuun kaupunki. Siirron myötä Pohjois-Karjalan työllisyysalue vastaa noin 20 000 asiakkaan lakisäätöisistä työllisyyspalveluista toimien palveluista vastaavana työvoimaviranomaisena. Työllisyysalueen keskeisenä tehtävänä on työnhakijoiden palveluprosessin järjestäminen ja työttömyysturvan käsittely. Työllisyysalue järjestää lakisäätöisiä työnvälityspalveluja, tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluja, valmennusta, työvoimakoulutusta ja muutosturvakoulutusta. Julkisiin työvoimapalveluihin kuuluvat myös henkilöasiakkaan palveluprosessiin liittyvät asiantuntija-arvioinnit, koulutus- ja työkokeilut, työttömyysetuudella tuettu työnhakijan omaehtoinen opiskelu sekä työnantajalle ja henkilöasiakkaalle myönnettävät tuet ja korvaukset. Työllisyysalueen tehtäviin kuuluvat myös julkisiin työvoimapalveluihin liittyvät hankintatehtävät sekä julkisiin työvoimapalveluihin liittyvät maksatustehtävät.

Kaupunki on ottanut vastaan merkittävän määrän Ukrainan pakolaisia. Tämänhetkinen tieto kaupungissa asuvista ukrainalaisista on noin 200 henkilöä. Kaupunkiin on Medivida Oy:n toimesta perustettu vastaanottokeskus, joka kuitenkin on lopettamassa toimintansa kevään 2024 aikana. Kaupunki on va-

rautunut majoittamaan kotikuntastatuksen saaneita Ukrainan pakolaisia myös vastaanottokeskuksen toiminnan päättymisen jälkeen. Varhaiskasvatus- ja opetuspalvelujen järjestäminen ukrainalaisille lapsille vaatii lisäresursseja hyvinvointipalveluihin.

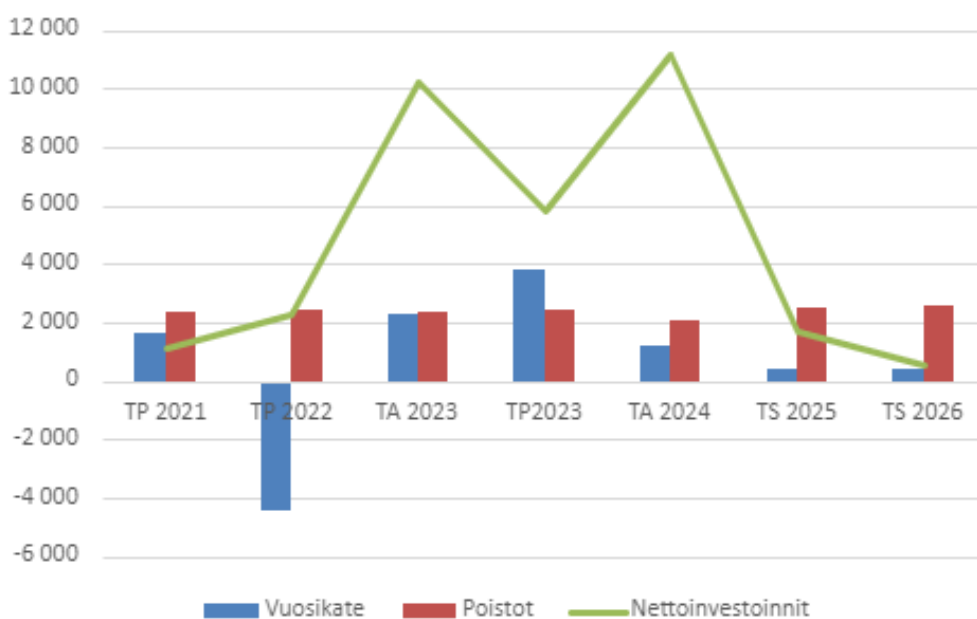
Tytärtyhtiöiden osalta Kummun kotien tilanne on ollut haastava. Vuoden 2023 aikana asuntojen täyttöaste nousi 91,8 %:iin johtuen ukrainalaisten pakolaisen majoittamisesta. Toisaalta taas kuluja on merkittävästi tullut lisää energiakustannusten nousun myötä. Kummun kotien taloudellinen tilanne edellyttää omistajan, Outokummun kaupungin toimenpiteitä todennäköisesti jo vuonna 2024.

Matkakumpu Oy:n osalta käynnistettiin vuoden 2023 aikana selvitysmenettely, joka johtaa yhtiön purkamiseen. Matkailun toiminnot siirrettiin suoraan kaupungin toiminnoiksi selvitysmenettelyn käynnistämisen yhteydessä.

Outokummun Seurojentalo Oy:n taloudelliset haasteet realisoituivat jo vuonna 2023. Tämän vuoksi yhtiön hallitus on esittänyt yhtiön toimintojen alas ajamista ja omaisuuden siirtämistä kaupungille tai kaupunkikonsernille vuoden 2024 aikana. Lopullista päätöstä alasajosta ei ole vielä tehty yhtiössä, kaupungin omistajaohjaus on annettu. Yhtiön alasajosta on tulossa kaupungille tappiota alustavan arvion mukaan 1,3 milj. euroa.

Kaupungilla on ollut merkittävässä määrin käytössä lyhytaikaista rahoitusta. Investointien korkea taso ja osin laskutusten ennakoimattomuus ovat luoneet tarpeen varmistaa maksuvalmius käyttämällä lyhytaikaista rahoitusta, käytännössä kuntatodistuksia. Näkymä on, että myös vuonna 2024 tarvitaan lyhytaikaista rahoitusta. Korkotaso nousi vuoden 2023 aikana lähelle 4 % tasoa, mutta vastaavasti inflaatio pieneni alkuvuoden 10 % lukemista lähelle 3 % tasoa. Vuodelle 2024 korkotason odotetaan pysyvän ennallaan ja loppuvuodesta kääntyvän lasku-uralle.

Taloussuunnitelman 2024-2026 mukaan kaupungin tulorahoitus ei riitä kattamaan suunnitelman mukaisia poistoja. Tilikausien tulokset ovat alijäämisiä. Vuoden 2024 talousarvio on tehty tuottojen osalta erityistä varovaisuutta noudattaen, mm. sijoitusten osalta ei mahdollisia tuottoja ole laskettu. Vuosien 2024-2026 valtionosuudet on laskettu ns. heikoimman skenaarion mukaisesti. Vuonna 2020 tehtiin noin 20 milj. euron investointivaraukset, joiden investointihankkeiden poistot eivät tulevaisuudessa rasita tilikausien yli-/alijäämää.

Kuva 18 Vuosikatteen, poistojen ja nettoinvestointien kehitys suunnittelukaudelle

Taloussuunnitelman 2024-2026 mukaan kaupunki velkaantuu, mutta suunnitelmakauden loppua kohden velkaantuminen tasaantuu. Taloussuunnitelmassa 2024-2026 on mukana isoja investointikohteita, jotka on rahoitettava lainarahoituksella.

1.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Valtion suunnittelema sosiaali- ja terveystalouden uudistus on tullut voimaan ja hyvinvointialueet käynnistyivät vuoden 2023 alusta. Sosiaali- ja terveystalouden palvelut sekä palo- ja pelastustoimen palvelut siirtyivät hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle. Isona riskinä tässä kokonaisuudessa nähdään hyvinvointialueiden lopullinen rahoitusjärjestelmä ja kuinka se vaikuttaa kuntien taloudelliseen tilanteeseen. Hyvinvointialueelle vuokrattavat sote-kiinteistöt eivät ole merkittävä riski kaupungille, koska hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitelman mukaisesti Outokummussa säilyy laajan palvelun sote-asema.

Kaupungin henkilöstön ikääntyminen ja eläköityminen lisäävät tarvetta rekrytoida uutta henkilöstöä. Eläköitymisen tai muun syyn takia avainhenkilön menettäminen on erityinen riski siellä, missä osaaminen on yhden henkilön varassa. Riski on myös siinä, kuinka onnistutaan uuden henkilöstön rekrytointiprosessissa. Toisaalta eläköitymiset ja henkilöiden vaihtuvuus mahdollistavat myös tehtävänkuvien ajantasaistamisen ja htv-resurssien ohjaamisen muuttuvien tarpeiden mukaisesti.

Outokummun kaupungin korjausvelka on kaupunkirakennepalvelujen tekemän selvityksen mukaan (kh 22.10.2018 § 164) kunnallisteknisen infran osalta seuraavan 15 vuoden aikana noin 16,4 milj. euroa (1,1 milj. euroa/vuosi). Tämän lisäksi rakennuksien kunnostukseen tulisi rahaa olla käytettävissä noin 0,7 milj. euroa/vuosi. Vuonna 2023 kiinteistöjen korjausvelan hallintaan käytettiin noin 0,3 milj. euroa. Kunnallisteknisen infran kunnostukseen käytettiin yhteensä noin 0,6 milj. euroa

Yhtenä toimintaympäristön riskinä nähdään Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan. Sodan ja talouspakotteiden vaikutus näkyy elinkeinoelämässä ja eritoten teollisuudessa. Ukrainasta on saapunut pakolaisia eikä ihan lähitulevaisuudessa ole nähtävissä sodan loppumista.

Rahoituksen saatavuudessa ja kaupungin maksuvalmiuden turvaamisessa ei ole ollut ongelmia. Korkoriskiä on pyritty pienentämään siten, että lainasalkusta kiinteäkorkoisten ja vaihtuvakorkoisten lainojen osuus on noin 50 / 50.

Vahinkoriskeihin on varauduttu vakuuttamalla kiinteistöt, rakennukset ja niissä harjoitettu toiminta. Vakuutusten kilpailuttaminen tehtiin vuonna 2021.

1.2 Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Kaupunginhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa selkoa, miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on kaupungin toiminnassa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kulu-neella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella.

Kaupunginhallitus hyväksyi 28.12.2015 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen voimaan tulevaksi 1.1.2016.

Taloussuunnitelman tavoitteiden toteutuminen ja seuranta

Kaupunginvaltuusto hyväksyy kaupungin taloussuunnitelman kolmelle vuodelle, joista ensimmäinen on taloussuunnitteluvuosi. Toimielimet jakavat määrärahat osamäärärahoiksi ja tavoitteiksi käyttösuunnitelmis-

sa, jotka toimitetaan tiedoksi kaupunginhallitukselle. Kaupunginhallituksen hyväksymässä vuoden 2023 talousarvion täytäntöönpano-ohjeessa on määrätty, että toimielimien on järjestettävä omien tulosityksiköittensä raportointi niin, että toimielin saa kerran kuukaudessa tiedon toteumasta ja samalla esityksen korjaavista toimenpiteistä, mikäli toteutuminen poikkeaa käyttösuunnitelmasta. Kaupunginvaltuustolle ja tarkastuslautakunnalle on annettava raportit neljännesvuosittain.

Toimielimet ovat saaneet kerran kuukaudessa tiedon seurannasta ja myös korjaavista toimenpiteistä, mikäli se on ollut tarpeellista. Toimielimet ovat raportoineet vuosineljänneksittäin kaupunginvaltuustolle talousarvion toteutumisesta palvelualueittain.

Hankinnat ja omaisuuden valvonta

Hankintavaltuudet on 1.1.2023 voimaan tullessa hallintosäännössä määritelty niin, että kaupunginhallituksen toimivaltaan kuuluvat hankinta-, suunnittelu-, urakka- ja leasing-sopimukset niiltä osin kuin ne eivät hallintosäännön perusteella kuulu lautakuntien päätettäväksi. Lautakunnat päättävät toimialansa hankinta-, suunnittelu-, urakka- ja leasing-sopimuksista niiltä osin kuin niiden euromäärä ylittää hankintalain kansallisen kynnysarvon lukuun ottamatta kaupunkirakennejohtajalle hallintosäännön perusteella annettua valtuutta päättää urakkapalvelujen hankinnoista.

Palvelujen johtajien ja tulosalueiden päälliköiden ratkaisovaltaan kuuluu toimialansa koskevat hankinta-, suunnittelu-, urakka- ja leasing-sopimuksia koskevat päätökset niiltä osin kuin niiden euromäärä ei ylitä hankintalain kansallista kynnysarvoa.

Tulosityksikön päälliköllä on oikeus tehdä tulosityksikkönsä hankinnat mukaan lukien leasing-sopimukset, siltä osin kun niiden euromäärä ei ylitä 10 000 euroa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeessa on säännökset hankintoihin liittyvien päätösten tekemisestä sekä kilpailuttamisen tarpeesta.

Hankintavaltuuskäytäntö on havaittu toimivaksi. Omaisuusmassa on arvoitettu varovaisuuden periaatteita noudattaen. Kaikki kaupungin omaisuus on vakuutettu ja vuosittain tarkastettu vakuutusten kattavuus.

Hallintosäännön päivitys hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 30.1.2023. Uudessa hallintosäännössä on määritelty päätösvalta palvelualueen/tulosalueen osalta osallistumisesta Pohjois-Karjalan hankintatoimen järjestämiin kilpailutuksiin ja Pohjois-Karjalan hankintatoimen valtuuttamisesta tekemään hankintapäätöksen.

Sopimusten hallinta

Kaupunginhallitus hyväksyi kokouksessaan 3.10.2022 § 169 kaupungin sopimushallinnan ohjeen. Sopimusohjaus hyödyttää kaupunkia toteuttamalla säästöjä hankinnan tarpeen oikea-aikaisen havaitsemisen ja arvioinnin sekä sopimusriskien ja prosesseihin hukattavan työajan vähenemisen kautta.

Vakuudet

Kaupunki on antanut valtuuston päätösten mukaisesti ns. kolmannelle sektorille hankelainoja maksimissaan 10 000 €. Lainoille ei ole vaadittu erillistä vakuutta. Vuonna 2023 ei myönnetty hankelainoja.

Välitetyille valtion asuntolainoille (jäljellä yksi kappale) on haettu panttikirjakiinnitys.

Maa-ainesluville on vaadittu jälkitoimenpiteitä varten vakuus. Samoin urakoissa on vaadittu rakennus- ja takuuaikainen vakuus.

Kaupunki on taannut tytäryhteisöjen lainoja. Näille takauksille on vaadittu kuntalain 129 §:n mukaisesti vastavakuus. Kaupunki on korottanut joidenkin tytäryhteisöjen konsernitililimiittiä, joihin kaikkiin korkuksiin on tytäryhteisöt toimittaneet vastavakuudet.

Aluehallintovirasto on antanut 20.12.2018 päätöksen Jyrin käsittelyaseman ympäristöluvan lupamääräysten tarkistamisesta ja toiminnan olennaisesta muuttamisesta sekä Jätekuikko Oy:n siirtokuormausta ja lajitteluasemasta Outokummussa. Kaupungin luvanhaltijana tuli asettaa 623 000 euron vakuus alu-

eella vastuullaan olevien Jyrin käsittelyaseman toimintojen asianmukaisen jätehuollon, tarkkailun ja toiminnan lopettamisen tai sen jälkeen tarvittavien toimien varmistamiseksi. Vakuus asetettiin ympäristöluvan valvontaviranomaisen eduksi. Vakuuden arvo 31.12.2023 on 598 200 euroa.

Viranhaltijapäätökset

Viranhaltijapäätökset laaditaan Dynasty-asianhallintajärjestelmässä ja henkilöstöä koskevat päätökset Populuksessa. Dynastian viranhaltijapäätökset on annettu tiedoksi toimielimille kokousten yhteydessä ja esihenkilöiden on tullut tarkistaa alaistensa viranhaltijapäätökset. Populuksessa tehtävät päätökset koskevat henkilöstön joko lakisääteisiä ja sopimukseen perustuvia oikeuksia tai hallintosäännön 30 §:n mukaisia esihenkilön yleiseen ratkaisuvaltaan kuuluvia asioita, joista kaupunginhallitus on tehnyt osaltaan päätöksen, ettei se käytä niissä päätöksissä otto-oikeutta.

Varhaiskasvatuksessa lapsia koskevat päätökset tehdään Daisy-järjestelmässä ja perusopetuksen oppilaita ja lukion opiskelijoita koskevat päätökset tehdään InSchool-järjestelmässä.

Laskujen hyväksyminen ja tilien käyttö

Toimielimet hyväksyvät alaisten viranhaltijoiden laskujen hyväksymis- ja tilinkäyttövaltuudet. Omia kululaskujaan ei saa hyväksyä ja laskun asiataarkastajana tulee olla eri henkilö kuin hyväksyjä. Toiminta on ollut sujuvaa, eikä väärinkäytöksiä ole havaittu.

Ostolaskujen käsittelyssä erityinen riski ja vaarallinen työyhdistelmä on toimittajarekisterin ylläpitäminen ja maksatuksen hoitaminen, joka on korjattu rajoittamalla ko. tehtäviä hoitavien henkilöiden kaikkien toimintojen käyttöoikeuksia maksatus- ja kirjanpito-ohjelmissa.

Maksuliikenne ja kassatoiminnot

Maksuliikennettä on mahdollista hoitaa manuaalisesti pankkisiirrolla. Väärinkäytösten estämiseksi pankkisiirrosta tulee olla kaksi nimenkirjoittajaa.

Maksuliikenne hoidetaan Banking-maksuliikenneohjelmalla. Uuteen järjestelmään siirryttiin alkuvuodesta 2021. Maksuliikenneohjelman pääkäyttäjyys siirtyi Meitalle.

Ohjelman siirtopäiväkirjasta näkyy, kuka henkilö on tehnyt maksatuksen. Ohi-reskontran maksuja tulee tehtäväksi esim. rahasiirrot eri pankeista, kiireellinen maksu, yksittäinen palkka jne. Maksatuksen tekevä henkilö voi tehdä maksun ilman, että maksua on hyväksytty. Kontrollitoimenpiteenä otetaan listaukset ohi-reskontran maksuista sekä maksuliikenteen siirtopäiväkirja. Hallinto- ja talousjohtaja tekee tarkistustoimenpiteet. Hallinto- ja talousjohtaja tarkistaa pistokokeen luontoisesti, että toimittajarekisterissä oleva pankkitili ja maksuluettelossa olevan maksun saajan pankkitili on sama.

Urheilutalolla on käteiskassa. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen mukaan käteiskassat on tarkistettava ennakoon ilmoittamatta vuosittain. Tarkastuksen suorittaa kirjanpitoapäällikkö tai muu tehtävään osoitettu henkilö. Hallinto- ja talousjohtaja sekä kirjanpitoapäällikkö suorittivat kassan tarkastuksen 24.3.2022. Kassan tarkastuksessa ei havaittu huomautettavaa.

Laskutus-myyntireskontra

Kaupungin myyntilaskutus hoidetaan eri palvelukohtaisilla laskutusohjelmilla. Maksunsaajan tiedot laskuihin tulee R8-laskutusohjelmasta, johon operatiivisista järjestelmistä tulevat laskutustiedot "uivat". Maksun saajan eli kaupungin pankkitilitiedon oikeellisuuteen tulee kontrolli myyntireskontran täsmäytyksessä sekä maksumuistutusten kautta.

Tieto- ja laskentajärjestelmät

Kaikista tietojärjestelmistä on laadittu henkilörekisterilain mukaiset henkilörekisteriselosteet. Jokaiselle tietojärjestelmälle on määritelty pääkäyttäjät ja lähes kaikille varahenkilö. Kukin esihenkilö pyytää järjestelmien pääkäyttäjältä oikeuksia henkilöille, jotka niitä tarvitsevat. Tietojärjestelmien varmistukset hoitaa Meita Oy. Tietoturva ja siihen liittyvät asiakirjat ja ohjeistukset on laadittu yhdessä PTTK Oy:n, nykyisen Meita Oy:n kanssa.

EU:n tietosuoja-asetus (GDPR) tuli voimaan 25.5.2018. Monet periaatteet säilyivät ennallaan, mutta tietosuoja-asetus toi myös uusia tietosuoja- ja henkilötietojen käsittelyä koskevia velvoitteita, joihin rekisterinpitäjät ja henkilötietojen käsittelijät valmistautuivat. Henkilörekisteriselosteita vastaavat tietosujaselosteet päivitettiin ja olivat valmiina tietosuoja-asetuksen voimaan tullessa.

Henkilöstö ja palkanlaskenta

Palkkojen ja matkalaskujen oikeellisuuden sekä matkapuhelinten käytön valvonta on kunkin esihenkilön vastuulla.

Sopimusten noudattamista ja henkilöstöohjeiden noudattamista seuraa henkilöstöhallinto ja kukin esihenkilö. Käytäntöjä käsitellään esihenkilöiden palavereissa.

Vaaralliset työyhdistelmät katkaistaan tehtävänkuvilla. Palkanlaskenta on ulkoistettu Meitalle, joka vastaa palkkojen oikeellisuudesta. Palkkaluettelon hyväksyy henkilöstöpäällikkö ja tarvittaessa myös hallinto- ja talousjohtaja. Henkilöstöpäällikkö pistokokein tarkistaa palkkaluettelosta palkansaajan ja palkanmäärän oikeellisuuden Populukseen. Palkkojen maksatuksen tekee Banking-ohjelman käyttäjä (kirjanpitäjä).

Esihenkilöllä on velvollisuus yhdessä työterveyshuollon kanssa selvittää pitkien ja toistuvien sairauspoissaolojen syyt ja ryhtyä tarvittaessa toimenpiteisiin. Henkilöstöhallinto seuraa myös poissaoloja ja on tarvittaessa yhteydessä esihenkilöön.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä ja kehittämisestä

Olemassa olevilla henkilöresursseilla sisäinen tarkastus ja valvonta on pyritty järjestämään riittävän tehokkaasti.

Pienessä organisaatiossa on suurempi riski vaarallisten työyhdistelmien muodostumiselle työntekijöiden vähyyden vuoksi. Silloin on tiedostettava tilanne ja luotava siihen sopivat varmistuskeinot eli kontrollit. Aina tarvitaan asianmukaiset hyväksynnit, säännölliset täsmäykset ja raportoinnit (poikkeamat). On myös varmistettava käyttöoikeuksien rajaaminen työtehtävien tai henkilöiden vaihtuessa.

Kaupungin talous- ja henkilöstöhallintoon on suunniteltu ja dokumentoitu varmistuskeinoja eli kontroleja eri toimintoihin. Tapahtumien käsittelyt suunnitellaan niin, että toinen henkilö varmistaa edeltävän työn tai työvaiheet ovat riippuvaisia eri henkilöistä. Jos vaarallisia työyhdistelmiä edelleen jää, sisäistä valvontaa suoritetaan riittävästi kontroleilla.

Kaupungin sisäisen tarkastuksen järjestämistä on kehitetty suunnitelmallisesti viime vuosina. Kaupunginhallitus on kokouksessaan 16.3.2020 hyväksynyt sisäisen valvonnan toimintaohjeen sekä siihen liittyvän dokumentaatio-lomakkeen. Toimielimet ovat hyväksyneet ohjeen mukaisesti vuosittain sisäisen valvonnan suunnitelman toimialueellaan, jonka mukaisesti sisäistä valvontaa toteutetaan ja raportoidaan.

OUTOKUMMUN KAUPUNKI		RISKIEN ARVIOINTI JA HALLINTA, TILINPÄÄTÖS 2023					
Kaikki palvelualueet	Perustelut - riskin kuvaus (tunnistaminen) - mikä voi aiheuttaa/mahdollistaa - seurauksen laadullinen kuvaus - seurauksen vaikuttavuus - toteutumisen todennäköisyys	Vaikutus 1 - 4	Todennäköisyys 1 - 4	Yhteensä V x T	Toimenpiteet/ kehittämisehdotukset riskin ennakoiduksi ja hallitsemiseksi	Vastuuhenkilö/toimiala	Riskien hallinnan toimenpiteiden seuranta ja raportointi

TOIMINTAYMPÄRISTÖ (sisäinen ja ulkoinen) JA TOIMINNAN ORGANISOINTI		V	T	Y			Vuosittain, tilinpäätöksen yhteydessä
Ulkopuoliset vaikutukset (ympäristö, elinkeinoelämä, rakenteelliset muutokset)	Talouden romahtaminen Sodan uhka Ukrainan sodan johdosta Venäjälle asetetut taloudelliset pakotteet	4	2	8			
<p>Kaupunki päivittää säännöllisin väliajoin poikkeusolojen suunnitelman. Elinkeinopalveluiden osalta kaupunki ostaa palvelut Business Joensuulta. Kaupungin sijoitusomaisuus on kilpailutettu ja varainhoito annettu kolmelle salkunhoitajalle. Vuonna 2022 EAB sulautui Evliin, joten tällä hetkellä on kaksi salkunhoitajaa. Entinen EAB:n salkku tullaan kilpailuttamaan Kaupungin johtoryhmällä on varautumisen teemapäivä 13.4.2023, jolloin varautumiseen liittyvät suunnitelmat tarkistetaan.</p>							
Kuntien velvoitteiden lisääminen	Valtion lisätessä kuntien velvoitteita kunnan menot kasvavat kunnasta riippumattomista syistä. Tehtävien lisääntyminen edellyttää lisää resursointia.	3	1	3	Toiminnan tehokkuuteen on kiinnitetty huomiota. Turhat rönsyt karsitaan pois.		
<p>Edunvalvonta päättäjiin päin maakunnan kansanedustajien sekä maakuntaliiton kautta, jottei kuntien velvoitteet kasva hallitsemattomasti. Valtuuston tammi-kuussa 2022 vahvistamassa konsernistrategiassa on priorisoitu kaupungin kehittämisen ja toimien painopistealueet.</p>							

Lainsäädännön muutokset (uudistusten seuranta ja huomiointi toiminnassa)	Henkilöstöresurssien riittävyys. Onko aikaa seurata toimialueensa lainsäädäntöä, oikeudelliset vaikutukset.	3	1	3		Tulosalueen vastuuhenkilö	
Tulosalueen vastuuhenkilön ns. hallinnollisiin tehtäviin kuuluu seurata myös toimialueensa lainsäädäntöä. Muuttuneen lainsäädännön edellyttämät mahdolliset toimenpiteet on viestittävä palvelun johtajalle.							
Hallintosäännön ja muiden sääntöjen ja ohjeiden sekä tehtävänkuvien ajantasaisuus, kattavuus ja niiden tunteminen Organisaatorakenteen selkeys ja tarkoituksenmukaisuus	Tehtävien, vastuiden ja toimivaltuuksien epäselvyys Sählyys toiminnassa. Toimivallan ylitys johtaa oikeudellisiin toimiin.	3	3	9	Tutustutaan huolella ohjeistuksiin. Ohjeiden jalkauttaminen: esimiehet käyvät henkilöstöpalavereissa säännöllisesti läpi muuttuneet säännöt ja ohjeet.	Palvelujen johtajat	
Uusi hallintosääntö on tullut voimaan 1.1.2023. Hallintosäännössä on määräykset normaalista toimivallasta poikkeamiseen tilanteissa, joissa kaupungin järjestämisvastuulla olevaan toimintaan kohdistuu sellainen riski tai uhka, että normaalista toimivallasta poikkeamiselle on välttämätön syy.							
Toimielintyöskentelyn "pelisääntöjen" määrittely	Päätöksentekokyky heikkenee Keskinäinen luottamus heikkenee Luottamushenkilöiden tekemien hallintovalitusten määrä kasvaa.	4	2	8	Päätöksentekijöiden keskinäinen vuoropuhelu	Toimielinten pj:t	
Kaupungin eri luottamushenkilötoimielimet käyvät kokousten jälkeen yleistä keskustelua, missä tuodaan esille eri asioita, jotka joko ovat tai ovat tulossa valmisteluun. Vuoden 2023 aikana valtuustoryhmien puheenjohtajat kokoontuivat useamman kerran yhteiseen palaveriin.							
Valtuuston päättämät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet	Hallitus ei tiedosta rooliaan ja vastuutaan	2	3	6	Hallitus käy keskuudessaan periaatteet läpi	Kaupunginjohtaja	

<p>Kaupunginhallitus on kokouksessaan 30.3.2020 § hyväksynyt Sisäisen valvonnan toimintaohjeen. Toimintaohjeen mukaan palvelualueet hyväksyvät alueensa sisäisen valvonnan suunnitelman vuosittain. Sisäisen valvonnan raportti palvelualueittain tuodaan kaupunginhallituksen tietoon seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta raportoidaan vuosittain tilinpäätöksessä.</p>							
Erilliset toimenpideohjelmat (toimialoittain), esim. elinkeinopolitiikka, maapolitiikka, henkilöstöpolitiikka	Toimenpideohjelmien päällekkäisyys Eri ohjelmien tavoitteiden ristiriitaisuus Toimenpideohjelmien lukumäärä ja laajuus	2	3	6	Koordinointi, lukumäärän järjestyminen, sisällöllinen tiivistäminen	Hallinto- ja talousjohtaja	
<p>Toimenpideohjelmien yhdenmukaisuus varmistetaan valmisteluvaiheessa. Käytössä on yksi konsernistrategia, johon mahdolliset toimenpideohjelmat perustuvat. Tällä hetkellä käytössä ei ole esim. erillistä elinkeino-ohjelmaa.</p>							
Palvelujen järjestäminen (itse tuotettu, ostopalvelu, yhteistointiminta tms.)	Kunnan taloudellinen tilanne. Henkilöstön saatavuus Henkilöstön osaaminen Riittävä kilpailutilanne	3	2	6	Laskelmat ja vaikutuskuvaukset ta-pauskohtaisesti	Hallinto- ja talousjohtaja	
<p>Talouden seurannassa on sekä kuukausiraportointi että valtuustolle neljännesvuosittain osavuositarkastukset. Henkilöiden rekrytoinnissa ennakoidaan rekryointitarve ja palkataan uusi henkilö oppimaan poislähtevän rinnalle.</p>							
Konserniohjeistus (ml. riskienhallinta)	Konserniohjeistuksen ajantasaisuus, tiedonkulun vastavuoroisuus	3	2	6	Konserniohjeen ajantasaisuus, konserniohjeistuksen säännölliset kokoukset ja koulutukset	Kaupunginjohtaja, tytärien tj:t	
<p>Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt konserniohjeen 24.4.2017 §27. Tytäryhteisöjen hallitusten on pitänyt hyväksyä myös osaltaan konserniohje noudatettavaksi. Konserniohjeistuksen kokoukset kokoontuu kuukausittain. Tytäryhteisöt toimittavat toiminnan ja talouden seurannan elinvoima- ja omistajaohjausjaoston käsittelyn kautta kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle neljännesvuosittain. Laajennettu kaupungin johtoryhmä (=konserniohjeistuksen johtoryhmä) kokoontuu joka toinen kuukausi.</p>							
Konsernivalvonnan järjestäminen ja seuranta	Konserniyhtiöiden toiminta vastoin koko konsernin etua.	3	2	6	Konsernin johtoryhmän kokoukset ja koulutukset	Kaupunginjohtaja, tytärien tj:t	

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt konserniohjeen 24.4.2017 § 27. Tytäryhteisöjen hallitusten on pitänyt hyväksyä myös osaltaan konserniohje noudatettavaksi. Konsernijohtoryhmä kokoontuu kuukausittain. Tytäryhteisöt toimittavat toiminnan ja talouden seurannan elinvoima- ja omistajaohjausjaoston käsittelyn kautta kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle neljännesvuosittain. Laajennettu kaupungin johtoryhmä (=konsernijohtoryhmä) kokoontui joka toinen kuukausi.							
Omistajaohjaus	Tytäryhteisöt elävät "omaa elämäänsä"	3	2	6	Samojen pelisääntöjen laadinta koko konsernille, konserniohje	Kaupunginjohtaja, tytärien tj:t	
Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt konserniohjeen 24.4.2017 § 27. Tytäryhteisöjen hallitusten on pitänyt hyväksyä myös osaltaan konserniohje noudatettavaksi. Konsernijohtoryhmä kokoontuu kuukausittain. Kaupungin toimesta on tytäryhteisöille laadittu laskutus- ja perintäohje. Laajennettu kaupungin johtoryhmä (=konsernijohtoryhmä) kokoontui joka toinen kuukausi.							
Sote-uudistus	Taloudellinen riski kunnan maksuosuuden kasvamisesta. Siun sote –hankkeen operatiivinen epäonnistuminen	4	2	8	Kunnan edustus ja edunvalvonta Siun sote -hankkeessa	Kaupunginjohtaja, hallinto- ja talousjohtaja, työryhmien jäsenet	
Sote-palvelut sekä pelastustoimen palvelut siirtyivät vuoden 2023 hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle. Sinänsä riskitaso ei vielä muutu, koska hyvinvointialueiden rahoituslaskelmat ovat vielä kesken. Hyvinvointialueiden rahoitus vaikuttaa suoraan kuntien taloudelliseen tilanteeseen ja lähtötasoon vuonna 2023.							

SUUNNITTELU- JA SEURANTAJÄRJESTELMÄ		V	T	Y			Vuosittain, tilinpäätöksen yhteydessä
Kuntastrategian laatiminen ja seuranta (toimintaympäristön analyysi, kokonaisnäkemys kunnan ja kuntakonsernin toiminnasta, henkilöstön ja johtamisen, palvelurakenteiden ja -prosessien sekä taloudenpidon ja tuottavuus-	Toiminnan päämäärän puuttuminen: päätösten ristiriitaisuus	3	3	9	Strategia laaditaan valtuustokausittain ja päivitetään tarvittaessa, talousarvion tavoitteet tukevat kuntastrategiaa	KH, kaupunginjohtaja, palvelujen johtajat	

den kehittämisen linjaukset)							
Valtuusto on hyväksynyt koko kaupunkikonsernia koskeva strategian 31.1.2022 § 5.							
Talousarvion täydellisyys (kaikki tiedossa olevat menot ja tulot on budjetoitu)	Jos täydellisyysperiaate ei toteudu, toimintaa on sopeutettava (sopeuttamistarve) normaalin taloussuunnittelusyklin ulkopuolella	3	1	3	Normaali talousarvion laadintatyöskentely aikataulutukseen	Kaupunginjohtaja, johdoryhmä	
Talousarvion laadintaohje ja aikataulus hyväksytään vuosittain kaupunginhallituksessa. Talousarvion laadinnasta vastaavat palvelujen johtajat toimialallaan esihenkilöiden avustamana. Näin talousarvion laatimisessa on mukana kunkin toiminnan paras asiantuntemus, jolloin talousarvioesitykseen tulee mukaan kaikki määrärahat ja tuloarviot, jotka kyseinen toiminta vaatii. Rahoitusosan tulojen osalta seurataan VM:n, verottajan, Kuntaliiton ohjeita, jolloin verot ja valtionosuudet lasketaan parhaimpaan ja viimeisimpään tietoon perustuen.							
Talousarvion seuranta ja talousarviomuutokset	Määrärahaylitykset, reagoitakyvyn heikkeneminen, valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumattomuus.	3	2	6	Säännöllinen ja aktiivinen seuranta sekä ohjeistus	Kaupunginjohtaja, johdoryhmä	
Palvelualueet tuovat lautakunnan käsittelyyn talousarvioseurannan kuukausittain. Kaupunginhallitukselle annetaan raportti koko kaupungin tilanteesta myös kuukausittain ja valtuustolle saatetaan osavuosikatsaus tiedoksi neljännesvuosittain.							

PÄÄTÖKSENTEKO		V	T	Y			Vuosittain, tilinpäätöksen yhteydessä
Päätöksenteossa noudatetaan säädöksiä ja määräyksiä	Oikeudelliset toimet ja vahingonkorvausvastuu	3	1	3	Viranhaltijat ovat ajan tasalla, luottamushenkilöiden koulutus vähintään	Kj:n jory, (koulutusasiat)	

					valtuustokauden alussa.		
Luottamushenkilöt koulutettiin valtuustokauden alussa 2021. Suunnitelman mukaan koulutus toteutettiin kattavana kaupungin toiminnasta, taloudesta, kunta-laista, hallinnosta. Esihenkilöt huolehtivat henkilöstön tarpeellisesta koulutuksesta, myös koko henkilöstön on huolehdittava osaltaan, niin että viimeisimmät tiedot on käytettävissä.							
Päätösten valmistelu, ennakoarviointi, tiedoksianto ja täytäntöönpano seurantoineen	Päätösten kumoaminen ja uudelleenvalmistelu, taloudelliset vaikutukset, oikeudelliset vastuut, päätösten toteutumattomuus	3	2	6	Viranhaltijat ovat ajan tasalla, riittävien resurssien turvaaminen valmistelussa ja täytäntöönpanossa	Kj:n jory, luottamus-toimielimet	
Henkilöstömitoitus riittävä niin, että viranhaltijat ehtivät valmistella huolellisesti asiat päätöksentekoon. Päätöksiä ei ole kuluneena vuotena kumottu.							
Päätöksenteon delegointi ja otto-oikeus	Päätöksenteko väärällä tasolla, oikeudelliset vastuut	2	2	4	Hallintosäännön selkeys ja johdonmukaisuus	Esittelijät, päätöksentekijät	
Hallintosääntö on päivitetty ja tuli voimaan 1.8.2021. Hallintosääntö päivitettiin 30.1.2023 ja tuli voimaan 1.2.2023.							
HENKILÖSTÖ		V	T	Y			Vuosittain, tilinpäätöksen yhteydessä
Henkilöstön riittävyys / saatavuus	Palvelutuotannon toteuttamisongelmat (esim. laatu, vaikuttavuus)	3	1	3	Hyvä työnantajamaine	Esimiehet	
Jokainen kaupungin palveluksessa oleva henkilö ja luottamushenkilö vastaavat osaltaan Outokummun kaupungin hyvästä työnantajamaineesta, mm. viestimällä hyvistä asioista Outokummun kaupungissa uuden konsernistrategian mukaisesti. Tehtäväkohtaiset palkat ja henkilöstöedut pidetään kilpailukykyisinä. Rekrytointilisiä käytetään tarvittaessa. Koulutus- ja oppisopimusta käytetään aktiivisesti henkilöstön rekrytoinnissa.							

Henkilöstön perehdyttäminen tehtäviinsä ja ammattitaidon ylläpitäminen (kehittämisen ja koulutussuunnitelma)	Henkilöstön osaamisen ja ammattitaidon puutteet	2	2	4	Riittävä perehdytys ja ammattitaidon ylläpidon mahdollistaminen	Esimiehet ja koko henkilöstö	
Henkilöstön uusi yleisperehdytysopas on toteutettu intraan kevään 2021 aikana.							
Avainhenkilöriskit Varahenkilöjärjestelmä	Palvelutuotannon akuutit häiriöt	3	3	9	Varahenkilöjärjestelyjen ajantasaisuus, tehtäväkuvien selkeys ja eläköitymisiin varautuminen	Kj:n jory, palvelualueiden joryt	
Avainhenkilöille on määritelty sijaiset. Tehtävä- ja toimenkuvaukset tarkistetaan vuosittain. Eläköitymisiin varaudutaan palkkaamalla henkilö oppimaan rinnalle.							
Vaaralliset työyhdistelmät	Taloudelliset menetykset	3	1	3	Vaarallisten työyhdistelmien tunnistaminen ja katkominen, laskujen hyväksymisjärjestelyn asianmukaisuus	Kj:n jory, palvelujen johtajat, esihenkilöt	
Taloushallinnon palveluissa on laadittu dokumentaatio vaarallisista työyhdistelmistä ja tarvittavista kontroleista. Laskujen hyväksymisoikeudet käsitellään lautakunnissa ja kaupunginhallituksessa vuosittain. Talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa on muita määräyksiä laskujen käsittelystä.							
Esimiestyö, työhyvinvointi, työturvallisuus, työterveyshuolto	Sairauspoissaolot, onnettomuudet, työtapaturmat, työstä aiheutuva työtehon heikkeneminen	3	2	6	Hyvä esimiestyö, yhteiset pelisäännöt (henkilöstöopas), työturvallisuusohjeet	Esihenkilöt, työsuojeluhenkilöstö, työterveyshuolto, koko henkilöstö	

Joka toinen vuosi toteutettavan henkilöstökyselyn korjausta vaativiin kohtiin puututaan aktiivisesti ja etsitään korjaavia toimia. Henkilöstön työhyvinvointia pyritään parantamaan koko ajan erilaisilla henkilöstöä huomioivilla toimilla. Siun työterveyden kanssa tehdään aktiivista yhteistyötä yksittäisten työntekijöiden ja työyksiköiden ongelmien ratkaisemiseksi. Työturvallisuudesta huolehditaan ja työtapaturmien sekä läheltä piti –tilanteiden seuranta on jatkuvaa.

TIETOJÄRJESTELMÄT		V	T	Y			Vuosittain, tilinpäätöksen yhteydessä
Tietojärjestelmien toimivuus, ajantasaisuus ja turvallisuus	Häiriöt ATK-järjestelmien toiminnassa	4	2	8	Aktiivinen yhteistyö Meitan kanssa	Hyvinvointijohtaja, jory, esihenkilöt	
Meita Oy ja järjestelmätoimittajat vastaavat sopimusten perusteella järjestelmien toimivuudesta. Käytettävyys on ollut pääsääntöisesti hyvä ja käyttökatkot vähäisiä.							
Käyttöoikeudet ja salassapito	Tietojenkäsittelyvaltuuksien ylitykset tai väärinkäyttö	4	2	8	Valtuudet ajan tasalla, henkilön palvelussuhteen päättyessä oikeuksien poistaminen	Esihenkilöt	
Käyttöoikeuksien tunnukset lakkaavat silloin, kun henkilön työsuhde päättyy. Yhteistyö Meita Oy:n kanssa.							

TALOUS		V	T	Y			Vuosittain, tilinpäätöksen yhteydessä
Talouden tasapaino	Yleinen taloustilanne => talouden romahdaminen, vaikutus verotuloihin ja toimitatuottoihin Talouden raportoinnin ajantasaisuus	3	1	3	Kuukausiraportointi Riittävä resursointi ja osaaminen raportointiin	Palvelualueen johtajat, hallinto- ja talousjohtaja	

	Virheet raportoinnissa						
Kuukausiraportointi lautakunnille ja kaupunginhallitukselle toimii, osavuositarkastus valtuustolle neljännesvuosittain.							
Rahoitus (oma rahoitus, lainarahoitus ehtoineen, elinkaarimallitms.)	Korkotason nouseminen =>korkokulujen kasvu Leasing-/elinkaarimalli; sitoudutaan pitkäaikaisesti ko. rahoitusmalliin	3	2	6	Suojautuminen korkojen nousun varalta -> korkosidonnaisuus (lyhyet/pitkät korot)	Kaupunginjohtaja, hallinto- ja talousjohtaja	
Lainojen korkotason heilahtelua vastaan on suojauduttu niin, että keskimäärin puolet lainasalkusta on sidottu kiinteään korkoon ja puolet vaihtuvaan korkoon. Lainatarjousten vertailussa ennakoitaan myös tulevat heilahtelut rahoitusmarkkinoilla.							
Valtionavustusten yms. hakeminen	Ei olla tietoisia mahdollisista kohteeseen myönnettävistä avustuksista	3	2	6	Huolellinen valmistelu	Palvelualueen johtajat	
Seurataan eri ministeriöiden ja Kuntaliiton sivuilta mahdollisia valtionavustusten hakuja. Tarkistetaan valtionosuuspäätökset.							
Maksuvalmiusennusteet	Konsernitili-järjestelmässä tieto koko konsernin maksujen erääntymisestä	2	1	2	Laskujen käsittely Rondossa heti laskun saavuttua Tiedon toimittaminen suuremmista maksuista etukäteen (rakennushankkeet)	Hallinto- ja talousjohtaja Laskujen käsittelijät	
Maksuvalmiuden ennakkointiin on excel-taulukko koko konsernin maksuliikenteen osalta. Laskujen käsittely on ohjeistettu. Tiedot suuremmista maksuista tulee myös tytäryhteisöjen ilmoittaa kirjanpitoon etukäteen. Ohjeistettu talousarvion täytäntöönpano-ohjeessa.							
Sijoitustoiminta ja varainhoito (hyväksytyt periaatteet)	Markkinariskit eli markkina-arvojen vaihtelu korkojen ja osakekurssien vaihdellessa	2	2	4	Sijoitustoiminnan määrittely kaupunginhallituksessa,	Kaupunginjohtaja, hallinto- ja ta-	

	Luotto- ja vastapuoliriskit eli sijoituskohteen maksukyvyttömyys				reunaehdot	lousjohtaja	
Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 26.2.2021 § 4 hyväksynyt kaupungin sijoitusstrategian. Kaupungin sijoitusomaisuuden varainhoitajat valittiin toukokuussa 2021.							
Lainanotto (hyväksytyt periaatteet)	Käyttötalouden rahoittaminen lainarahalla Huolimaton lainatarjousten vertailu Ylivelkaantuminen	2	1	2		Hallinto- ja talousjohtaja	
Tarjousten vertailua helpottaa hyvin laadittu tarjouspyyntö. Lainatarjouspyynnössä käytetään rahalaitosten laatimaa mallia, jolloin tarjouspyynnössä tulee huomioida kaikki tarvittavat osa-alueet. Luoton korkosidonnaisuutta määriteltäessä otetaan huomioon lainasalkun painoarvot kiinteissä ja vaihtuvissa koroissa sekä huomioidaan rahamarkkinatilanne.							
Valtionosuuksien leikkaus	Tulorahoituksen riittämättömyys Ennakoimattomuus talouden suunnittelussa	2	2	4	Toiminta sopeutettava tuloihin	KH, kj:n jory	
Taloussuunnitelma laaditaan kolmeksi vuodeksi eteenpäin, jolloin myös valtionosuudet arvioidaan etukäteen suunnitteluvuosille. Huomioidaan sekä valtiovarainministeriön että Kuntaliiton viimeisimmät tiedot valtionosuuksien kehityksessä.							
HANKINNAT		V	T	Y			Vuosittain, tilinpäätöksen yhteydessä
Julkiset hankinnat (kilpailutus)	Hankintalainsäädännön puutteellinen tuntemus. Euromääräisten hankintarajojen tietämättömyys. Kilpailutuksen huolimaton valmistelu voi aiheuttaa valitusprosessin sekä kilpailutuksen keskeytyksen, joka hidastaa projektia.	3	2	6	Kilpailutuksen keskittäminen julkisista hankinnoista vastavalle yksikölle; esim. Joensuun seudun hankintatoimelle.	Palvelualueen johtajat	
Hankinnat ja niiden kilpailuttaminen on yksi painopistealue, johon kaupungin hallinnossa kiinnitetään erityistä huomiota. Hankintoja joko suoritetaan Joensuun							

seudun hankintatoimen kautta tai sitä konsultoidaan.							
Pienhankinnat (omat hankintaohjeet)	Pienhankintarajojen puutteellinen tuntemus. Euromääräisten hankintarajojen tietämättömyys.	2	2	4	Pienhankintaohjeista tiedottaminen henkilöstölle.	Palvelualueen johtajat	
Hankinnoista on tehty henkilöstölle ohje. Intrassa olevassa ohjeessa on kerrottu hankintarajat ja lain mukaiset menetelmät kilpailutuksen järjestämiseen.							
Hankintavaltuudet	Hankintavaltuuksien ylittäminen. Hankintoja tekevät henkilöt eivät tiedä hankintavaltuuksiaan.	2	1	2	Hankintavaltuuksien kertaaminen hankintoja tekevän henkilöstön kanssa.	Palvelualueen johtajat	
Hankintavaltuudet ja /-rajat on määritelty hallintosäännössä. Hallintosäännösten noudattaminen on yksi sisäisen tarkastuksen kohteista.							
Hankintojen toteutumisen seuranta ja raportointi (ml. määrärahat)	Hankinnan suorittanut henkilö ei tiedä hankitaan varattua määrärahaa eikä seuraava hankinnanaikaisia kustannuksia.	3	2	6	Ennen hankinnan alkamista hankkeelle nimetään hankkeesta vastaava henkilö, joka raportoi hankkeen toteumasta esimiehelle.	Palvelualueen johtajat	
Hankkeille on nimetty vastuuhenkilöt ja talouden toteumaa seurataan kuukausittain.							
SOPIMUKSET JA PROJEKTIT		V	T	Y			Vuosittain, tilinpäätöksen yhteydessä
Sopimusten hallinta (sopimuksen noudattaminen, voimassaolo, irtisanominen, optiovuodet)	Sopimusten sisällöllinen ajantasaisuus varmistettava Mikäli sopimus ei ole ajan tasalla / voimassa, aiheutuu riski toiminnalle ja/tai	3	2	6	Sopimustenhallinta toimialoittain, selvitetään sähköistä sopimustenhallintaa	Palvelujen johtajat, kehitysjohtaja	

	taloudelle (kahdenvälisen toiminnan riski)						
Sopimukset on pääsääntöisesti lähes kaikki skannattu sähköiseen asianhallintajärjestelmään, Dynastyyn. Järjestelmä antaa viestin, kun sopimuksen mahdollinen irtisanomisaika lähestyy. Hallintosäännön 24 § mukaan sopimusten hallinnan ja sopimusvalvonnan järjestämisestä vastaan kaupunginhallitus. Sopimushallinnan ohje on hyväksytty kaupunginhallituksessa 3.10.2022.							
Projektit (käynnissä olevat ja suunnitellut): asettaminen, ohjeistus, talousarvio, toteutuminen, seuranta ja rahoituksen hakeminen	Projektien valmistelun, hallinnan ja seurannan ajantasaisuus, täsmällisyys Tilannetietoisuus	2	3	6	Projektinhallinta, dokumentointi, taroituksenmukaiset vastuutahot, yhteydenpito, selvitetään sähköisen projektinhallintajärjestelmän käyttöönottoa	Palvelujen johtajat, projektien vastuuhenkilöt	
Osassa projekteissa on ollut käytössä sähköinen projektinhallinta-palvelu. Palveluun on ollut pääsy kaikilla projektiin kuuluvilla henkilöillä.							

OMAISUUS		V	T	Y			Vuosittain, tilinpäätöksen yhteydessä
Kiinteistöjen kunnossapito, kuntoarviot, toimitilat, kulunvalvonta, vakuutukset, arvostus	Resurssit eivät riitä kiinteistöjen kunnossapitoon. Ajantasainen tieto kuvatuista riskeistä puuttuu. Tyhjenevät toimitilat. Vakuutusurva puutteellinen / väärin arvioitu.	4	2	8	Kiinteistöjenkunnan ylläpidon toimintojen tehostaminen sekä kiinteistöhuollon tehtäväluetteloiden päivittäminen. Tyhjien vuokratilojen markkinointi. Säännölliset palave-	Kaupunkirakennejohtaja	

					rit vakuutusyhtiön kanssa.		
Kiinteistöhuollon vastualueita ja tehtäviä on uudelleen järjestelty. Vakuutusyhtiön kanssa pidetään vuosittain palaverit, jossa asiat tarkastellaan myös vakuutuksen näkökulmasta. Vakuutukset on kilpailutettu vuonna 2021.							
Koneet ja laitteet	Ikääntyvän laitekannan rikkoutuminen.	2	2	4	Listaus kriittisten koneiden ja laitteiden kunnosta/ uusimistarpeesta	Kaupunkirakennepäälliköiden johtaja	
Ikääntynyttä laitekantaa on pyritty uusimaan ennakoivasti esim. veden ottamoilla ja jätevedenpuhdistamolla.							
Investointisuunnitelma; tarvekartoitukset, kustannusarviot, tulo-rahoituksen riittävyys, poistotaso	Nykytilanteen tiedostamattomuus/ tarvekartoitukset/PTS puuttuu. Pienet resurssit ko. tehtävän ajantasaistamiseen. Asiantuntijoiden huolimattomasti laatimat kustannusarviot.	3	2	6	Suunnitelma tarvekartoituksesta. Rakennuttamistehtävien keskittäminen ko. tehtävistä vastaavalle henkilölle, rahoitussuunnitelmien pitävyys	Palvelujen johtajat	
PTS-suunnitelmia on tehty. Jokainen suurempi projekti on ennalta suunniteltu ja budjetit ei pääsääntöisesti ole ylitetty.							
Omaisuuksien valvonta / inventoinnit	Kaupungin omaisuuden väärinkäytökset/ materiaalihävikki.	2	2	4	Kalustoluettelo pidetään ajan tasalla. Rikkoutuneet välineet tulee palauttaa esimiehelle.	Esihenkilöt	

Kirjanpidossa on kaupungin omistamien laitteiden, kalusteiden yms. kalustoluettelo, ict-laitteista Meita oy:llä. Kaupungin omista tavaroissa ongelma on jokaisen tavaran sijoituspaikan tieto tai poiston päivittyminen kalustoluetteloon.

Korjausvelka	Pienuhköet resurssit suurehkon korjausvelan hallitsemiseksi.	4	2	8	PTS korjausvelan hallitsemiseksi.	Kaupunkirakennepjohtaja	
--------------	--	---	---	---	-----------------------------------	-------------------------	--

Korjausvelan taso on määritetty ja PTS-suunnitelmia on tehty.

ENERGIA		V	T	Y			Vuosittain, tilinpäätöksen yhteydessä
---------	--	---	---	---	--	--	---------------------------------------

Energiahuolto	Kaupungin kohteiden energiahuollon pitkäkestoiset/laaja-alaiset häiriöt.	4	1	4	Kriittisten kohteiden varajärjestelmien toimivuuden turvaaminen	Kaupunkirakennepjohtaja vesihuoltopäällikkö	
---------------	--	---	---	---	---	---	--

Varavoimallaitteita on hankittu vesihuoltolaitokselle ja kaupunkirakennepalveluille. Terveyskeskuksen toimivuus varavoimalla on koekäytössä todettu toimivaksi.

Hintariskit	Energian hinta nousee merkittävästi	3	1	3	Energiatehokkaiden laitteiden hankkiminen	Kaupunkirakennepjohtaja	
-------------	-------------------------------------	---	---	---	---	-------------------------	--

Energiatehokkuutta on parannettu mm. muuttamalla valaistusta led-valoiksi niin ulko- kuin sisätiloissakin.

VEDENHANKINTA		V	T	Y			Vuosittain, tilinpäätöksen yhteydessä
---------------	--	---	---	---	--	--	---------------------------------------

Vesihuoltoverkoston riskit	Suurehko korjausvelka. Veden saastuminen. Henkilökunnan riittämättömyys häiriötekijöiden aikaan (sairauslomat, runkojohtovuodot).	4	2	8	PTS korjausvelan hallitsemiseksi. Henkilöstön laajalajaisen osaamisen kouluttaminen	Vesihuoltopäällikkö	
Korjausvelka on määritetty ja korjauksia tehdään kiireellisyyssasteen mukaan. Henkilöstöä on tarpeen mukaan koulutettu.							
Vedenhuollon järjestäminen	Pohjavesivarantojen ehtyminen/ saastuminen.	4	1	4	Vedenottopisteet ovat sijoitettu hajautetusti. Uusien vedenottoaikkojen kartoitus.	Vesihuoltopäällikkö	
Uusia pohjavesikaivojen paikkoja on kartoitettu. Tällä hetkellä lisäkaivojen rakentaminen ei ole ajankohtaista, sillä vedentuottoreserviä on noin 35 %.							

TALOUS- JA HENKILÖSTÖHALLINNON PROSESSIT		V	T	Y			Vuosittain, tilinpäätöksen yhteydessä
Ostot	Ostaja ei ole tietoinen määrärahoista => määrärahojen ylitys	3	2	6	Tiedotus	Palvelujen johtajat	
Hallintosäännössä on määritelty hankintavaltuudet. Talousarvion seuranta kuukausittain. Seurannassa tulee esille mahdollinen määrärahan ylitys.							
Pysyvien vastaavien kirjanpito	Virhekirjaukset vääristävät omaisuuden tasearvoja Omaisuuden pitoaika ja kirjanpito eivät ole yhteneväiset Liian pitkä poistoaika	2	1	2	Koulutus, poistoaikoja koskevan ohjeistuksen sisäistäminen	Kj:n jory	
Pysyvien vastaavien poistoaikat/poistosuunnitelma on vahvistettu kaupunginvaltuustossa 29.10.2012 § 41. Uuden investoinnin/hankinnan poistoaika määritellään jo talousarvion investointiosassa.							

Kirjanpito ja tilinpäätös (ml. konsernitilinpäätös)	Tilinpäätös antaa virheellisen kuvan tilikauden tuloksesta sekä taloudellisesta kehityksestä ja vastuista	3	1	3	Osaamisen ja riittävien resurssien varmistaminen Tietojärjestelmien luotettavuus Tilintarkastus	Hallinto- ja talousjohtaja	
Henkilöstöä koulutetaan tarpeen mukaan. Historiatietojen sekä kuukausiraporttien avulla seurataan tietojen oikeellisuutta. Sisäinen valvonta ja organisaation ulkopuolinen tilintarkastus.							
Maksuliikenne ja kassanhallinta	Suoritukset eivät kohdistu oikealle saajalle	4	1	4	Vaarallisten työyhdistelmien eliminointi, Kassantarkastukset säännöllisin väliajoin	Hallinto- ja talousjohtaja	
On laadittu dokumentti vaarallisten työyhdistelmien eliminoinnista taloushallinnossa. Mikäli eliminointia ei täysin pystytä tekemään, sitä varten on olemassa kontrollit, joiden avulla tarkistetaan taloushallinnon ja rahaliikenteen toimintoja.							
Palkanlaskenta ja palvelussuhdeasiat	Palkat jäävät maksamatta henkilöstöväjauksen takia Palkat maksetaan virheellisin perustein	3	2	6	Toimistopalveluyksikkö tai muu nykyistä varmempi varahenkilöjärjestelmä Palkanlaskijoiden riittävä koulutus	Hyvinvointijohtaja	
Palkanlaskenta on ulkoistettu Meitan hoitamaksi.							
Matkalaskut	Matkalasku on laadittu virheellisin perustein tahallaan tai vahingossa.	1	1	1	Esihenkilöt tarkkana	Esihenkilöt	
Esihenkilöt hyväksyvät alaisten matkalaskut. Lisäksi matkalaskujen seuranta on yksi sisäisen tarkastuksen kohteista eri vuosina.							

TIEDONKULKU		V	T	Y			
Organisaation sisäinen tiedonkulku (johdolle, henkilöstölle)	Ongelmat tiedonkulussa, toimintojen halvaantuminen, viivästykset, tilannetietoisuuden asymmetria	2	2	4	Säännölliset työpaikkakokoukset, palaverit ja tapaamiset (jory, yksikköpalaverit, palvelualuekokoukset), tiedotteet	Jory, palvelujen johtajat ja yksiköiden päälliköt, esihenkilöt	
Kaupungin johtoryhmä sekä erikseen konsernin johtoryhmä kokoontuvat kuukausittain. Palvelualueiden johtoryhmät/esihenkilöt kokoontuvat säännöllisesti. Tulosityksikköjen henkilöstö kokoontuu esihenkilön kokoon kutsumana säännöllisesti. Koko kaupungin esihenkilöille pidetään tarpeen mukaan palaveri- ja tiedotustilaisuuksia.							
Tiedottaminen (kuntalaisille, sidosryhmille)	Tiedottamisen on oltava lain- ja ohjeiden mukaista sekä vaikuttavaa; tiedon on tavoitettava kuntalaiset ja asianosaiset ajantasaisesti ja täsmällisesti (mm. tiedotteet, ilmoitukset, kuulutukset, ilmoitustaulunhoito). Kirjoittelu yhteisöllisessä mediassa aiheuttaa riskkejä. Normaaliolojen tiedottamista ja poikkeustilannetiedottamista riskeineen tulisi tarkastella erikseen.	3	2	6	Tiedottamisen periaatteet tunnetaan ja niitä noudatetaan kaikessa toiminnassa Sosiaalisen median ohjeen päivittäminen	KH, viestintä- ja tapahtumapäällikkö, kaupunginkanslia, palvelujen johtajat (toimialoitain)	
Tiedottamista toteutetaan käytettävissä olevin resurssein. Tiedottaminen mm. sosiaalisessa mediassa on luonteeltaan proaktiivista, riskien syntymistä ennalta estävää. Vakituinen viestintä- ja tapahtumapäällikkö valittiin loppuvuodesta 2022. Tehtävämuutosten vuoksi viestintä- ja tapahtumapäällikkö siirtyi kulttuurituottajan tehtäviin ja 1.1.2024 lukien palkattiin päätoiminen viestintäsuunnittelija.							

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	7 025	7 988
Toimintakulut	-21 843	-55 294
Toimintakate	-14 818	-47 306
Verotulot	12 784	22 549
Valtionosuudet	4 462	24 284
Rahoitustuotot		
Korkotuotot	279	49
Muut rahoitustuotot	4 220	1 949
Korkokulut	-479	-75
Muut rahoituskulut	-2 606	-5 861
Vuosikate	3 841	-4 412
Poistot ja arvonalentumiset	-2 413	-2 733
Tilikauden tulos	1 429	-7 144
Poistoeron lisäys (-) / vähennys (+)	47	-707
Varausten lisäys (-) / vähennys (+)	0	1 000
Rahastojen lisäys (-) / vähennys (+)	-29	0
Tilikauden yli / alijäämä	1 446	-6 852
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Toimintatuotot/toimintakulut %	32,16 %	14,45 %
Vuosikate/poistot %	159,2 %	-161,4 %
Vuosikate €/as	600	-684
Asukasluvu 31.12.	6 406	6 454

Tuloslaskelman tunnusluvut:

Toimintatuotot/Toimintakulut, %: = $100 \times \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$.
Tunnusluku osoittaa paljonko toiminnan kuluista saadaan katetuksi palvelusuoritteiden myynti- ja maksutuotoilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla.

Vuosikate/poistot, %: = $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Poistot}$

Kun tunnusluvun arvo on 100 % oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävän, mikäli poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista nettoinvestointien tasoa. Investoinneilla tarkoitetaan poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoa valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Vuosikate, €/asukas: Asukasmääränä käytetään asukaslukua tilikauden lopussa. Keskimääräistä kaikkia kuntia koskevaa tunnusluvun tavoitearvoa ei voida asettaa.

1.3.2 Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	3 841	-4 412
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-1 362	7
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-6 076	-2 517
Rahoitusosuudet investointimenoihin	247	127
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	20	94
Toiminnan ja investointien rahavirta	-3 330	-6 701
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-1 500	-1 250
Antolainasaamisten vähennykset	223	17
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 000	3 750
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 378	-1 477
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 544	-2 207
Muut maksuvalmiuden muutokset	-374	2 170
Rahoituksen rahavirta	6 514	393
Rahavarojen muutos	3 184	-6 309
Rahavarat 31.12.	60 521	57 337
Rahavarat 1.1.	57 337	63 646
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta	51 579	56 042
Investointien tulorahoitus %	65,9	-184,5
Laskennallinen lainanhoitokate	1,4	-2,7
Kassan riittävyys pv.	652,0	314,8
Asukasmäärä 31.12.	6 406	6 454

Rahoituslaskelman tunnusluvut

INVESTOINNIT:

TOIMINTA JA INVESTOINNIT

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä viideltä vuodelta, euroa: = tilinpäätös-
vuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen
toteutumista pitemmällä aikavälillä.

Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen.
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus %: = $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$.

Investointien omahankintameno on käyttöomaisuusinvestoinnit vähennettynä investointien ra-
hoitusosuuksilla. Investointien tulorahoitustunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahan-
kintamenoa on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosentti-
osuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden
myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

LAINANHOITO

Laskennallinen lainanhoitokate: = $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{laskennalliset lainanly-}$
 $\text{hennykset})$.

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainan ly-
hennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen
lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja
jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainan lyhennysten summalla. Laskennal-
liset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä
olevaa laina-aikaa. Lainoihin lasketaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntato-
distukset.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on ≥ 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo
on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta
tai vähentämään rahavaroja.

MAKSUVALMIUS

Rahavarat 31.12 milj. €: = Rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset

Kassasta maksut milj. €: = toimintakulut – valmistus omaan käyttöön + korkokulut + muut rahoi-
tuskulut + investointimenot + antolainojen lisäys + pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

Kassan riittävyys (pv): = $365 \text{ pv} \times \text{Kassavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$.

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävytytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko
päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla.

1.4. Rahoitusasema ja sen muutokset

VASTAAVAA	2023	2022	VASTATTAVAA	2023	2022
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	59 212	56 647	OMA PÄÄOMA	85 088	85 679
Aineettomat hyödykkeet	27	41	Peruspääoma	20 293	21 680
Muut pitkävaikutteiset menot	27	41	Muut omat rahastot	53 465	53 436
Aineelliset hyödykkeet	31 087	26 246	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	9 883	17 415
Maa- ja vesialueet	2 953	2 900	Tilikauden yli-/alijäämä	1 446	-6 852
Rakennukset	11 774	12 602	POISTOERO JA VAPAAEHT VARAT	12 360	12 407
Kiinteät rakenteet ja laitteet	10 193	9 808	Poistoero	660	707
Koneet ja kalusto	169	254	Vapaaehtoiset varaukset	11 700	11 700
Muut aineelliset hyödykkeet	235	235	PAKOLLISET VARAUKSET	394	1 738
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	5 764	447	Muut pakolliset varaukset	394	1 738
Sijoitukset	28 098	30 360	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	398	411
Osakkeet ja osuudet	22 828	26 368	Lahjoitusrahastojen pääomat	398	411
Muut lainasaamiset	4 864	3 587	VIERAS PÄÄOMA	25 186	17 864
Muut saamiset	405	405	Pitkäaikainen	15 039	10 753
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	315	314	Lainat rahoitus- ja vakuutus- laitoksilta	15 027	10 753
Lahjoitusrahastojen erityis- katteet	315	314	Lainat julkisyhteisöiltä		
VAIHTUVAT VASTAAVAT	63 899	61 138	Saadut ennakot	11	0
Saamiset	3 378	3 801	Lyhytaikainen	10 148	7 112
Pitkäaikaisensaamiset	0	18	Joukkovelkakirjalainat	3 000	0
Muut saamiset	0	18	Lainat rahoitus- ja vakuutus- laitoksilta	1 857	1 510
Lyhytaikaiset saamiset	3 378	3 784	Lainat muilta luotonantajilta	670	127
Myyntisaamiset	477	643	Saadut ennakot	3	1
Lainasaamiset	2 598	2 525	Ostovelat	1 045	999
Muut saamiset	120	392	Muut velat	238	261
Siirtosaamiset	184	224	Siirtovelat	3 334	4 214
Rahoitusarvopaperit	58 576	56 970		123 426	118 100
Osakkeet ja osuudet	16 154	13 665	TASEEN TUNNUSLUVUT	2023	2022
Joukkovelkakirjalainasaamiset	13 892	15 945	Omavaraisuus-%	79,0	83,1
Muut arvopaperit	28 530	27 361	Suhteellinen velkaantuneisuus-%	103,7	32,6
Rahat ja pankkisaamiset	1 945	367	Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	11 329	10 563
	123 426	118 100	Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 769	1 637
			Lainakanta 31.12., 1000 €	20 555	12 390
			Lainakanta 31.12., €/asukas	3 209	1 920
			Lainat ja vastuut, 31.12.	28 544	20 668
			Lainat ja vastuut, €/asukas	4 456	3 202
			Lainasaamiset 31.12., 1000 €	4 864	3 587
			Asukasluku	6 406	6 454

Taseen tunnusluvut kuvaavat kaupungin omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %: = $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Kertynyt poistoero} + \text{Vapaaehtoisen varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Omavaraisuusaste mittaa kaupungin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %: = $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kaupungin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Käyttötuloissa on tilikauden toimintatuotot, verotulot ja valtionosuudet. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) = Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Tunnusluku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Lainakanta 31.12. = Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Kaupungin lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Velat ja vuokravastuut 31.12. = Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrää.

Lainasaamiset 31.12. = Sijoituksiin merkityt jvk -lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kaupungin omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

1.5 Kokonaistulot ja -menot

TULOT	2023		2022		MENOT	2023		2022	
	1000 €	%	1000 €	%		1000 €	%	1000 €	%
Toiminta					Toiminta				
Toimintatuotot	7 025	18,1	7 988	13,2	Toimintakulut	21 843	62,0	55 294	79,9
Verotulot	12 784	33,0	22 549	37,1	Korkokulut	479	1,4	75	0,1
Valtionosuudet	4 462	11,5	24 284	40,0	Muut rahoituskulut	2 606	7,4	5 861	8,5
Korkotuotot	279	0,7	49	0,1	Satunnaiset kulut	0		0	
Muut rahoitustuotot	4 220	10,9	1 949	3,2	Tulorahoituksen korjaukset				
Satunnaiset tuotot	0		0	0,0	-Pakollisten varausten lis.(+),				
Tulorahoituksen korjaukset					-Pakollisten varausten lis.(+),				
-Pysyvien vastaavien					väh. (-)	1 344	3,8	-82	-0,1
hyödykkeiden luovutusvoitot	-18	0,0	-75	-0,1	-Pysyvien vastaavien				
Investoinnit					hyödykkeiden luovutustappiot	0	0,0	0	0,0
Rah.osuudet invest.menoihin	247	0,6	127	0,2	Investoinnit				
Pysyvien vastaavien					Investointimenot	6 076	17,2	2 517	3,6
hyödykkeiden luovutustulot	20	0,1	94	0,2	Rahoitustoiminta				
Rahoitustoiminta					Antolainasaamisten lisäykset	1 500	4,3	1 250	1,8
Antolainasaamist. vähennykset	223	0,6	17	0,0	Pitkäaik.lainojen vähennys	1 378	3,9	1 477	2,1
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 000	15,5	3 750	6,2	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0	0,0	2 207	
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	3 544	9,1		0,0	Oman pääoman vähennykset	0		611	
Oman pääoman lisäykset	0		0		Kokonaistulot yhteensä	38 785	100,0	60 732	100,0
Kokonaistulot yhteensä	38 785	100,0	60 732	100,0	Kokonaismenot yhteensä	35 227	100,0	69 211	100,0
Täsmäytys									
Kokonaistulot - kokonaismenot	3 558		-8 479						
Rahavarojen muutos - muut maksuvalmiuden muutokset									
	3 558		-8 479						

1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty	Ei yhdistelty
Tytäryhteisöt		
Kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöt		
Kiinteistö Oy Kummun Kodit (100 %)	x	
Kiinteistö Oy Yritystalo (8,6 %)	x	
Muut yhtiöt		
Outokummun seudun teollisuuskylä Oy (93,8 %)	x	
Matkakumpu Oy (100 %)	x	
Outokummun Seurojentalo (98,9 %)	x	
Kuntayhtymät		
Pohjois-Karjalan koulutus kuntayhtymä (3,8 %)	x	
Pohjois-Karjalan Maakuntaliitto (4,7072 %)	x	
Osakkuusyhteisöt		
Soapstone Bidco Oy	x	
YHTEENSÄ	8	

Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymä sisältyi vuoden 2022 tilinpäätökseen, mutta sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi 1.1.2023 Pohjois-Karjalan hyvinvointialueelle. Kuntayhtymä poistui konsernista 1.1.2023 avaavassa taseessa. Tämän vuoksi tilikautta koskevat tiedot eivät ole vertailukelpoisia päättyneen tilikauden kanssa. Liitteenä on esitetty päättävä konsernitase 31.12.2022 ja avaava konsernitase 1.1.2023 ja avaavan taseen Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymän muutoskirjausten vaikutukset.

1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Outokummun kaupungilla on määräysvalta konserniyhteisössä, kun sillä on

1. enemmän kuin puolet yhteisön kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä, tai
2. oikeus nimittää tai erottaa enemmistö yhteisön hallituksen tai siihen verrattavan toimielimen jäsenistä,
3. tosiasiallisesti määräysvalta yhtiön toimintaan

Kaupunginvaltuusto päättää mm. konserniohjeiden hyväksymisestä, kaupungin vakuuksien antamisesta konserniyhtiöiden puolesta sekä osakepääoman korottamisesta, ellei hallintosäännössä tai talousarvion täytäntöönpano-ohjeista muuta johdu.

Kaupunginhallitus vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta kaupunginvaltuustolle, vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta, antaa kaupunginvaltuustolle neljännesvuosittain raportin yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä, arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta sekä käsittelee arvioinnin tulokset ja johtopäätökset kaupunginvaltuuston puheenjohtajiston kanssa.

Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimii 1.2.2023 voimaan tulleen hallintosäännön mukaisesti elinvoima- ja omistajaohjausjaosto, joka päättää hallitusjäsen ehdokkaiden nimeämisestä tytäryhteisöjen ja osakkuusyhteisöjen hallituksiin. Elinvoima- ja omistajaohjausjaosto arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä, antaa kaupungin ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa sekä esittää kaupunginhallitukselle yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet.

Konserniohjeen mukaisesti kunkin konserniyhteisön on laadittava ja hyväksyttävä yhteisössä noudatettavat hyvän hallinnon ja johtamistavan periaatteet, jotka vahvistetaan hallituksen työjärjestyksessä. Kunkin tytäryhteisön hallituksen omalla työjärjestyksellä huolehditaan, että tytäryhteisöissä toteutuvat terveet ja tarkoituksenmukaiset liiketoimintaperiaatteet, riittävä avoimuus, taloustietojen oikeellisuus, asianmukainen sisäinen valvonta ja riskienhallinta, ja että yhteisön omistuksia hoidetaan tarkoituksenmukaisesti, luotettavasti ja tehokkaasti kaupunkikonsernin kokonaisuus turvaten.

Hallituksen työjärjestys hyväksytään kunkin tytäryhteisön hallituksessa. Ennen hallituksen työjärjestyksen hyväksyntää tytäryhteisön hallituksen on pyydettävä ko. työjärjestykseen kannanotto kaupunginhallituksen elinvoima- ja omistajaohjausjaostolta.

Outokummun kaupunkikonsernia johtavat kaupunginhallitus, kaupunginhallituksen alainen elinvoima- ja omistajaohjausjaosto sekä kaupunginjohtaja, joka toimii konsernijohtajana. Kaupunginhallituksen elinvoima- ja omistajaohjausjaosto ohjaa ja koordinoi Outokummun kaupunkikonsernin toimintaa ja taloutta sekä vastaa konsernin riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisestä. Konsernijohtajalla ja elinvoima- ja omistajaohjausjaoston puheenjohtajalla on oikeus osallistua tytäryhteisön hallituksen tai vastaavan toimielimen kokouksiin läsnäolo- ja puheoikeudella.

Valtuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kaupunkikonserni-strategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Kaupunginhallituksen elinvoima- ja omistajaohjausjaosto neuvottelee tytäryhteisöjen kanssa asetettavista tavoitteista ennen niiden lopullista hyväksymistä.

Konsernijohto seuraa säännöllisesti tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuutta. Tytäryhteisön on annettava seuranta varten omistajalle neljännesvuosittain raportti sille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehittymisestä sekä arvio niihin liittyvistä riskeistä.

1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kaupunkikonserni ja omistajapolitiikan keskeiset tavoitteet

Koko konsernin yhteiset tavoitteet

Tavoitteet	Toteuma
Outokumpu-tietoisuuden lisääminen	<p>Viestinnän ja markkinoinnin tehostaminen yhteismarkkinoinnin suunnitelman mukaisesti.</p> <p>Runsaasti tilaisuuksia ja tapahtumia, joissa kaupunki esillä ja mukana (mm. Okufest, Kesän avaus, kaivoseumun näyttelyt jne.).</p> <p>Outokummun jäähallin ja Mestis-sarjapeliä käynnistyminen syyskuun aikana.</p>
Työterveyspalvelut saatavilla Outokummussa	<p>Työterveyspalvelujen kilpailutus toteutettiin. Ensimmäisessä vaiheessa kilpailutuksessa ei saatu yhtään tarjousta.</p> <p>Kilpailutusta jatketaan yhdessä Polvijärven kunnan kanssa.</p>
Tytäryhtiöiden tasapainoinen talous	<p>Tytäryhtiöiden talouden seuranta ja reagointi poikkeavuuksiin.</p> <p>Matkakumpu Oy:n selvitysmenettely käynnistettiin ja yhtiön toiminnot integroitiin kaupungin organisaatioon ja toimintaan.</p>
Koko konsernin tulos on positiivinen.	<p>Konsernin tilikauden tulos oli ylijäämäinen 1,7 milj. euroa ja tilikauden ylijäämä 1,6 milj. euroa. Konsernin kumulatiivinen ylijäämä on yhteensä 19,9 milj. euroa.</p>

Tytäryhtiöt

Koy Kummun Kodit

Strategiset tavoitteet

Tavoitteet
Asuntokannan toimintasuunnitelman (TS2025) toteuttaminen
Korjausvelan aktiivinen hallinta.
Taloudellisen aseman parantaminen.

Tavoitteet	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)	Tilinpäätös 2023
Asiakasnäkökulma			
Ilmeeltään siistit, viihtyisät ja turvalliset asuin- ympäristöt.	Asuntokohteiden viihtyisyys	Asukkaiden vaihtuvuus vs. edellinen vuosi = uudet asukkaat v. 2022 vs. v. 2023 (päättäneet vs. alkaneet sopimukset)	Uudet sopimukset: 2023: 243 kpl / 2022: 214 kpl Päättäneet sopimukset: 2023: 277 kpl / 2022: 145 kpl.
Prosessit ja rakenteet			
Suunnitelma asuntokannan hallitusta vähentämisestä	Vuonna 2022 päivitettyä asuntokannan suunnitelmaa päivitetään välitömästi, kun käyttöaste laskee alle 83 %.	Suunnitelman välitarkastelu toteutettu talousarvion valmistelun yhteydessä.	Suunnitelman toteutusta ensimmäisten kohteiden osalta siirretään vuodelle 2025.
Talousnäkökulma			
Käyttöaste talouden ja lainanhoitoa paremmin turvaavalle tasolle.	Käyttöaste.	+ 85 %	n. 91,8 %
Valitaan budjettimäärärahojen puitteissa akuutit korjauskohteet ja toteutetaan ne tilikauden aikana.	Kunnostettujen ja korjattujen kohteiden lkm.	Maalataan 1 kohde ylläpitomaalauksena: katto tai julkisivut. Pintaremontoidaan vähintään 20 asuntoa niiden laadun ylläpitämiseksi.	Ei maalauksia kuluvana vuonna. Tehty pieniä kattokorjauksia havaittujen vaurioiden osalta. Pintaremontoitu 11 kohdetta ja uusittu rivitalojen pihaväliäidat kolmesta kohteesta.
Henkilöstönäkökulma			
Lean-prosessin jatkamisen yhteistyössä kaupungin työnjohdon kanssa.	Lean-askelman mukaisen toimenpiteiden jatkaminen.	Suunnitelman jokaista viittä osa-aluetta toteutetaan aktiivisesti kiinteistöhuollon toimesta.	Toimenpiteitä jatketaan kiinteistöhuollossa.

Talouden tunnusluvut:

TUNNUSLUVUT, eurot 1 000 €	TP 2022	TA 2023	Tilinpäätös 2023
Liikevaihto	2 837	3 119	3 235
Tilikauden tulos	- 122	0	-170
Kertynyt yli-/alijäämä	-2 699	-2 699*	-2 870
Investoinnit	0	0	23
Lainakanta	9 635	8 860	8 860
Henkilöstö	1	1	1
Käyttöaste	87 %	85 %	91,8 %

*korjattu tp22 mukaiseksi.

Olellaiset tapahtumat toimintavuotena

Käyttöaste oli keskimäärin n. 91,8 % mikä on korkea taso Kummun Kotien viime vuosien tarkastelussa. Kustannusten todella voimakkaat kasvut (lämmitys, sähkö, vesi- ja jätemaksut, polttoaineet, korkokulut) alkoivat näkyä erityisesti kesän jälkeen ja vuoden loppuun osunut vuosikorjausten "suma" painoi tilikauden tuloksen selvästi tappiolliseksi. Kaukolämmön kustannukset ovat nousseet vuositasolla sadoilla tuhansilla euroilla parissa vuodessa samaten kuin korkokustannukset. Pelkätään korko- ja lämmityskulujen kasvu edelliseen vuoteen oli 380 000 €.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Hetkellisesti hyvä käyttöaste on ollut Ukrainan sodan seurausta. Kun sota päättyy, voi käyttöaste laskea nopeasti. Hyvin pitkälle tulevaan ei pysty antamaan selkeätä ennustetta. Kustannusten kasvu on ollut viimeisen vuoden aikana niin nopeata, että jokainen ARA-yhteisö Suomessa painiskelee tällä hetkellä kustannuspaineiden ja vuokrankorotustensa kanssa. Kummun Kotien talousarviossa pyritään pitämään vuokrankorotusten vaihteluväli 0–10 % haitarissa, mutta korotuksia tehdään vain niissä kohteissa, joissa ARA:n kaavalla laskettu jälkilaskelma osoittaa vuositasolla nettotappioita sisäiset erät ja ns. kassavirta huomioiden. Omakustannusperiaatteella toimivissa vuokratoyhtiöissä kasvaneet kustannukset tulisi siirtää ARA-säädösten mukaan suoraan, välittömästi ja täysimääräisesti asiakkailta perittyihin vuokriin. Tämä voi aiheuttaa isoja vuokrankorotuksia eri vuokratoyhteisöissä. Kummun kotien asuntokannasta yli 70 % toimii omakustannusperiaatteella ARA-säädösten mukaisesti. Nyt tilanne on se, että suurempi paine vuokrankorotuksiin on kuitenkin ARA-kannan ulkopuolisissa kohteissa (n. 30 % asuntokannasta) sekä yksittäisissä isolla velkapääomalla 2000-luvun ensimmäisellä vuosikymmenellä kunnostetuissa ARA-kohteissa.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta

Hallitus on käsitellyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan katsauksen helmikuun 2023 kokouksessaan.

Outokummun seudun teollisuuskylä Oy

Strategiset tavoitteet:

Tavoitteet
Uuden strategian viimeistely ja toteuttaminen
Aktiivinen kaupunkikonsernin elinvoiman kehittäminen
Varmistamme teollisuuskylän toiminnan kannattavuuden ja pystymme varautumaan tuleviin peruskorjaustarpeisiin.

Tavoitteet	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)	Tilinpäätös 2023
Asiakasnäkökulma			
Reagoimme nopeasti yhteydenottoihin.	Vasteaika yritysten yhteydenottoihin.	Vastaamme 24 tunnissa yritysten yhteydenottoihin.	Toteutunut.
Paikallisen elinvoiman vahvistaminen uusasiakashankinnalla	Uusien yritysten kontaktointi oman b-to-b markkinoinnin kautta (= henkilökohtaiset yrityskohtaiset tapaamiset)	Vähintään 25 kpl vuodessa.	33 kpl.
Talousnäkökulma			
Talous on tasapainoinen	Tilikauden tulos	Vähintään +/- 0€.	Toteutui.
Yritystilojen käyttöaste	Vuokratilojen käyttöaste	+ 95 %	n. 98 %
Prosessit ja rakenteet			
Strategian toteuttaminen	Strategisen mittariston toteutuma	Tavoitteena yli 1000 teollisuustoimipaikoissa olevaa työpaikkaa (2021: 1036).	v. 2023 alussa 981 kpl (alkuvuoden 2024 tieto saadaan kesällä).
Outokumpu Mining Hub arvoverkon käynnistyminen	Toteutussuunnitelman edistäminen käytäntöön yhdessä Business Joensuun ja GTK:n kanssa	Arvoverkon ensimmäiset toiminnot ja kokeilut ovat käynnissä.	Hanke on toteutuksessa.

Talouden tunnusluvut:

TUNNUSLUVUT, eurot 1 000 €	TP 2022	TA 2023	Tilinpäätös 2023
Liikevaihto	844	795	813
Tilikauden tulos	63	15	56
Kertynyt yli-/alijäämä	474	489*	530
Investoinnit	650	0	1 675
Lainakanta	2 650	2 320	3 103
Henkilöstö	1	1	1

*korjattu tp22 toteuman mukaiseksi (vs. alkup. ta23)

Olennaiset tapahtumat toimintavuotena

Alkuvuodesta urakkakilpailutuksessa ollut asiakashanke käynnistyi huhtikuussa ja valmistui kuukautta ennen asiakkaan kanssa sovittua valmistumisaikataulua. Teollisuuskylän kautta toteutettavan rakentamisen ja siihen liittyvien töiden kustannukset vuodelle 2023 olivat n. 1,53 M€, jolla toteutettiin n. 1120 m² uutta teollisuustilaa sekä tehtiin piha-alueen logistisia järjestelyjä toiminnan laajentumisen ja kasvun tarpeisiin.

Syksyllä valmistui Business Joensuun vetämässä EAKR-hankkeessa Outokummun teollisuuskylän isoimpien kiinteistöjen ja samalla myös kaupungin isoimpien kiinteistökohteiden alueellinen energiatehokkuusselvitys, jossa selvitettiin hukkalämmön hyödyntämispotentiaaleja mm. kaukolämpöverkostolle ja toisaalta selvitettävien kohteiden oman energiatehokkuuden kehittämässä. Osana hanketta laadittiin myös uusi energiasstrategia Outokummun teollisuuskylälle, jonka laadintaan osallistuivat myös Okun Energia Oy ja Outokummun kaupunki.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Korkoympäristössä EKP:n koronnostojen huippu oli ennusteiden mukaan vuodenvaihteen 2023/2024 tietämällä, mutta tilanteeseen liittyy globaalisti vielä epävarmuustekijöitä mm. eri maanosien sotaisan tilanteen takia. Sotien eskaloitumisella voi edelleen olla vaikutuksia korkotasoon, rahoituksen saatavuuteen ja sitä kautta yritysten investointiympäristöön. Pk-yritysten rahoituksen hinta on kallistunut aiemmasta, joka rajoittaa yritysten investointihalukkuutta lähivuosille. Myös pankkien lainanantokriteerit ovat tiukentuneet. Tällä voi olla vaikutuksia kuluvan vuoden (2024) aikana yritysten työllistämismahdollisuuksiin ja toimintaedellytyksiin. Näyttää vahvasti siltä, että talvi ja alkukevät 2024 mennään matalasuhdanteessa teollisen valmistamisen osalta ja lomautuksilta sekä tuotannon seisauksilta ei välttyä Outokummussakaan. Syksyllä 2024 ennustetaan jo lievää käännettä parempaan, joten toivoa saattaa, että ko. käänne olisi lopulta ennakoitua vauhdikkaampi.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta

Hallitus on käsitellyt sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan katsauksen helmikuun 2023 kokouksessaan.

Outokummun Seurojentalo Oy

Strategiset tavoitteet:

Tavoitteet
Velkataakan alentaminen ja aktiivinen riskien hallinta.

Tavoitteet	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)	Tilinpäätös 2023
Asiakasnäkökulma			
Tilat ovat vuokralaisten toimintaan soveltuvassa kunnossa.	Vuokrausaste	Käyttöaste 100 %.	Kaikki tilat ovat olleet vuokrattuna.
Talousnäkökulma			
Toiminta on taloudellisesti kannattavaa	Tilikauden tulos	Tulos vähintään talousarvion mukainen.	Tilikaudentulos on 36 620 euroa miinuksella. Kasvaneet korkokustannukset 44 190 euroa aiheuttivat osaltaan tappiollisen tuloksen.
Prosessit ja rakenteet			
Kiinteistöjen kunto pidetään vähintään vuoden 2022 tasolla.	Onko toteutunut	Säilytetään kiinteistöjen kunto vähintään vuoden 2022 tasolla.	Näin on toimittu.

Talouden tunnusluvut:

TUNNUSLUVUT, eurot 1 000 €	TP 2022	TA 2023	Tilinpäätös 2023
Liikevaihto	208	129	141
Tilikauden tulos	- 857	1	-37
Kertynyt yli-/alijäämä	- 905	-927	-942
Investoinnit	0	0	0
Lainakanta	670	660	660
Henkilöstö	0	0	0

Olellaiset tapahtumat toimintavuotena

Kummunkatu 26 kohteen räystäään sulanapitokaapelin vikaantuminen aiheutti seinärakenteen kastumisen. Tämä ei aiheuttanut keskeytystä vuokralaisten toimintaan, korjaustoimenpiteet kuuluivat kiinteistövuoktuukseen.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Toiminnan jatkuvuudessa on suuria haasteita. Suuri lainamäärä ja rahoituskustannuksien voimakas kasvu aiheuttavat yhtiölle negatiivisen tuloksen. Maksuvalmiutta on jouduttu turvaamaan konsernitilin kautta. Yhtiön toimintojen alas ajaminen ja omaisuuden siirtäminen kaupungille tai kaupunkikonsernille on tarkoitettu tehdä vuoden 2024 aikana.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta

Asia on käsitelty ja riskienhallintasuunnitelma on päivitetty yhtiön hallituksessa 28.2.2024.

Matkakumpu Oy

Strategiset tavoitteet:

Tavoitteet
Vanhan Kaivoksen sisältö- ja palvelutuotannon uudistaminen ja siirto kaivosmuseolle vuoden 2023 aikana
Vanhan Kaivoksen nettisivujen uudistaminen
Uuteen Nousuun kehittämissuunnitelman investointien priorisointi
Vähintään O-tulos

Tavoitteet	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)	Tilinpäätös 2023
Asiakasnäkökulma			
Asiakastytyväisyys - Vanha kaivos	Asiakaspalautteista saatu arvio Googlepalautteet (asteikolla 1–5)	4,4	4,3
	Kaivoksella jätetyt palautteet (asteikolla 1–5)	4,4	3,8
Myyntin volyymin kasvattaminen	Asiakkaiden määrä	Pääsylipun ostaneiden asiakkaiden määrä Vanhalla Kaivoksella vähintään 12 000 hlöä	9621
	Ryhmien määrä	100 ryhmää 2 300 hlöä	50 1144

Tavoitteet	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)	Tilinpäätös 2023
		yhteensä 14 300 hlöä	10765
Henkilöstönäkökulma			
Henkilöstön osaamisesta huolehtiminen	Henkilöstön koulutus	2–3 koulutuspäivää/hlö/vuosi	1/2pv
Henkilöstönrekrytointi	Rekrytointeihin varautuminen	kausityöntekijöiden rekrytointi valmiina maaliskuun loppuun	Kausityöntekijöiden rekrytointi on valmis
Talousnäkökulma			
Toiminnan tulee olla kannattavaa	Yhtiön tilikauden tulos	yhtiön tilikauden tulos vähintään 0 tulos	-9 214
Myynnin volyymin kasvattaminen	Lipputulot	lipputulot vähintään 120 000 €	102 583
Maksuvalmius	Maksuvalmius	kuukauden menoja vastaava maksuvalmius	Konsernitili käytössä
Prosessit ja rakenteet			
Hyväksytyjen tarjousten määrä	Jätetyt tarjoukset / hyväksytyt	sisällön osalta hyväksymisprosentti 85 %	64,38%
Tiedottaminen yhtiön toiminnasta	Säännölliset tiedotteet	tiedotteet > 12 kpl	4
Vanhan Kaivoksen sisältö- ja palvelutuotannon uudistuminen	Uudet tuotteet/palvelut	väh. kaksi uutta tuotetta/palvelua kesäsesongille 2023	Mobiiliopastus Aarteenhakupeli Lasten kierros uusi (Uuden oppaan)

Talouden tunnusluvut:

TUNNUSLUVUT, eurot 1 000 €	TP 2022	TA 2023	Tilinpäätös 2023
Liikevaihto	624	371	203
Tilikauden tulos	-74	0	-9
Kertynyt yli-/alijäämä	-82	-93	-91
Investoinnit	0	0	0
Lainakanta	50	50	50
Henkilöstö	3	2	2

Olenneiset tapahtumat toimintavuotena

Vanhan Kaivoksen ravintolatoiminnan järjestämisestä kesälle -23 sopimus allekirjoitettiin 23.3.2023. Yhtiön tj. on irtisanoutunut, toimosuhde päättyy 15.9.2023, lomat sijaistaa palvelusihteeri Kirsi Korhonen.

Visit Outokumpu sivut päivitetty englanniksi, Vanha Kaivos osana näissä sivustoilla.

Kesäkuun aikana kävijämäärät olivat nousussa viimevuoteen verrattuna.

Mobiiliopastus toteutunut.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vanhan Kaivoksen ravintolatoiminnan ulkoistamisen myötä yhtiön talousarviossa ravintolatoiminnan osuus jää toteutumatta.

Yhtiö vastaa kesän ajan Vanhan kaivoksen toiminnasta ja toiminnan lopettamisprosessi käynnistetään kesän jälkeen.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta

Ohjeiden mukaista.

1.6.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kaupunginvaltuusto hyväksyi tammikuussa 2022 koko konsernia koskevan strategian, Kumpukartan, joka on yhteinen suunnitelma siitä, miten, mihin suuntaan ja millaisilla toimenpiteillä ja resursseilla kaupunkia kehitetään. Omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisöjen toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus.

Konsernivelka on korkealla tasolla (27,7 milj. €) ja kaupungin mahdollinen velkaantuminen peruskorjausten ja uusinvestointien myötä kasvattanee konsernivelan määrää myös tulevaisuudessa. Konsernistrategiassa on määritelty, ettei konsernin lainakanta ei ylitä maan keskiarvoa. Vuoden 2023 tilinpäätöksessä konsernivelka on 4 331 €/as. Kun otetaan huomioon myös vuokravastuut yhteenlaskettuna vastuut kaikkiaan, on 5 621 €/as.

Tilinpäätös vuodelta 2023 osoittaa 1,6 milj. euron ylijäämää.

Tytäryhtiöiden osalta Kummun kotien tilanne on ollut haastava. Vuoden 2023 aikana asuntojen täyttöaste nousi 91,8 %:iin johtuen ukrainalaisten pakolaisen majoittamisesta. Toisaalta taas kuluja on merkittävästi tullut lisää energiakustannusten nousun myötä. Kummun kotien taloudellinen tilanne edellyttää omistajan, Outokummun kaupungin toimenpiteitä todennäköisesti jo vuonna 2024.

Matkakumpu Oy:n osalta käynnistettiin vuoden 2023 aikana selvitysmenettely, joka johtaa yhtiön purkamiseen. Matkailun toiminnot siirrettiin suoraan kaupungin toiminnoiksi selvitysmenettelyn käynnistämisen yhteydessä.

Outokummun Seurojentalo Oy:n taloudelliset haasteet realisoituivat jo vuonna 2023. Tämän vuoksi yhtiön hallitus on esittänyt yhtiön toimintojen alas ajamista ja omaisuuden siirtämistä kaupungille tai kaupunkikonsernille vuoden 2024 aikana. Lopullista päätöstä alasajosta ei ole vielä tehty yhtiössä, kaupungin omistajaohjaus on annettu. Yhtiön alasajosta on tulossa kaupungille tappiota alustavan arvion mukaan 1,3 milj. euroa.

Outokummun Seudun Teollisuuskylä on uudistanut strategiaansa, jonka mukaisesti etsitään koko ajan erilaisia keinoja kannattavuuden turvaamiseksi. Strategisena tavoitteena ollut 1000 teollista työpaikkaa saavutettiin jo vuonna 2021, mutta vuosina 2022 ja 2023 teollisten työpaikkojen määrä jäi alle tuhanteen. Teollisuuskylän asiakkailta on toteutuksessa laajalti investointeja lähivuosille. Haasteena on osaavan työvoiman saatavuus ja rakentamisen korkeat kustannukset.

1.6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kaupunginhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten konsernivalvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on järjestetty. Selonteon laatimisvelvollisuus perustuu kuntalakiin ja Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeeseen kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta.

Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kuntakonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista sekä tytäryhteisöissä toteutuvat terveet ja tarkoituksenmukaiset liiketoimintaperiaatteet, riittävä avoimuus, taloustietojen oikeellisuus, asianmukainen sisäinen valvonta ja riskienhallinta, ja että yhteisön omistuksia hoidetaan tarkoituksenmukaisesti, luotettavasti ja tehokkaasti kaupunkikonsernin kokonaisuus turvaten.

Konsernivalvonnan lähtökohtana on omistajapolitiikan turvaaminen yhtiöissä. Tytäryhtiöiden johdolla on kuitenkin aina velvollisuus toimia yhtiöitä koskevien lakien sekä oman yhteisön edun mukaisesti, mikä ei normaalitilanteessa ole ristiriidassa koko konsernin ja omistajan edun kanssa.

Kaupunkikonsernin konserniohje on hyväksytty 24.4.2017 ja tullut voimaan 1.6.2017. Ohjeessa on painotettu konserniohjausta uuden kuntalain mukaisesti. Yhtiöiden hallitukset ovat hyväksyneet ko. konserniohjeen.

Yhtiöiden hallinnon valvonta

Kaikkien tytäryhtiöiden yhtiöjärjestykset on uusittu vuoden 2017 aikana vastaamaan uuden kuntalain mukaisen omistajaohjauksen vaatimuksia. Yhtiöt ovat konserniohjeen mukaisesti laatineet kun-kin yhtiön hallituksen työjärjestyksen, riskienhallintasuunnitelman ja riskirekisterin.

Yhteisön hallituksen puheenjohtajan tai toimitusjohtajan on hankittava jo asian valmisteluvaiheessa elinvoima- ja omistajaohjausjaoston kirjallinen kanta konserniohjeessa mainittuihin asioihin.

Keskitetty konsernipalvelut

Konsernin kokonaisedun mukaisesti omistajaohjauksessa on edellytetty, että konserniyhtiöt hankkivat talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut sekä osin kiinteistönhoidon palvelut kaupungilta. Tiedonkulun tehostamisen lisäksi tämä järjestely tuottaa koko konsernille synergiaetuja kyseisten palvelujen tuottamisessa.

Toimivalta ja vastuunjako konserniohjauksessa

Vuoden 2023 helmikuun alusta voimaan tulleen hallintosäännön mukaan konsernijohtoon kuuluu kaupunginjohtajan ja kaupunginhallituksen lisäksi elinvoima- ja omistajaohjausjaosto. Hallintosäännön mukaan konsernin sisäinen valvonta ja riskien hallinta on annettu kaupunginhallituksen alaiselle elinvoima- ja omistajaohjausjaostolle.

Kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhtiöiden hallitukset ovat päättäneet, että kaupunginjohtajalla ja elinvoima- ja omistajaohjausjaoston puheenjohtajalla on konserniohjeen mukainen läsnäolo- ja puheoikeus konserniyhtiöiden hallitusten kokouksissa.

Noin kerran kuukaudessa (pois lukien heinäkuu) kokoontuu laajennettu kaupungin johtoryhmä, johon kuuluu kaupungin johtoryhmän lisäksi hallintosäännön mukaisesti tytäryhtiöiden toimitusjohtajat sekä nykyisen Business Joensuu Oy:n yritysneuvoja. Kokouksiin on kutsuttu tarpeen mukaan asiantuntijoita. Laajennetussa johtoryhmässä (=konsernijohtoryhmä) käydään läpi kaupunkikonsernin kehittämiseen liittyviä ajankohtaisia asioita. Tytäryhtiöiden toimitusjohtajat, kaupungin jory ja konsernijohtaja kokevat edellä mainitun kaltaiset kokoukset tarpeellisiksi jo tiedonvaihdon kannalta sekä näkevät sen hyvänä ja välittömänä yhteistyön muotona kaupungin ja tytäryhteisöjen kesken.

Ohjeiden anto kaupungin edustajille tytäryhteisöissä, kuntayhtymissä ja osakkuusyhteisöissä

Kaupunginhallituksen elinvoima- ja omistajaohjausjaosto evästää keskusteluihin ja myös kirjallisesti kaupungin tytäryhteisöjen, kuntayhtymien ja osakkuusyhteisöjen edustajia. Tämän lisäksi kuntayhtymien pöytäkirjat saatetaan kaupunginhallitukselle säännöllisesti tiedoksi.

Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Vuoden 2023 talousarviossa on ollut asetettuna niin toiminnallisia kuin taloudellisia tavoitteita. Toiminnallisia tavoitteita on pitänyt asettaa asiakas-, henkilöstö- sekä talousnäkökulmasta ja prosessien ja rakenteiden kehittämisen näkökulmasta.

Taloutta seurataan eri tunnuslukujen kehittymisen perusteella.

Kaupungin konserniyhtiöt ovat antaneet neljännesvuosittain toiminta- ja seurantaraportin kaupunginhallitukselle, konsernijohtajalle ja tarkastuslautakunnalle. Raportit viedään tiedoksi kaupunginvaltuustolle osana talousarvion seurantaa. Lisäksi tytäryhtiöiden toimitusjohtajat ovat olleet elinvoima- ja omistajaohjauksen kuultavina niin talousarvioiden kuin tilinpäätöstenkin osalta. Jaosto on

sitten omalta osaltaan ehdottanut niin talousarviokirjaan kuin tilinpäätökseen tulevat tytäryhtiöiden osiot kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi.

Konsernin hankintaohjeistus

Kaupunkikonsernin hankinnat on toteutettu soveltuvin osin kaupungin noudattaman Pohjois-Karjalan hankintatoimen kanssa solmitun sopimuksen mukaisesti. Kaikilla yhtiöillä vakuutukset ovat kunnossa.

1.6.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

1 000 €

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Toimintatuotot	10 755	52 076
Toimintakulut	-26 553	-101 180
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	-132	-6
Toimintakate	-15 930	-49 110
Verotulot	12 784	22 549
Valtionosuudet	6 741	26 482
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	327	144
Muut rahoitustuotot	4 278	1 325
Korkokulut	-708	-227
Muut rahoituskulut	-2 613	-5 973
Vuosikate	4 879	-4 810
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 219	-3 997
Arvonalentumiset	0	-2
		0
Tilikauden tulos	1 659	-8 808
Tilinpäätössiirrot	-43	11
	0	0
Laskennalliset verot	-3	-6
Vähemmistöosuudet	-6	84
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 606	-8 720

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	40,5	51,5
Vuosikate/Poistot, %	151,5	-120,4
Vuosikate, €/asukas	762	-745
Asukasluku 31.12.	6 406	6 454

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

1 000 €

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	4 879	-4 810
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden verot	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-1 286	2 272
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-8 011	-4 933
Rahoitusosuudet investointimenoihin	247	170
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	76	1 740
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 095	-5 561
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	89	7
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 000	6 129
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 525	-3 573
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 000	-2 483
Oman pääoman muutokset	0	-39
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-5	-61
Vaihto-omaisuuden muutos	3	137
Saamisten muutokset	1 656	-2 433
Korottomien velkojen muutokset	-740	2 271
Rahoituksen rahavirta	7 478	-45
Rahavarojen muutos	3 383	-5 606
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	61 934	61 418
Rahavarat 1.1.	58 550	67 024
	3 383	-5 606

KONSERNIRAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 €	51 658	58 308
Investointien tulorahoitus, %	62,8	-101,0
Laskennallinen lainanhoitokate	1,3	-1,1
Lainanhoitokate	1,7	-1,2
Kassan riittävyys	559,4	193,4

OUTOKUMMUN KAUPUNGIN KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA 1 000 €	2023	2022	VASTATTAVAA 1 000 €	2023	2022
PYSYVÄT VASTAAVAT	63 703	70 544	OMA PÄÄOMA	94 543	94 469
Aineettomat hyödykkeet	288	494	Peruspääoma	20 293	21 680
Aineettomat oikeudet	1	144	Säätiöiden ja yhd. peruspääoma	0	2
Muut pitkävaikutteiset menot	288	349	Arvonkorotusrahasto	127	127
Aineelliset hyödykkeet	47 231	51 703	Muut omat rahastot	54 188	54 202
Maa- ja vesialueet	4 015	4 113	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	18 329	27 178
Rakennukset	26 462	33 866	Tilikauden yli-/alijäämä	1 606	-8 720
Kiinteät rakenteet ja laitteet	10 235	9 983	VÄHEMMISTÖOSUUDET	344	382
Koneet ja kalusto	351	1 878	KONSERNIRESERVI	0	349
Muut aineelliset hyödykkeet	324	306	PAKOLLISET VARAUKSET	394	2 025
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	5 845	1 557	Eläkevaraukset	0	5
Sijoitukset	16 183	18 346	Muut pakolliset varaukset	394	2 020
Osakkuusyhteisöosuudet	15 284	17 118	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	733	557
Muut osakkeet ja osuudet	306	545	VIERAS PÄÄOMA	33 351	44 107
Muut lainasaamiset	34	123	Pitkäaikainen korollinen vieraspääoma	22 089	27 984
Muut saamiset	559	560	Pitkäaikainen koroton vieraspääoma	34	20
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	641	444	Lyhytaikainen korollinen vieraspääoma	5 656	3 367
VAIHTUVAT VASTAAVAT	65 022	70 902	Lyhytaikainen koroton vieraspääoma	5 571	12 737
Vaihto-omaisuus	2	200	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	129 366	141 890
Saamiset	3 087	9 284	KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT		
Pitkäaikaiset saamiset	1 918	2 785	Omavaraisuusaste, %	73,4	67,1
Lyhytaikaiset saamiset	1 169	6 499	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	110,1	43,6
Rahoitusarvopaperit	59 369	57 736	Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	19 935	18 458
Rahat ja pankkisaamiset	2 565	3 682	Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	3 112	2 860
VASTAAVAA YHTEENSÄ	129 366	141 890	Konsernin lainat €/asukas	4 331	4 858
			Konsernin lainakanta 31.12., 1 000 €	27 745	31 351
			Lainat ja vuokravastuut, 31.12., 1000 €	36 011	42 364
			Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	5 621	6 564
			Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	34	123
			Kaupungin asukasmäärä 31.12.	6 406	6 454

Konsernitaseen tunnusluvut:

Konsernin omavaraisuusaste: = $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Konsernireservi} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämäisten tulosten sietokykyä ja konsernin kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä tähtäimellä.

Lainasaamiset 31. 12.: = Sijoitukseen merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset.

Muut tunnusluvut lasketaan samoin kuin kaupungin taseen tunnusluvut.

1.7 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

1.7.1 Tilikauden tuloksen käsittely

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle tilikauden 2023 tuloksen käsittelyn seuraavasti:

1. Kehittämisrahaston lisäys: 29 238,94 euroa.

2. Poistoeron väheneminen:

Teollisuuskylän katu 21 480,78 euroa

Joensuunkatu 25 702,21 euroa.

Yhteensä 47 182,99 euroa.

3. Tilikauden 2023 ylijäämä 1 446 457,77 € siirretään taseen yli-/alijäämätilille.

1.7.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Vuonna 2015 voimaan tulleen uuden kuntalain myötä kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta ilman mahdollisuutta taloussuunnitelmassa lykätä alijäämän kattamista myöhempään ajankohtaan. Uudessa kuntalaissa arviointimenettelyn säännökset koskevat myös kuntakonsernia. Kuntakonsernin osalta arviointimenettelyn kriteerit ovat tulleet voimaan vuodesta 2017.

Outokummun kaupungilla ei ole taseessa kattamatonta alijäämää. Aiemmillä vuosilla kertynyttä ylijäämää oli vuoden 2023 alussa 9,9 milj. euroa. Tilikauden ylijäämä on 1,4 milj. euroa. Kumulatiivinen ylijäämä ja tilikauden ylijäämä yhteen laskien taseeseen on kertynyt vuoden 2023 tilinpäätöksessä yhteensä ylijäämää 11,3 milj. euroa.

Kaupunkikonsernin taseessa oli ylijäämää vuoden 2023 alussa 18,3 milj. euroa. Tilikauden ylijäämä on 1,6 milj. euroa. Kumulatiivinen ylijäämä ja tilikauden alijäämä yhteen laskien konsernitaseessa on vuoden 2023 tilinpäätöksessä yhteensä ylijäämää 19,9 milj. euroa.

2. Talousarvion toteutuminen

2.1 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

2.1.1 Käyttötalouden toteutuminen

Palvelualue: Hallintopalvelut

Toimielin: Kaupunginhallitus

Vastuhenkilö: Hallinto- ja talousjohtaja

Toiminnalliset tavoitteet vuodelle	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)	Tilinpäätös 2023
Asiakasnäkökulma			
Asiat valmistellaan laadukkaasti.	Päätösten kumoutuminen.	0 kpl	1 asia palautettiin valmisteluun (KH 20.11.2023 § 233)
Kaupungin viestintä ja asiakaspalvelu on luonteeltaan aktiivista, monikanavaista, luotettavaa ja vaikuttavaa.	Kuntalaisten kysymyksiin ja palautteisiin vastataan viivytyksettä. Viestintäkyselyn tulokset	< 2 arkipäivää Yleisarvosanojen keskiarvo parempi kuin edellisessä mittauksessa	< 2 arkipäivää Viestintäkysely toteutettiin vuodenvaihteessa 23/24. Vastausmäärä tuplaantui ja keskiarvo nousi edellisvuodesta. Tarkemmat tulokset alempana.
Palvelutuotannossa hyödynnetään digitalisaation mahdollisuuksia ja kehitetään kuntalaisille sähköisiä palveluja.	Sähköiseen arkistointiin siirtymisen valmistelu Chat-palvelut	Kyllä/Ei	Sähköisen arkistoinnin valmistelu Meitalla, jolla tuotteen valmistuminen jäi vuodelle 2024. Chat-palveluiden käyttöönottoa ei toteutettu.
Henkilöstönäkökulma			
Henkilöstön tyytyväisyys	Henkilöstön tyytyväisyyskyselyn tulokset	Paremmat kuin aiemassa kyselyssä	Kysely toteutetaan seuraavan kerran vuonna 2024.
Talousnäkökulma			
Toiminta järjestetään kustannustehokkaasti.	Toimintakate	Vähintään talousarvion mukainen tai parempi	Käyttösuunnitelma -2,911 M€, toteuma -2,628 M€.
Prosessit ja rakenteet			

Toiminnalliset tavoitteet vuodelle	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)	Tilinpäätös 2023
Kaupunkikonsernin yhteismarkkinointi ja sidosryhmäyhteistyö	Kaupungin sekä yrittäjien välisten tapaamisten lukumäärä	> 15	26
	Ensikontaktit uusien yritysten ja elinkeinonharjoittajien kanssa	Parempi kuin edellinen vuosi	Vuosi 2022; 26 Vuosi 2023; 33 (vuodet sisältävät Teollisuuskylän kontaktit)
	Muuttoliikkeen volyyymi	Muuttotappio on pienempi kuin edellisenä vuotena. Muuttovoitto on suurempi kuin edellisenä vuotena.	Vuosi 2022: muuttovoitto 31 henkilöä Vuosi 2023: muuttovoitto 39 henkilöä
	Yhteismarkkinoinnin suunnitelman toimenpiteiden toteutusaste	100 %	100 %
Kaupungin ja kolmannen sektorin (kansalaisjärjestöt, vapaaehtoinen kansalaistoiminta) välisen yhteistyön edistäminen.	Järjestökuntatapaamisten lukumäärä	> 2 / vuosi	Yhteistyössä Outokummun Matkailijayhdistyksen kanssa kaikille avoin OkuFestin suunnittelutartti 10.1.23 Kaupungin edustus vierailut kutsuttuna useiden yhdistysten kokouksissa ja ollut yhteistyössä suunnittelemassa ja toteuttamassa muun muassa seuraavia tapahtumia: - osallisuusviikko - Joensuun kesänavaus - OkuFest - Skate&Love - Musailta - työväen vappu - Senioriolympialaiset - Vanha Kaivos Speed Rush - puhallinorkesterin juhla-konsertit - Outokummun Vanhat Talot
	Järjestöjen ja kaupungin yhdessä suunnitteleminen ja toteuttamien avoimien kuntalaistapahtumien ja tilaisuuksien määrä	> 3 / vuosi	

Toiminnalliset tavoitteet vuodelle	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)	Tilinpäätös 2023
	Kyläkerrokset	Vähintään yksi vierailu per kylä	- Karjalan lennoston sotilasvalatilaisuus - Hill Street Boogie - Kaivos-festivaali - Neljän kunnan yrittäjäjuhla - OutoValo - Koko kansan joulupuuro & joulunavaus Ei järjestetty.
Vaikuttava hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (HVS-tavoite)	TEAvisarin-indikaattoriarvo (X/100)	Parempi kuin edellinen mittaustulos (64), vähintään valtakunnallinen taso	68, edellinen mittaustulos 63 Koko maa 70
Terveydenedistämisaktiivisuus (HVS-tavoite)	Kuntajohdon TEAvisarin indikaattoriarvo (X/100)	Sama tai parempi kuin edellinen mittaustulos (85), vähintään valtakunnallinen taso.	84, edellinen mittaus 66, valtakunnan taso 83
Ostoreskontraktin käyttöönnotto Raindancessa	Toimittajatietojen siirto vanhasta uuteen	Projektin toteutus 4-5 / 2023	Toimittajakonversio 4-6.10.2023. ORP Tuotantoon 9.10.2023.
	Ostolaskujen maksusten onnistuminen uudesta järjestelmästä	Yhteinen aikataulu Pohjois-Karjalan kuntien kanssa CGI:n organisoimana	Koulutukset 9/23.
Laskentapalvelujen hallinnon henkilöstöresurssien organisointi	Henkilöstömuutoksien vuoksi tehtävien uudelleen jakaminen ja työtapojen kehittäminen	Raportointiaikataulussa pysyminen	Vuokranvalvontaohjelman vaihtaminen 1/23 aiheutti viivettä Kummun Kodeilla käyttöönnotto oli 2/23. Vuokrien täsmäytys oli haasteellista koko vuoden ajan, tilinpäätökseen tiedot järjestelmästä saatiin onnistuneesti ajallaan ja oikein. Kehitystyö järjestelmässä jatkuu edelleen.
Työllisyyspalvelujen laadukas ja vaikuttava toiminta. Kuntakokeilun ja YTYÄ!- hankkeen onnistuminen.	Työttömyysaste	Alle 14,5 %	Ka 16,89 % (pienempi kuin edellisvuonna)
	Aktivointiaste	> 35 %	Ka 33,21 % (suurempi kuin edellisvuonna)

Toiminnalliset tavoitteet vuodelle	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)	Tilinpäätös 2023
	<p>Työmarkkinatuen kuntasuus</p> <p>Asiakaskontaktien määrä kuntakokeilussa</p> <p>Yrityskontaktien määrä Ytyä-hankkeessa</p>	<p>Pienempi kuin vuonna 2022</p> <p>Toteutuneet kasvokkaiset ja puhelintapaamiset 120/kk</p> <p>10/kk</p>	<p>Vuosi 2022: 628 877 € Vuosi 2023: 652 229 €</p> <p>Toteutunut.</p> <p>Ei toteutunut loppuvuoden osalta. Hanke päättyi vuoden loppuun, asiakkuuksien päättäminen.</p>
Kaivosmuseo toimii kehittämisstrategiansa mukaisesti	<p>Kehittämistyötä edistään hankerahoituksella</p> <p>Näyttelyiden lukumäärä (oma tuotanto)</p> <p>Uusi tapahtumapäivä</p>	<p>1 hanke/vuosi</p> <p>1 / vuosi</p> <p>1 / vuosi</p>	<p>Ei hanketta tällä hetkellä.</p> <p>Toteutui 2: Turvallisuus kaivoksessa -näyttely 28.6.-9.11.2023. Kahvi-hetki kaivosmuseolla -näyttely avautui 2.12.2023.</p> <p>Toteutui 2: Trüstedt-päivä 17.3., ja uutena Kaivosammattikoulutus Outokummussa 70 vuotta -tapahtumapäivä 18.11.2023.</p>
<p>Aromi 14 – ohjelmaversion käyttöön-otto</p> <p>Ruokahävikin vähentäminen</p>	<p>Kouluttaminen ohjelman käyttöön keskuskeittiöllä ja päiväkodeissa</p> <p>Hävikin väheneminen</p>	<p>Keskuskeittiö 8 henkilöä, ja tilaajat neljässä päiväkodissa</p> <p>Hävikkiä vähemmän kuin edellisenä vuotena. 4. seurantavuosi 2023</p>	<p>Päiväkotien tilaajat opetettu 1/23. Keskuskeittiön henkilöstö perehdytetty 8/23</p> <p>Kummun koulun lautas-tähdehävikki vuonna 2022 1689 kg 14 g /ruokailija Vuonna 2023 2142 kg 16 g /ruokailija Ruokailijamäärä on suurempi kuin edellisenä vuotena, keskimääräinen hävikki/ruokailija on hie-man kasvanut.</p>

Toiminnalliset tavoitteet vuodelle	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)	Tilinpäätös 2023
Toimintatapojen, työtehtävien ja aikataulujen muutokset uudella toimintaympäristössä	Uuden rytmin löytäminen: Työnkuvien muuttuminen ja vaikutus työyhteisöön	Kysely henkilöstölle loppuvuonna 2023	Työnkuvia on muokattu uuden tilanteen mukaisesti. Päiväkotien välipalakiiselit, -rahat ja -puurot valmistetaan keskuskeittiöllä. Kummun koulun ja lukion maksuttoman välipalatarjoilun kokeilu aloitettu 2/23 Kysely henkilöstölle toteutettu 12/2023
Viestintäkyselyn toteuttaminen ja tulosten seuranta	Viestintäkysely on toteutettu. Viestintäkyselyyn vastanneiden lukumäärä Viestintäkyselyn yleisarvosanojen keskiarvo	Kyllä/ei. Sama tai suurempi kuin edellisessä Sama tai parempi kuin edellisessä	Toteutettu vuodenvaihteessa 2023-24. Vastanneita 2023 92 (41 v.2022) 7,37 (7,09 v.2022)
Kaupungin verkkosivujen uusiminen ja kehittäminen	Verkkosivut on uusittu ja niitä kehitetään jatkuvasti mm. mobiilikäyttö ja saatavuus huomioiden	Vuoden 2023 aikana	Ei toteutunut kokonaan. Kaupungin nykyisiä verkkosivuja päivitettiin ja sivuston uudistamisen suunnitteluprosessi käynnistettiin. V.2024 talousarvioon varattiin projektille rahoitusta.
Kuukausittainen uutiskirje	Kuukausittainen uutiskirje/mediatiedote	Vähintään 12 kertaa vuoden 2023 aikana	Mediatiedotteita 3 kpl Kulttuurin uutiskirje kuukausittain, kaupungin tiedotuspalsta Outo-kummun Seudussa viikottain.
Viestinnän kattavuus sosiaalisessa mediassa	Kaupungin Facebook- ja Instagram-julkaisujen kattavuus; vähintään kerran julkaisuja 28 päivän aikajaksolla nähneiden henkilöiden määrä	Tarkastellaan neljänneksittäin: määrät vähintään samat kuin edellisessä mittauksessa	Q1/23 Facebook 19190 Instagram 2124 Q2/23 Facebook 14196 Instagram 1121 Maksullinen kattavuus

Toiminnalliset tavoitteet vuodelle	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)	Tilinpäätös 2023
			1800 Q3/23 Facebook 28246 Instagram 2398 Maksullinen kattavuus 18508 Q4/2023 Facebook 42969 Instagram 2316 Maksullinen kattavuus 23857 v. 2022 paljon enemmän ostettua näkyvyyttä osin hankkeen kautta (Outo-Valo)

Hyvinvointisuunnitelman mukaiset tavoitteet ja toimenpiteet

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Tilinpäätös 2023
Työllisyyden edistäminen	Työllisyyspalvelujen toimenpiteet pitkäaikaisyöttömien työllistymisessä	Pitkäaikaistyöttömät, % työttömistä Nuorisotyöttömät, % 18-24 -vuotiaasta työvoimasta	27,66 % Alle 25-vuotiaiden työttömien työnhakijoiden osuus alle 25-vuotiaasta työvoimasta 27,59 %
Kaupunkilaisten osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen	Info- ja keskustelutilaisuudet	Kuntalaiskeskustelutilaisuuksien määrä sähköisille alustoille kommentoitavaksi	Ei toteutunut.

Sitovat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023	ERO
Määrätavoitteet				
Tukityöllistettyjä keskim./kk	25	20	~20	0
Tehokkuustavoitteet/ taloudellisuustavoitteet				
Elinkeinoelämän kehittämismääräraha sisältäen matkailun milj. €/v.	0,35	0,34	0,35	0,01
Aterian suoritehinta €/suorite	3,53	3,75	3,26	-0,49

Sitovat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023	ERO
Maaseututoimen nettokulut €/maatila	588	663	691	28
Laatutavoitteet				
Aloitteet käsitellään viivytyksettä	< 6 kk	< 6 kk	< 6 kk	0

Toiminnan tunnusluvut (ei sitovat)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	ERO
Asiakkaat/kysyntä				
Kaupunginvaltuuston ko- koukset /käsittelemät asiat kpl/v.	10/75	11/100	11/84	0/-16
Kaupunginhallituksen ko- koukset /käsittelemät asiat kpl/v.	25/236	22/250	23/263	+1/+13
Tarkastuslautakunnan ko- koukset /käsittelemät asiat kpl/v	13/73	15/100	9/57	-6/-43
Työllinen työvoima 31.12.	2 498	2 185	2059	-126
Työtön työvoima 31.12	449	315	444	+129
Maatilat kpl 31.12.	71	74	71	-3
Vakinainen henkilöstö (työ- panos 31.12)				
Yleishallinto + konsernin tuki-palvelut (talous ja asia- kaspalvelu)	9	9,5	9,5	9,5
Kaivosmuseo	2	2	2	0
Henkilöstöhallinto	0,3	0,3	0,3	0
Työllistäminen	6	2	2	0
Ruokapalvelut	9,5	9	7	-2
Muut resurssit (ulkop. kehittämisraha)				
Hankerahoitus sis. EU-tuet (+ maataloustuet), ministe- riöiden ja maakuntaliiton tuet ym. milj. €/v	3,0	3,0	3,0	3,0

1 000 €	TP 2022	TA 2023	Muutettu TA	TP 2023	ERO
Toimintatuotot	3 392	3 248	3 248	3 133	- 115
Toimintakulut	-37 974	- 6 159	-6 156	-5 761	-395
Toimintakate	-34 582	- 2 911	- 2 911	-2 628	-280

Olennaiset tapahtumat toimintavuotena**Hallintopalvelut**

Alkuvuonna 2023 järjestettiin eduskuntavaalit, vuoden 2024 presidentinvaalien valmistelu käynnistyi. Taloushallinnossa alkuvuosi meni tilinpäätöksiä tehdessä. Talousarvion laadinta vuodelle 2024 käynnistyi valtuustoseminaarin 12.6.2023 linjauksista. Varsinainen laadintatyö ajoittui syyskaudelle. Joulukuussa valtuusto hyväksyi vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2025–2026 taloussuunnitelman.

Vuoden aikana lukuisia erilaisia lausuntoja, asioiden valmistelua, lakisääteisten tehtävien hoitamista. Kuntien harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta haettiin lokakuussa. Hallintopalveluille osoitetut valtuustoaloitteet ratkaistiin laatutavoitteiden mukaisesti.

Olimme aktiivisesti mukana valmistelemassa TE25 työllisyyspalvelujen organisointimallia ja palvelujen tuottamista. Matkakumpu Oy:n toimintojen osalta käynnistettiin selvitystilamenettely, joka viedään päätökseen vuoden 2024 aikana. Luottamushenkilöorganisaatiossa tapahtui paljon henkilövaihdoksia, joka edellytti valmistelua.

Kaupunginvaltuustolle järjestettiin mahdollisuus osallistua Kuntamarkkinat tapahtumaan 12.-14.9.2023. Outokumpu oli tapahtumassa edustettuna 14 hengen delegaatiolla.

Ruokapalvelut

Ruokapalvelut tuottaa Outokummun kaupungin palveluyksiköiden (Kummun koulu ja lukio, Kalattoman, Mustolan, Pohjoisahon ja Sateenkaaren päiväkotit) tarvitsemat ruokapalvelut. Syksyllä 2016 käyttöön otettu, Kummun koulun yhteydessä toimiva keskuskeittiö valmistaa arkipäivisin ruokaa noin 1200 annosta.

Ruokapalveluissa oli vuoden 2023 alussa yhteensä 9 vakinaista työntekijää (kolme kokkia, neljä ruokapalvelutyöntekijää, ruokapalvelutyönjohtaja ja ruokapalvelupäällikkö). Näistä työntekijöistä lukion palvelukeittiössä työskenteli yksi työntekijä päivässä ja loput keskuskeittiöllä. Elokuun alussa yksi kokki eläköityi ja ruokapalvelutyönjohtaja siirtyi toiseen työyksikköön, joten vakinaisen henkilöstön määrä oli vuoden lopussa yhteensä 7 henkilöä.

Kaikkien hävikkilajien seuranta jatkui. Kummun koulun lautashävikkiä seurattiin jokaisena koulupäivänä. Tuotannonohjausohjelma Aromi 14-versio otettiin käyttöön vuoden 2023 alusta. Päiväkotien tilaajat ja keskuskeittiön henkilöstö on opetettu ohjelman käyttöön.

Kummun koululla aloitettu maksuttoman välipalan kokeilu oppilaille, joilla koulupäivä kestää lounaan jälkeen yli 3 tuntia ja lukiolla torstaisin opiskelijoille, joilla opetusta on klo 16.15 asti. Alkuvuodesta lähtien päiväkotien välipalarahkat, -kiisselit yms. on toimitettu keskuskeittiöltä, aiemmin ne valmistettiin päiväkodeissa.

Kaivosmuseo

Kaivosmuseo on museoammatillisesti hoidettu erikoismuseo, jonka tallennusvastuulla on kaivannaiskulttuuri, erityisesti metallikaivosten toiminta Suomessa 1910-luvulta tähän päivään. Museossa on 2 päätoimista museoalan koulutuksen saanutta henkilöä: museonjohtaja ja amanuenssi. Museon kehittämiseen haettiin hankerahoitusta. Museon kokoelmien siirtoa Finnaan (hakupalvelu Finna.fi) jatketaan. Samoin jatketaan nykydokumentointia museon tallennusvastuun mukaisesti dokumentoimalla FinnCobalt Oy:n toimintaa ja Kaivosalalta eläkkeelle -teemalla kaivosalan toimijoita.

Museolla oli kesätyöntekijä 3 kk, ja työkokeilussa 5.5. aloittanut digitoija siirtyi työsuhteeseen (palkkatuki) 12.6. alkaen. Lisäksi työllistettiin heinäkuuksi koululainen 2 viikoksi palvelusetelillä. Joulukuuksi palkattiin yksi graafinen suunnittelija ja työharjoittelussa oli yksi Riverian graafisen suunnittelun opiskelija. Museon omia näyttelyitä toteutettiin 2: kaivosten työturvallisuudesta ja valokuvanäyttely museon kokoelmista. Tapahtumapäiviä oli 2: Trüstedt-päivän lisäksi Kaivosammattikoulutuksesta Outokummussa.

Työllisyyspalvelut

Outokummun kaupungin työllisyyspalveluissa työskenteli vuoden loppuun saakka yhteensä 11 henkilöä. Työllisyyspäällikkö, YTYÄ! Hankkeessa kolme työhönvalmentajaa, kolme asiakasvastaavaa ja kuntavalmentaja Joensuun seudun kuntakokeilussa ja Topakka-hankkeen työkykykoordinaattori. Lisäksi Työllisyyspalveluihin kuului kaupungin maahanmuuttopalvelut, kaksi henkilöä.

YTYÄ! Ja Topakka –hankkeet päättyivät vuoden 2023 lopussa, tämä aiheutti muutoksia vuodelle 2024. Vuoden 2025 alussa TE-palvelujen siirtyessä pysyvästi kunnille, tulisi olla valmiina myös malli, miten kunta itse osallistuu työllisyyden hoitoon. Tulevaa resurssia uudistukseen tullessa käytäntöön tulee tarkastella vuoden 2024 aikana. Hankkeiden vaikutukset on todettu kummankin (YTYÄ!, Topakka) osalta olleet merkitykselliset, erityisesti työhönvalmennukseen keskittynyt YTYÄ! sai aktivointiasteen (työhön tai koulutukseen) peräti 59% suuruiseksi.

Työhönvalmentajia 2023 jälkeen on kunnassa yksi, lisäksi työkykykoordinaattori jonka työpanoksesta myydään 20% Polvijärven kunnalle. Kunnallisen valmennusympäristön suunnittelu on aloitettu, tällä hetkellä selvityksessä ovat toimintaedellytykset esim. Palkkatuki uudistuksen aiheuttamien muutoksien myötä.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Siun soten palkkaharmonisaation kustannukset tulevat kuntien maksettavaksi vuoden 2024 aikana.

TE24-palvelujen siirto kunnille vuoden 2025 alusta edellyttää valmistelua ja vaikuttaa merkittävästi myös taloudellisessa mielessä. Uudistuksen käytännön toteutuksen suunnittelu jatkuu koko vuoden 2024 ajan.

Kuntien valtionrahoitusjärjestelmän uudistaminen käynnistyy vuoden 2024 aikana. Uusi rahoitusmalli on määrä ottaa käyttöön 1.1.2026. Uudistuksella tulee olemaan vaikutuksia kuntien valtionosuuksiin. Rahoitus kansallisella tasolla ei tule lisääntymään, sillä uudistus toteutetaan kustannusneutraalisti.

Työttömyysturvan uudistaminen vaikuttaa Outokummun kaupungin maksamiin työmarkkinatuen kuntaosuuksiin siten, että kaupungin maksuosuus käynnistyy aiempaa aikaisemmin työttömyyden pitkittyessä. Tämä voi johtaa siihen, että työmarkkinatuen kuntaosuuden taso kasvaa nykyisestä. Kaupungin tuleekin kiinnittää erityishuomiota työllisyydenhoitoon tulevien vuosien aikana.

Kaupungin tytäryhtiön Matkakumpu Oy:n lakkauttaminen eteni syksyn aikana siten, ettei yhtiöllä ole käytännössä enää toimintaa vuonna 2024. Samoin maakunnallinen matkailuyhdistys Visit Karelia Oy tulee lopettamaan toimintansa alkuvuodesta 2024 ja kuntien matkailun yhteismarkkinointi siirtyy uuden liiketoimintamallin mukaisesti Business Joensuun vastuulle.

Hallinnon tehokkuutta haetaan edelleen mm. laskentapalvelujen ohjelmistokehityksen myötä.

Kaupungin on tehtävä talouteen liittyviä tukitoimenpiteitä mm. Seurojentalon ja Kummun Kotien osalta. Seurojentalon osalta valtuusto on päättänyt vuoden 2024 talousarviota hyväksyessään yhtiön toiminnan lopettamisen vuoden 2024 aikana.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta

Sisäistä valvontaa ja riskien hallintaa toteutettiin kaupunginhallituksen 20.2.2023 § 57 hyväksymän suunnitelman mukaisesti.

Käyttöomaisuus	1 000 €
Arvo 1.1.	26 606
Lisäykset	1
Vähennykset	- 3 541
Poistot	- 24
Arvo 31.12.	23 042

Palvelualue: Hyvinvointipalvelut
Toimielin: Hyvinvointilautakunta

Vastuhenkilö: Hyvinvointijohtaja

Toiminnalliset tavoitteet ja muutokset vuodelle	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)	Tilinpäätös 2023
Asiakasnäkökulma			
Varhaiskasvatuksen lapset ja huoltajat	Esiopetuksessa tyytyväisyyskysely vuosittain ja muu varhaiskasvatus joka toinen vuosi	Vähintään entinen tulos. Vaka-huoltajakyselyn tavoite 4 (asteikko 1-5 jossa 5 paras). Esioppilaiden tavoite oli 1,3 (asteikko 1-3, jossa 1 paras).	Kyselyt tehty. Esiopetuksen huoltajakyselyn tulos oli 4,2 ja varhaiskasvatuksen huoltajakyselyn tulos oli 4,1. Esioppilaiden kyselyn tulos oli 1,4
Perusopetuksen oppilaat	Kouluterveyskysely paritominina vuosina TIMSS2023-kysely	Kaikkien kokonaisuuksien kehittyminen positiivisesti Kansainvälinen matematiikan ja tieteen kyselytutkimus 4.lk, 8lk.	4.-5. -vuosiluokat 4/12 positiivinen kehitys. 8.-9.-vuosiluokat 12/14 positiivinen kehitys. Toteutettu, kv-tuloksia saadaan tiedoksi myöhemmin.
Perusopetuksen oppilaiden huoltajat	Tyytyväisyyskysely paritominina vuosina	Kaikkien kokonaisuuksien kehittyminen positiivisesti	Kysely toteutetaan helmikuussa 2024.
Lukion opiskelijat	Kouluterveyskysely paritominina vuosina. Kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden kysely opiskelijoille ja huoltajille syksyllä 2022	Kaikkien kokonaisuuksien kehittyminen positiivisesti	Valtakunnallinen kouluterveyskysely toteutettu, tulokset valmistuneet ja ne on käyty läpi opettajakunnan, oppilaskunnan hallituksen ja oppilashuollon ohjausryhmän kanssa. Ohjaaviin toimenpiteisiin on ryhdytty oppilaskunnan kanssa. Vertailutieto vuoteen 2021 ei käytössä.
Henkilöstönäkökulma			
Henkilöstön tyytyväisyys	Henkilöstökysely parillisina vuosina	>3,8	Seuraava kysely 2024

Toiminnalliset tavoitteet ja muutokset vuodelle	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)	Tilinpäätös 2023
Talousnäkökulma			
Talousarvio	Talousarviossa pysyminen	Toimintakate ei ylity	Toimintakate ylittyi 300 t€ talousarviomuutoksen jälkeen vielä 247 t€
Ulkopuolisen rahoituksen (avustukset, hankkeet jne.) hakeminen toiminnan kehittämiseksi	Myönteisten päätösten lukumäärä vuoden aikana	Vähintään 3	6
Prosessit ja rakenteet			
Varhaiskasvatus: Päivitetyn varhaiskasvatus-suunnitelman jalkauttaminen Lasten, perheiden ja henkilöstön osallisuuden vahvistaminen	Toteutetut toimenpiteet kussakin tavoitteessa	Toimenpiteiden vaikutavuus ulkoisen ja/tai sisäisen arvioinnin perustella	Toteutuivat hyvin. Tarkemmat arviointitulokset vuosisuunnitelman arvioinnissa sekä arviointiraportissa
Esiopetus: Esiopetuksen uuden opetussuunnitelman jalkauttaminen Lasten, perheiden ja henkilöstön hyvinvoinnin ja osallisuuden vahvistaminen	Toteutetut toimenpiteet kussakin tavoitteessa	Toimenpiteiden vaikutavuus ulkoisen ja/tai sisäisen arvioinnin perustella	Toteutuivat hyvin. Tarkemmat arviointitulokset vuosisuunnitelman arvioinnissa sekä arviointiraportissa
Perusopetus: Pedagogiikka: Monilukutaito ja tieto- ja viestintätekniikka Toimintakulttuuri: Lasten ja nuorten osallisuuden ja kuulemisen menetelmien ja keinojen kartoitus, harjoittelu ja toteutus Kasvun, oppimisen ja hyvinvoinnin tuki: Turvallinen ja hyvinvoiva koulu	Toteutetut toimenpiteet kussakin tavoitteessa	Toimenpiteiden vaikutavuus ulkoisen ja/tai sisäisen arvioinnin perustella	Toimenpiteitä toteutettu onnistuneesti tavoitteiden mukaisesti. Arvioinnit tehty vuosiluokittain 1-2, 3-4,5-6, 7-9 ryhmittäin sekä kehittämistiimeittäin: liikuntatiimi, kestävän kehityksen tiimi, pedagoginen tiimi, arki- ja hyvinvointitiimi, tieto- ja viestintätekniikan tiimi, yrittäjyystiimi, kansainvälisyystiimi
Lukio: "Yhdessä enemmän" -hankkeen käynnistäminen. Tavoitteena yhteistyön kehittäminen myös Heinäveden lukion kans-	Laadittu yhteinen lv:n 2023-24 opintojaksotarjotin, jossa 48 yhteistä opintojaksoa.	Koulujen välinen yhteistyö vahvistaa lukion opetustarjontaa.	Rehtorikokous totesi hankkeen edistyneen ja yhteistyö- ja -toimintamuodot ovat vakiintuneet. Kaikkien lukioiden oppilaskunnat

Toiminnalliset tavoitteet ja muutokset vuodelle	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)	Tilinpäätös 2023
<p>sa sekä yhteisopettajuuden pedagoginen kehittäminen.</p> <p>Koko koulu yhteisö tukemaan opiskelijoiden jaksamista.</p> <p>Työelämään tutustumisen aloittaminen ja työelämätaitojen harjoittaminen.</p>	<p>Opiskelijoiden jaksamista on pystytty tukemaan paremmin, koska koululla on nyt toimiva opiskeluhuollon henkilöstö, joka toimii yhteistyössä koulun henkilöstön kanssa.</p>	<p>Opiskelijoiden jaksamista mitattiin kevään 2023 kyselyssä ja sen tulokset ovat koulun kotisivuilla.</p>	<p>ovat mukana hankkeessa > opiskelijoiden yhteiset teemapäivät</p> <p>Hyvinvointia ja jaksamista mitataan seuraavan kerran keväällä 2024</p> <p>Työelämään tutustuminen on alkanut OP3 opintojakson myötä yhteistyössä Outokummun Yrittäjät ry:n kanssa</p>
<p><u>Vapaa-aikatoimi</u> (liikunta, kulttuuri, nuoriso sekä ostopalveluina kirjasto, kansalaisopisto, musiikkiopisto):</p> <p>Tavoitellaan asiakasmäärien palauttamista vähintään koronaa edeltävälle tasolle</p>	<p>Mitatut ja arvioidut asiakasmäärät</p>	<p>Vähintään vuoden 2019 taso</p>	<p>Uimahallissa 2010- luvun normaalimäärä, kuntosalit + 30% (osa varmasti koulunvalvonnan avulla tehostuneen seurannan ansiota). Muiden toimintojen arvioidut ja mitatut asiakasmäärät palanneet koronaa edeltävään aikaan.</p>

Hyvinvointisuunnitelman mukaiset tavoitteet ja toimenpiteet			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Tilinpäätös 2023
<p>Elinvoima ja työllisyys</p> <p>Työpaikkojen ja yritysten toiminnan turvaaminen sekä aktiivinen uusyrityshankinta</p>	<p>Yrittäjyyskasvatus varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja lukio-koulutuksessa</p>	<p>Yrittäjyyskasvatuksen toteutuminen yksiköissä</p>	<p>Yrittäjyyskasvatus toteutunut vaka- ja perus- ja lukion opetussuunnitelmien mukaisesti, mm. Pikkuyrittäjät, 4H ja Yrittäjävierailut.</p> <p>Lukio osallistui NY24 leiriin yhdessä Heinäveden kanssa ja aloitti yrittäjyys- ja työelämäopinnot yhteistyössä Outokummun Yrittäjät ry:n kanssa.</p>

Hyvinvoivat kuntalaiset Lasten ja nuorten elintapojen ja hyvinvoinnin kehittämistoimet sekä syrjäytymisen ennaltaehkäisy	Lapsiystävällinen kunta - toimintamallin toimenpiteiden toteuttaminen koko kaupungin organisaatiossa	Lapsiystävällisen kunnan prosessin eteneminen TEA-viisarin pistemäärä perusopetuksessa Kouluterveyskyselyn tulokset verrattuna aiempiin vuosiin / maakuntaan /valtakuntaan	Prosessi tauolla Tuloksia ei vielä käytettävissä. Valtakunnallinen kouluterveyskysely toteutettu, tulokset valmistuneet ja lukiossa käsitelty oppilaskunnan hallituksessa, opettajakokouksessa sekä opiskeluhuollon ohjausryhmässä. Huolta aiheuttaneet asiat ovat johtaneet toimenpiteisiin.
Ikäihmisten toimintakyvyn ylläpito ja liikuntavammojen ehkäisy	Seniorikortti Voimaa vanhuuteen - toimintamallin aktiivinen toteuttaminen	Myönnettyjen seniorikorttien määrä Voimaa vanhuuteen - toimintaan osallistuneet	424 Hanke päättynyt
Päihteiden käytön vähentäminen	Nuorten ja aikuisten päihteiden käyttöä vähennetään kokonaisvaltaisella ennaltaehkäisevällä päihdetyöllä	Päihteiden käyttöä kuvaavien indikaattoreiden kehitys	Käytettävissä vielä vain vuoden 2021 tiedot
Osallisuus ja toimiva kaupunkiympäristö Kaupunkilaisten osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen	Kaiken ikäisten kuntalaisten osallisuuden ja yhteisöllisyyden kehittäminen hyvinvointipalveluissa	Toteutetut toimenpiteet Avustettujen tahojen määrä Kumppanuussopimusten määrä	Entisiä toimenpiteitä jatkettu: mm. lapsiparlamentti ja muut osallistumistoimielimet, kyselyt 9 13 voimassa olevaa joista 2 uutta

Sitovat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023	ERO
VARHAISKASVATUS JA ESI- OPETUS				
Tehokkuus- /taloudellisuustavoitteet				
Toimintakate / vuosi / lapsi € (ei lastenhoidon tuet)	12 874	15 913	17 590	1 677
Laatutavoitteet				
Asiakastyytyväisyys				
Vanhempien tyytyväisyys eskarit (1-5)	4,0	4,0	4,2	+0,2
Eskareiden tyytyväisyys (1-3 jos- sa 1 paras	1,4	1,3	1,4	-0,1
Vanhempien tyytyväisyys muut (1-5)	4,0	4,0	4,1	+0,1
Henkilöstön hyvinvointi				
Tyytyväisyys (1-5)	3,8	ei mitata	ei mitattu	
PERUSOPETUS				
Tehokkuus- /taloudellisuustavoitteet				
Kustannukset, €/oppilas	10 436	11 513	11 095	-418
Laatutavoitteet				
Henkilöstön hyvinvointi				
Tyytyväisyys (1-5)	3,7	ei mitata	ei mitattu	
LUKIO				
Tehokkuus- /taloudellisuustavoitteet				
Kustannukset, €/oppilas	10 277	10 357	10 638	+281
Määrätavoitteet				
Jatko-opintoihin sijoittuneet, % päättäneistä kaksi vuotta opinto- jen päättymisen jälkeen	57	>75	68	-7
Laatutavoitteet				
Henkilöstön hyvinvointi				
Tyytyväisyys (1-5)	4,3	ei mitata	ei mitattu	
KULTTUURI				
Tehokkuus- /taloudellisuustavoitteet				
€/asukas	30,81	33,28	30,62	-2,66
LIIKUNTA				
Tehokkuus- /taloudellisuustavoitteet				
€/asukas	144,66	183,08	185,90	+2,82
Määrätavoitteet				
Uimahallin tehokas käyttö, kävi- jä määrä/1 000 as.	44	50	54	+3
Kuntosalin tehokas käyttö, kävi- jä määrä/1 000 as.	31	27	34	+7

Sitovat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023	ERO
Laatutavoitteet				
Uimataitoisten 6 lk määrä, %	94	>80	81	+1
NUORISO				
Tehokkuus- /taloudellisuustavoitteet				
€/o-28 v (2022 asti o-29 v)	84,72	87,21	94,92	7,71
Määrätavoitteet				
Nuorisotapahtumat	14	15	20	+5
Osallistujien lukumäärä	1 152	1 000	964	-36

Toiminnan tunnusluvut (ei sitovat)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	ERO
Asiakkaat/kysyntä 20.9				
VARHAISKASVATUS JA ESIOPETUS				
Lapset varhaiskasvatuksessa	152	154	145	-9
Lapset esiopetuksessa (suurin osa myös täydentävässä varhaiskasvatuksessa)	65	52	49	-3
Lastenhoidon tuet saajat (kotihoito ja yksityisen hoidon tuki)	32	34	33	-1
Yhteensä	249	240	227	-13
PERUSOPETUS				
Oppilaat	615	587	634	+47
LUKIOKOULUTUS				
Opiskelijat lukiossa (ei aikuisopiskelijat)	91	90	92	+2
HYVINVOINTIPALVELUT				
Vakinainen henkilöstö (henkilötyövuosi)				
Hallinto	1,7	1,6	1,6	0
Perusopetus	55,5	55,3	55,8	+0,5
Lukio	7,6	8,6	7,6	-1,0
Kulttuuri	0,7	1,0	0,7	-0,3
Nuoriso	2,4	2,5	2,1	-0,4
Liikunta	4,5	5,7	5,7	0
Varhaiskasvatus	40,5	42	40,3	-1,7
Hyvinvointipalvelut yhteensä	112,9	116,7	113,8	-2,9

1 000 €	TP 2022	TA 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	ERO
Toimintatuotot	1 642	1 354	1 354	1 881	528
Toimintakulut	-14 335	-14 600	-14 900	-15 548	-648
Toimintakate	-12 692	-13 247	-13 547	-13 667	-120

Olennaiset tapahtumat toimintavuotena

Hyvinvointipalveluiden toimintaan on eniten muutoksia aiheuttanut 350-paikkaisen vastaanottokeskuksen perustaminen Outokumpuun Ukrainan tilanteen vuoksi. Kaiken ikäiset maahanmuuttajat tarvitsevat suomen kielen koulutuksen lisäksi muuta kotouttamiskoulutusta ja -toimintaa sekä palveluohjausta, joihin hyvinvointipalvelut on osallistunut monin tavoin. Varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa on kevään aikana ollut lähes sata maahanmuuttajataustaista lasta.

Ylioppilaaksi kirjoitti keväällä 21 ja peruskoulun päätti 82.

Kulttuurin, nuorisotoimen, liikunnan sekä ostopalveluiden (kirjasto, kansalaisopisto, musiikkiopisto) kävijämäärät ovat alkuvuonna palanneet korona-aikaa edeltävälle tasolle. Osallistuvan budjetoinnin top5 asiat saatiin toteutettua, ainoastaan sisäskeittiramppia ei saatu vielä käyttöönotettua mutta se tapahtuu alkuvuonna 2024.

Investoinneissa jäänhoitokone on hankittu, Kiisuhallin keinonurmi toteutettu ja monitoimireitin toteutus siirretty vuodelle 2024.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Huolimatta tilapäisestä palvelujen tarpeen runsaasta lisääntymisestä ukrainalaisten suuren määrän vuoksi, etenkin lasten ja nuorten kasvatus ja koulutuspalveluiden tarpeen odotetaan laskevan alle puoleen vuosikymmenen loppuun mennessä. Tilanne on valtakunnallinen ja lukiokoulutuksessa varaudutaan valtakunnallisiin uudistuksiin koulutuksen järjestäjäverkossa.

Varhaiskasvatuksessa ja lukiokoulutuksessa varaudutaan toimipisteverkon muutoksiin, jos lapsimäärä laskevat ennakoidusti. Toimintatapojen, -mallien ja yhtistyöverkostojen edelleen kehittämistä eri toimijoiden kanssa tarvitaan kaupunkilaisten hyvinvoinnin kokonaisvaltaisen kehittämisen tueksi.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta

Toteutetaan suunnitelman mukaisesti.

Käyttöomaisuus	1 000 €
Arvo 1.1.	110
Lisäykset	0
Vähennykset	0
Rahoitusosuudet	0
Poistot	- 16
Arvo 31.12.	94

Palvelualue: Kaupunkirakennepalvelut
Toimielin: Kaupunkirakennelautakunta

Vastuhenkilö: Kaupunkirakennejohtaja

Toiminnalliset tavoitteet vuodelle	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)	Tilinpäätös 2023
Asiakasnäkökulma			
Liukkauden torjunnalla ennalta-ehkäistään liukastumistapauksia.	Kaupungin tietoon tulleet liukastumistapaukset.	Tapauksia o kpl.	Ei tapauksia.
Taataan vedenjakelun häiriötön toimitus asiakkaille.	Tapahtuneiden ennakoiduttomien vesikatkojen määrä.	o kpl.	Vesijohtovuotoja oli 3kpl: Hiekkapalstalla, Heikin- kadulla ja Ullantiellä
Henkilöstönäkökulma			
Henkilöstö hallitsee perustehtävänsä ja merkityksen osana kunnan palveluita	Kehityskeskustelut.	Vähintään kerran vuodessa.	Keskustelut ovat pääosin pidetty.
Talousnäkökulma			
Toiminta järjestetään kustannustehokkaasti.	Toimintakate.	Vähintään talousarvion mukainen tai parempi.	Toimintakate toteutui tavoitetta parempana.
Prosessit ja rakenteet			
Kaupungin maanhankinnalla ja kaavoituksella turvataan monipuoliset tonttivaihtoehdot rakentajille ja niitä markkinoidaan aktiivisesti.	Tonttien luovuttaminen.	≥ 3 omakotitonttia.	Ei luovutettuja uusia rakennustontteja. Kaksi uutta tonttia on vuokrattu, joista toinen loma-asuntotontti ja toiseen voi rakentaa myös omakotitalon (Juojärvi ja Särkiselkä).
Tyhjäksi jääneitä rakennuskiinteistöjä markkinoidaan aktiivisesti ja tarvittaessa kiinteistöjen purkamisen.	Kiinteistökannan vähentyminen.	Vähintään yksi kiinteistö.	Syrjäkadulla tyhjillään ja kylmillään oleva vanha toimistorakennus on purettu.
Toimitilapalvelut voi tehdä tarjouksia kaupunkikonserniin kuuluville yhteisöille.	Tehtyjen työtehtävien määrä.	> 10 työtehtävää.	On tehty useita huoneistojen pintaremontteja Kummun Kodeille.

Turvataan jäteveden häiriötön toimitus jätevedenpuhdistamolle sekä puhdistetaan jätevesi lupaehtojen mukaisesti.	Poikkeamien määrä	0 kpl.	Yksi tapahtunut häiriö runkolinjassa Jokipohjassa. Puhdistustulokset ovat olleet lupaehtoja paremmat.
--	-------------------	--------	---

Hyvinvointisuunnitelman mukaiset tavoitteet ja toimenpiteet			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Tilinpäätös 2023
Positiivisen kaupunkikuvan kehittäminen	Taajama-alueen yleisilmeen ja viihtyisyyden parantaminen edelleen	Toteutuneet toimenpiteet	Kaupunkikuvan parantamisen kannalta myönteinen vaikutus on ollut Syrjäkadun rakennuksen purkamisella. Lisäksi aiemmin laajennettujen viheralueiden hoitoa on jatkettu.
Liikenneturvallisuuden ja esteettömyyden parantaminen	Liikenneturvallisuuden ja esteettömyyden kehittäminen	Toteutuneet toimenpiteet	Sote- ja pelastusaseman rakentaminen on käynnissä, ko. tontille on tehty oma työmaatie Koivikkokadun kautta. Inva wc:t on rakennettu elokuvateatteri KinoMaritaan sekä Kummunkatu 26 sijaitsevaan yhteisötilaan (osallistuvan budjetoinnin rahoituksesta)

Sitovat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023	ERO
Määrätavoitteet				
Yhdyskuntasuunnittelu				
Kaavojen käsittelyaika vireiltä tulosta valtuuston käsittelyyn/kk	14	10	10	10
Kartoitukset pohjakartalle/kk	2	2	2	2
Maa- ja metsätilat				
Myytävä puumäärä m ³ /v	4 700	4 000	3 626	-374
Taimikonhoitotyöt ha/v	30	30	33	3
Puunmyyntitulot 1 000 €/v	267	150	208	58
Toimitilapalvelut				
Toimitilapalvelun kiinteistöt	40	39	39	0
Ympäristöhoito				
Hoidetut viheralueet, ha/vuosi	16	16	16	0
Kadut- ja liikenneväylät				

Katujen talvikunnossapito €/asukas/vuosi (asukasluku 30.6.2023: 6409)	39,5	31,2	30,7	-0,5
Tulosityksikön kustannukset €/katu km/vuosi (pois lukien yksi- tyistieavustus)	6 981	6 786	6485	-301
Turvallisuuspalvelut kust./asukas (30.6.2021: 6 473 asukasta, bud- jetti 596 t€) (Vuonna 2023 siirtyy hyvinvointialueen vastattavaksi)	92,21	0	0	0
Laatutavoitteet				
Veden laatuvaatimusten täytty- minen, tutkituista näytteistä hy- väksytyjä tuloksia %	100 %	100 %	100 %	100 %
Jäteveden puhdistustulokset lu- paehtoja paremmat, vaatimus 90 - 93 %	>95 %	>95 %	>95 %	>95 %
Rakennusluvut käsitellään jousta- vasti, käsittelyaika viikkoja	<2	<2	<2	<2

Toiminnan tunnusluvut (ei sitovat)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	ERO
Asiakkaat/kysyntä				
Jätehuolto				
Käsittelyyn tulevat öljyiset maat t	364	0	637	637
Eriyismaiden käsittely t	99	100	0	-100
Ympäristöhoito				
Auratut keskustan kadut km/v	65	65	65	0
Auratut jalkakäytävät ja kevyenliikenteen väylät km/v	17,6	17,6	17,6	0

Toiminnan tunnusluvut (ei sitovat)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	ERO
Siivouspalvelut				
Siivottavat pinta-alat m ² (vuonna 2023 sotekohteiden siivous jää pois)	29 390	21 810	21 810	0
Vesihuoltopalvelut				
Laskutettava vesimäärä 1 000 m ³	347	355	340	-15
Puhdistettava jv-määrä 1 000 m ³	589	700	681	-19

Laskutettava jv-määrä 1 000 m ³	257	265	258	-7
Henkilöstö, htv.				
Tekniset palvelut	53,9	38,5	38,5	0
Vesihuoltopalvelut	8,0	7,3	7,3	0
Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu	1,7	2,2	2,2	0

1 000 €	TP 2022	TA 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	ERO
Toimintatuotot	9 299	8 891	8 891	9 762	871
Toimintakulut	-9 331	-7 680	-7 680	-8 286	-606
Toimintakate	-32	1 211	1 211	1 476	265

Olennaiset tapahtumat toimintavuotena

Uuden sote- ja pelastusaseman rakentaminen alkoi viikolla 3, työt ovat edenneet suunnitellut aikataulun ja hankkeelle varatun budjetin mukaisesti. Myös muut investointikohteet etenivät talousarvion mukaisesti pois lukien kadunrakennuskohteet, jotka toteutuakseen vaativat kaupungin ulkopuolisen rahoituksen järjestymistä tai kustannustehokkaan jatkosijoituspaikan löytymistä. Ulkoiset toimintatuotot toteutuivat 365 t€ arvioitua paremmin, yksittäiset merkittävimmät ulkoisia tuottoja lisäävät tekijät olivat: kiinteistöjen vuokratulot +86 t€, edelleen laskutettavista kaavoitus- ja kiinteistön purkamiskustannuksista +100 t€ ja metsähakkuista +58 t€. Ulkoiset toimintakulut ylittyivät 134 t€, joista suurin ylitys johtuu edelleen laskutettavista kustannuksista 100 t€. Näin ollen ulkoinen toimintakate oli 231 t€ talousarviota parempi. Yllä oleviin toimintatuottoihin ja -kuluihin sisältyy sisäisten kustannuksien vyörytettyjä eriä, jotka eivät vaikuta toimintakatteeseen. Sisäinen toimintakate toteutui 33 t€ arvioitua parempana.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Sairaalankatu 8:ssa olevat sotepalvelut siirtyvät vuoden 2024 lopulla uuteen rakennettavaan soteasemaan, tämän lisäksi myös Työmiehenkadulla oleva Pelastuslaitos siirtää pääosan toiminnoistaan uuteen rakenteilla olevaan pelastusasemaan. Kummunkadun varteen on rakenteilla kaupunkikonsernin ulkopuolisen tahon toimesta uusi hoivakoti, tämän seurauksena Jokipohjankatu 21 toimivan hoivayksikön toiminta on siirtymässä uuteen valmistuvaan hoitokotiin.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta

Edellisen vuoden raportti ja suunnitelma vuodelle 2023 on käsitelty kaupunkirakennelautakunnassa 22.2.2023.

	1 000 €
Käyttöomaisuus	
Arvo 1.1.	25 939
Lisäykset	7 245
Rahoitusosuudet	-58
Vähennykset	-2
Poistot	- 2 318
Arvo 31.12.	30 807

2.1.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Tuloslaskelmaosan sitovat erät on seuraavassa esitetty korostettuina

TULOSLASKEMAN TOTEUTUMISVERTAILU 1 000 €

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	13 493	0	13 493	14 776	1 283
Myyntitulot	7 074	0	7 074	7 845	771
Maksutulot	273	0	273	374	101
Tuet ja avustukset	762	0	762	1 045	283
Muut toimintatuotot	5 384	0	5 384	5 512	128
Toimintamenot	-28 439	-300	-28 739	-29 595	-856
Henkilöstökulut	-12 167	0	-12 167	-12 663	-496
Palvelujen ostot	-8 375	-300	-8 675	-9 185	-511
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 893	0	-2 893	-2 840	53
Avustukset muille	-992	0	-992	-954	38
Muut toimintakulut	-4 012	0	-4 012	-3 952	60
Toimintakate	-14 946	-300	-15 246	-14 818	428
Verotulot	12 431	315	12 746	12 784	38
Valtionosuudet	4 306	430	4 737	4 462	-275
Rahoitustuotot ja -kulut					
<i>Korkotuotot muilta</i>	61	215	276	303	27
<i>Muut rahoitustuotot muilta</i>	1 834	1 443	3 277	4 324	1 048
<i>Korkokulut</i>	-274	-175	-449	-503	-54
<i>Muut rahoituskulut</i>	-1 082	-1 500	-2 583	-2 710	-127
Vuosikate	2 330	428	2 758	3 841	1 084
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 404	0	-2 404	-2 413	-9
Tilikauden tulos	-74	428	354	1 429	1 075
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	47	0	47	47	1
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0
Rahastojen lisäys(-) tai vähennys (+)	0	0	0	-29	-29
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-27	428	400	1 446	1 046

Verotulojen erittely

Verotulot	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Kunnan tulovero	9 540 000	500 000	10 040 000	10 044 136	-4 136
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 141 000	-100 000	1 041 000	1 073 295	32 295
Kiinteistövero	1 750 000	85 000	1 665 000	1 666 141	1 141

Verotettavat tulot

Vuosi	Tulovero-%	Verotettava tulo	Muutos-%
2015	22,25	95 153 009	-1,3
2016	22,25	95 461 374	0,3
2017	22,25	93 713 406	-1,8
2018	21,75	94 507 509	0,8
2019	21,75	95 509 312	1,1
2020	21,75	95 582 934	0,1
2021	21,50	96 660 890	1,1
2022	21,50	100 785 000	4,3
2023*	8,86	104 382 000	3,6

*) ennakkoarvio

Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaus

Valtionosuudet	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Kunnan peruspalvelujen valtionosuudet ml. tasaukset	3 559 540	22 300	3 581 840	3 581 855	15
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-511 000	415 000	-96 000	-370 437	-274 437
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0	0	0	0	0
Verotulomenetysten kompensatio	1 257 922	-7 000	1 250 922	1 250 746	-176
Yhteensä	4 306 462	430 300	4 736 762	4 462 164	-274 598

2.1.3 Investointien toteutuminen

Hallintopalvelut

Osakkeet ja osuudet

Osakkeisiin ja osuuksiin on kirjattu 1 358 875 euroa, joka koostu Soapstone Bidco Oy:n osingonjaon maksusta 1 360 000 euroa svop-rahastosta, sekä Metsäliiton ylijäämän palautuksesta 1 127 euroa, jolla kuitattu Metsäliiton osakkeita.

Kaupunkirakennepalvelut

Suurimmat poikkeamat tulivat sote- ja pelastusaseman rakentamisen kustannuksissa. Toimintakate ylitti arvioidun katteen soteaseman osalta 48 000 € ja pelastusaseman osalta 154 000 €. Syynä tähän on se, että Toteutuneet työvaiheet ja niiden laskutukset poikkesivat hieman arvioidusta, kokonaiskustannuksiltaan budjetti ei ole ylittymässä.

Jyrin jätteenkäsittelyaseman PIMA-vastaanottoaltaan rakentaminen toteutettiin ja näin ollen ko. maita voidaan jälleen vastaanottaa käsittelyasemalle.

Asfaltointi uusittiin mm. Matovaaran pysäköintialueella, Joutenkadulla ja Kyykerinkadun kevyenliikenteen väylällä.

Katuvalot uusittiin Pohjoiskaarella, Nikkeliperällä. Kuilu- ja Kokonkadulla. Lukumäärällisesti lampputyyppinä on: Led 1 027 kpl, elohopea 442 kpl, suurpainenaatrium 159 kpl ja monimetalli 129 kpl. Kaiken kaikkiaan led-valaisimia on 58 % katuvalaisimista.

Kalattomantien kevyenliikenteen väylän rakentaminen ei alkanut vielä. Kevyenliikenteen väylän rakentamisen yhteydessä uusitaan myös Kalattomantien silta. Sillan uusiminen on yhteinen projekti Väyläviraston kanssa, jonka kanssa on allekirjoitettu esisopimus. Seuraavan vuorossa on toteuttamissopimuksen allekirjoittaminen, jonka jälkeen sillan kunnostussuunnittelu voidaan aloittaa.

Olenainen osa katujen uusimista on myös maaperän metallipitoisuudet. Metallipitoisten maiden hyötykäytön selvittämistä ja ratkaisua kustannustehokkaan sijoittamispaikan suhteen jatketaan.

Rahallisesti pienempiä investointeja tehtiin useampia, mm. Vanhan kaivoksen alueen betonirakenteita- ja nostokonehuoneen katto kunnostettiin, lisäksi näkötornin portaat uusittiin. Kummun koulun ulkoaluetta aidattiin lisää ja keskusvaraston pesula remontoitiin. Jäähalliin uusittiin joustokaukalo, jonka kustannuksiin Joensuun kaupunki osallistui 40 000 eurolla.

Vesi- ja viemärlaitoksen puolella uusittiin lukitukset ja kulunvalvonta. Lisäksi Kaitalammen vedenkäsittelylaitokselle uusittiin UV-laitteisto. Suurin osa viemärlaitoksen investointi määrärahasta käytettiin viemäriverkoston pätkäsuojuskorjauksiin.

Projekti-Menot ja tulot	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jäl-keen	Toteutuma 2023	Poikkeama	Poikk-%	Kustannusarviosta käytetty
5000 Arvopaperit ja osakkeet	-3 000	1 363 000	1 360 000	1 358 873	-1 127	-0,1 %	
Menot	-3 000	1 363 000	1 360 000	1 358 873	-1 127	-0,1 %	
Tulot	0	0	0	0	0		
5351 Monikäyttöreittien raken-taminen	-20 000	20 000	0	0	0		
Menot	-40 000	40 000	0	0	0		
Tulot	20 000	-20 000	0	0	0		
Rahoitusosuudet	20 000	-20 000	0	0	0		
6411 Maa-alueiden hankinta	0	0	0	1 548	1 548		
Menot	-20 000	0	-20 000	0	20 000	100,0 %	
Tulot	20 000	0	20 000	1 548	-18 452	-92,3 %	
Pysyvien vastaavien myyn-nit	20 000	0	20 000	1 548	-18 452	-92,3 %	
6481 Vanhankaiv. alueen kun-nostus	-30 000	-6 000	-36 000	-35 506	494	1,4 %	
Menot	-30 000	-6 000	-36 000	-35 506	494	1,4 %	
Tulot	0	0	0	0	0		

Projekti-Menot ja tulot	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeinen	Toteutuma 2023	Poikkeama	Poikk-%	Kustannusarviosta käytetty
6494 Kalattoman päiväkotii	-60 000	60 000	0	0	0		
Menot	-60 000	60 000	0	0	0		
Tulot	0	0	0	0	0		
6507 Kattojen uusiminen	-60 000	0	-60 000	-59 910	90	0,1 %	
Menot	-60 000	0	-60 000	-59 910	90	0,1 %	
Tulot	0	0	0	0	0		
6508 Soteaseman rakentaminen	-5 491 000	1 995 000	-3 496 000	-3 544 147	-48 147	-1,4 %	
Menot	-5 491 000	1 849 000	-3 642 000	-3 690 352	-48 352	-1,3 %	-3 948 242
Tulot	0	146 000	146 000	146 205	205	0,1 %	
Rahoitusosuudet	0	146 000	146 000	146 205	205	0,1 %	
6510 Uuden paloaseman rakentaminen	-1 800 000	113 672	-1 686 328	-1 840 087	-153 759	-9,1 %	
Menot	-1 800 000	70 000	-1 730 000	-1 883 759	-153 759	-8,9 %	-1 988 558
Tulot	0	43 672	43 672	43 672	0	0,0 %	
Rahoitusosuudet	0	43 672	43 672	43 672	0	0,0 %	

Projekti-Menot ja tulot	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2023	Poikkeama	Poikk-%	Kustannusarviosta käytetty
6511 Kaupungintalon peruskorjaus	-100 000	50 000	-50 000	-6 748	43 252	86,5 %	
Menot	-100 000	50 000	-50 000	-6 748	43 252	86,5 %	-6 748
Tulot	0	0	0	0	0		
6513 Kummun koulun ulkoaluiden vii	-40 000	20 000	-20 000	-18 440	1 560	7,8 %	
Menot	-40 000	20 000	-20 000	-18 440	1 560	7,8 %	-49 229
Tulot	0	0	0	0	0		
6514 Kiisuhallin monikäytt. paranta	-30 000	0	-30 000	-30 986	-986	-3,3 %	
Menot	-40 000	0	-40 000	-40 986	-986	-2,5 %	-40 000
Tulot	10 000	0	10 000	10 000	0	0,0 %	
Rahoitusosuudet	10 000	0	10 000	10 000	0	0,0 %	
6516 Pohjoisahon pvk piha-alueet	-15 000	0	-15 000	-13 730	1 270	8,5 %	
Menot	-15 000	0	-15 000	-13 730	1 270	8,5 %	
Tulot	0	0	0	0	0		

Projekti-Menot ja tulot	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jäl-keen	Toteutuma 2023	Poikkeama	Poikk-%	Kustannusarviosta käytetty
6556 Keskusvar. pesulan pinta-rak. u	-35 000	-5 000	-40 000	-39 300	700	1,8 %	
Menot	-35 000	-5 000	-40 000	-39 300	700	1,8 %	
Tulot	0	0	0	0	0		
6559 Outokumpuhalli	0	-171 218	-171 218	-171 218	0	0,0 %	
Menot	0	-171 218	-171 218	-171 218	0	0,0 %	
Tulot	0	0	0	0	0		
6560 Jäähallin kaukalo	0	-53 855	-53 855	-53 855	0	0,0 %	
Menot	0	-101 355	-101 355	-101 355	0	0,0 %	
Tulot	0	47 500	47 500	47 500	0	0,0 %	
Rahoitusosuudet	0	47 500	47 500	47 500	0	0,0 %	
6598 Jäänhoitokoneen uusimi-nen	-110 000	0	-110 000	0	110 000	100,0 %	
Menot	-110 000	0	-110 000	0	110 000	100,0 %	
Tulot	0	0	0	0	0		
6599 Kuljetuskalusto	-20 000	0	-20 000	-19 098	902	4,5 %	
Menot	-20 000	0	-20 000	-19 098	902	4,5 %	
Tulot	0	0	0	0	0		

Projekti-Menot ja tulot	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jäl-keen	Toteutuma 2023	Poikkeama	Poikk-%	Kustannusarviosta käytetty
6622 Jäteas. PIMA-alt. yhdis-täminen	-750 000	-20 000	-770 000	-770 403	-403	-0,1 %	
Menot	-750 000	-20 000	-770 000	-770 403	-403	-0,1 %	-784 877
Tulot	0	0	0	0	0		
6714 Katualueet	-200 000	0	-200 000	-193 662	6 338	3,2 %	
Menot	-200 000	0	-200 000	-193 662	6 338	3,2 %	
Tulot	0	0	0	0	0		
6720 Sadevesiverkosto	-20 000	0	-20 000	-12 078	7 922	39,6 %	
Menot	-20 000	0	-20 000	-12 078	7 922	39,6 %	
Tulot	0	0	0	0	0		
6724 Kalattomantien kevyenlii-kent.	-400 000	400 000	0	0	0		
Menot	-400 000	400 000	0	0	0		
Tulot	0	0	0	0	0		
6725 Outolamminkadun kun-nostus	-300 000	300 000	0	0	0		
Menot	-300 000	300 000	0	0	0		
Tulot	0	0	0	0	0		

Projekti-Menot ja tulot	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jäl-keen	Toteutuma 2023	Poikkeama	Poikk-%	Kustannusarviosta käytetty
6726 Asemakadun kunnostus	-100 000	100 000	0	0	0		
Menot	-100 000	100 000	0	0	0		
Tulot	0	0	0	0	0		
6727 Kauppakadun kunnostus	-100 000	100 000	0	0	0		
Menot	-100 000	100 000	0	0	0		
Tulot	0	0	0	0	0		
6728 Sepänkadun kunnostus	-100 000	100 000	0	0	0		
Menot	-100 000	100 000	0	0	0		
Tulot	0	0	0	0	0		
6741 Katuvalojen kunnostami- nen	-100 000	0	-100 000	-99 843	157	0,2 %	
Menot	-100 000	0	-100 000	-99 843	157	0,2 %	
Tulot	0	0	0	0	0		
6914 Vesi- ja viemäriosuusk. avust	-10 000	0	-10 000	0	10 000	100,0 %	
Menot	-10 000	0	-10 000	0	10 000	100,0 %	
Tulot	0	0	0	0	0		

Projekti-Menot ja tulot	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jäl-keen	Toteutuma 2023	Poikkeama	Poikk-%	Kustannusarviosta käytetty
6931 Vesijohtoverkosto	-250 000	100 000	-150 000	-109 222	40 778	27,2 %	
Menot	-250 000	100 000	-150 000	-109 222	40 778	27,2 %	
Tulot	0	0	0	0	0		
6971 Viemäriverkosto	-200 000	0	-200 000	-169 672	30 328	15,2 %	
Menot	-200 000	0	-200 000	-169 672	30 328	15,2 %	
Tulot	0	0	0	0	0		
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jäl-keen	Toteutuma 2023	Poikkeama	Poikk-%	
YHTEENSÄ	-10 344 000	4 465 599	-5 878 401	-5 827 484	50 917	0,9 %	
Menot	-10 394 000	4 248 427	-6 145 573	-6 076 409	69 164	0,5 %	
Tulot	50 000	217 172	267 172	248 925	-18 247	-5,9 %	
Rahoitusosuudet	30 000	217 172	247 172	247 377	205	0,1 %	
Pysyvien vastaavien myynnit	20 000	0	20 000	1 548	-18 452	-92,3 %	

2.1.4 Rahoitusosan toteutuminen

TALOUSARVION RAHOITUSOSAN TOTEUTUMISVERTAILU 1 000 €

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTA JA INVESTOINNIT					
Toiminnan rahavirta	2 240	428	2 668	2 480	-188
Vuosikate	2 330	428	2 758	3 841	1 084
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjaukset	-90	0	-90	-1 362	-1 272
Investointien rahavirta	-10 254	4 466	-5 788	-5 809	-21
Investointimenot	-10 394	4 248	-6 146	-6 076	69
Rahoitusosuudet investointimenoihin	30	217	247	247	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	110	0	110	20	-90
TOIMINTA JA INVESTOINNIT, NETTO	-8 014	4 894	-3 121	-3 330	-209
RAHOITUSTOIMINTA					
Antolainauksen muutokset	269	0	269	-1 142	-1 411
<i>Antolainasaamisten lisäys muille</i>	0	0	0	-1 500	-1 500
<i>Antolainasaamisten vähennys muilta</i>	269	0	269	358	89
Lainakannan muutokset	7 383	0	7 383	8 248	865
<i>Pitkäaikaisten lainojen lisäys</i>	9 000	0	9 000	6 000	-3 000
<i>Pitkäaikaisten lainojen vähennys</i>	-1 617	0	-1 617	-1 514	103
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	3 762	3 762
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0	0	-593	-593
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	-362	4 894	4 531	3 184	-1 347

2.1.5 Yhteenvedo määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

	Sito- vuus	Määrärahat					Tuloarviot					
		N B	Alkup.	TA:n	TA	Toteu- tuma	Poik- keama	Alkup.	TA:n	TA muut:n	Toteu- tuma	Poik- keama
			talous- arvio	muutok- set	muut:n jälkeen			talous- arvio	muutok- set	jälkeen		
KÄYTTÖTALOUSOSA												
Kaupunginhallitus	N	6 159	0	6 159	5 761	398	3 248	0	3 248	3 133	-115	
Hyvinvointilautakunta	N	14 600	300	14 900	15 548	-648	1 354	0	1 354	1 881	528	
Kaupunkirakennelautakunta	N	7 680	0	7 680	8 286	-606	8 891	0	8 891	9 762	871	
Rahoitus												
./ Pakollisten varausten muutos					1 344	-1 344					0	
YHTEENSÄ		28 439	300	28 739	30 939	-2 199	13 493	0	13 493	14 776	1 283	
TULOSLASKELMAOSA												
Verotulot	B						12 431	315	12 746	12 784	38	
Valtionosuudet	B						4 306	430	4 737	4 462	-275	
Korkotuotot	B						61	215	276	303	27	
Muut rahoitustuotot	B						1 834	1 443	3 277	4 324	1 048	
Korkokulut	B	274	175	449	503	-54						
Muut rahoituskulut	B	1 082	1 500	2 583	2 710	-127						
Tulorahoituksen korjaukset												
Pys.vastikkeiden hyöd. luovutustulot												
Satunnaiset erät	B											
YHTEENSÄ		1 356	1 675	3 031	3 213	-181	18 632	2 403	21 035	21 873	838	
INVESTOINTIOSA												
Kaupunginhallitus												
Arvopaperit ja osakkeet	B	3	-1 363	-1 360	-1 359	-1						
Hyvinvointilautakunta												
Monikäyttöreittien rakentaminen	B	40	-40	0	0	0	20	-20	0	0		
Kaupunkirakennelautakunta												
Maa-alueiden hankinta	B	20		20	0	20	20		20	2	-18	
Vanhan kaiv. alueen kunnostus	B	30	6	36	36	0						
Kalattoman päiväkotit	B	60	-60	0	0	0						
Kattojen uusiminen	B	60		60	60	0						
Soteaseman rakentaminen	B	5 491	-1 849	3 642	3 690	-48	0	146	146	146	0	
Uuden paloseman rakentaminen	B	1 800	-70	1 730	1 884	-154	0	44	44	44	0	
Kaupungintalo peruskorjaus	B	100	-50	50	7	43	0		0	0	0	
Kummun koulun ulkoalueiden	B	40	-20	20	18	2					0	
Kiisuhallin monikäytt.paranta	B	40	0	40	41	-1	10		10	10	0	
Pohjoisahon pvk piha-alueet	B	15		15	14	1					0	
Keskusvaraston pesulan pintarak. uusinta	B	35	5	40	39	1					0	
Outokumpuhalli	B	0	171	171	171	0					0	
Jäähallin kaukalo	B	0	101	101	101	0	0	48	48	48	0	
Jäänhoitokoneen uusiminen	B	110		110	0	110						
Kuljetuskalusto	B	20		20	19	1						
Jäteas. PIMA-alt. yhdistämine	B	750	20	770	770	0						
Katualueet	B	200	0	200	194	6						
Sadevesiverkosto	B	20		20	12	8						
Kalattomantien kevyenliikent	B	400	-400	0	0	0						
Outolamminkadun kunnostus	B	300	-300	0	0	0						
Asemakadun kunnostus	B	100	-100	0	0	0						
Kauppakadun kunnostus	B	100	-100	0	0	0						
Sepänkadun kunnostus	B	100	-100	0	0	0						
Katuvalojen kunnostaminen	B	100		100	100	0						
Vesi ja viemäriolosuusk. avust.	B	10		10	0	10						
Vesijohtoverkosto	B	250	-100	150	109	41						
Viemäriverkosto	B	200		200	170	30						
YHTEENSÄ		10 394	-4 248	6 146	6 076	69	50	217	267	249	-18	
RAHOITUSOSA												
Antolainauksen muutokset												
Antolainasaamisten lisäykset	B	0	0	0	1 500	-1 500						
Antolainasaamisten vähennykset	B						134	0	134	223	89	
YHTEENSÄ		0	0	0	1 500	-1 500	134	0	134	223	89	
Lainakannan muutokset												
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B						9 000	0	9 000	6 000	-3 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	1 481		1 481	1 378	103						
Lyhytaikaisten lainojen muutos	N									3 544	3 544	
YHTEENSÄ		1 481		1 481	1 378	103	9 000	0	9 000	9 544	544	
Oman pääoman muutokset					0	0					0	
Muut maksuvalmiuden muutokset					374	374	0	0			0	
Vaikutus maksuvalmiuteen			4 894	4 894	3 184	1 710	362		362		362	
YHTEENSÄ		41 671	2 620	44 291	46 664	-2 373	41 671	2 620	44 291	46 664	2 373	

1) N= sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio, B= bruttomääräraha/-tuloarvio

3 Tilinpäätöslaskelmat

3.1 Tuloslaskelma

	<u>1.1. - 31.12.2023</u>	<u>1.1. - 31.12.2022</u>
Toimintatuotot		
Myyntituotot	3 164 903,50	4 152 991,76
Maksutuotot	373 221,71	303 620,63
Tuet ja avustukset	1 037 735,04	1 115 470,40
Muut toimintatuotot	2 448 880,31	2 416 053,91
Toimintatuotot yhteensä	7 024 740,56	7 988 136,70
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-10 210 929,85	-10 265 432,21
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-2 098 099,27	-2 388 883,45
Muut henkilösivukulut	-353 721,29	-330 194,44
Palvelujen ostot	-4 552 900,10	-37 607 681,98
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 791 919,64	-2 897 244,43
Avustukset	-946 504,29	-995 053,00
Muut toimintakulut	-889 115,44	-809 995,14
Toimintakulut yhteensä	-21 843 189,88	-55 294 484,65
Toimintakate	-14 818 449,32	-47 306 347,95
Verotulot	12 783 572,18	22 548 735,27
Valtionosuudet	4 462 164,00	24 283 530,00
Rahoitustuotot ja kulut		
Korkotuotot	279 175,01	49 475,16
Muut rahoitustuotot	4 220 010,67	1 949 063,33
Korkokulut	-479 020,87	-75 399,20
Muut rahoituskulut	-2 606 040,78	-5 860 778,95
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	1 414 124,03	-3 937 639,66
Vuosikate	3 841 410,89	-4 411 722,34
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 412 898,17	-2 357 725,28
Arvonalentumiset	0,00	-375 000,00
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-2 412 898,17	-2 732 725,28
Tilikauden tulos	1 428 512,72	-7 144 447,62
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	47 182,99	-707 390,88
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	1 000 000,00
Rahastojen lisäys(-) tai vähennys (+)	-29 238,94	0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 446 456,77	-6 851 838,50

3.2 Rahoituslaskelma

	<u>1.1.-31.12.2023</u>	1.1.-31.12.2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	3 841 410,89	-4 411 722,34
Tulorahoituksen korjauserät	-1 361 907,68	7 037,83
	<u>2 479 503,21</u>	<u>-4 404 684,51</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-6 076 408,64	-2 517 453,93
Rahoitusosuudet investointimenoihin	247 376,57	126 792,76
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	19 825,60	94 023,60
	<u>-5 809 206,47</u>	<u>-2 296 637,57</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-3 329 703,26	-6 701 322,08
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-1 500 000,00	-1 250 000,00
Antolainasaamisten vähennykset	222 512,93	17 000,00
	<u>-1 277 487,07</u>	<u>-1 233 000,00</u>
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 000 000,00	3 750 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 378 444,95	-1 476 666,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 543 797,72	-2 206 566,36
	<u>8 165 352,77</u>	<u>66 767,64</u>
Oman pääoman muutokset	0,00	-611 432,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-13 509,39	-47 338,19
Saamisten muutos	422 829,34	64 582,00
Korottomien velkojen muutos	-783 449,17	2 152 980,26
	<u>-374 129,22</u>	<u>2 170 224,07</u>
Rahoituksen rahavirta	6 513 736,48	392 559,71
Rahavarojen muutos	3 184 033,22	-6 308 762,37
Rahavarat 31.12.	60 521 105,99	57 337 072,77
Rahavarat 1.1.	57 337 072,77	63 645 835,14
	<u>3 184 033,22</u>	<u>-6 308 762,37</u>

2.3 Tase

	<u>2023</u>	<u>2022</u>		<u>2023</u>	<u>2022</u>
PYSYVÄT VASTAAVAT			VASTATTAVAA		
Aineettomat hyödykkeet			OMA PÄÄOMA		
Muut pitkävaikutteiset menot	27 325,84	40 988,77	Peruspääoma	20 293 241,21	21 679 929,73
	27 325,84	40 988,77	Muut omat rahastot	53 465 240,00	53 436 001,06
Aineelliset hyödykkeet			Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	9 882 715,04	17 414 553,54
Maa- ja vesialueet	2 953 167,62	2 899 800,33	Tilikauden yli-/alijäämä	1 446 456,77	-6 851 838,50
Rakennukset	11 773 902,83	12 602 498,64		85 087 653,02	85 678 645,83
Kiinteät rakenteet ja laitteet	10 192 505,54	9 807 648,61	POISTOERO JA VAPAAEHTOISVARAUKSET		
Koneet ja kalusto	169 166,47	253 991,79	Poistoero	660 207,89	707 390,88
Muut aineelliset hyödykkeet	234 966,74	234 966,74	Vapaaehtoiset varaukset	11 700 000,00	11 700 000,00
Ennakkomaksut ja kesken-eräiset hankinnat	5 763 640,12	447 308,95		12 360 207,89	12 407 390,88
	31 087 349,32	26 246 215,06	PAKOLLISET VARAUKSET		
Sijoitukset			Muut pakolliset varaukset	394 248,83	1 737 879,00
Osakkeet ja osuudet	22 828 070,12	26 367 514,06		394 248,83	1 737 879,00
Muut lainasaamiset	4 864 269,05	3 586 781,98	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Muut saamiset	405 381,74	405 381,74	Lahjoitusrahastojen pääomat	397 838,01	411 245,78
	28 097 720,91	30 359 677,78		397 838,01	411 245,78
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			VIERAS PÄÄOMA		
Lahjoitusrahastojen erityis- katteet	314 582,31	314 480,69	Pitkäaikainen		
	314 582,31	314 480,69	Lainat rahoitus- ja vakuutus- laitoksilta	15 027 472,20	10 752 880,10
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Saadut ennakot	11 250,00	0,00
Saamiset				15 038 722,20	10 752 880,10
Pitkäaikaiset saamiset			Lyhytaikainen		
Muut saamiset	0,00	17 613,00	Joukkovelkakirjalainat	3 000 000,00	0,00
	0,00	17 613,00	Lainat rahoitus- ja vakuutus- laitoksilta	1 856 986,85	1 510 023,90
Lyhytaikaiset saamiset			Lainat muilta luotonantajilta	670 451,52	126 653,80
Myyntisaamiset	476 686,42	643 315,82	Saadut ennakot	2 964,43	644,20
Lainasaamiset	2 598 086,39	2 524 915,28	Ostovelat	1 044 677,60	999 487,65
Muut saamiset	119 971,11	391 511,63	Muut velat	238 186,00	260 731,11
Siirtosaamiset	183 591,32	223 808,85	Siirtovelat	3 334 483,26	4 214 017,40
	3 378 335,24	3 783 551,58		10 147 749,66	7 111 558,06
Rahoitusarvopaperit			VASTATTAVAA YHTEENSÄ	123 426 419,61	118 099 599,65
Osakkeet ja osuudet	16 154 499,23	13 664 639,99			
Joukkovelkakirjasaamiset	13 892 003,46	15 944 970,72			
Muut arvopaperit	28 529 909,98	27 360 837,63			
	58 576 412,67	56 970 448,34			
Rahat ja pankkisaamiset	1 944 693,32	366 624,43			
	1 944 693,32	366 624,43			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	123 426 419,61	118 099 599,65			

3.4 Konsernilaskelmat

KONSERNITULOSLASKELMA

1 000 €	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Toimintatuotot	10 755 465,66	52 076 295,27
Toimintakulut	-26 552 658,73	-101 180 272,74
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	-132 364,26	-5 653,27
Toimintakate	-15 929 557,33	-49 109 630,73
Verotulot	12 783 572,18	22 548 735,27
Valtionosuudet	6 741 482,85	26 482 481,85
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	326 584,49	143 955,17
Muut rahoitustuotot	4 277 561,97	1 324 627,03
Korkokulut	-707 805,32	-227 261,51
Muut rahoituskulut	-2 613 201,44	-5 973 009,25
Vuosikate	4 878 637,39	-4 810 102,17
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 219 433,05	-3 996 592,00
Arvonalentumiset	0,00	-1 757,19
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tilikauden tulos	1 659 204,34	-8 808 451,37
Tilinpäätössiirrot	-43 300,48	10 849,56
Tilikauden verot	0,00	-13,80
Laskennalliset verot	-3 498,12	-6 411,26
Vähemmistöosuudet	-6 318,46	84 407,81
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 606 087,27	-8 719 619,06

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

1 000 €

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Toiminnan rahavirta	3 593	-2 538
Vuositake	4 879	-4 810
Tulorahoituksen korjauserät	-1 286	2 272
Investointien rahavirta	-7 687	-3 023
Investointimenot	-8 011	-4 933
Rahoitusosuudet investointimenoihin	247	170
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	76	1 740
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 095	-5 561
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	89	7
Antolainasaamisten vähennykset	89	7
Lainakannan muutokset	6 475	73
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 000	6 129
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 525	-3 573
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 000	-2 483
Oman pääoman muutokset	0	-39
Muut maksuvalmiuden muutokset	914	-86
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-5	-61
Vaihto-omaisuuden muutos	3	137
Saamisten muutokset	1 656	-2 433
Korottomien velkojen muutokset	-740	2 271
Rahoituksen rahavirta	7 478	-45
Rahavarojen muutos	3 383	-5 606
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	61 934	61 418
Rahavarat 1.1.	58 550	67 024
	3 383	-5 606

KONSERNITASE

VASTAAVAA	2023	2022	VASTATTAVAA	2023	2022
PYSYVÄT VASTAAVAT	63 702 550,16	70 543 563,96	OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	20 293 241,21	21 679 929,73
Aineettomat oikeudet	828,24	144 460,76	Säätiöiden ja yhd. peruspääoma	0,00	2 452,84
Muut pitkävaikutteiset menot	287 671,59	349 499,34			
	288 499,83	493 960,10	Arvonkorotusrahasto	127 301,50	127 301,50
Aineelliset hyödykkeet			Muut omat rahastot	54 187 573,04	54 201 727,15
Maa- ja vesialueet	4 014 846,09	4 113 006,67	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	18 329 170,57	27 177 504,25
Rakennukset	26 462 029,27	33 866 314,84	Tilikauden yli-/alijäämä	1 606 087,27	-8 719 619,06
Kiinteät rakenteet ja laitteet	10 234 543,13	9 982 805,32		94 543 373,59	94 469 296,41
Koneet ja kalusto	351 086,15	1 878 026,73	VÄHEMMISTÖOSUUDET	344 232,74	381 837,05
Muut aineelliset hyödykkeet	324 269,12	306 420,35	KONSERNIRESERVI	0,00	348 900,02
Ennakkom. ja keskenäisethank.	5 844 699,95	1 556 587,68			
	47 231 473,71	51 703 161,59	PAKOLLISET VARAUKSET		
Sijoitukset			Eläkevastuuvaraus	0,00	5 140,01
Osakkuusyhteisöosuudet	15 284 430,85	17 118 244,19	Muut pakolliset varaukset	394 248,83	2 020 322,58
Muut osakkeet ja osuudet	305 500,85	545 323,30		394 248,83	2 025 462,59
Muut lainasaamiset	33 973,96	123 248,15	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Muut saamiset	558 670,95	559 626,63	Valtion toimeksiannot	324 215,50	134 555,55
	16 182 576,62	18 346 442,27	Lahjoitusrahastojen pääomat	406 692,25	420 290,43
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			Muut toimeksiantojen pääomat	1 781,29	1 781,29
Valtion toimeksiannot	325 019,24	127 576,91		732 689,05	556 627,28
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	314 592,09	314 490,47	VIERAS PÄÄOMA	33 351 300,51	44 107 390,91
Muut toimeksiantojen varat	1 768,21	1 772,40	Pitkäaikainen		
	641 379,54	443 839,78	Lainat rah- ja vak.laitoksilta	22 089 351,79	27 982 705,17
VAIHTUVAT VASTAAVAT	65 021 915,02	70 902 110,51	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	1 049,81
Vaihto-omaisuus			Saadut ennakot	11 250,00	0,00
Aineet ja tarvikkeet	1 703,07	200 260,78	Laskennalliset verovelat	23 110,03	19 611,91
	1 703,07	200 260,78		22 123 711,82	28 003 366,89
Saamiset	3 086 616,21	9 284 001,78	Lyhytaikainen		
Pitkäaikaiset saamiset	1 917 718,22	2 785 074,36	Joukkovelkakirjalainat	3 000 000,00	0,00
Myyntisaamiset	2 784,47	3 913,87	Lainat rahoitus- ja vakuutus-	2 656 131,69	3 367 323,46
Lainasaamiset	1 914 933,75	2 763 547,49	laitoksilta		
Muut saamiset	0,00	17 613,00	Saadut ennakot	21 854,11	26 058,29
Lyhytaikaiset saamiset	1 168 897,99	6 498 927,42	Ostovelat	1 346 101,73	3 082 874,12
Myyntisaamiset	574 345,88	3 203 778,05	Liittymismaksut ja muut velat	469 380,63	1 259 146,60
Lainasaamiset	123 537,66	472 277,74	Siirtovelat	3 734 120,53	8 331 349,53
Muut saamiset	153 031,34	990 539,53	Laskennalliset verovelat	0,00	37 272,00
Siirtosaamiset	317 983,11	1 832 332,10		11 227 588,69	16 104 024,02
	3 086 616,21	9 284 001,78	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	129 365 844,72	141 889 514,24
Rahoitusarvopaperit					
Osakkeet ja osuudet	16 154 499,23	14 418 320,46			
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	781 096,40	3 800,00			
Joukkovelkakirjalainasaamiset	13 895 803,46	15 952 570,72			
Muut arvopaperit	28 537 509,98	27 360 837,63			
	59 368 909,07	57 735 528,81			
Rahat ja pankkisaamiset	2 564 686,67	3 682 319,14			
	2 564 686,67	3 682 319,14			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	129 365 844,72	141 889 514,24			

4 Tilinpäätöksen liitetiedot

4.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Liitetieto 1) Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskeva liitetieto

1. Tulojen ja menojen kirjaamisperusteet

Tulot ja menot on kirjattu suoriteperusteisesti poikkeuksena vähäiset liiketapahtumat sekä verotulot. Verotulot on kirjattu tilinpäätöksessä verohallinnon tilitysten suoritusajankohdan mukaan ao. tilikauden tuloksi.

2. Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman (kvalt 29.10.12/§41) mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Valtuuston vahvistamaa suunnitelmaa muutettiin vuonna 2021 kahden kiinteistön osalta ja terveyskeskuksen ja Jokipohjan vanhainkodin poistoaikaa muutettiin. Uudet rakennukset korvaavat vanhat, joten poistoaikaa lyhennettiin tämän perusteella.

Pysyvien vastaavien käyttöomaisuusosakkeet on merkitty taseessa hankintamenoon. Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintahintaan tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

3. Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuutta ei tällä hetkellä ole taseessa.

4. Vaihtuvien vastaavien saamiset ja rahoitusarvopaperit

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

5. Konsernitili

Konsernitilisopimukseen liitettyjen tytäryhteisöjen konsernitilille talletetut rahavarat 670 451,52 € (ed. v. 126 653,80 €) esitetään taseessa lainana muilta luotonantajilta. Vastaavasti tytäryhteisöjen negatiiviset tilien saldot 2 598 086,39 € (ed. v. 2 514 915,28 €) esitetään kaupungin lyhytaikaisena lainasaamisena tytäryhteisöiltä.

6. Muut erät

Rahoitustuotoissa ja -kuluissa on esitetty rahoitusarvopapereiden arvostamisesta johtuvia arvonalentumisia ja arvonalentumisten palautumisia.

4.2 Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Liitetieto 2) Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskeva liitetieto

1. Päättyneen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Vuoden 2022 tilinpäätös laadittiin toiminnan jatkuvuuden periaatteella, vaikka sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi 2023 hyvinvointialueelle. Siten edellistä tilikautta koskevat tiedot eivät ole vertailukelpoisia päättyneen tilikauden tietojen kanssa.

Outokummun kaupungilta 1.1.2023 Pohjois-Karjalan hyvinvointialueelle siirtyneet omaisuus- ja velkaerät kirjattiin avaavaan taseeseen alkusaldojen muutoksina. Vuoden 2023 avaavaan taseeseen kirjattiin peruspääomaa vähentävänä Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymän jäsenosuus 1 446 558,42 €. Lisäksi vuoden 2023 avaavaan taseeseen kirjattiin peruspääomaa vähentävänä hyvinvointialueelle siirtyneen henkilöstön lomapalkkavelka 59 689,90 €. Kumpikin kirjaus toteutettiin tase-erien välisenä siirtona.

Liitteenä on esitetty päättävä tase 31.12.2022 ja avaava tase 1.1.2023 ja avaavaan taseeseen kirjattujen erien erotus.

Vuoden 2022 tilinpäätökseen kirjattiin Siun soten vuoden 2022 alijäämä palvelujen ostoihin ja siirtovelkoihin 1 872 810,00 €, jonka Outokummun kaupunki maksoi Pohjois-Karjalan hyvinvointialueelle vuonna 2023. Siun soten palkkaharmonisaatiosta vuoden 2023 tilinpäätöksessä on esitetty pakollisessa varauksessa 143 994,00 € (ed.v 1 137 879,00 €) ja siirtovelloissa 993 885,00 € (ed.v 0,00 €).

Vuonna 2022 kirjattiin vuoden 2021 palkkaharmonisaatiota koskeva osuus virheen oikaisuna edellisten tilikausien yli-/alijäämään 611 432,00 €.

Rahoitustuotoissa ja -kuluissa vuonna 2022 on esitetty rahoitusarvopapereiden arvostamisesta johtuvia arvonalentumisia – 239 276,9 € (ed.v – 3 454 916,22 €) ja arvonalentumisten palautumisia 3 451 597,57 € (ed.v 3 318,65 €).

Vuonna 2023 poistot sisältävät tytäryhteisö Matkakumpu Oy:n osakkeiden poiston 54 012,52 € (ed.v 60 643,38 € Outokummun Monitoimihalli Oy). Vuonna 2022 tytäryhteisön osakkeisiin tehtiin (Outokummun Seurojentalo Oy) arvonalennus 375 000,00 €.

Muut toimintakulut sisältää vuonna 2023 luottotappiokulua 61 594,72 € (ed.v 2 954,70 €). Vuonna 2023 luottotappiokuluihin sisältyy yksi alaskirjattu rakennusvalvonnan lasku 59 485,65 €.

2. Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Rahoitustuotoissa esitettiin vuonna 2022 on osakkuusyhtiö Soapstone Bidco Oy:n osinkotuottoja 680 000,00 €, mutta tämä kirjattiin vuonna 2023 taseeseen sijoitusten vähennykseksi ja korjaukseksi

edellisten tilikausien yli-/alijäämään. Vuoden 2023 Soapstone Bidco Oy:n pääoman palautukset 1 360 000,00 € on kirjattu sijoitusten vähennykseksi osakkuusyhteisöosakkeisiin.

Vuoden 2022 osinkotuoton korjausta ei ole oikaistu vertailuvuotena olevan edellisen tilikauden päättävään taseeseen ja tuloslaskelmaan.

4.3 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Liitetieto 3) Konsernitilinpäätöksen laatimista koskeva liitetieto

1. Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt lukuun ottamatta Outokummun Monitoimihalli Oy:tä. Yhtiö lopetettiin helmikuussa vuonna 2023.

Tytäryhteisö Matkakumpu Oy on asetettu selvitystilaan 6.10.2023 yhtiön purkamiseksi ja matkailutoimi järjestetään kaupungin omana toimena. Outokummun kaupungin tilinpäätöksessä osakkeiden arvo 54 012,52 € kirjattiin alas. Matkakumpu Oy:n tilinpäätös sisältyy vuoden 2023 konsernitilinpäätökseen.

Tilinpäätöshetkellä Outokummun kaupungilla on osakkuusyhteisö Soapstone Bidco Oy, joka omistaa Outokummun Energia Oy:n, joka omistaa Okun Energia Oy:n.

Soapstone Bidco -konsernin tilinpäätös on yhdistelty konsernitilinpäätökseen sovelletun pääomaosuusmenetelmän mukaisesti ensimmäisen kerran vuonna 2021. Yhdisteltäessä on muodostunut konsernireservi, 1 567 374,56 €. Tulouttamaton konsernireservi 31.12.2023 on 0,00 € konsernin taseessa on (ed. v 348 900,02 €).

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä.

Vuoden 2022 konsernitilinpäätös laadittiin toiminnan jatkuvuuden periaatteella, vaikka sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi 2023 hyvinvointialueelle. Siten edellistä tilikautta koskevat tiedot eivät ole vertailukelpoisia päättyneen tilikauden tietojen kanssa.

Liitteenä on esitetty päättävä konsernitase 31.12.2022 ja avaava konsernitase 1.1.2023 ja avaavan taseen Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalveluiden kuntayhtymän muutoskirjausten vaikutukset.

Konsernitilinpäätöksessä vuonna 2023 Siun soten palkkaharmonisaation vuosien 2021 ja 2022 erät on esitetty pakollisissa varauksissa 143 994,00 € (ed. v 1 182 856,27 €) ja siirtovelloissa 993 885,00 € (ed. v 0,00 €).

2. Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kuntayhtymien, joiden jäsenenä kaupunki on, keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

3. Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa ja vähemmistöosuuksien erottamisessa.

4. Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on eliminoitu. Kiinteistö Oy Outokummun Yritystalon ja Outokummun seudun teollisuuskylä Oy:n sisäinen omistus on eliminoitu tytäryhteisön osakkeet ja osuudet, edellisten tilikausien yli/alijäämä ja muita omia rahastoja vasten.

Kiinteistöveroja ei ole eliminoitu.

5. Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

6. Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistö Oy Kummun Kodit on tehnyt suunnitelmapoistot vuodesta 2005 alkaen.

Aiemmilta vuosilta kirjataan poisto-oikaisu konsernitilinpäätökseen. Muiden tytäryhtiöiden osalta ei tehdä konsernissa vastaavia poisto-oikaisukirjauksia.

309 OUTOKUMPU

Erittelykoodi: 1

Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa

Koko organisaatio

koskevien liitetietojen liite

TASE 1-12/2022

Kumppani: - - 5000

	Kumul. saldo	Avaava tase	
	31.12.2022	1.1.2023	
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	40 988,77	40 988,77	
MUUT PITKÄAIKAISET MENOT	40 988,77	40 988,77	
AINEELLISET HYÖDYKKEET	26 246 215,06	26 246 215,06	
MAA- JA VESIALUEET	2 899 800,33	2 899 800,33	
RAKENNUKSET	12 602 498,64	12 602 498,64	
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	9 807 648,61	9 807 648,61	
KONEET JA KALUSTO	253 991,79	253 991,79	
MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	234 966,74	234 966,74	
ENNAKKOMAKS JA KESKENER HANKIN	447 308,95	447 308,95	
SIJOITUKSET	30 359 677,78	28 913 119,36	-1 446 558,42
OSAKKEET JA OSUUDET	26 367 514,06	24 920 955,64	-1 446 558,42
1201 Tytäryhteisöosakkeet ja -osuud	6 739 833,40	6 739 833,40	
1203 Kuntayhtymäosuudet	1 916 776,46	470 218,04	-1 446 558,42
1212 Muut osakkeet ja osuudet	269 521,16	269 521,16	
1205 Osakkuusyhteisöosakkeet ja -os	17 441 383,04	17 441 383,04	
MUUT LAINASAAMISET	3 586 781,98	3 586 781,98	
MUUT SAAMISET	405 381,74	405 381,74	
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	56 646 881,61	55 200 323,19	-1 446 558,42
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			
LAHJOITUSRAHASTOJEN VARAT	314 480,69	314 480,69	
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	314 480,69	314 480,69	
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
SAAMISET	3 801 164,58	3 801 164,58	
PITKÄAIKAISET SAAMISET	17 613,00	17 613,00	
MUUT SAAMISET	17 613,00	17 613,00	
LYHYTAIKAISET SAAMISET	3 783 551,58	3 783 551,58	
MYYNTISAAMISET	643 315,82	643 315,82	
LAINASAAMISET	2 524 915,28	2 524 915,28	
MUUT SAAMISET	391 511,63	391 511,63	
SIIRTOSAAMISET	223 808,85	223 808,85	
RAHOITUSARVOPAPERIT	56 970 448,34	56 970 448,34	
OSAKKEET JA OSUUDET	13 664 639,99	13 664 639,99	
JOUKKOVELKAKIRJALAINASAAMISET	15 944 970,72	15 944 970,72	
MUUT ARVOPAPERIT	27 360 837,63	27 360 837,63	
RAHAT JA PANKKISAAMISET	366 624,43	366 624,43	
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	61 138 237,35	61 138 237,35	
VASTAAVAA YHTEENSÄ	118 099 599,65	116 653 041,23	1 446 558,42

	Kumul. saldo	Avaava tase	
	31.12.2022	1.1.2023	
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
PERUSPÄÄOMA	21 679 929,73	20 293 241,21	-1 386 688,52
2000 Peruspääoma	21 679 929,73	20 293 241,21	-1 386 688,52
MUUT OMAT RAHASTOT	53 436 001,06	53 436 001,06	
EDELL TILIKAUS YLI-/ALIJÄÄMÄ	17 414 553,54	10 562 715,04	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-6 851 838,50	0,00	
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	85 678 645,83	84 291 957,31	
POISTOERO JA VAPAAEHT VARAUKS			
POISTOERO	707 390,88	707 390,88	
VAPAAEHTOISET VARAUKSET	11 700 000,00	11 700 000,00	
POISTOERO JA VAPAAEHT VARAUKS YHTEENSÄ	12 407 390,88	12 407 390,88	
PAKOLLISET VARAUKSET			
MUUT PAKOLLISET VARAUKSET	1 737 879,00	1 737 879,00	
PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ	1 737 879,00	1 737 879,00	
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT			
LAHJOITUSRAHASTOJEN PÄÄOMAT	411 245,78	411 245,78	
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	411 245,78	411 245,78	
VIERAS PÄÄOMA			
PITKÄAIKAINEN	10 752 880,10	10 752 880,10	
LAINAT RAHOITUS- JA VAKUUTUSL	10 752 880,10	10 752 880,10	
LYHYTAIKAINEN	7 111 558,06	7 051 688,16	-59 869,90
JOUKKOVELKAKIRJALAINAT	0,00	0,00	
LAINAT RAH.-JA VAKUUT.LAITOKS.	1 510 023,90	1 510 023,90	
LAINAT MUILTA LUOTONANTAJILTA	126 653,80	126 653,80	
SAADUT ENNAKOT	644,20	644,20	
LYHYTAIKAISET OSTOVELAT	999 487,65	999 487,65	
MUUT VELAT	260 731,11	260 731,11	
SIIRTOVELAT	4 214 017,40	4 154 147,50	-59 869,90
2575 Siirt.korot muille	6 501,91	6 501,91	
2579 Taloudellinen tuki	3 448,57	3 448,57	
2580 Lomapalkkajaksotus	1 354 364,22	1 294 494,32	-59 869,90
2585 Muut siirtovelat jäsenkuntayht	1 872 810,00	1 872 810,00	
2588 Muut siirtovelat muille	662 243,16	662 243,16	
2591 KuEL-työntekijän eläkemaksut	57 396,16	57 396,16	
2592 KuEL-työnantajan palkkaperuste	127 153,77	127 153,77	
2593 VaEL-työntekijän eläkemaksut	8 700,44	8 700,44	
2594 VaEL-työnantajan eläkemaksut	16 623,93	16 623,93	
2595 Työttömyysvak.maksut, työntek.	37 908,76	37 908,76	
2596 Työttömyysvak.maksut, työnant.	51 808,64	51 808,64	
2597 Työtaturmavak.maksut, työnant.	1 561,76	1 561,76	
2601 Palkkojen menojäämät	13 496,08	13 496,08	
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	17 864 438,16	17 804 568,26	-59 869,90
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	118 099 599,65	116 653 041,23	-1 446 558,42

**309 OUTOKUMPU KONSERNI
KONSERNITASE**

 Konsernitilinpäätöksen
laatimista koskevien
liitetietojen liite

VASTAAVAA	31.12.2022	1.1.2023	ERO
PYSYVÄT VASTAAVAT	70 543 563,96	59 729 729,39	-10 813 834,57
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	493 960,10	320 641,45	-173 318,65
AINEETTOMAT OIKEUDET	144 460,76	1 701,31	-142 759,45
MUUT PITKÄAIKAISET MENOT	349 499,34	318 940,14	-30 559,20
AINEELLISET HYÖDYKKEET	51 703 161,59	41 297 652,59	-10 405 509,01
MAA- JA VESIALUEET	4 113 006,67	3 911 247,11	-201 759,56
RAKENNUKSET	33 866 314,84	26 240 898,98	-7 625 415,86
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	9 982 805,32	9 854 424,53	-128 380,79
KONEET JA KALUSTO	1 878 026,73	444 050,42	-1 433 976,32
MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	306 420,35	306 420,35	0,00
ENNAKKOMAKS JA KESKENER HANKIN	1 556 587,68	540 611,20	-1 015 976,48
SIJOITUKSET	18 346 442,27	18 111 435,36	-235 006,91
OSAKKUUSYHTEISÖOSUUDET	17 118 244,19	17 110 283,06	-7 961,13
MUUT OSAKKEET JA OSUUDET	545 323,30	319 785,92	-225 537,38
MUUT LAINASAAMISET	123 248,15	122 973,96	-274,19
MUUT SAAMISET	559 626,63	558 392,41	-1 234,21
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	443 839,78	443 839,78	0,00
VALTION TOIMEKSIANNOT	127 576,91	127 576,91	0,00
LAHOITUSRAHASTOJEN VARAT	314 490,47	314 490,47	0,00
MUUT TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 772,40	1 772,40	0,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	70 902 110,50	63 297 601,64	-7 604 508,86
VAIHTO-OMAISUUS	200 260,78	4 599,98	-195 660,80
AINEET JA TARVIKKEET	200 260,78	4 599,98	-195 660,80
SAAMISET	9 284 001,78	4 742 787,62	-4 541 214,16
PITKÄAIKAISET SAAMISET	2 785 074,36	2 785 074,36	0,00
MYYNTISAAMISET	3 913,87	3 913,87	0,00
LAINASAAMISET	2 763 547,49	2 763 547,49	0,00
MUUT SAAMISET	17 613,00	17 613,00	0,00
LYHYTAIKAISET SAAMISET	6 498 927,42	1 957 713,25	-4 541 214,16
MYYNTISAAMISET	3 203 778,05	701 579,22	-2 502 198,83
LAINASAAMISET	472 277,74	472 277,74	0,00
MUUT SAAMISET	990 539,53	452 644,09	-537 895,44
SIIRTOSAAMISET	1 832 332,10	331 212,20	-1 501 119,89
RAHOITUSARVOPAPERIT	57 735 528,81	57 735 528,81	0,00
OSAKKEET JA OSUUDET	14 418 320,46	14 418 320,46	0,00
SIJOITUS RAHAMARKKINAINSTRUM	3 800,00	3 800,00	0,00
JOUKKOVELKAKIRJALAINASAAMISET	15 952 570,72	15 952 570,72	0,00
MUUT ARVOPAPERIT	27 360 837,63	27 360 837,63	0,00
RAHAT JA PANKKISAAMISET	3 682 319,14	814 685,24	-2 867 633,90
VASTAAVAA YHTEENSÄ	141 889 514,24	123 471 170,81	-18 418 343,43

309 OUTOKUMPU KONSERNI
KONSERNITASE

VASTATTAVAA	31.12.2022	1.1.2023	ERO
OMA PÄÄOMA	94 469 296,41	92 893 985,83	-1 575 310,58
PERUSPÄÄOMA	21 679 929,73	20 293 241,21	-1 386 688,53
SÄÄTIÖIDEN JA YHD. PERUSPÄÄOMA	2 452,84		-2 452,84
ARVONKOROTUSRAHASTO	127 301,50	127 301,50	0,00
MUUT OMAT RAHASTOT	54 201 727,15	54 144 272,55	-57 454,59
EDELL TILIKAUS YLI-/ALJÄÄMÄ	27 177 504,25		
TILIKAUDEN YLI-/ALJÄÄMÄ	-8 719 619,06	18 329 170,57	-128 714,62
VÄHEMMISTÖOSUUDET	381 837,05	337 914,28	-43 922,77
VÄHEMMISTÖOSUUDET	381 837,05	337 914,28	-43 922,77
KONSERNIRESERVI	348 900,02	348 900,02	0,00
KONSERNIRESERVI	348 900,02	348 900,02	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET	2 025 462,58	1 737 879,00	-287 583,58
ELÄKEVASTUUVARAUS	5 140,01		-5 140,01
MUUT PAKOLLISET VARAUKSET	2 020 322,58	1 737 879,00	-282 443,58
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	556 627,28	540 336,81	-16 290,47
VALTION TOIMEKSIANNOT	134 555,55	118 265,08	-16 290,47
LAHOITUSRAHASTOJEN PÄÄOMAT	420 290,43	420 290,43	0,00
MUUT TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 781,29	1 781,29	0,00
VIERAS PÄÄOMA	44 107 390,91	27 612 154,87	-16 495 236,03
PITKÄAIKAINEN	28 003 366,90	18 698 466,44	-9 304 900,46
LAINAT RAHOITUS- JA VAKUUTUSL	27 982 705,17	18 678 854,53	-9 303 850,64
LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ	1 049,81		-1 049,81
LASKENNALLISET VEROVELAT	19 611,91	19 611,91	0,00
LYHYTAIKAINEN	16 104 024,01	8 913 688,43	-7 190 335,57
LAINAT RAH.-JA VAKUUT.LAITOKS.	3 367 323,46	2 591 316,74	-776 006,72
SAADUT ENNAKOT	26 058,29	21 446,96	-4 611,33
LYHYTAIKAISET OSTOVELAT	3 082 874,12	1 261 862,09	-1 821 012,03
MUUT VELAT	1 259 146,60	475 907,18	-783 239,42
SIIRTOVELAT	8 331 349,53	4 563 155,46	-3 768 194,07
LASKENNALLISET VEROVELAT	37 272,00		-37 272,00
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	141 889 514,24	123 471 170,81	-18 418 343,43

4.4 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Liitetieto 6) Toimintatuotot tehtävälueittain (toimintatuottojen erittely esitetään ulkoisista eristä)

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Hallintopalvelut	1 342 581,80	2 271 101,39	1 207 123,69	1 803 989,63
Sosiaali- ja terveystuotot	0,00	40 450 010,52	0,00	0,00
Hyvinvointipalvelut	1 672 016,78	1 610 186,45	1 296 089,97	1 282 201,64
Yhdyskuntapalvelut	6 639 356,13	6 621 122,98	3 268 033,94	3 646 028,62
Vesihuoltopalvelut	1 101 510,95	1 123 873,93	1 253 492,96	1 255 916,81
Yhteensä	10 755 465,66	52 076 295,27	7 024 740,56	7 988 136,70

Liitetieto 7) Verotulot eriteltynä

	2023	2022
Kunnan tulovero	10 044 136,49	19 180 189,67
Kiinteistövero	1 666 140,76	1 576 092,91
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 073 294,93	1 792 452,69
Verotulot yhteensä	12 783 572,18	22 548 735,27

Liitetieto 8) Valtionosuudet eriteltynä

	2023	2022
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	3 581 855,00	20 720 384,00
<i>Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus</i>	3 787 109,00	6 521 469,00
<i>Siitä: Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus</i>	0,00	0,00
Verotulomenetysten korvaus	1 250 746,00	4 115 842,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-370 437,00	-552 696,00
<i>Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä</i>	4 462 164,00	24 283 530,00

Liitetieto 9) Palvelujen ostojen erittely

	2023	2022
Asiakaspalvelujen ostot	359 134,98	32 618 057,16
Muiden palvelujen ostot	4 193 765,12	4 989 624,82
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	4 552 900,10	37 607 681,98

Liitetieto 10) Valtuustoryhmille annetut tuet

Valtuustoryhmille ei ole annettu tukia vuonna 2023 eikä vuonna 2022.

Liitetieto 11) Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Käyttöomaisuuden poistojen määrittämisessä on käytetty kaupunginvaltuuston 29.10.2012 41 § hyväksymää poistosuunnitelmaa. Taseeseen ennen vuotta 2013 aktivoidut erät poistetaan aiemman poistosuunnitelman mukaisesti loppuun saakka. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden rahoitusosuuksilla vähennetyistä hankintamenosta.

	Poistoaika	Poistomenetelmä
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	5 vuotta	Tasapoisto
<i>Muut pitkävaikutteiset menot</i>		
Perustamis- ja järjestelymenot	5 vuotta	Tasapoisto
Tutkimus- ja kehittämismenot	5 vuotta	Tasapoisto
Konserniliikearvo	5 vuotta	Tasapoisto
Liikearvo	5 vuotta	Tasapoisto
Atk-ohjelmistot	5 vuotta	Tasapoisto
Muut	5 vuotta	Tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat		
<i>Hallinto- ja laitosrakennukset</i>		
Hallinto- ja toimistorakennukset, kiviset	25–40 vuotta	Tasapoisto
Hallinto- ja toimistorakennukset, puiset	20–35 vuotta	Tasapoisto
Koulurakennukset, kiviset	25–40 vuotta	Tasapoisto
Koulurakennukset, puiset	20–35 vuotta	Tasapoisto
Päiväkodit, kiviset	25–40 vuotta	Tasapoisto
Päiväkodit, puiset	20–35 vuotta	Tasapoisto
Sairaalarakennukset, kiviset	25–40 vuotta	Tasapoisto
Sairaalarakennukset, puiset	20–35 vuotta	Tasapoisto
Uimahallit	20–35 vuotta	Tasapoisto
Liikuntahallit	20–40 vuotta	Tasapoisto
<i>Tehdas- ja tuotantorakennukset</i>		
Keskuskeittiö	25–35 vuotta	Tasapoisto
Pesula	20–30 vuotta	Tasapoisto
<i>Talousrakennukset</i>		
Varastot, kiviset	30–40 vuotta	Tasapoisto
Varastot, puiset	25–35 vuotta	Tasapoisto
<i>Vapaa-ajanrakennukset</i>		
Urheilukenttien huoltorakennukset	25–35 vuotta	Tasapoisto
Virkistysalueen mökit/saunamökit	20–35 vuotta	Tasapoisto
<i>Asuinrakennukset</i>		
Kerrostalot, kiviset	25–40 vuotta	Tasapoisto
Rivi- ja pientalot, kiviset	25–40 vuotta	Tasapoisto
Rivi- ja pientalot, puiset	20–35 vuotta	Tasapoisto

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Kadut, tiet, torit, puistot, ulkoval. laitteet	15 vuotta	Tasapoisto
Sillat, laiturit ja uimalat	10 vuotta	Tasapoisto
Muut maa- ja vesirakenteet	15 vuotta	Tasapoisto
Vedenjakeluverkosto	30 vuotta	Tasapoisto
Viemäriverkko	30 vuotta	Tasapoisto
Kaukolämpöverkko	20 vuotta	Tasapoisto
Sähköjohdot, muuntoasemat	15 %	Menojäännösp.
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 vuotta	Tasapoisto
Vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitt.	15 vuotta	Tasapoisto
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 vuotta	Tasapoisto
Liikenteen ohjauslaitteet	10 vuotta	Tasapoisto
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 vuotta	Tasapoisto

Koneet ja kalusto

Rautaiset alukset	15 vuotta	Tasapoisto
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8 vuotta	Tasapoisto
Muut kuljetusvälineet	4 vuotta	Tasapoisto
Muut liikkuvat työkoneet	5 vuotta	Tasapoisto
Muut raskaat koneet	10 vuotta	Tasapoisto
Muut kevyet koneet	5 vuotta	Tasapoisto
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5 vuotta	Tasapoisto
Atk-laitteet	3 vuotta	Tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3 vuotta	Tasapoisto

Muut aineelliset hyödykkeet

Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto
--------------	------------------------

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 8 500 €, on kunnassa kirjattu vuosikuluiksi.

Liitetieto 12) Selvitys tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä pakollisten varausten muutoksista

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Maisemointivaraukset				
Maisemointivaraus maa-ainesten ottolupaan 1.1.	0,00	9 000,00	0,00	9 000,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	-9 000,00	0,00	-9 000,00
Maisemointivaraus maa-ainesten ottolupaan 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
Maisemointivaraus erityismaiden loppusijoitusallas 1.1.	500 000,00	500 000,00	500 000,00	500 000,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	-349 745,17	0,00	-349 745,17	0,00
Maisemointivaraus erityismaiden loppusijoitusallas 1.12.	150 254,83	500 000,00	150 254,83	500 000,00
Muut varaukset				
Varaus Jyrin käsittelyaseman jälkihoitoon 1.1.	100 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Varaus Jyrin käsittelyaseman jälkihoitoon 31.12.	100 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00
Varaus Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän alijäämän kattamiseen	0,00	0,00	0,00	837 228,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	-837 228,00
Varaus Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän alijäämän kattamiseen	0,00	0,00	0,00	0,00
Varaus Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen palkkaharmonisointiin	1 137 879,00	0,00	1 137 879,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	1 137 879,00
Vähennykset tilikaudella	-993 885,00	0,00	-993 885,00	0,00
Varaus Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen palkkaharmonisointiin	143 994,00	0,00	143 994,00	1 137 879,00
Varaus Pohjois-Karjalan Pelastuslaitoksen varallaoloa koskeviin korvauksiin	0,00	210 000,00	0,00	210 000,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	-210 000,00	0,00	-210 000,00
Varaus Pohjois-Karjalan Pelastuslaitoksen varallaoloa koskeviin korvauksiin	0,00	0,00	0,00	0,00
Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä				
Eläkevaraukset 1.1.	-	5 717,50		
Muutos tilikaudella	-	-577,50		
Eläkevaraukset 31.12.	-	5 140,00		
Potilasvakuutusvaraus 1.1.	-	311 109,35		
Muutos tilikaudella	-	-73 643,04		
Potilasvakuutusvaraus 31.12.	-	237 466,31		
Palkkaharmonisointi 1.1.	-	0,00		
Muutos tilikaudella	-	1 182 856,27		
Palkkaharmonisointi 31.12.	-	1 182 856,27		
Pohjois-Karjalan koulutus kuntayhtymä				
Muut pakolliset varaukset 1.1.	0,00	8 160,66		
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00		
Vähennykset tilikaudella	0,00	-8 160,66		
Muut pakolliset varaukset 31.12.	0,00	0,00		
ta Pakolliset varaukset yhteensä	394 248,83	2 025 462,58	394 248,83	1 737 879,00

Liitetieto 13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Muut toimintatuotot				
Maa-alueiden luovutusvoitot				
- Sysmä 175-1		67 816,00		67 816,00
- Sysmä 16-50		4 259,39		4 259,39
- Kaasila 9903-1		2 537,78		2 537,58
- Sysmä 141-5	3 367,73		3 367,73	
- Keskusta 710-10	5 714,08		5 714,08	
- Sysmä 141-5	9 195,70		9 195,70	
Rakennusten luovutusvoitot				
Outokummun seudun Teollisuuskylä Oy	0,00	57 700,24		
Muut luovutusvoitot				
Outokummun Seurojentalo Oy	0,00	14 856,80		
Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalujen kuntayhtymä	-	6 755,02		
Pohjois-Karjalan Koulutuskuntayhtymä	56 571,77	0,00		
Luovutusvoitot yhteensä	74 849,28	153 925,23	18 277,51	74 612,97
Outokummun Seurojentalo Oy	0,00	861 016,47		
Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalujen kuntayhtymä (islabin taseen korjaus)	-	-2 310,59		
Pohjois-Karjalan Koulutuskuntayhtymä	0,00	9,59		
Luovutustappiot yhteensä	0,00	858 715,47	0,00	0,00

Liitetieto 14) Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00
Satunnaiset tuotot yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Satunnaiset kulut	0,00	0,00	0,00	0,00
Satunnaiset kulut yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

Liitetieto 15) Muihin rahoitustuottoihin sisältyvät olennaiset tuotot

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	Kunta	
	2023	2022
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	0,00	0,00
Osinkotuotot muista yhteisöistä	55 990,92	914 553,20
Yhteensä	55 990,92	914 553,20

Liitetieto 16) Poistoerojen muutokset

	Kunta	
	2023	2022
Poistoeron lisäys (-)	0,00	-707 390,88
Poistoeron vähennys (+)	47 182,99	0,00
Yhteensä	47 182,99	-707 390,88

4.5 Taseen vastaavaa koskevat liitetiedot

Liitetieto 17) Lainan liikkeeseen laskemisesta aiheutuneet kuluiksi kirjaamattomat menot
 Liitetiedon tarkoittamaa toimintaa ei ole.

Liitetieto 18) Arvonkorotusten periaatteet ja arvonmäärittämenetelmät

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Pohjois-Karjalan Koulutus kuntayhtymä				
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	48 747,18	48 747,18		
Arvonkorotus				
Arvonkorotuksen purku	-	-		
Arvo 31.12.	48 747,18	48 747,18		
Rakennukset				
Arvo 1.1.	78 554,32	95 125,33		
Arvonkorotus				
Arvonkorotuksen purku		- 16 571,01		
Arvo 31.12.	78 554,32	78 554,32		
Arvonkorotukset yhteensä 31.12.	127 301,50	127 301,50		

Valtiolta lahjoituksena saadut maa- ja vesialueet sekä rakennukset on merkitty taseeseen vastaavaa puolelle arvonkorotuksiin ja vastattavaa puolelle arvonkorotusrahastoon. Arvonmäärittämenetelmänä on käytetty vuoden 1996 verotusarvoja.

Liitetieto 19) Pysyvät vastaavat ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

PYSYVÄT VASTAAVAT	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet						
	Aineet- tomat oikeudet	Muut pitkä- vaikutteiset menot	Yhteensä	Maa-alueet	Rakennuk- set	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja Kalusto	Muut ai- neelliset hyödykkeet	Kesken- eräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	0	40 989	40 989	2 899 800	12 602 499	9 807 649	253 992	234 967	447 309	26 246 215
Lisäykset tilikauden aikana	0	0	0	54 915	221 196	1 488 804	64 415	0	5 605 952	7 435 282
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	0	0	0	0	-57 500	0	0	-189 877	-247 377
Vähennykset tilikauden aikana	0	0	0	-1 548	0,00	0,00	0	0	0	-1 548
Siirrot erien välillä	0	0	0	0	0	99 744	0	0	-99 744	0
Liittymismaksujen kirjaus	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tilikauden poisto	0	-13 663	-13 663	0	-1 049 792	-1 146 191	-149 240	0	0	-2 345 223
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Poistamaton hankintameno 31.12.	0	27 326	27 326	2 953 168	11 773 903	10 192 506	169 166	234 967	5 763 640	31 087 349

Maa- ja vesialueisiin sisältyvät ei-palautettavat liittymismaksut

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	863 357,15	758 276,27	276 089,35	221 173,97
Muut maa- ja vesialueet	3 151 488,94	3 354 730,40	2 677 078,27	2 678 626,36
Maa- ja vesialueet yhteensä	4 014 846,09	4 113 006,67	2 953 167,62	2 899 800,33

Pysyvien vastaavien sijoitukset

	Osakkeet ja osuudet					Joukkovelkakirja, muut laina- ja muut saamiset			
	Osakkeet konserni- yhtiöt	Osakkeet Osakkuus- ja muut omist.yht.	Kuntayhty- mäosuudet	Muut osakkeet ja osuu- det	Yhteensä	Saamiset konserni- yhteisöt	Saamiset muut yhteisöt	yhteensä	
Hankintameno 1.1.	6 739 833	17 441 383	470 218	269 521	24 920 956	3 552 808	439 356	3 992 164	
Lisäykset	0	0	0	1 127	1 127	1 500 000	0	1 500 000	
Vähennykset	-54 013	-2 040 000	0	0	-2 094 013	-222 513	0	-222 513	
Siirrot erien välillä	0	0	0	0	0	0	0	0	
Hankintameno 31.12.	6 685 821	15 401 383	470 218	270 648	22 828 070	4 830 295	439 356	5 269 651	
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0	0	0	0	0	0	0	0	
Arvonkorotukset	0	0	0	0	0	0	0	0	
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 685 821	15 401 383	470 218	270 648	22 828 070	4 830 295	439 356	5 269 651	

4.6 Omistukset muissa yhteisöissä

Liitetieto 20-22) Tytäryhteisöt, kuntayhtymät sekä osakkuusyhteisöt

Nimi	Y-tunnus	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
Outokummun seudun teollisuuskylä Oy	0346332-6	93,80 %	93,80 %	4 362	3 085	52
Outokummun Seurojentalo Oy	0169159-5	98,90 %	98,90 %	-884	1 151	-36
Matkakumpu Oy	0416004-4	100,00 %	100,00 %	-83	126	-9
Kiinteistö Oy Kummun Kodit	0901892-8	100,00 %	100,00 %	224	11 311	-170
Kiinteistö Oy Outokummun Yritystalo	1994965-4	8,60 %	89,68 %	436	39	17
			Yhteensä	4 055	15 712	-146
Osakkuusyhteisöt						
Soapstone Bidco Oy	3175216-8	34,00 %	34,00 %	15 269	13 641	-425
Kuntayhtymät						
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto	0927140-5	4,7100 %	4,7100 %	116	37	15
Pohjois-Karjalan Koulutuskuntayhtymä	0212371-7	3,8000 %	3,8000 %	3 285	356	111
			Yhteensä	3 401	393	126

Liitetieto 23) Saamiset

	2023		2022	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset				
Outokummun seudun teollisuuskylä Oy		0,00		1 932,16
Kiinteistö Oy Kummun Kodit	13 582,46			65 539,88
Outokummun Seurojentalo Oy	4 237,22			1 269,88
Matkakumpu Oy	566,00			7 183,59
Kiinteistö Oy Yritystalo	0,00			339,64
Myyntisaamiset yhteensä	18 385,68			76 265,15
Lainasaamiset				
Outokummun seudun teollisuuskylä Oy	0,00			105 946,07
Kiinteistö Oy Kummun Kodit	2 050 742,35			1 932 705,32
Outokummun Seurojentalo Oy	473 083,54			449 642,72
Matkakumpu Oy	74 260,50			26 621,17
Lainasaamiset yhteensä	2 598 086,39			2 514 915,28
Siirtosaamiset				
Outokummun seudun teollisuuskylä Oy	3 934,63			0,00
Yhteensä	2 620 406,70			2 591 180,43
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset				
Pohjois-Karjalan Koulutuskuntayhtymä	6 865,92			10 465,24
Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalujen ky	-			77 072,81
Yhteensä	6 865,92			87 538,05
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset	0,00			2 817,33
Yhteensä	0,00			2 817,33
Saamiset yhteensä	2 627 272,62			2 681 535,81

Liitetieto 24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Outokummun seudun teollisuuskylä Oy	48 569,84	20 937,22	3 934,63	
Kiinteistö Oy Kummun Kodit	48,76	8,72		
Kiinteistö Oy Outokummun Yritystalot	1 527,62	1 315,48		
Matkakumpu Oy	2 279,93	9 080,11		
	52 426,15	31 341,53	3 934,63	0,00
Muut tulojäämät	5 547,33	20 065,34	5 547,33	20 065,34
Muut siirtosaamiset valtiolta	78 058,88	156 459,78	78 058,88	156 459,78
EU-tuet ja avustukset	96 050,48	47 283,73	96 050,48	47 283,73
Kaupungin osuus siirtosaamisista	179 656,69	223 808,85	179 656,69	223 808,85
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto	48 962,72	35 696,23		
Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä	-	1 501 119,90		
Pohjois-Karjalan Koulutuskuntayhtymä	36 937,54	40 365,60		
Muut lyhytaikaiset siirtosaamiset	265 556,96	1 800 990,57	179 656,69	223 808,85
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	317 983,11	1 832 332,10	183 591,32	223 808,85

4.7 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Liitetieto 25) Oma pääoma, Oman pääoman erittely

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Peruspääoma 1.1.	21 679 929,73	21 679 929,73	21 679 929,73	21 679 929,73
Peruspääoma 1.1. muutospirjaus	-1 386 688,53	0,00	-1 386 688,52	0,00
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	20 293 241,21	21 679 929,73	20 293 241,21	21 679 929,73
Säätiöiden ja yhd.peruspääoma 1.1.	2 452,84	2 452,84		
Säätiöiden ja yhd.peruspääoma 1.1. muutospirjaus	-2 452,84			
Lisäykset	0,00	0,00		
Vähennykset	0,00	0,00		
Säätiöiden ja yhd.peruspääoma 31.12.	0,00	2 452,84		
Arvonkorotusrahassto 1.1.	127 301,50	127 301,50		
Lisäykset	0,00	0,00		
Vähennykset	0,00	0,00		
Arvonkorotusrahassto 31.12.	127 301,50	127 301,50		
Muut omat rahastot				
Ympäristönhoid. kehittämöirahasto 1.1.	273 813,34	273 813,34	273 813,34	273 813,34
Siirrot rahastoon	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	0,00	0,00	0,00	0,00
Ympäristönhoid. kehittämöirahasto 31.12.	273 813,34	273 813,34	273 813,34	273 813,34
Kehittämöirahasto 1.1.	1 412 187,72	1 412 187,72	1 412 187,72	1 412 187,72
Siirrot rahastoon	29 238,94	0,00	29 238,94	0,00
Siirrot rahastosta	0,00	0,00	0,00	0,00
Kehittämöirahasto 31.12.	1 441 426,66	1 412 187,72	1 441 426,66	1 412 187,72
Elinvoimarahasto 1.1.	16 560 000,00	16 560 000,00	16 560 000,00	16 560 000,00
Siirrot rahastoon	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	0,00	0,00	0,00	0,00
Elinvoimarahasto 31.12.	16 560 000,00	16 560 000,00	16 560 000,00	16 560 000,00
Elämänlaaturahasto 1.1.	2 070 000,00	2 070 000,00	2 070 000,00	2 070 000,00
Siirrot rahastoon	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	0,00	0,00	0,00	0,00
Elämänlaaturahasto 31.12.	2 070 000,00	2 070 000,00	2 070 000,00	2 070 000,00
Hyvinvointirahasto 1.1.	4 140 000,00	4 140 000,00	4 140 000,00	4 140 000,00
Siirrot rahastoon	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	0,00	0,00	0,00	0,00
Hyvinvointirahasto 31.12.	4 140 000,00	4 140 000,00	4 140 000,00	4 140 000,00
Tulevaisuusrahasto 1.1.	28 980 000,00	28 980 000,00	28 980 000,00	28 980 000,00
Siirrot rahastoon	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	0,00	0,00	0,00	0,00
Tulevaisuusrahasto 31.12.	28 980 000,00	28 980 000,00	28 980 000,00	28 980 000,00

Muut omat rahastot 1.1.	765 726,09	766 759,58	0,00	0,00
Muut omat rahastot 1.1. muutokirjaus	-57 454,59	0,00	0,00	0,00
Siirrot rahastoon	14 061,54	0,00	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	0,00	-1 033,49	0,00	0,00
Muu vähennys (Maakuntaliiton omistusosuus)	0,00	0,00		
Muut omat rahastot 31.12.	52 472 333,04	52 515 726,09	0,00	0,00
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	54 187 573,04	54 201 727,15	53 465 240,00	53 436 001,06
Edellisten tilikausien ylijäämä	27 177 504,25	29 507 604,46	17 414 553,54	12 847 319,10
Edellisen tilikauden yli/alijäämä	-8 719 619,06	-2 286 534,40	-6 851 838,50	5 178 666,44
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	18 457 885,19	27 221 070,06	10 562 715,04	18 025 985,54
Edellisten tilikausien yli/alijäämä 1.1. muutokirjaus	-128 714,62	0,00	0,00	0,00
Muutos tilikaudella	0,00	-43 565,81	-680 000,00	-611 432,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	18 329 170,57	27 177 504,25	9 882 715,04	17 414 553,54
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1 606 087,27	-8 719 619,06	1 446 456,77	-6 851 838,50
Oma pääoma yhteensä	94 543 373,59	94 469 296,41	85 087 653,02	85 678 645,83

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä sisältää seuraavat muutokset

	Konserni	
	2023	2022
Outokummun Yritystalo		-4080,00
Pohjois-Karjalan sosiaali ja terveyspalvelujen kuntayhtymä		-39 485,81
Avaavan taseen muutokirjaukset 1.1.2023		
P-K sosiaali ja terveyspalvelujen kuntayhtymän		
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.2022	-128 714,70	
Eliminointiero	0,08	
Yhteensä	-128 714,62	-43 565,81

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät

Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	10 562 715,04	18 025 985,54
Siun soten palkkaharmonisaatio v. 2021, virheen korjaus		-611 432,00
Soapstone Bidco Oy:n SVOP-palautus 2022, virheen korjaus, joka esitetty tilikauden 2022 yli/alijäämässä	-680 000,00	
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1 446 456,77	-6 851 838,50
Muut rahastot 31.12.	53 465 240,00	53 436 001,06
Poistoero 31.12.	660 207,89	707 390,88
Vapaaehtoiset varaukset 31.12.	11 700 000,00	11 700 000,00
Kunnan kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä	77 154 619,70	76 406 106,98

	Kunta	
	2023	2022
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	10 562 715,04	18 025 985,54
Siun soten palkkaharmonisaatio v. 2021, virheen korjaus		-611 432,00
Soapstone Bidco Oy:n SVOP-palautus 2022, virheen korjaus, joka esitetty tilikauden 2022 yli/alijäämässä	-680 000,00	
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1 446 456,77	-6 851 838,50
Muut rahastot 31.12.	53 465 240,00	53 436 001,06
Poistoero 31.12.	660 207,89	707 390,88
Vapaaehtoiset varaukset 31.12.	11 700 000,00	11 700 000,00
Kunnan kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä	77 154 619,70	76 406 106,98

Liitetieto 26) Erittely poistoeroista

Investointivaraukseen liittyvä poistoero

	2023	2022
	660 207,89	707 390,88
	660 207,89	707 390,88

Liitetieto 27) Pitkäaikainen vieras pääoma

Velat, jotka erääntyvät 1.1.2029 (1.1.2028) tai myöhemmin

Lainat rahoitus ja vakuutuslaitoksilta

Lainat julkisyhteisöiltä

Pitkäaikaiset velat yhteensä

	2023	2022
	8 987 890,60	6 100 134,50
	0,00	0,00
	8 987 890,60	6 100 134,50

Liitetieto 28) Liikkeeseen lasketut joukkovelkakirjalainat

Kuntatodistusohjelma

käytössä

	2023	2022
	12 000 000,00	12 000 000,00
	3 000 000,00	0,00
- korko 4,06%		
eräpvu 2.1.2024		

Liitetieto 29) Pakolliset varaukset

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Muut pakolliset varaukset				
Outokummun kaupunki				
Loppusijoitusaltaan maisemointi	150 254,83	500 000,00	150 254,83	500 000,00
Jälkihoitotoimenpiteiden maisemointi	0,00	0,00	0,00	0,00
Jyrin käsittelyaseman jälkihoito	100 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00
Osuus kuntayhtymän palkkaharmonisoinnista	143 994,00	0,00	143 994,00	1 137 879,00
Pohjois-Karjalan sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen Kuntayhtymän eläkevarauksesta	-	5 140,01		
potilasvakuutusvarauksesta	-	237 466,31		
palkkaharmonisoinnista	-	1 182 856,27		
Muut pakolliset varaukset yhteensä	394 248,83	2 025 462,58	394 248,83	1 737 879,00

Liitetieto 30) Velkojen erittely

	2023		2022	
	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat				
Outokummun seudun teollisuuskylä Oy		937,50		-190,49
Kiinteistö Oy Kummun Kodit		18 989,17		62 819,31
Matkakumpu Oy		75,29		3 830,38
Ki Oy Yritystalot		307,83		0,00
Ostovelat yhteensä		20 309,79		66 459,20
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat				
Pohjois-Karjalan sosiaali ja terveystalvelujen kuntayhtymä		-		41 685,27
Pohjois-Karjalan Koulutus kuntayhtymä		0,00		500,00
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto		0,00		301,28
Ostovelat yhteensä		0,00		42 486,55
Siirtovelat				
Pohjois-Karjalan sosiaali ja terveystalvelujen kuntayhtymä		-		1 872 810,00
Siirtovelat yhteensä		0,00		1 872 810,00
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisyrityksille				
Ostovelat				
Okun Energia Oy		201 820,82		187 783,34
Vieras pääoma yhteensä		222 130,61		2 169 539,09

Liitetieto 31) Shekkitililimiitti

Kaupungilla ei ole shekkitililimiittiä, liitetietoa ei ole.

Liitetieto 32) Erittely muut velat -erän jakautumisesta liittymismaksuihin ja muihin velkoihin

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Muut velat				
Liittymismaksut	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut velat	469 380,63	1 259 146,60	238 186,00	260 731,11
Muut velat yhteensä	469 380,63	1 259 146,60	238 186,00	260 731,11

Liitetieto 33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot				
Outokummun kaupunki	321 145,00	462 352,00	321 145,00	462 352,00
Pohjois-Karjalan koulutus kuntayhtymä	40 239,63	28 904,07		
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto	1 811,34	14 136,53		
Menojäämät				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset				
Outokummun kaupunki	106 240,41	108 223,81	106 240,41	108 223,81
Matkakumpu Oy	43,94	943,37		
Outokummun seudun teollisuuskylä Oy	583,71	567,72		
Kiinteistö Oy Kummun kodit	273,40	295,26		
Outokummun Seurojentalo Oy	115,07	69,23		
Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalujen kuntayhtymä	-	146 098,00		
Pohjois-Karjalan koulutus kuntayhtymä	25 094,82	24 565,77		
Lomapalkkavelka				
Outokummun kaupunki	1 348 481,24	1 354 364,22	1 348 481,24	1 354 364,22
Matkakumpu Oy	0,00	41 743,80		
Kiinteistö Oy Kummun Kodit	12 437,36	8 655,52		
Outokummun seudun teollisuuskylä Oy	21 808,39	15 097,00		
Pohjois-Karjalan koulutus kuntayhtymä	130 484,74	134 084,45		
Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalujen kuntayhtymä	-	2 992 022,94		
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto	24 999,60	25 894,56		
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset				
Outokummun kaupunki	198 882,24	209 874,30	198 882,24	209 874,30
Korkojaksotukset				
Outokummun kaupunki	57 575,59	6 501,91	57 575,59	6 501,91
Outokummun seudun teollisuuskylä Oy	5 234,46	3 205,13		
Kiinteistö Oy Kummun Kodit	65 107,55	27 499,53		
Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalujen kuntayhtymä	-	20 955,26		
Muut menojäämät				
Outokummun kaupunki, Siun soten alijäämä	0,00	1 780 936,07	0,00	1 872 810,00
Outokummun kaupunki, palkkaharmonisointi	993 885,00	0,00	993 885,00	0,00
Outokummun kaupunki	308 273,78	199 891,16	308 273,78	199 891,16
Outokummun seudun teollisuuskylä Oy	19 062,19	27 398,26		
Matkakumpu Oy	404,01	6 178,33		
Outokummun Seurojentalo Oy	3 002,37	89,75		
Kiinteistö Oy Outokummun Yritystalot	1 850,78	59,21		
Kiinteistö Oy Kummun Kodit	14 595,75	14 734,24		
Pohjois-Karjalan koulutus kuntayhtymä	27 887,09	31 058,26		
Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalujen kuntayhtymä	-	641 121,90		
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto	4 601,07	3 827,97		
Siirtovelat yhteensä	3 734 120,53	8 331 349,53	3 334 483,26	4 214 017,40

4.8 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Liitetieto 34) Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä kiinteistöihin ja maa-alueisiin

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Kiinteistö Oy Kummun Kodit				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset kiinteistöihin				
Lainat julkisyhteisöiltä	857 710,84	987 610,84		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset kiinteistöihin	7 145 772,45	7 145 772,45		
Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä				
Lainat julkisyhteisöiltä	-	10 273,69		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	-	25 808,49		
Outokummun seudun teollisuuskylä Oy				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	13 750,00	41 250,00		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset kiinteistöihin	330 000,00	330 000,00		
Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä tytäryhteisöiltä, jota ei ole yhdistelty konsernitilinpäätökseen				
Outokummun Monitoimihalli Oy				
Lainat saman konsernin yrityksiltä	-	5 000,00		
Vakuudeksi annetut pantit	-	340 000,00		

Liitetieto 35) Vakuudet, jotka kaupunki on antanut muiden omien sitoumusten kuin velkojen vakuudeksi

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Jätekkukko Oy:n puolesta sopimuksen perusteella annetut vastuusitoumukset	50 349,00	55 944,00	50 349,00	55 944,00
Maitoa Markkinoille-Säätiölle				
Sitoumus takaustappioiden vastaamisesta (406 000 € 7 %)	28 420,00	28 420,00	28 420,00	28 420,00

Liitetieto 36) Vakuudet (kiinnitykset ja pantatut arvopaperit), jotka kunta on antanut sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta, näitä ei ole.

Liite tietoa ei ole.

Liitetieto 37) Kaupungin antamat muut kuin edellä tarkoitetut vakuudet, näitä ei ole.

Liitetietoa ei ole.

**Liitetieto 38) Leasingvuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevien määrien yhteis-
summa**

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Vuokravastuut				
Outokummun kaupunki				
Kummun koulu, vuokravastuut yhteensä	7 929 312,85	8 157 916,34	7 929 312,85	8 157 916,34
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	228 603,48	228 603,48	228 603,48	228 603,48
- siitä jäännöarvovastuut	7 243 502,40	7 243 502,40	7 243 502,40	7 243 502,40
Heikinhelmi, vuokravastuut yhteensä	-	88 570,00	-	88 570,00
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	-	62 520,00	-	62 520,00
Pohjois-Karjalan Koulutus kuntayhtymä vuokravastuut yhteensä	215 306,85	233 380,77		
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	35 791,64	31 842,83		
Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä vuokravastuut yhteensä	-	2 190 334,08		
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	-	978 637,97		
Pohjois-Karjalan Maakuntaliitto - siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	6 040,62	8 378,50		
	6 040,62	7 415,85		
Vuokravastuut yhteensä	8 150 660,32	10 678 579,69	7 929 312,85	8 246 486,34
Leasingvastuut				
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus				
Outokummun kaupunki	28 712,82	17 328,06	28 712,82	17 328,06
Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä	-	100 613,96		
Pohjois-Karjalan Koulutus kuntayhtymä	30 956,97	28 432,28		
Pohjois-Karjalan Maakuntaliitto	999,81	0,00		
Myöhemmin maksettavat				
Outokummun kaupunki	19 324,66	14 804,52	19 324,66	14 804,52
Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä	-	140 791,06		
Pohjois-Karjalan Koulutus kuntayhtymä	33 655,84	32 173,81		
Pohjois-Karjalan Maakuntaliitto	826,33	0,00		
Leasingvastuut yhteensä	114 476,43	334 143,69	48 037,48	32 132,58
Yhteensä	8 265 136,75	11 012 723,38	7 977 350,33	8 278 618,92

Liitetieto 39) Kunnan antamat vastuusitoumukset sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Kiinteistö Oy Kummun Kodit			18 379 084,05	18 379 084,05
Alkuperäinen pääoma			6 602 642,59	7 151 535,43
Jäljellä oleva pääoma 31.12.				
Outokummun seudun teollisuuskylä Oy			1 087 850,00	5 420 350,00
Alkuperäinen pääoma			386 921,00	823 871,00
Jäljellä oleva pääoma 31.12.				

Liitetieto 40) Muut kunnan antamat vastuusitoumukset

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista				
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	53 566 170,00	49 254 442,00	53 566 170,00	49 254 442,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	42 640,00	28 483,00	42 640,00	28 483,00

Liitetieto 41) Muut kuntaa koskevat ulkopuoliset järjestelyt, joita ei ole merkitty taseeseen

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Arvonlisäveron palautusvastuu				
Outokummun kaupunki				
2013 valmistuneet, vastuu 2022 saakka				
Mustolan päiväkodin korjaukset		3 808,85		3 808,85
Kalattoman päiväkodin korjaukset		564,56		564,56
Vanhainkodin kulunvalvonta		3 713,03		3 713,03
Vanhainkoidin keittiötilan korjaus		966,69		966,69
Keskustan Kummun koulun 1-4 lattiapint.korjaus		896,39		896,39
Urheilutalon keittiön peruskorjaus		240,05		240,05
Keskusvaraston ulko-ovet		360,95		360,95
	0,00	10 550,52	0,00	10 550,52
2014 valmistuneet, vastuu 2023 saakka				
Terveyskeskuksen kulunvalvonta	3 626,84	7 253,68	3 626,84	7 253,68
Kaupungintalon talotekniikan korjaus	1 808,66	3 617,29	1 808,66	3 617,29
Vanhainkodin korjaus	607,17	1 214,29	607,17	1 214,29
Kirjasto, lämmönvaihdin IV-laitteet	629,01	1 258,00	629,01	1 258,00
Vanhan kaivoksen alue, Aarrekaupunki	23 389,06	46 778,07	23 389,06	46 778,07
Uusien tunnelien ja lastenkaivoksen valaistus	1 449,48	2 898,94	1 449,48	2 898,94
	31 510,22	63 020,27	31 510,22	63 020,27
2015 valmistuneet, vastuu 2024 saakka				
Pohjoisahon lämmönjakorakennuksen korjaus	340,31	510,45	340,31	510,45
Voima-aseman katon ja julkisivun korjaus	508,84	763,24	508,84	763,24
Syrjäkatu 12 talotekn.korjaus	1 769,74	2 654,63	1 769,74	2 654,63
Terveyskeskus talotekniikan korj	40 958,13	61 437,26	40 958,13	61 437,26
Keskuskeittiön koneet ja laitteet	616,20	924,30	616,20	924,30
	44 193,22	66 289,88	44 193,22	66 289,88
2016 valmistuneet, vastuu 2025 saakka				
Keskusvaraston ulko-ovet	1 436,40	1 915,20	1 436,40	1 915,20
Pohjoisahon päiväkodin ikkunat	558,32	744,44	558,32	744,44
Vanhainkodin talotekniikan uusinta	3 881,53	5 175,36	3 881,53	5 175,36
Terveyskeskus huonetilamuutokset	2 673,46	3 564,62	2 673,46	3 564,62
Kummun koulun keittiö (c-osa)	175 721,18	234 294,91	175 721,18	234 294,91
Palvelutalon katto	1 001,29	1 335,06	1 001,29	1 335,06
Lukion ja lukionruokalan talotekniikan korjaus	8 960,99	11 947,98	8 960,99	11 947,98
	194 233,17	258 977,57	194 233,17	258 977,57
2017 valmistuneet, vastuu 2026 saakka				
Terveyskeskuksen vesikaton korjaus	18 586,72	23 233,40	18 586,72	23 233,40
Kummun koulun vanhanosan korjaus	209 225,97	261 532,46	209 225,97	261 532,46
Kalattoman päiväkodin talotekniikka ja pihak.	3 171,81	3 964,77	3 171,81	3 964,77
Lukion huonetilamuutokset	1 187,37	1 484,22	1 187,37	1 484,22
	232 171,87	290 214,85	232 171,87	290 214,85
2018 valmistuneet, vastuu 2027 saakka				
Kyykerin kylätalon talotekniikka	2 323,75	2 788,51	2 323,75	2 788,51
Kirjaston katon korjaus	4 419,27	5 303,12	4 419,27	5 303,12
Terveyskeskuksen huonetila muutokset	7 476,09	8 971,30	7 476,09	8 971,30
Kirjasto	2 518,97	3 022,76	2 518,97	3 022,76
Keskusvaraston autokatos	1 458,83	1 750,59	1 458,83	1 750,59
Vanhainkodin jätekatos	946,19	1 135,43	946,19	1 135,43
Vanhankaivoksen jätekatos	871,30	1 045,56	871,30	1 045,56
	20 014,40	24 017,27	20 014,40	24 017,27
2019 valmistuneet, vastuu 2028 saakka				
Kummun koulun keittiö	4 184,66	4 882,11	4 184,66	4 882,11
Kulttuuritalo Marita	23 773,90	27 736,22	23 773,90	27 736,22
Vanhan Kaivoksen alue	3 191,48	3 723,39	3 191,48	3 723,39
Terveyskeskuksen huonetilat	6 991,46	8 156,71	6 991,46	8 156,71
Mustolan pvk talotekniikka	7 290,32	8 505,37	7 290,32	8 505,37
Mustolan pvk aita	2 456,08	2 865,42	2 456,08	2 865,42
Omatoimikirjaston muutostyöt	3 786,36	4 417,42	3 786,36	4 417,42
Jokipohjan asumisyksikön hissi	3 296,88	3 846,36	3 296,88	3 846,36
	54 971,14	64 133,00	54 971,14	64 133,00

2020 valmistuneet, vastuu 2029 saakka				
Urheilutalon peruskorjaaminen	453 999,53	518 856,60	453 999,53	518 856,60
Terveyskeskuksen huonetilat	5 929,71	6 776,82	5 929,71	6 776,82
	459 929,24	525 633,42	459 929,24	525 633,42
2021 valmistuneet, vastuu 2030 saakka				
Jätevedenpuhdistamon katto	26 436,67	29 741,25	26 436,67	29 741,25
Terveyskeskuksen huonetilat	1 558,18	1 752,96	1 558,18	1 752,96
Kattojen uusiminen, Vanha kaivos	30 986,90	34 860,26	30 986,90	34 860,26
Kattojen uusiminen, Suodinosasto	3 393,80	3 818,02	3 393,80	3 818,02
	62 375,55	70 172,49	62 375,55	70 172,49
2022 valmistuneet, vastuu 2031 saakka				
Malmitalon kattojen uusiminen	6 488,21	7 209,12	6 488,21	7 209,12
Pohjoisahon päiväkodin uusiminen	54 390,14	60 433,49	54 390,14	60 433,49
	60 878,35	67 642,61	60 878,35	67 642,61
2023 valmistuneet, vastuu 2032 saakka				
Suodinosasto, kattojen uusiminen	14 378,46		14 378,46	
Keskusvaraston pesulan pintarakent.uusiminen	6 455,30		6 455,30	
	20 833,76		20 833,76	
Kiinteistö Oy Kummun Kodit				
vuoden 2014 investoinneista	0,00	44 171,37		
vuoden 2015 investoinneista	0,00	0,00		
vuoden 2016 investoinneista	0,00	0,00		
vuoden 2017 investoinneista	0,00	0,00		
vuoden 2018 investoinneista	4 401,41	5 501,77		
vuoden 2019 investoinneista	0,00	0,00		
vuoden 2020 investoinneista	0,00	0,00		
vuoden 2021 investoinneista	0,00	0,00		
vuoden 2022 investoinneista	0,00	0,00		
	4 401,41	49 673,14		
Kiinteistö Oy Outokummun Yritystalo				
vuoden 2016 investoinnit	2 606,45	3 909,67		
	2 606,45	3 909,67		
Outokummun seudun teollisuuskylä Oy				
vuoden 2014 investoinnit	0,00	38 122,92		
vuoden 2015 investoinnit	381,38	762,76		
vuoden 2016 investoinnit	253,92	380,88		
vuoden 2017 investoinnit	0,00	0,00		
vuoden 2018 investoinnit	6 326,34	7 907,93		
vuoden 2019 investoinnit	11 427,82	13 713,38		
vuoden 2020 investoinnit	0,00	0,00		
vuoden 2021 investoinnit	39 810,99	45 498,27		
vuoden 2022 investoinnit	18 796,25			
vuoden 2023 investoinnit	3 635,29	21 145,78		
	80 631,99	127 531,92		
Outokummun Seurojentalo Oy				
vuoden 2018 investoinnit	3 503,50	4 379,37		
vuoden 2019 investoinnit	1 047,21	1 256,65		
	4 550,71	5 636,02		
Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä	-	249 315,69		
Pohjois-Karjalan Koulutus kuntayhtymä	184 303,09	200 834,44		
Arvonlisäveron palautusvastuu yhteensä	1 457 604,57	2 077 552,76	1 181 110,92	1 440 651,88

Muut vastuut				
Outokummun kaupunki, leasing-sopimusten palvelumaksun osuus	8 193,57	451,67	8 193,57	451,67
Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä (Islab)				
Muut vastuut yhteensä	-	59 680,55		
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	-	39 053,42		

Uusi erityismaiden loppusijoitusaltaan maisemointivaraus ja poistot on sovittu tehtäväksi täyttöasteen mukaan. Alkuperäinen kustannusarvio loppusijoitusaltaan maisemoinnista oli n. 400 000 € ja vuonna 2019 kustannusarvio nousi 300 000 €. Pakollinen varaus maisemoinnista vuoden 2022 lopussa oli 500 000 €. Varausta purettiin 31.12.2023 kustannuksia vastaan 349 745,17 € ja purkamaton varaus jäi taseeseen 150 254,83 €. Maisemointi suoritetaan AVI:n ympäristöluvan vaatimusten mukaisesti.

Jyrin käsittelyaseman viimeisin ympäristölupa on vuodelta 2018. AVI on antanut 20.12.2018 päätöksen nro 46/2018/1, jossa lupamääräysten noudattamiseksi on edellytetty kaupungilta vakuutta. Kaupunki asetti 623 000 euron vakuuden vuonna 2019 alueella vastuullaan olevien Jyrin käsittelyaseman toimintojen asianmukaisen jätehuollon, tarkkailun ja toiminnan lopettamisen tai sen jälkeen tarvittavien toimien varmistamiseksi. Vakuus on asetettava ympäristöluvan valvontaviranomaisen eduksi. Vakuuden arvo 31.12.2023 on 598 200 euroa ja vakuus on voimassa 23.12.2032 saakka. Vakuussumma sisältää arvonlisäveron.

Kiinteistö Oy Kummun Kodit

Muut Vakuudet

Taseen muissa veloissa vuokravakuustilin saldo tilinpäätöshetkellä on 114 799,46 €.

Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä on saanut opetus- ja kulttuuritoimen lain mukaisia perustamishankkeisiin tarkoitettuja valtionosuuksia, joista voi seurata valtionosuuksien palautusvastuita. Mahdollisen palautusvastuun rahamäärää ei pystytä määrittämään.

Koronvaihtosopimukset

	Siun sote Konserni	Outokumpu Konserni	Siun sote Konserni	Outokumpu Konserni
	2023		2022	
Koronvaihtosopimus 1, 31972 Järjestelyn tarkoitus: yksittäisen lainan suojaus Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	-	-	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-	-	0,00	0,00
Koronvaihtosopimus 22, 12660018 Järjestelyn tarkoitus: kumoo Kuntarahoitus koronvaihtosopimuksen 31972 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	-	-	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-	-	0,00	0,00
Koronvaihtosopimus 5, 1858069/2994604 Järjestelyn tarkoitus: yksittäisen lainan suojaus Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	-	-	1 750 000,00	85 849,28
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-	-	43 539,00	2 135,88
Koronvaihtosopimus 26, 12660031 markkina-arvon Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	-	-	1 750 000,00	85 849,28
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-	-	-43 862,15	-2 151,73
Koronvaihtosopimus 6, 1824614/2904893 Järjestelyn tarkoitus: yksittäisen lainan suojaus Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	-	-	1 333 341,00	65 409,35
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-	-	46 322,00	2 272,41
Koronvaihtosopimus 24, 12660023 markkina-arvon Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	-	-	1 333 340,63	65 409,33
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-	-	94 033,09	4 612,96
Koronvaihtosopimus 7, 1858036/2994564 Järjestelyn tarkoitus: yksittäisen lainan suojaus Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	-	-	1 400 000,00	68 679,42
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-	-	47 879,00	2 348,79
Koronvaihtosopimus 27, 12660041 markkina-arvon Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	-	-	1 400 000,00	68 679,42
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-	-	-48 132,32	-2 361,21
Koronvaihtosopimus 8, 1824615/2904894 Järjestelyn tarkoitus: yksittäisen lainan suojaus Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	-	-	1 000 000,00	49 056,73
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-	-	24 599,00	1 206,75
Koronvaihtosopimus 23, 12660021 markkina-arvon Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	-	-	1 000 000,00	49 056,73
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-	-	-24 785,08	-1 215,87
Koronvaihtosopimus 9, 1824621/2904900 Järjestelyn tarkoitus: yksittäisen lainan suojaus Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	-	-	3 616 671,00	177 422,05
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-	-	143 625,00	7 045,77
Koronvaihtosopimus 17, 12659910 markkina-arvon Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	-	-	3 616 671,26	177 422,07
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-	-	-143 792,10	-7 053,97

Koronvaihtosopimus 10, 1824617/2904896				
Järjestelyn tarkoitus: yksittäisen lainan suojaus				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	-	-	2 300 000,00	112 830,48
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-	-	72 247,00	3 544,20
Koronvaihtosopimus 21, 12659934				
markkina-arvon				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	-	-	2 300 000,00	112 830,48
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-	-	-73 249,05	-3 593,36
Koronvaihtosopimus 11, 18246818/2904897				
Järjestelyn tarkoitus: yksittäisen lainan suojaus				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	-	-	2 000 005,00	98 113,71
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-	-	72 060,00	3 535,03
Koronvaihtosopimus 20, 12659933				
markkina-arvon				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	-	-	2 000 004,63	98 113,69
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-	-	-72 198,22	-3 541,81
Koronvaihtosopimus 12, 1824620/2904899				
Järjestelyn tarkoitus: yksittäisen lainan suojaus				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	-	-	2 030 000,00	99 585,16
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-	-	79 314,00	3 890,89
Koronvaihtosopimus 18, 12659927				
markkina-arvon				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	-	-	2 030 000,00	99 585,16
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-	-	-79 443,04	-3 897,22
Koronvaihtosopimus 13, 1824619/2904898				
Järjestelyn tarkoitus: yksittäisen lainan suojaus				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	-	-	1 866 672,00	91 572,82
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-	-	69 529,00	3 410,87
Koronvaihtosopimus 19, 12659929				
markkina-arvon				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	-	-	1 866 672,00	91 572,82
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-	-	-69 660,84	-3 417,33
Koronvaihtosopimus 14, 1824622/2904901				
Järjestelyn tarkoitus: yksittäisen lainan suojaus				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	-	-	2 666 669,00	130 818,06
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-	-	116 615,00	5 720,75
Koronvaihtosopimus 16, 12659893				
markkina-arvon				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	-	-	2 666 668,63	130 818,04
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-	-	-116 962,02	-5 737,77
Koronvaihtosopimus 15, 1864789/3010842				
Järjestelyn tarkoitus: yksittäisen lainan suojaus				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	-	-	1 706 124,00	83 696,86
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-	-	60 590,00	2 972,35
Koronvaihtosopimus 25, 12660025				
markkina-arvon				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	-	-	1 706 124,00	83 696,86
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-	-	-60 838,13	-2 984,52
Koronvaihtosopimus 28, 12660731				
Järjestelyn tarkoitus: lainasalkun suojaus				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	-	-	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-	-	0,00	0,00

Koronvaihtosopimus 29, 10784671				
Järjestelyn tarkoitus: koronvaihtosopimuksen SIUNSOTE2 korkolattia				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	-	-	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-	-	0,00	0,00
Koronvaihtosopimus 30, 12660732				
Järjestelyn tarkoitus: koronvaihtosop. 12667031 korkolattia				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	-	-	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-	-	0,00	0,00
Koronvaihtosopimus 31, SIUNSOTE2				
Järjestelyn tarkoitus: yksittäisen lainan suojaus				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	-	-	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-	-	0,00	0,00
Koronvaihtosopimus 32, SIUNSOTE3				
Järjestelyn tarkoitus: yksittäisen lainan suojaus				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	-	-	16 000 000,00	784 907,68
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-	-	-1 894 454,55	-92 935,75
Koronvaihtosopimus 32, SIUNSOTE4				
Järjestelyn tarkoitus: Yksittäisen lainan suojaus				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	-	-	20 000 000,00	981 134,60
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-	-	-4 069 577,14	-199 640,15
Koronvaihtosopimus 33, SIUNSOTE5				
Järjestelyn tarkoitus: Yksittäisen lainan suojaus				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	-	-	19 000 000,00	932 077,87
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-	-	-3 085 440,43	-151 361,62
Koronvaihtosopimus 34, SIUNSOTE7				
Järjestelyn tarkoitus: Yksittäisen lainan suojaus				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	-	-	25 000 000,00	1 226 418,25
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-	-	-549 912,50	-26 976,91
Koronvaihtosopimus 35, SIUNSOTE6				
Järjestelyn tarkoitus: Yksittäisen lainan suojaus				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	-	-	30 000 000,00	1 471 701,90
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-	-	3 386 983,67	166 154,34
Tikkamäen Palvelut Oy				
Koronvaihtosopimus 1, 1420495/193021				
Järjestelyn tarkoitus: lainasalkun suojaus				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	-	-	10 000 000,00	490 567,30
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-	-	343 289,00	16 840,64
Koronvaihtosopimus 2, 11965928				
markkina-arvon				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	-	-	10 000 000,00	490 567,30
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-	-	-341 600,50	-16 757,80
Koronvaihtosopimus 3, 11965937				
Järjestelyn tarkoitus: yksittäisen lainan suojaus				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	-	-	10 714 285,36	525 607,80
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-	-	1 492 183,46	73 201,64
Koronvaihtosopimus 4, 11965933				
Järjestelyn tarkoitus: koronvaihtosop. 11965937 korkolattia				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	-	-	10 741 285,36	526 932,34
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-	-	0,00	0,00
Koronvaihtosopimus 5, 139496880				
Järjestelyn tarkoitus:				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	-	-	4 900 000,00	240 377,98
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-	-	706 454,16	34 656,33

4.9 Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot

Liitetieto 42) Henkilöstön lukumäärä (HTV)

Palkatun henkilöstön lukumäärä 31.12.	2023	2022
Hallintopalvelut	21	27
Hyvinvointipalvelut	114	113
Kaupunkirakennepalvelut	48	64
Yhteensä	183	204

Liitetieto 43) Henkilöstökulut

Tilikauden palkat, palkkiot, eläkekulut ja muut henkilöstösivukulut

	2023	2022
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	12 662 750,41	12 984 510,10
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	12 242,54	28 764,18
Henkilöstökulut yhteensä	12 674 992,95	13 013 274,28

Liitetieto 44) Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2023	2022
Suomen Keskustapuolue r.p.	5 429,00	5 937,00
Kansallinen Kokoomus r.p.	1 482,00	1 668,00
Suomen Kristillisdemokraatit	305,84	392,00
Perussuomalaiset r.p.	994,50	1 091,00
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue	4 041,75	4 599,00
Vasemmistoliitto r.p.	3 961,50	4 392,00
Sininen Tulevaisuus r.p.	29,00	205,00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	16 243,59	18 284,00

Liitetieto 45) Tilintarkastajien palkkiot

	2023	2022
Tarkastusyhtiö		
BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	7 874,88	9 115,29
Tarkastuslautakunnan kokoukset	653,04	489,79
Muut palkkiot	741,63	880,00
Yhteensä	9 269,55	10 485,08

Liitetieto 46) Selvitys kunnan ja sen intressitahojen välisistä liiketoimista

Kaupunginjohtajan kanssa on solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus (kh 9.1.2023 § 9), jossa on sovittu mm. korvauksesta virkasuhteen purkautuessa, jonka syy ei ole kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 41 §:n mukainen.

Kaupunki on ostanut omistamaltaan tytäryhtiöltä Matkakumpu Oy:ltä (100 % omistusosuus) matkailutoimintaan liittyviä ja muita palveluja 166 193,43 eurolla.

Kaupunki on ostanut omistamaltaan tytäryhtiöltä Outokummun seudun teollisuuskylä Oy:ltä (93,80 % omistusosuus) kaupungin kehittämiseen liittyviä palveluja 19 596,00 eurolla ja muita palveluja 27 496,41 eurolla.

Kaupunki on antanut omistamilleen Outokummun seudun Teollisuuskylä Oy:lle, Kiinteistö Oy Kummun Kodeille, Outokummun Seurojentalo Oy:lle (98,9 % omistusosuus) ja Matkakumpu Oy:lle (100 % omistusosuus) pääoma- ja kolmassijalainoja.

Kaupunki on ostanut Joensuun Puukeidas Oy:ltä/Outokumpu (yrittäjänä kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Hanna Räsänen) rakentamiseen liittyviä tavaroita 25 436,85 eurolla (sis. alv).

5. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET JA MUUT ERIYTETYT LASKELMAT

5.1 Kirjanpidolliset taseyksiköt

5.1.1 Outokummun vesihuoltolaitos

OUTOKUMMUN VESIHUOLTOLAITOS

Vesihuoltolaitoksen toimintakertomus

Vesihuoltolaitos toimittaa vettä noin 1500 kulutuspiisteelle, joista viemäriverkoston piiriin kuuluu noin 1 180 kulutuspiistettä. Suuri ulkopuolinen toimija on Itä-Outokummun vesiosuuskunta, jonka verkostoon toimitetaan vettä.

Vettä otetaan Karsikkolammen, Saari-Oskamon, Ruokosen ja Lietukan pohjavesialueilta. Raakavesi käsitellään kahdella vedenkäsittelylaitoksella Saari-Oskamolla sekä Kaitalammella. Verkostoon pumpattavan veden pH:ta korotetaan kalkkimaito-alkaloinnilla ja lähtevä vesi UV-sterilisoidaan. Vuorokautinen kulutus oli vuonna 2023 noin 1 325 m³/vuorokausi.

Vesilaitoksen tavoitteena on korkealaatuisen ja asiakkaille turvallisen veden toimittaminen (Sosiaalija- ja terveysministeriön asetus 1352/2015). Veden laadun tarkkailussa ei vuonna 2023 havaittu poikkeamia asetuksen mukaisiin laatukriteereihin.

Vuotoja vesijohtoverkostossa on ollut vuonna 2023 yhteensä 3 kpl, joista aiheutui lisäkustannuksia noin 2500 euroa.

Lupaehtojen täyttäminen toteutui jokaisena vuosineljänneksenä kirkkaasti, samalla todettiin, että saneerattu prosessi ja tehdyt prosessimuutokset takaavat lupaehtojen mukaisen puhdistustuloksen myös vuotovesien aikaan.

Vesi- ja viemäriverkoston kuntoa kohennetaan saneeraamalla nykyisiä verkostoja. Saneerauksen avulla ennalta ehkäistään vesijohtovuotojen syntyä ja viemäreiden tukkeentumisia. Viemäriverkoston saneeraaminen patkäsujutusmenetelmällä kilpailutettiin syksyllä 2022 vuosille 2022-2024, ko. menetelmää käyttäen saneerattiin noin 1,25 km huonokuntoisimpia betoniviemäreitä sekä betonikaivoja (53 kpl).

Vuonna 2023 uusittiin vesihuoltopalveluiden lukitusjärjestelmät, otettiin käyttöön kameravalvontajärjestelmä kriittisesti tärkeiden kohteiden suojaamiseksi, sekä uusittiin vedenkäsittelylaitosten UV-desinfiointilaitteet.

VESILAITOS - TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

	TA 2023	TP 2023	Poikkeama
LIIKEVAIHTO	1 317 380,00	1 328 854,40	11 474,40
Liiketoiminnan muut tuotot	0,00	369,06	369,06
Materiaalit ja palvelut	-537 390,89	-604 474,74	-67 083,85
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-283 140,00	-280 527,57	2 612,43
Ostot tilikauden aikana	-283 140,00	-280 527,57	2 612,43
Palvelujen ostot	-254 250,89	-323 947,17	-69 696,28
Henkilöstökulut	-370 512,00	-380 071,46	-9 559,46
Palkat ja palkkiot	-305 551,00	-317 573,48	-12 022,48
Henkilösivukulut	-64 961,00	-62 497,98	2 463,02
Eläkekulut	-51 975,00	-52 436,23	-461,23
Muut henkilösivukulut	-12 986,00	-10 061,75	2 924,25
Poistot ja arvonalentumiset	-288 504,00	-285 082,30	3 421,70
Suunnitelman mukaiset poistot	-288 504,00	-285 082,30	3 421,70
Liiketoiminnan muut kulut	-95 021,00	-21 834,60	73 186,40
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	25 952,11	37 760,36	11 808,25
Rahoitustuotot ja -kulut	-127 651,63	-125 938,44	1 713,19
Muut rahoitustuotot	0,00	1 713,09	1 713,09
Kunnalle maksetut korkokulut	-23 617,63	-23 617,63	0,00
Korvaus peruspääomasta	-104 034,00	-104 033,90	0,10
Muut rahoituskulut		0,00	0,00
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	-101 699,52	-88 178,08	13 521,44
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-101 699,52	-88 178,08	13 521,44

VESILAITOS - RAHOITUSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

	TA 2023	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	TP 2023	Poikkeama
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Liikelyjäämä (-alijäämä)	25 952,11		25 952,11	37 760,36	11 808,25
Poistot ja arvonalentumiset	288 504,00		288 504,00	285 082,30	-3 421,70
Rahoitustuotot ja -kulut	-127 651,63		-127 651,63	-125 938,44	1 713,19
	186 804,48		186 804,48	196 904,22	10 099,74
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-460 000,00	100 000,00	-360 000,00	-278 894,47	81 105,53
Investointimenot	-460 000,00	100 000,00	-360 000,00	-278 894,47	81 105,53
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-273 195,52	100 000,00	-173 195,52	-81 990,25	91 205,27
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset kunnalle	-135 401,00		-135 401,00	-135 400,96	0,04
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta				218 473,93	218 473,93
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Saamisten muutos muilta				-3 302,96	-3 302,96
Korottomien velkojen muutos muilta				2 220,24	2 220,24
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-135 401,00		-135 401,00	81 990,25	217 391,25
RAHAVAROJEN MUUTOS	-408 596,52	100 000,00	-308 596,52	0,00	308 596,52
Rahavarojen muutos	-408 596,52	100 000,00	-308 596,52	0,00	308 596,52
Rahavarat 31.12.	0,00				
Rahavarat 1.1.	0,00				

VESILAITOS - INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

	TA 2023	TA -muutos	Muutettu TA 2023	TP 2023	Poikkeama	Ed. vuosi vast. ajank.
6914 Vesi- ja viemäri- osuuskunnan avustus	-10 000		-10 000	0	10000	0
Määrärahavaraus toiminta-alueen läheisyydessä olevien vesiosuuskuntien linjatöiden suunnitelmien teon avustamista varten. Hankkeen poisto aika on 15 vuotta. Ei tapahtumia.						
6931 Vesijohtoverkosto	-250 000	100 000	-150 000	-109 222	40 778	-139 240
Rakennettiin uusi syöttöverijohto välille; Joensuunkatu-Uusi soteasema. Parannettiin laitosten etävalvontaa sekä uusittiin automaation instrumentteja. Poisto aika 30 vuotta.						
6933 Kaitalammen runkovesij.	0	0	0	0	0	-259 797
Saneerattiin koko jätevesihuollon automaatiojärjestelmä, parannettiin laitoksen etävalvontaa sekä kunnostettiin huonokuntoisimpia betoniviemäreitä pätksujutus-menetelmällä. Poisto aika 30 vuotta.						
6971 Viemäriverkosto	-200 000	0	-200 000	-169 672	30 328	-232 622
Saneerattiin koko jätevesihuollon automaatiojärjestelmä, parannettiin laitoksen etävalvontaa sekä kunnostettiin huonokuntoisimpia betoniviemäreitä pätksujutus-menetelmällä. Poisto aika 30 vuotta.						
YHTEENSÄ, kulut	-460 000	100 000	-360 000	-278 894	81 106	-631 659
NETTO	-460 000	100 000	-360 000	-278 894	81 106	-631 659

VESILAITOS - TULOSLASKELMA

	1.1.-31.12.2023		1.1.-31.12.2022	
LIKEVAIHTO	1 328 854,40		1 331 230,55	
Liiketoiminnan muut tuotot	369,06		0,00	
Muut tuet ja avustukset	0,00		0,00	
Materiaalit ja palvelut				
Aineet tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-280 527,57		-284 050,55	
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)				
Palvelujen ostot	-323 947,17	-604 474,74	-340 343,88	-624 394,43
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-317 573,48		-292 461,41	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-52 436,23		-72 623,19	
Muut henkilösivukulut	-10 061,75	-380 071,46	-9 252,31	-374 336,91
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-285 082,30		-263 945,53	
		-285 082,30		-263 945,53
Liiketoiminnan muut kulut	-21 834,60		-24 027,27	
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	37 760,36		44 526,41	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Muut rahoitustuotot	1 713,09		1 956,20	
Kunnalle maksetut korkokulut	-23 617,63		-30 387,68	
Korvaus peruspääomasta	-104 033,90		-104 033,90	
Muut rahoituskulut	0,00	-125 938,44	-11,14	-132 476,52
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	-88 178,08		-87 950,11	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-88 178,08		-87 950,11	
TASEYKSIKÖN TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT				
Sijoitetun pääoman tuotto, %	0,95		1,12	
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	0,95		1,12	
Voitto, %	-6,64		-6,61	

Liikelaitoksen tuloslaskelman tunnusluvut:

Sijoitetun pääoman tuotto, % = $100 * (\text{yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{kunnalle maksetut korkokulut} + \text{muille maksetut korkokulut} + \text{korvaus peruspääomasta}) / (\text{oma pääoma} + \text{sijoitettu korollinen vieras pääoma} + \text{poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$

Korollinen vieras pääoma tarkoittaa liikelaitoksen taseen pitkä- ja lyhytaikaisen vieraan pääoman eriä 1-5 (Joukkovelkakirjalainat, lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta, lainat kunnal-

ta/kuntayhtymältä, lainat julkisyhteisöiltä, lainat muilta luotonantajilta). Myös ns. nollakorkoiset pitkäaikaiset lainat ovat sijoitettua pääomaa.

Tunnusluvun tase-erät lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona.

Tunnusluku kertoo liikelaitokseen sijoitetun pääoman tuoton eli mittaa liikelaitoksen suhteellista kannattavuutta. Tunnusluvun vertailtavuutta liikelaitosten kesken voi heikentää se, että pysyvien vastaavien hyödykkeiden kirjanpitoarvo saattaa poiketa olennaisesti käyvästä arvosta.

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, % = $100 * (\text{yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{kunnalle maksetut korkokulut} + \text{korvaus peruspääomasta}) / (\text{oma pääoma} + \text{lainat kunnalta/kuntayhtymältä} + \text{poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$.

Myös ns. nollakorkoiset pitkäaikaiset lainat kunnalta otetaan tunnusluvussa sijoitettuna pääomana huomioon.

Tunnusluvun tase-erät lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona.

Tunnusluku kertoo kunnanliikelaitokseen sijoittaman pääoman tuoton. Kunnan sijoittaman pääoman tuottoprosentti ei ole sama asia kuin korvaus peruspääomasta tai sisäinen lainakorko, koska sijoitetun pääoman tuottoprosentin laskennassa otetaan mainittujen erien lisäksi huomioon myös yli-/alijäämät sekä poistoero ja vapaaehtoiset varaukset.

Voitto, % = $100 * (\text{yli-/alijäämä ennen varauksia/liikevaihto})$

Tunnusluku kertoo, kuinka suuren prosentuaalisen osuuden liikelaitoksen yli-/alijäämä ennen varauksia ja veroja muodostaa liikevaihdosta. Jos prosenttiluku on negatiivinen, liikelaitoksen toiminta on tappiollista.

VESILAITOS - RAHOITUSLASKELMA

	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikeliikettä (-alijäämä)	37 760,36	44 526,41
Poistot ja arvonalentumiset	285 082,30	263 945,53
Rahoitustuotot ja -kulut	-125 938,44	-132 476,52
	196 904,22	175 995,42
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-278 894,47	-631 658,15
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-81 990,25	-455 662,73
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset kunnalle	-135 400,96	-135 400,96
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta	218 473,93	706 964,95
	83 072,97	571 563,99
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos muilta	-3 302,96	-92 178,09
Korottomien velkojen muutos muilta	2 220,24	-23 723,17
	-1 082,72	-115 901,26
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	81 990,25	455 662,73
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
Rahavarat 31.12.	0,00	0,00
Rahavarat 1.1.	0,00	0,00
TASEYKSİKÖN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-813 450	-1 010 339
Investointien tulo-rahoitus, %	70,60	27,86
Laskennallinen lainanhoitokate	0,96	0,91
Kassan riittävyys, pv	0,00	0,00
Quick ratio	0,18	0,20
Current ratio	0,18	0,20

Liikelaitoksen rahoituslaskelman tunnusluvut:

Investoinnit
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €

Rahoituslaskelman välitulos *Toiminnan ja investointien rahavirta* itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä.

Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulo-rahoitus, %

= $100 \times (\text{Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} - \text{Tuloverot}) / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulo-rahoitus %-tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintameno on rahoitettu varsinaisella tulo-rahoituksella (ilman satunnaisia tuloja). Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenoilla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Lainahoito**Laskennallinen lainahoitokate**

= $(\text{Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} + \text{Korkokulut} - \text{Tuloverot}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Tunnusluku kuvaa lainahoitoon käytettävissä olevan tulo-rahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Tulo-rahoitus on riittävä lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi.

Maksuvalmius**Kassan riittävyys (pv)**

= $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat } 31.12 / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Liikelaitoksen maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku kertoo, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa liikelaitoksen rahavaroilla.

Quick ratio

= $(\text{Rahat ja pankkisaamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Lyhytaikaiset saamiset}) / (\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Quick ratio eli maksuvalmiussuhde kertoo, miten hyvin lyhytaikaisesti sidotuilla varoilla pystytään kattamaan lyhytaikaiset velat. Tunnuslukua voidaan vertailla vain saman toimialan liikelaitosten kesken. Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä: yli 1, tyydyttävä: 0,5-1, heikko: alle 0,5

Current ratio

= $(\text{Vaihto-omaisuus} + \text{Lyhytaikaiset saamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Rahat ja pankkisaamiset}) / (\text{Lyhytaikainen vieraspääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Current ratio eli käyttöpääomasuhde kertoo nopeakiertoisen omaisuuden ja nopeakiertoisten velkojen suhteen. Tunnuslukua voidaan parhaiten vertailla saman toimialan liikelaitosten kesken, mutta se sopii quick

ratio -tunnuslukua paremmin myös eri toimialojen yritysten vertailuihin. Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä: yli 2, tyydyttävä: 1-2, heikko: alle 1.

VESILAITOS - TASE

VASTAAVAA	2023	2022	VASTATTAVAA	2023	2022
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineelliset hyödykkeet			Peruspääoma	1 733 898,27	1 733 898,27
Rakennukset	159 361,29	173 216,92	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	849 878,79	937 828,90
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 777 549,69	3 733 840,36	Tilikauden yli-/alijäämä	-88 178,08	-87 950,11
Koneet ja kalusto	8 986,32	13 627,61			
Ennakkomaksut ja keskenkäydyt hankinnat	53 869,66	85 269,90			
	3 999 766,96	4 005 954,79		2 495 598,98	2 583 777,06
Sijoitukset			VIERAS PÄÄOMA		
Muut saamiset	113 821,28	113 821,28	Pitkäaikainen		
	113 821,28	113 821,28	Lainat kunnalta	235 400,96	370 801,91
Saamiset				235 400,96	370 801,91
Lyhytaikaiset saamiset			Lyhytaikainen		
Myyntisaamiset	299 788,85	296 485,89	Lainat kunnalta	1 420 909,39	1 202 435,47
	299 788,85	296 485,89	Ostovelat	136 363,59	130 673,54
	299 788,85	296 485,89	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	40 431,78	42 755,85
			Siirtovelat	84 672,39	85 818,13
				1 682 377,15	1 461 682,99
VASTAAVAA YHTEENSÄ	4 413 377,09	4 416 261,96	VASTATTAVAA	4 413 377,09	4 416 261,96

TASEYKSIKÖN TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	56,55	58,51
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	144,28	137,65
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	762	850
Lainakanta 31.12., 1000 €	1 656	1 573
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	1 656	1 573
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	0	0

Liikelaitoksen taseen tunnusluvut
Omavaraisuusaste, %

$$=100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaetoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$$

Omavaraisuusaste mittaa liikelaitoksen vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

$$= 100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$$

Tunnusluku kertoo kuinka paljon liikelaitoksen käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Käyttötulot muodostuvat tilikauden liikevaihdosta, liiketoiminnan muista tuotoista sekä tuesta ja avustuksesta kunnalta/kuntayhtymältä. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %

$$100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{Vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon liikelaitoksen käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, silloin kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut. Tunnusluku ottaa paremmin huomioon erilaisilla malleilla, kuten rahoitusleasingsopimuksilla rahoitetut hankkeet, jotka eivät näy velkana taseessa.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko liikelaitoksella on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Liikelaitoksen lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Jotta lainakanta voitaisiin laskea suoraan toimintakertomukseen otetusta taseesta, ei mainittuihin vähennettäviin eriin tule kirjanpidossa merkitä korollisia lainoja.

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1. Tulojen ja menojen kirjaamisperusteet

Tulot ja meno on kirjattu suoriteperusteisesti poikkeuksena vähäiset liiketapahtumat sekä verotulot. Verotulot on kirjattu tilinpäätöksessä verohallinnon tilitysten suoritusajankohdan mukaan ao. tilikauden tuloksi.

2. Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman (kvalt 29.10.12/§41) mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Pysyvien vastaavien käyttöomaisuusosakkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon. Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintahintaan.

3. Vaihtuvien vastaavien saamiset ja rahoitusarvopaperit

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Rahoitusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon.

9. Palvelujen ostojen erittely

	2023	2022
Asiakaspalvelujen ostot	0,00	0,00
Muiden palvelujen ostot	323 947,17	340 343,88
<i>Kunnan palvelujen ostot yhteensä</i>	323 947,17	340 343,88

11. Suunnitelman mukaiset poistoajat ja -menetelmät kunnan tilinpäätöksessä

Käyttöomaisuuden poistojen määrittämisessä on käytetty kaupunginvaltuuston 29.10.2012 41 § hyväksymää poistosuunnitelmaa.

Taseeseen ennen vuotta 2013 aktivoidut erät poistetaan aiemman poistosuunnitelman mukaisesti loppuun saakka. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden rahoitusosuuksilla vähennetystä hankintakustannuksesta.

	Poistoaika	Poistomenetelmä
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	5 vuotta	Tasapoisto
<i>Muut pitkävaikutteiset menot</i>		
Perustamis- ja järjestelymenot	5 vuotta	Tasapoisto
Tutkimus- ja kehittämismenot	5 vuotta	Tasapoisto
Konserniliikearvo	5 vuotta	Tasapoisto
Liikearvo	5 vuotta	Tasapoisto
Atk-ohjelmistot	5 vuotta	Tasapoisto
Muut	5 vuotta	Tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat		
<i>Hallinto- ja laitosrakennukset</i>		
Hallinto- ja toimistorakennukset, kiviset	25–40 vuotta	Tasapoisto
Hallinto- ja toimistorakennukset, puiset	20–35 vuotta	Tasapoisto
Koulurakennukset, kiviset	25–40 vuotta	Tasapoisto
Koulurakennukset, puiset	20–35 vuotta	Tasapoisto
Päiväkodit, kiviset	25–40 vuotta	Tasapoisto
Päiväkodit, puiset	20–35 vuotta	Tasapoisto
Sairaalarakennukset, kiviset	25–40 vuotta	Tasapoisto
Sairaalarakennukset, puiset	20–35 vuotta	Tasapoisto
Uimahallit	20–35 vuotta	Tasapoisto
Liikuntahallit	20–40 vuotta	Tasapoisto
<i>Tehdas- ja tuotantorakennukset</i>		
Keskuskeittiö	25–35 vuotta	Tasapoisto
Pesula	20–30 vuotta	Tasapoisto
<i>Talousrakennukset</i>		
Varastot, kiviset	30–40 vuotta	Tasapoisto
Varastot, puiset	25–35 vuotta	Tasapoisto
<i>Vapaa-ajanrakennukset</i>		
Urheilukenttien huoltorakennukset	25–35 vuotta	Tasapoisto
Virkistysalueen mökit/saunamökit	20–35 vuotta	Tasapoisto
<i>Asuinrakennukset</i>		
Kerrostalot, kiviset	25–40 vuotta	Tasapoisto
Rivi- ja pientalot, kiviset	25–40 vuotta	Tasapoisto
Rivi- ja pientalot, puiset	20–35 vuotta	Tasapoisto

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Kadut, tiet, torit, puistot, ulkoval. laitteet	15 vuotta	Tasapoisto
Sillat, laiturit ja uimalat	10 vuotta	Tasapoisto
Muut maa- ja vesirakenteet	15 vuotta	Tasapoisto
Vedenjakeluverkosto	30 vuotta	Tasapoisto
Viemäriverkko	30 vuotta	Tasapoisto
Kaukolämpöverkko	20 vuotta	Tasapoisto
Sähköjohdot, muuntoasemat	15 %	Menojäännösp.
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 vuotta	Tasapoisto
Vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitt.	15 vuotta	Tasapoisto
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 vuotta	Tasapoisto
Liikenteen ohjauslaitteet	10 vuotta	Tasapoisto
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 vuotta	Tasapoisto

Koneet ja kalusto

Rautaiset alukset	15 vuotta	Tasapoisto
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8 vuotta	Tasapoisto
Muut kuljetusvälineet	4 vuotta	Tasapoisto
Muut liikkuvat työkoneet	5 vuotta	Tasapoisto
Muut raskaat koneet	10 vuotta	Tasapoisto
Muut kevyet koneet	5 vuotta	Tasapoisto
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5 vuotta	Tasapoisto
Atk-laitteet	3 vuotta	Tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3 vuotta	Tasapoisto

Muut aineelliset hyödykkeet

Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto
--------------	------------------------

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 8 500 €, on kunnassa kirjattu vuosikuluiksi.

19. Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

PYSYVÄT VASTAAVAT	Ainettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet						
	Aineet- tomat oikeudet	Muut pitkä- vaikutteiset menot	Yhteensä	Maa-alueet	Rakennuk- set	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja Kalusto	Muut ai- neelliset hyödykkeet	Kesken- eräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00	173 216,92	3 733 840,36	13 627,61	0,00	85 269,90	4 005 954,79
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	225 024,81	0,00	0,00	53 869,66	278 894,47
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	85 269,90	0,00	0,00	-85 269,90	0,00
Liittymismaksujen kirjaus	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden poisto	0,00	0,00	0,00	0,00	-13 855,63	-266 585,38	-4 642,29	0,00	0,00	-285 082,30
Poistamaton hankintameno 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	159 361,29	3 777 549,69	8 986,32	0,00	53 869,66	3 999 766,96

Pysyvien vastaavien sijoitukset

	Osakkeet ja osuudet					Joukkovelkakirja, muut laina- ja muut saamiset			
	Osakkeet konserni- yhtiöt	Osakkeet ja muut omist.yht.	Kunta- yhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuu- det	Yhteensä	Saamiset konserni- yhteisöt	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä	
Hankintameno 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	113 821,28	113 821,28	
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Liittymismaksujen kirjaus	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Hankintameno 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	113 821,28	113 821,28	
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

23. Saamiset

	2023		2022	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset				
Kiinteistö Oy Kummun Kodit		0,00		14 098,12
Outokummun Seurojentalo Oy		0,00		805,88
Outokummun seudun teollisuuskylä Oy		0,00		1 418,56
Kiinteistö Oy Yritystalo		0,00		339,64
Yhteensä		0,00		16 662,20
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset				
Pohjois-Karjalan Koulutuskuntayhtymä		0,00		1 582,00
Saamiset osakkuus- ja sekä muilta omistusyhteis-yrityksiltä				
Myyntisaamiset				
Okun Energia Oy		0,00		2 817,33
Saamiset yhteensä		0,00		18 244,20

24. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	2023	2022
	0,00	0,00
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	0,00	0,00

25. Oman pääoman erittely

	2023	2022
Peruspääoma 1.1.	1 733 898,27	1 733 898,27
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	1 733 898,27	1 733 898,27
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	849 878,79	937 828,90
Muutos tilikaudella	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	849 878,79	937 828,90
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-88 178,08	-87 950,11
Oma pääoma yhteensä	2 495 598,98	2 583 777,06

27. Pitkäaikainen vieras pääoma

Velat, jotka erääntyvät 1.1.2029 (1.1.2028) tai myöhemmin

	2023	2022
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	0,00	0,00

30. Velkojen erittely

	2023		2022	
	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		0,00		0,00
Velat osakkuus- ja omistusyhteisyrityksille				
Ostovelat				
Okun Energia Oy		8 736,38		7 832,13
Vieras pääoma yhteensä		8 736,38		0,00

33. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Lomapalkkajaksotus	63 091,05	70 067,76
Henkilösivukulujen jaksotukset	8 566,59	8 115,36
Muut palkkavelat	4 919,19	5 194,83
Muut menojäämät	8 095,56	2 440,18
Siirtovelat yhteensä	84 672,39	85 818,13

43. Tilikauden palkat, palkkiot, eläkekulut ja muut henkilösivukulut

	2023	2022
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	380 071,46	374 336,91
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	0,00	0,00
Henkilöstökulut yhteensä	380 071,46	374 336,91

5.1.2 Rahastot

5.1.2.1 Rahastojen toimintakertomus

Rahastojen perustaminen ja rahastojen tarkoitus

Rahastot, Elinvoima-, Elämänlaatu-, Tulevaisuus- ja Hyvinvointirahasto, ovat perustettu Outokumpun Energia Oy:n osaomistuksen myynnistä saaduilla myyntituloilla. Rahastot perustettiin ja rahastojen säännöt hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 31.5.2021 § 36. Rahastot on eriytetty kaupungin kirjanpidosta kirjanpidolliseksi taseyksiköksi ja sillä on siis erilliskirjanpito.

Elinvoimarahastoon sijoitettu alkupääoma on 16 milj. euroa. Elinvoimarahaston tarkoituksena on edistää kaupungin elinkeinopolitiikan tavoitteita ja työllisyyttä.

Elämänlaaturahaston alkupääoma on 2 milj. euroa. Elämänlaaturahaston tarkoituksena on ylläpitää ja lisätä kaupungin asukkaiden hyvinvointia sosiaalisesti oikeudenmukaisesti ja kestäväen kehityksen periaatteita noudattaen.

Hyvinvointirahaston alkupääoma on 4 milj. euroa. Hyvinvointirahaston tarkoituksena on edistää kaupungin asukkaiden hyvinvointia.

Tulevaisuusrahaston alkupääoma on 28 milj. euroa. Tulevaisuusrahaston tarkoituksena on edistää modernin ja innovatiivisen kaupunkirakenteen kehittymistä sekä ympäristöllisesti kestäväää ja tarkoituksenmukaista yhdyskuntarakennetta sekä hiilineutraalin liikkumisen ratkaisuja.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 22.2.2021 § 4 kaupungin sijoitusstrategian. 1.3.2021 voimaan tulleen sijoitusstrategian mukaan korkosijoitusten vaihteluväli on 20-100 % neutraaliallokaation ollessa 40 %, osakesijoitusten vaihteluväli 0-50 % neutraaliallokaation ollessa 40 % sekä vaihtoehtoisten sijoitusten vaihteluväli 0-30 % neutraaliallokaation ollessa 20 %. Kaupungin sijoituksille tavoitellaan vähintään noin 2 % p.a. reaalityottoa pitkällä aikavälillä.

Kaupunki toteutti vuoden 2021 aikana sijoitusvarallisuudelleen varainhoitajien kilpailuttamisen EU:n laajuisena avoimena tarjouskilpailuna. Varainhoidon kilpailutuksen tarkoituksena oli valita Outokumpun kaupungille kolme varainhoitajaa, joiden sijoitettava varallisuus on lähtöarvoltaan 20 miljoonaa euroa per varainhoitaja. Kaupunginhallitus valitsi kokouksessaan 3.5.2021 § 84 varainhoitajiksi OP Varainhoito Oy, Evli pankki Oyj ja EAB Varainhoito Oy. Valtuutus annettiin täyden valtakirjan periaatteella. Varainhoitajilla sijoitustoiminta käynnistyi kesäkuun 2021 aikana.

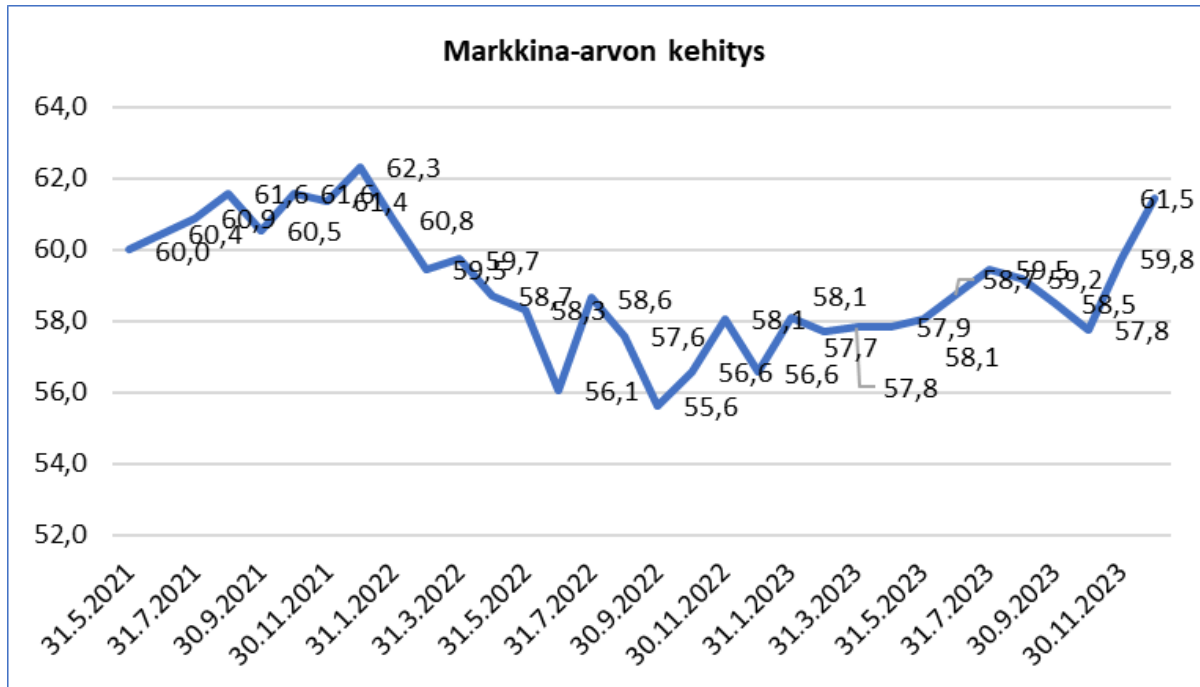
EAB Varainhoito Oy sulautui 1.10.2022 Evli Oyj:een. Salkut jatkuvat toistaiseksi kahtena eri salkkuna.

Rahastojen toiminta

Sijoitusmarkkinoilla vuosi 2023 oli kaksijakoinen. Rahastojen yhteenlaskettu markkina-arvo oli vuoden lopussa 61,5 milj. euroa, joka on 4,9 milj. euroa (8 %) edellisvuoden lopun (31.12.2022) tilannetta korkeammalla tasolla. Suhteessa aloitushetkeen (60 milj. euroa), rahastojen arvot olivat 1,5 milj. euroa noin (2,5 %) korkeammalla tasolla.

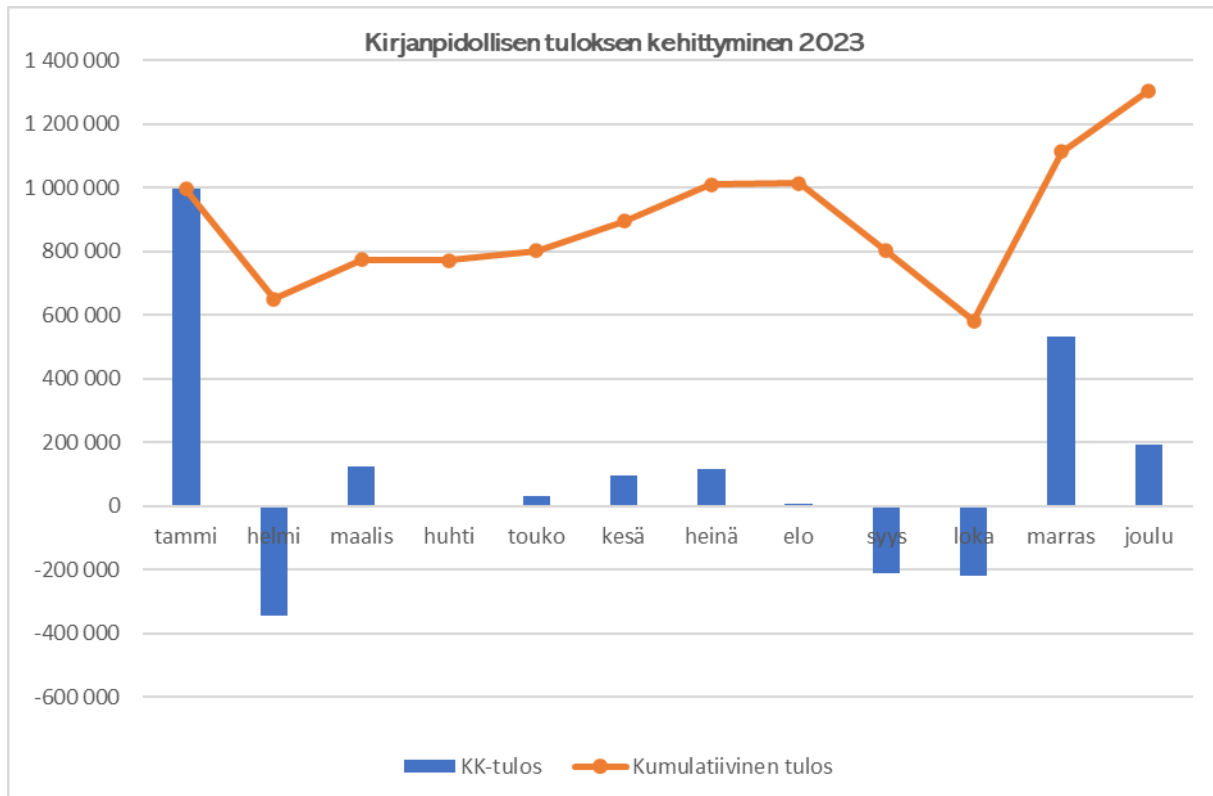
Alkuvuoden aikana kurssikehitys oli vaisua ja kesäkuukausien jälkeen nähtiin merkittävä notkahdus sijoitustuottojen kehityksessä. Lokakuussa alkanut vahva kehitys kantoi kuitenkin koko loppuvuoden ja johti lopulta koko vuoden osalta positiiviseen kumulatiiviseen tulokseen.

Korkotason nousu jatkui koko alkuvuoden, mutta tasaantui loppuvuotta kohden. Sijoitustuottojen osalta tällä oli se vaikutus, että erilaiset korkosijoitukset tuottivat aiempia vuosia paremmin.

Kuva 19 Markkina-arvon kehitys

Outokummun kaupungin sijoituksille tavoitellaan vähintään noin 2 % p.a. reaalityottoa pitkällä aikavälillä. Rahastojen arvo kasvoi vuoden 2023 aikana lähes 8 % edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna.

Kuva 20 Tuloksen kehittyminen kuukausittain

Rahastojen kirjanpitoon tuloutuu suorituksia tai tulee myös kulukirjauksia silloin, kun varainhoitajat tekevät liiketoimintoja. Varainhoitajat hoitavat sijoitussalkkua täyden valtakirjan periaatteella.

Varojen jakauma korko-, osake- ja vaihtoehtoisiin sijoituksiin, 31.12.2023

Omaisuuslaji	Markkina-arvo	Paino	Vaihteluvälin alaraja	Neutraali-paino	Vaihteluvälin yläraja	Yli-/alipaino
▲ Käteinen	13 097 €	0,0%	0 %	0 %	0 %	0,0 %
Korkosijoitukset	22 344 278 €	36,4%	20 %	40 %	100 %	-3,6 %
Osakesijoitukset	26 356 288 €	42,9%	0 %	40 %	50 %	2,9 %
Vaihtoehtoiset sijoitukset	12 750 932 €	20,7%	0 %	20 %	30 %	0,7 %
Yhteensä	61 464 594 €					

Varainhoitaja	Käteinen	Korkosijoitukset	Osakesijoitukset	Vaihtoehtoiset sijoitukset	Yhteensä
▲ Evli	2 027 €	14 545 800 €	17 837 060 €	8 550 501 €	40 935 388 €
OP Varainhoito	11 069 €	7 798 477 €	8 519 228 €	4 200 431 €	20 529 206 €

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Sijoitusstrategian mukaan ”pysyväälle pitkäaikaisesti sijoitetulle pääomalle asetetaan vuotuinen vähintään 2 prosentin pitkän aikavälin (esim. yli 10 vuotta) reaalitytuottotavoite. Käytännössä tämän arvioidaan vastaavan noin 4 %:n vuotuista nimellistuottotavoitetta.”

Vuosi 2023 oli sijoitusmarkkinoiden vahvan loppuvuoden ansiosta kokonaisuutena positiivinen. Sijoitusanalytiikot ennakoivat tulevan vuoden osalta korkotason maltillista laskua ja inflaation osalta pysyvämpää 2–3 %:n tasoa. Osakemarkkinoilla Pohjois-Amerikan hyvän vireen ennakoidaan jatkuvan. Euroopan, Aasian ja Suomen talouskehityksen ennakoidaan olevan vielä vaisua. Energian hinta vaikuttaa asettuneen maltillisemmalle ja paremmin ennakoitavalle tasolle.

Myös epävarmuustekijöitä on aiempien vuosien tapaan paljon. Ukrainan sodan jatkuminen ja mahdollinen laajeneminen, USA:n presidentinvaalien vaikutukset ja työmarkkinatilanteen epävakaus ovat näkyvissä olevia.

Toisin kuin viime vuosina, rahalla on nyt myös hinta, mikä voi leikata yritysten investointihalukkuutta ja kuluttajien luottamusta omaan talouteen esimerkiksi mahdollisen asuntojen arvon laskun myötä. Se, että rahalla on nykyään hinta tarkoittaa myös sitä, että rahamarkkinasijoituksille saa tuottoa ja kassavaroille korkoa. Vastaavasti lainojen hoitomenot kasvavat myös.

Vastuullinen sijoittaminen

Kaupunki sijoitustoiminnassaan varmistuu arvojen noudattamisesta. Sijoituspäätöksiä tehdessä on huomioitava, että tuottavuuden ja turvallisuuden lisäksi omaisuus on sijoitettu myös vastuullisesti. Kaupunki on hyväksynyt varainhoitajat, jotka ovat allekirjoittaneet YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet (UN PRI). Allekirjoittaneet varainhoitajat sitoutuvat tällöin huomioimaan vastuullisuuskysymykset sijoitustoiminnassa. Poissulkevan metodin lisäksi kaupungin hyväksymien salkunhoitajien on valittava sijoitussalkkuun kohteita, jotka toimivat suoraan kestävä kehityksen puolesta.

Näitä ovat esimerkiksi puhdas vesi, päästöjen vähentäminen, energiatehokkuus sekä tasa-arvon edistäminen.

Vastuullinen sijoittaminen tarkoittaa, että pyritään parantamaan salkun tuotto- ja riskiprofiilia huomioimalla ympäristöön, sosiaaliseen vastuuseen ja hyvään hallintotapaan vaikuttavat asiat sijoituskohteiden valinnassa. Vastuullisen sijoittamisen (ESG) pääperiaatteiden noudattamisen tavoitteena on ympäristön huomioiminen (E), yhteiskuntavastuu (S) ja hyvän hallintotavan mukainen toiminta (G). Nämä asiat koskevat mm. ihmisoikeuksien noudattamisen, tasa-arvon ja lapsityövoiman käytön estämisen sekä työelämän perusoikeuksien noudattamisen. Ympäristötekijät, sosiaalinen vastuu ja hyvä hallinnointitapa pisteytetään ESG-pisteiden avulla (Environmental, Social, Governance). ESG-pisteet perustuvat yhtiön käyttämiin datalähteisiin. Outokummun kaupungin varainhoitajien ESG-raporteissa ei ole yhtä yhteistä mallia, joten niiden suora vertaileminen on haastavaa.

Kaupungin sijoitussalkun varainhoitajien vastuullista sijoittamista on arvioitu ESG-pisteiden, hiili-intensiteetin ja vihreän liiketoiminnan perusteella. Hiili-intensiteetillä tarkoitetaan yhtiön kasvihuonekaasupäästöjä suhteessa liikevaihtoon (tCO₂/M\$).

OP Varainhoito Oy

ESG jaetaan kolmeen osa-alueeseen: ympäristö (E), sosiaalinen (S) ja hallintotapa (G). Osa-alueet jakautuvat eri teemoihin. Ympäristöön liittyvät teemat ovat esimerkiksi ilmastonmuutokseen, luonnonvaroihin, jätehuoltoon tai uusiutuvaan energiaan liittyvät seikat. Sosiaaliin kysymyksiin liittyvät teemat ovat esimerkiksi työhyvinvointi ja työturvallisuus, tuotevastuu sekä vastuu sidosryhmiä kohtaan. Hallintotapaan liittyvät teemat ovat esimerkiksi liiketoiminnan eettisyys, veropolitiikka, palkitsemisjärjestelmät, hallitusten kokoonpano.

Salkun numeerinen kokonaispistemäärä on välillä 0-10. ESG-kokonaispistemäärä kertoo, kuinka hyvin salkun kohdeyhtiöt huomioivat ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvät riskit ja mahdollisuudet suhteessa toimialaansa. Pisteytysasteikko on 0-10, joka tämän jälkeen jaetaan seitsemään rating-luokkaan. Mitä korkeampi arvosana, sitä paremmin salkun yhtiöt ovat vaurautuneet ESG-riskeihin ja hyödyntävät ESG-mahdollisuuksia.

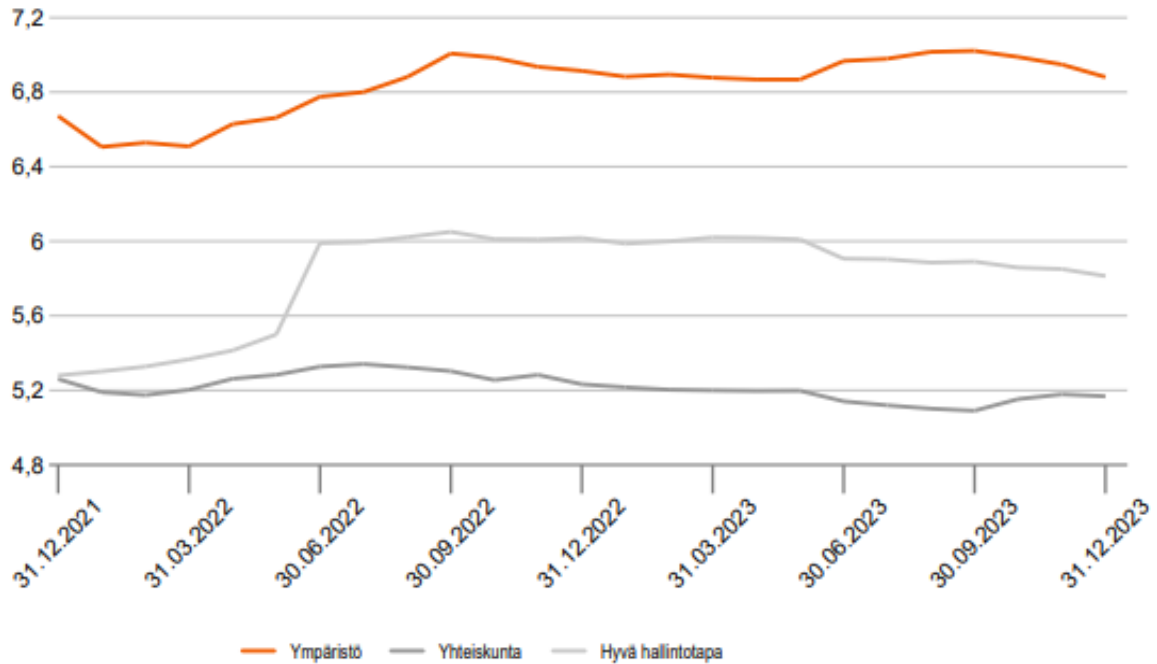
ESG-kokonaispistemäärä ja muita avainlukuja

	Salkku	Vertailuindeksi
ESG-kokonaispistemäärä *	A (7.0)	A (7.0)
Ympäristö	A	A
Yhteiskunta	BBB	BBB
Hyvä hallintotapa	A	A
ESG Momentum	Positiivinen	Positiivinen
Arvioitu EU-taksonomianmukaisuus (%)	4,9	5,0
Kestävien sijoituskohteiden osuus (%)	44,0	37,0
Hiili-intensiteetti **	106	140
Salkusta linjassa Pariisin ilmastopimuksen kanssa (%)	38,0	33,4
Salkun indikaattorinen lämpenemisen aste (°C)	2 - 2.7	2 - 2.7

Kuva 21 ESG-kriteerien kokonaispistemäärä ja muita avainlukuja/Op Varainhoito Oy

Mitä korkeampi arvosana, sitä paremmin salkun yhtiöt ovat varautuneet ESG-riskeihin ja hyödyntävät ESG-mahdollisuuksia. Salkun ESG kokonaispistemäärä on korkeampi, kuin vertailuindeksin kokonaispistemäärä, mikä tarkoittaa, että salkun yhtiöt ovat varautuneet ESG-riskeihin ja hyödyntäneet ESG-mahdollisuuksia vertailuindeksiä paremmin.

Salkun ESG-alakomponenttien kehitys

Kuva 22 Salkun ESG-alakomponenttien kehitys/Op Varainhoito Oy

Salkun ESG-alakomponenttien pisteet ovat hieman heikentyneet vuonna 2023. Vuoden 2022 lopussa kokonais- ESG-pistemäärä oli 7,3, kun vuoden 31.12.2023 vaihteessa kokonaispistemäärä oli 7,0. Muutos johtuu erityisesti yhteiskuntakomponentin heikentymisestä.

OP- Varainhoidon raportti koskee osake- ja korkosijoituksia. Omistuksista 83,0 % on katettu ESG-analyyssissä. Salkku vertautuu positiivisesti ESG-kokonaispistemäärän ja hiili-intensiteetin osalta suhteessa viitesalkkuihin. (Alla oleva kuva)

Salkun ESG-analyysi suhteessa viitesalkkuihin

	ESG-kokonais- pistemäärä	Hiili- intensiteetti	ESG-kattavuus (%)
Salkku	A	106	83,0
Osakemarkkinat			
Suomi	AAA	151	90,0
Eurooppa	AA	93	100,0
Japani	AA	79	100,0
Kehittynyt maailma	A	105	99,9
Maailma	A	129	99,9
Pohjois-Amerikka	A	102	99,9
Kehittyvä maailma	BBB	327	99,7
Latinalainen Amerikka	BBB	264	99,7
Kiina	BBB	234	99,6
Korkomarkkinat			
Eurooppa, IG-lainat	AA	97	96,1
Yhdysvallat, IG-lainat	A	261	98,0
Eurooppa, HY-lainat	A	122	72,3
Yhdysvallat, HY-lainat	BBB	276	78,9

Kuva 23 Salkun vastuullisuusanalyysi/Op Varainhoito Oy

Salkun hiili-intensiteetti on salkun kohdeyhtiöiden hiili-intensiteetin painotettu keskiarvo. Hiili-intensiteetissä on huomioitu yhtiöiden tason 1 ja tason 2 kasvihuonepäästöt tonneina suhteutettuna liikevaihtoon (miljoona dollaria).

OP Varainhoito Oy:n raportissa kohdeyhtiöiden analyysin tuottaa MSCI ESG Research LLC.

Evli Pankki Oyj

Analyysissa yhtiöt arvioidaan toimialoittain ympäristökysymysten, sosiaalisen vastuun ja hyvän hallintotavan kannalta. Ensin kullekin toimialalle määritellään ESG-tekijöiden kannalta olennaisimmat riskit ja mahdollisuudet. Seuraavaksi analyysissa tarkastellaan, mitä toimia yhtiö on tehnyt näiden riskien hallinnoimiseksi ja mahdollisuuksien hyödyntämiseksi. Lopuksi yhtiöt normalisoidaan oman toimialansa sisällä, jolloin paras yhtiö saa AAA-arvosanan ja huonoin CCC-arvosanan.

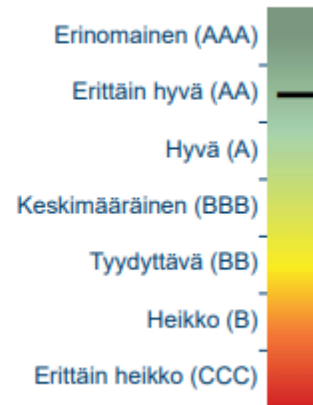
Kun Evli ja EAB yhdistyivät, niin vastuullisuusraportissa on nyt kaksi eri salkkua. Kummankin salkun vastuullisuusarvosana on AA, kun sijoituksia arvioidaan vastuullisuustekijöiden kannalta. Arvosana AA tarkoittaa, että ne yhtiöt, joihin salkussa on sijoitettu, huomioivat vastuullisuustekijät erittäin hyvin omaan toimialaansa suhteutettuna.

Salkkua arvioidaan erikseen myös ympäristöön, yhteiskuntaan ja hallintotapaan liittyvien tekijöiden osalta. Näiden osioiden arvosanat lasketaan ennen toimialan sisällä tapahtuvaa normalisointia, eli niissä ei ole tehty toimialapainotusta. Tämän takia salkun vastuullisuusarvosana ei ole keskiarvo ympäristö-, yhteiskunta- ja hallintotapaosioiden arvosanoista.

VASTUULLISUUSARVOSANAT

29.12.2023

Vastuullisuusarvosana	AA
Ympäristö (E)	A
Yhteiskunta (S)	BBB
Hallintotapa (G)	A
Analyysin kattavuus (%)	64,18

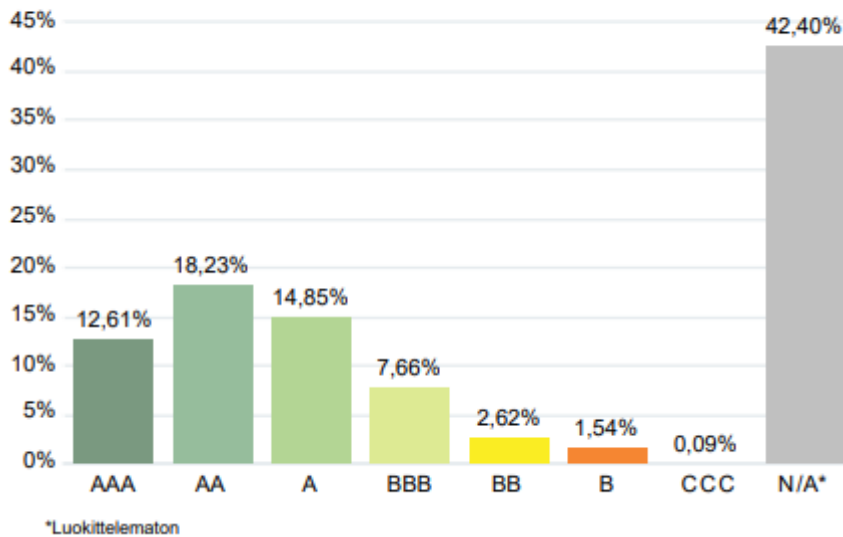
Kuva 24 ESG-arviointi/Evli Pankki Oyj, salkku 1504378

Salkun arvosanoissa huomioidaan osake- ja yrityslainasijoitukset poissulkien valtionlaina- ja vaihto-ehdoiset sijoitukset. Analyysin kattavuus on noussut hieman edellisestä vuodesta (61,04% → 64,18 %). Hallintotapa osion vastuullisuusarvosana on A.

Alla olevassa kuvaajassa on salkun vastuullisuusarvosana salkusta, joka tuli EAB:ista yhdistymisen myötä.

SIJOITUSTEN ESG-ARVOSANOJEN JAKAUMA

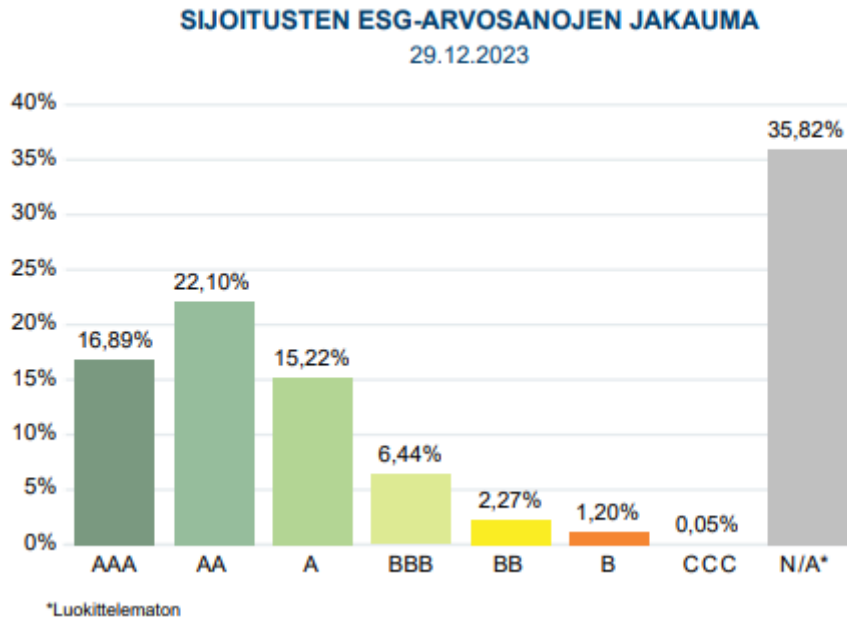
29.12.2023

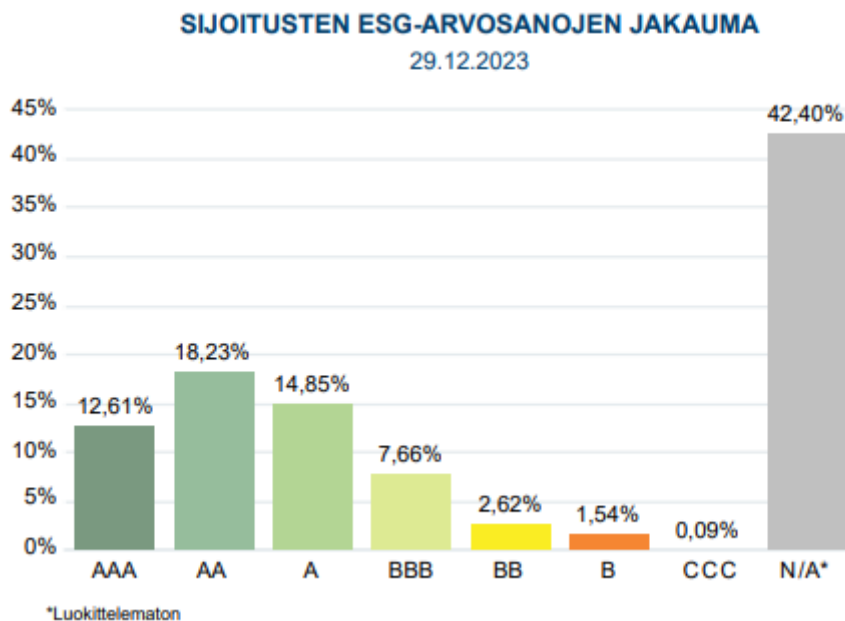
Kuva 25 ESG-arviointi/Evli Pankki Oyj, salkku 702022864 (vanha EAB salkku)

Vanhan EAB salkun vastuullisuuspisteet ovat samat (AA), kuin Evlin salkulla 1504378, analyysin ollessa hieman suppeampi (57,60 %).

Alla on sekä Evlin salkun, että vanhan EAB salkun ESG arvosanojen jakaumat.

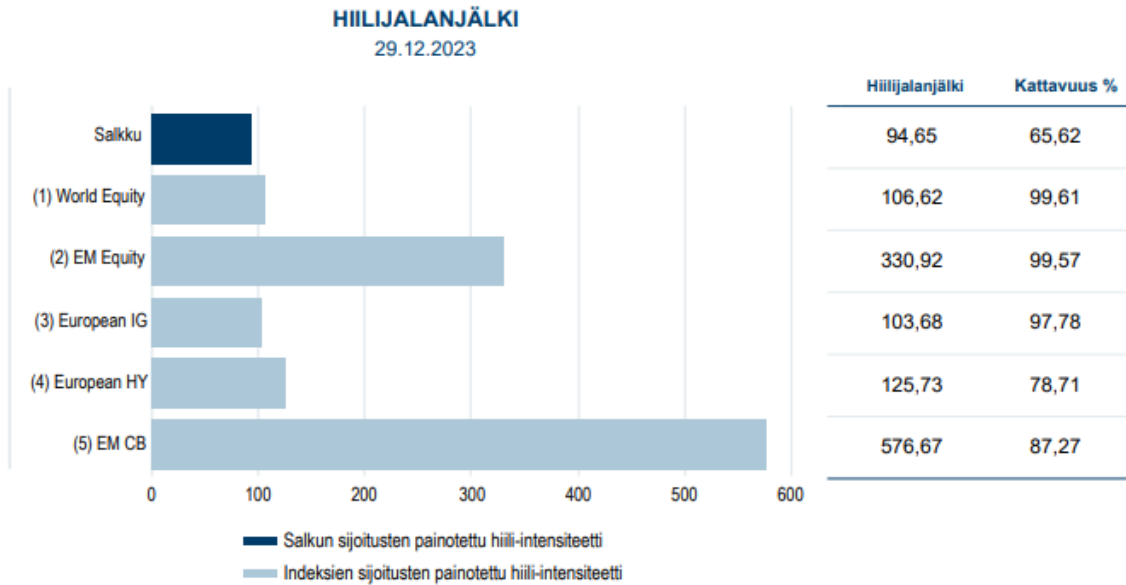
Kuva 26 Sijoitusten ESG-arvosanat/Evli Pankki Oyj salkku 1504378

Kuva 27 Sijoitusten ESG-arvosanat/Evli Pankki Oyj salkku 702022864 (vanha EAB salkku)

Sijoitusten ESG-arvosana perustuu analyysiin siitä, miten hyvin yhtiöt huomioivat ESG-riskit ja -mahdollisuudet toiminnassaan. Yhtiöitä vertaillaan oman toimialansa sisällä. Evlin salkussa 702022864 (vanhassa EAB salkussa) on hieman enemmän A, BBB, BB, B ja CCC luokiteltuja sijoituksia, kun taas salkussa 1504378 on hieman enemmän AAA ja AA luokiteltuja sijoituksia. Verrattuna

vuoden 2022 lopun tilanteeseen salkun 1504378 osalta on salkussa nyt enemmän AAA luokiteltuja sijoituksia ja vastuullisuusarvosana kehitys on ollut positiivista.

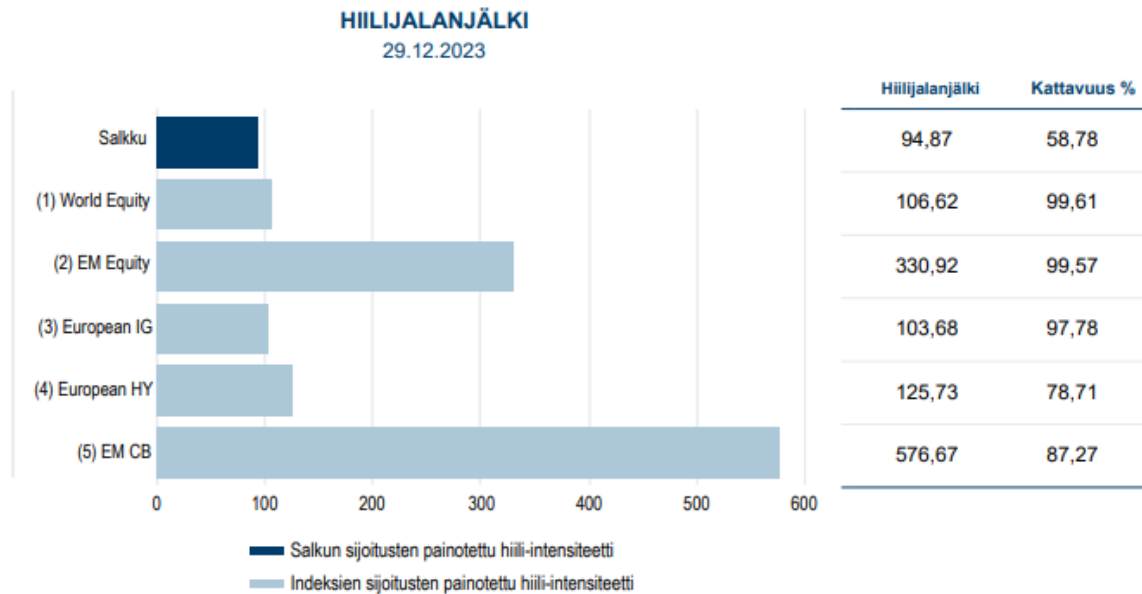

Kuva 28 Hiili-intensiteetti Evlin sijoitussalkussa, salkku 1504378

Sijoitusten hiilijalanjäljen mittarina Evli käyttää salkkupainoilla painotettua hiili-intensiteettiä Painotetun hiili-intensiteetin yksikkö on t CO₂e/M\$ liikevaihto, mikä tarkoittaa kasvihuonekaasupäästöjä (hiilidioksidiekvivalenttitonnia) suhteutettuna liikevaihtoon (miljoonaa dollaria). Salkun hiilijalanjälkeä on yllä olevassa kuvassa vertailtu osakkeiden osalta maailman ja kehittyvien markkinoiden indeksiin ja yrityslainojen osalta indekseihin Euroopassa ja kehittyvillä markkinoilla. Kattavuus kertoo, miten suurelle osuudelle yhtiöistä tietoja kasvihuonekaasupäästöistä löytyy.

Suhteessa edelliseen vuoteen hiilijalanjälki on laskenut (112,57 -> 94,65) salkussa 1504378.

Alla on salkulle 702022864 laskettu hiilijalanjälki, joka on hieman korkeampi, kuin Evlin salkulla 1504378.

Kuva 29 Hiili-intensiteetti Evlin sijoitussalkussa, salkku 702022864 (vanha EAB salkku)

Evlin vastuullisuusraportin mukaan Evlin työssä kantavia teemoja kestävän kehityksen edistämiseksi ovat ilmastonmuutoksen hillintä sekä ihmisoikeuksien noudattaminen, korruption vastainen toiminta ja ympäristöasioiden huomioiminen. Seuraavassa on cleantech-liiketoimintaa harjoittavien salkkuyhtiöiden osuus salkun 1504378 ja salkun 702022864 (vanha EAB salkku), osalta.

CLEANTECH-RATKAISUT OSANA YHTIÖIDEN LIIKEVAIHTOA	Salkku %
Cleantech-liiketoimintaa harjoittavien yhtiöiden osuus (%)	25,52
Analyyysin kattavuus (%)	65,73

CLEANTECH-RATKAISUJEN ARVIOITU OSUUS YHTIÖIDEN LIIKEVAIHDOSTA	Salkku %
>50 % - 100 %	1,27
>20 % - 50 %	6,37
>0 % - 20 %	17,89

Kuva 30 Vihreän liiketoiminnan osuus/Evli Pankki Oyj 1504378

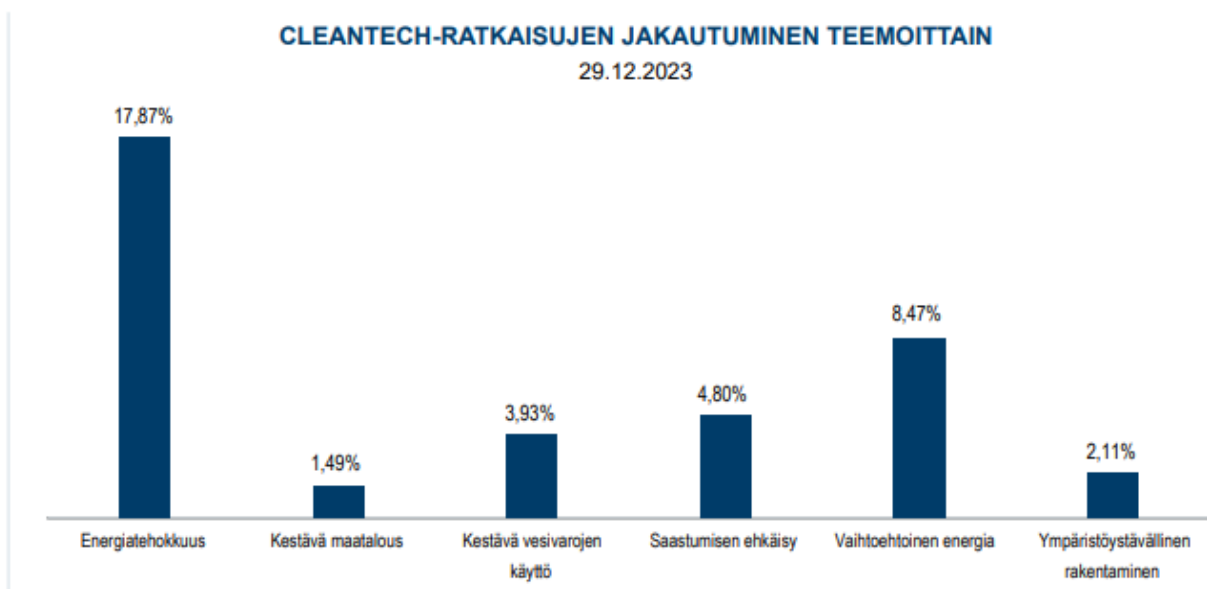
CLEANTECH-RATKAISUT OSANA YHTIÖIDEN LIIKEVAIHTOA	Salkku %
Cleantech-liiketoimintaa harjoittavien yhtiöiden osuus (%)	22,96
Analyysin kattavuus (%)	58,86

CLEANTECH-RATKAISUJEN ARVIOITU OSUUS YHTIÖIDEN LIIKEVAIHDESTA	Salkku %
>50 % - 100 %	1,11
>20 % - 50 %	5,30
>0 % - 20 %	16,55

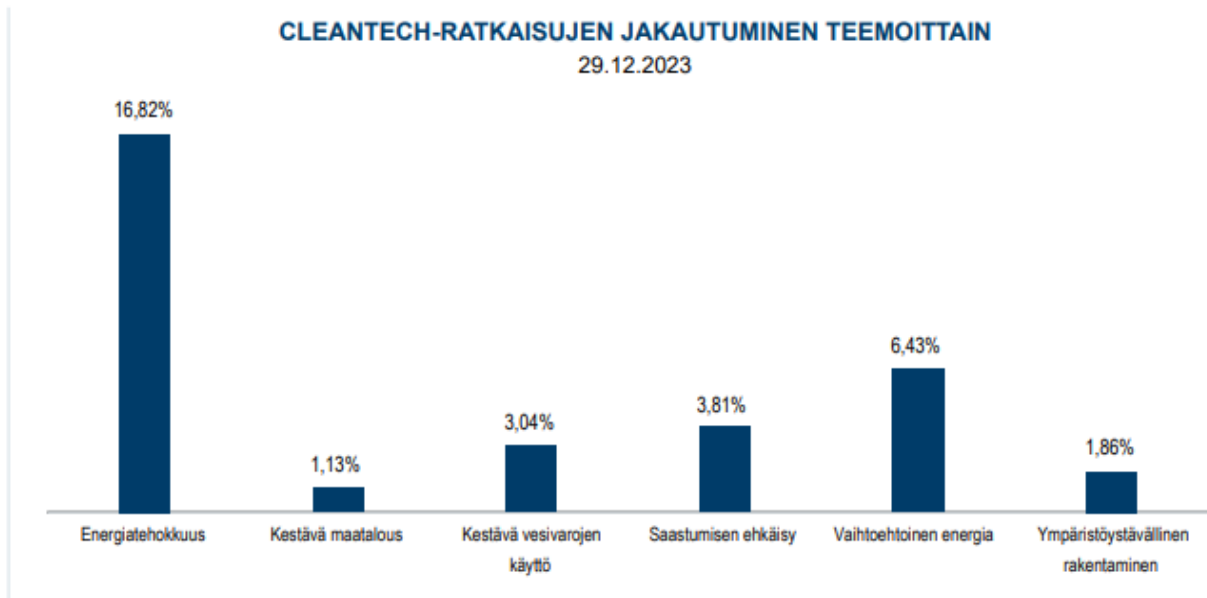
Kuva 31 Vihreän liiketoiminnan osuus/Evli Pankki Oyj salkku 702022864 (vanha EAB salkku)

Cleantech-liiketoimintaa harjoittavien yhtiöiden osuus salkusta kattaa ne yhtiöt, joiden liikevaihdossa on mukana erilaisia ns. puhtaan teknologian ratkaisuja. Cleantech-ratkaisut pienentävät ympäristöhaittoja ja edistävät luonnonvarojen kestävää käyttöä.

Verrattuna viime vuoteen salkun 1504378 Cleantech toimintaa harjoittavien yhtiöiden osuus on hieman kasvanut (22,38 % -> 25,52 %).

Kuva 32 Vihreän liiketoiminnan teemat/Evli Pankki Oyj, salkku 1504378

Kuva 33 Vihreän liiketoiminnan teemat/Evli Pankki Oyj, salkku 702022864 (vanha EAB salkku)

Yllä olevassa kuvassa näkyy cleantech-liiketoiminnan kokonaisuuden jakautuminen kuuteen eri teemaan, ja sama yhtiö voi harjoittaa myös useampaa cleantech-ratkaisua.

Teemoista 'vaihtoehtoinen energia' sisältää liikevaihtoa mm. uusiutuvan energian ja vaihtoehtoisten polttoaineiden myyntiin, kehitykseen ja toimitukseen liittyen.

'Energiätehokkuuteen' liittyvä liikevaihto tulee tuotteista, palveluista, infrastruktuurista tai teknologioista, jotka vastaavat kasvavaan energiatarpeeseen pienentäen samalla ympäristövaikutuksia.

Liikevaihto 'ympäristöystävällisen rakentamisen' osalta koostuu varmennetuista ympäristön huomioivista rakennusprojekteista tulevasta liikevaihdosta.

'Saastumisen ehkäisy' käsittää tuotteet, palvelut tai projektit, jotka tukevat saastumisen ehkäisyä, jätteiden vähentämistä sekä kierrätystä.

'Kestävä maatalous' tarkoittaa liikevaihtoa, joka on saatu sertifioiduista kestävästä tai luonnonmukaisesti tuotetuista maataloustuotteista.

'Kestävä vesivarojen käyttö' huomioi yhtiöiden liikevaihdon tuotteista, palveluista tai projekteista, jotka pyrkivät ratkaisemaan veden niukkuuteen ja veden laatuun liittyviä asioita. Tämä sisältää veden kulutuksen seurannan ja minimoinnin, veden toimituksen parantamisen, sekä veden saatavuuden ja luotettavuuden kehittämisen.

Evli Pankki Oyj:n vastuullisuusraportti perustuu MSCI:n tuottamaan tietokantaan.

Tilikauden tuloksen käsittely

Rahastojen tilikauden 2023 tulos 1 304 664,20 euroa kirjataan rahaston tilikauden yli-/alijäämätillille.

5.1.2.2 Rahastojen tulos- ja rahoituslaskelmaosan toteutuminen

Rahastot – tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	TP 2023	Poikkeama
Materiaalit ja palvelut	-24 670,00		-24 670,00	-14 678,82	9 991,18
Palvelujen ostot	-24 670,00		-24 670,00	-14 678,82	9 991,18
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-24 670,00		-24 670,00	-14 678,82	9 991,18
Rahoitustuotot ja -kulut	0,00	615 830,00	615 830,00	1 319 343,02	703 513,02
Muut rahoitustuotot	826 000,00	1 860 830,00	2 686 830,00	3 488 792,92	801 962,92
Muut rahoituskulut	-826 000,00	-1 245 000,00	-2 071 000,00	-2 169 449,90	-98 449,90
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	-24 670,00	615 830,00	591 160,00	1 304 664,20	713 504,20
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-24 670,00	615 830,00	591 160,00	1 304 664,20	713 504,20

Rahastot- rahoituslaskelmaosan toteutumisvertailu

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	TP 2023	Poikkeama
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-24 670,00		-24 670,00	-14 678,82	9 991,18
Rahoitustuotot ja -kulut	0,00	615 830,00	615 830,00	1 319 343,02	703 513,02
	-24 670,00	615 830,00	591 160,00	1 304 664,20	713 504,20
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	0,00		0,00	0,00	0,00
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-24 670,00	615 830,00	591 160,00	1 304 664,20	713 504,20
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Saamisten muutos kunnalta				3 849,97	3 849,97
Saamisten muutos muilta				-6 826,66	-6 826,66
Korottomien velkojen muutos muilta				64 785,34	64 785,34
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	0,00	0,00	0,00	61 808,65	61 808,65
RAHAVAROJEN MUUTOS	-24 670,00	615 830,00	591 160,00	1 366 472,85	775 312,85
Rahavarojen muutos					
Rahavarat 31.12.	48 139 529,11				
Rahavarat 1.1.	46 773 056,26				

5.1.2.3 Rahastojen tilinpäätöslaskelmat

Rahastojen tuloslaskelma

	TP 2023	TP 2022
Materiaalit ja palvelut	-14 678,82	108 716,11
Palvelujen ostot	-14 678,82	108 716,11
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-14 678,82	108 716,11
Rahoitustuotot ja -kulut	1 319 343,02	-3 843 022,86
Muut rahoitustuotot	3 488 792,92	1 037 971,83
Muille maksetut korkokulut	0,00	0,00
Muut rahoituskulut	-2 169 449,90	-4 880 994,69
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	1 304 664,20	-3 734 306,75
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	1 304 664,20	-3 734 306,75

Rahastojen rahoituslaskelma

	TP 2023	TP 2022
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-14 678,82	108 716,11
Rahoitustuotot ja -kulut	1 319 343,02	-3 843 022,86
	1 304 664,20	-3 734 306,75
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	1 304 664,20	-3 734 306,75
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	3 849,97	6 881,05
Saamisten muutos muilta	-6 826,66	3 340,11
Korottomien velkojen muutos muilta	64 785,34	-2 480,00
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	61 808,65	7 741,16
RAHAVAROJEN MUUTOS	1 366 472,85	-3 726 565,59
Rahavarat 31.12.	48 139 529,11	46 773 056,26
Rahavarat 1.1.	46 773 056,26	50 499 621,85

Rahastojen tase

	2023	2022		2023	2022
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
VAIHTUVAT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Saamiset			Muut omat rahastot	51 750 000,00	51 750 000,00
Lyhytaikaiset saamiset			Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-3 234 756,14	499 550,61
Saamiset kunnalta	1 738 337,63	1 742 187,60	Tilikauden yli-/alijäämä	1 304 664,20	-3 734 306,75
Muut saamiset	6 826,66	0,00		49 819 908,06	48 515 243,86
	1 745 164,29	1 742 187,60			
Rahoitusarvopaperit			VIERAS PÄÄOMA		
Osakkeet ja osuudet	13 462 082,57	11 387 199,88	Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainasaamiset	11 576 669,42	13 287 475,45	Ostovelat	2 690,80	0,00
Muut arvopaperit	23 028 196,59	22 093 130,46	Muut velat	427,86	0,00
	48 066 948,58	46 767 805,79	Siirtovelat	61 666,68	0,00
				64 785,34	0,00
Rahat ja pankkisaamiset	72 580,53	5 250,47			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	49 884 693,40	48 515 243,86	VASTATTAVAA	49 884 693,40	48 515 243,86

5.1.2.4 Elinvoimarahasto
Elinvoimarahaston tuloslaskelma

	TP 2023	TP 2022
Materiaalit ja palvelut	-4 697,21	34 789,12
Palvelujen ostot	-4 697,21	34 789,12
LIIKKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-4 697,21	34 789,12
Rahoitustuotot ja -kulut	422 189,75	-1 229 767,27
Muut rahoitustuotot	1 116 413,70	332 150,99
Muille maksetut korkokulut	0,00	0,00
Muut rahoituskulut	-694 223,95	-1 561 918,26
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	417 492,54	-1 194 978,15
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	417 492,54	-1 194 978,15

Elinvoimarahaston rahoituslaskelma

	TP 2023	TP 2022
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikelyljäämä (-alijäämä)	-4 697,22	34 789,16
Rahoitustuotot ja -kulut	422 189,77	-1 229 767,32
	417 492,54	-1 194 978,16
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	417 492,54	-1 194 978,16
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	1 231,99	2 201,94
Saamisten muutos muilta	-2 184,53	1 068,84
Korottomien velkojen muutos muilta	20 731,31	-793,60
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	19 778,77	2 477,17
RAHAVAROJEN MUUTOS	437 271,31	-1 192 500,99
Rahavarat 31.12.	15 404 649,29	
Rahavarat 1.1.	14 967 377,98	

Elinvoimarahaston tase

VASTAAVAA	2023	2022	VASTATTAVAA	2023	2022
VAIHTUVAT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Saamiset			Muut omat rahastot	16 560 000,00	16 560 000,00
Lyhytaikaiset saamiset			Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-1 035 122,01	159 856,14
Saamiset kunnalta	556 268,01	557 500,01	Tilikauden yli-/alijäämä	417 492,54	-1 194 978,15
Muut saamiset	2 184,53	0,00		15 942 370,53	15 524 877,99
	558 452,54	557 500,01	VIERAS PÄÄOMA		
Rahoitusarvopaperit			Lyhytaikainen		
Osakkeet ja osuudet	4 307 866,17	3 643 903,75	Ostovelat	861,06	0,00
Joukkovelkakirjalainasaamiset	3 704 534,00	4 251 991,93	Muut velat	136,91	0,00
Muut arvopaperit	7 369 023,31	7 069 802,16	Siirtovelat	19 733,33	0,00
	15 381 423,48	14 965 697,84		20 731,30	0,00
Rahat ja pankkisaamiset	23 225,81	1 680,14	VASTATTAVAA	15 963 101,83	15 524 877,99
VASTAAVAA YHTEENSÄ	15 963 101,83	15 524 877,99			

5.1.2.5 Elämänlaaturahasto
Elämänlaaturahaston tuloslaskelma

	TP 2023	TP 2022
Materiaalit ja palvelut	-587,14	4 348,67
Palvelujen ostot	-587,14	4 348,67
LIIKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-587,14	4 348,67
Rahoitustuotot ja -kulut	52 773,71	-153 720,94
Muut rahoitustuotot	139 551,68	41 518,87
Muille maksetut korkokulut	0,00	0,00
Muut rahoituskulut	-86 777,97	-195 239,81
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	52 186,57	-149 372,27
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	52 186,57	-149 372,27

Elämänlaaturahaston rahoituslaskelma

	TP 2023	TP 2022
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-587,15	4 348,64
Rahoitustuotot ja -kulut	52 773,72	-153 720,91
	52 186,57	-149 372,27
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	52 186,57	-149 372,27
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	154,00	275,24
Saamisten muutos muilta	-273,07	133,60
Korottomien velkojen muutos muilta	2 591,41	-99,20
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	2 472,35	309,65
RAHAVAROJEN MUUTOS	54 658,91	-149 062,62
Rahavarat 31.12.	1 925 581,15	
Rahavarat 1.1.	1 870 922,24	

Elämänlaaturahaston tase

VASTAAVAA	2023	2022	VASTATTAVAA	2023	2022
VAIHTUVAT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Saamiset			Muut omat rahastot	2 070 000,00	2 070 000,00
Lyhytaikaiset saamiset			Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-129 390,23	19 982,04
Saamiset kunnalta	69 533,54	69 687,53	Tilikauden yli-/alijäämä	52 186,57	-149 372,27
Muut saamiset	273,07	0,00		<u>1 992 796,34</u>	<u>1 940 609,77</u>
	69 806,61	69 687,53	VIERAS PÄÄOMA		
Rahoitusarvopaperit			Lyhytaikainen		
Osakkeet ja osuudet	538 483,15	455 487,86	Ostovelat	107,63	0,00
Joukkovelkakirjalainasaamiset	463 066,69	531 498,89	Muut velat	17,12	0,00
Muut arvopaperit	921 128,13	883 725,47	Siirtovelat	2 466,67	0,00
	1 922 677,97	1 870 712,22		<u>2 591,42</u>	<u>0,00</u>
Rahat ja pankkisaamiset	2 903,18	210,02			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 995 387,76	1 940 609,77	VASTATTAVAA	1 995 387,76	1 940 609,77

5.1.2.6 Hyvinvointirahasto

Hyvinvointirahaston tuloslaskelma

	TP 2023	TP 2022
Materiaalit ja palvelut	-1 174,30	8 697,30
Palvelujen ostot	-1 174,30	8 697,30
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-1 174,30	8 697,30
Rahoitustuotot ja -kulut	105 547,45	-307 441,84
Muut rahoitustuotot	279 103,44	83 037,73
Muille maksetut korkokulut	0,00	0,00
Muut rahoituskulut	-173 555,99	-390 479,57
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	104 373,15	-298 744,54
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	104 373,15	-298 744,54

Hyvinvointirahaston rahoituslaskelma

	TP 2023	TP 2022
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikeliijäämä (-alijäämä)	-1 174,31	8 697,29
Rahoitustuotot ja -kulut	105 547,44	-307 441,83
	104 373,14	-298 744,54
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	104 373,14	-298 744,54
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	308,00	550,48
Saamisten muutos muilta	-546,13	267,21
Korottomien velkojen muutos muilta	5 182,83	-198,40
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	4 944,69	619,29
RAHAVAROJEN MUUTOS	109 317,83	-298 125,25

Rahavarat 31.12.	3 851 162,36
Rahavarat 1.1.	3 741 844,53

Hyvinvointirahaston tase

VASTAAVAA	2023	2022	VASTATTAVAA	2023	2022
VAIHTUVAT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Saamiset			Muut omat rahastot	4 140 000,00	4 140 000,00
Lyhytaikaiset saamiset			Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-258 780,48	39 964,06
Saamiset kunnalta	139 067,01	139 375,02	Tilikauden yli-/alijäämä	104 373,15	-298 744,54
Muut saamiset	546,13	0,00		3 985 592,67	3 881 219,52
	139 613,14	139 375,02			
Rahoitusarvopaperit			VIERAS PÄÄOMA		
Osakkeet ja osuudet	1 076 966,82	910 976,15	Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainasaamiset	926 133,69	1 062 998,17	Ostovelat	215,26	0,00
Muut arvopaperit	1 842 255,42	1 767 450,14	Muut velat	34,23	0,00
	3 845 355,93	3 741 424,46	Siirtovelat	4 933,34	0,00
				5 182,83	0,00
Rahat ja pankkisaamiset	5 806,43	420,04			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 990 775,50	3 881 219,52	VASTATTAVAA	3 990 775,50	3 881 219,52

5.1.2.7 Tulevaisuusrahasto
Tulevaisuusrahaston tuloslaskelma

	TP 2023	TP 2022
Materiaalit ja palvelut	-8 220,17	60 881,02
Palvelujen ostot	-8 220,17	60 881,02
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-8 220,17	60 881,02
Rahoitustuotot ja -kulut	738 832,11	-2 152 092,81
Muut rahoitustuotot	1 953 724,10	581 264,24
Muille maksetut korkokulut	0,00	0,00
Muut rahoituskulut	-1 214 891,99	-2 733 357,05
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	730 611,94	-2 091 211,79
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	730 611,94	-2 091 211,79

Tulevaisuusrahaston rahoituslaskelma

	TP 2023	TP 2022
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-8 220,14	60 881,02
Rahoitustuotot ja -kulut	738 832,09	-2 152 092,80
	730 611,95	-2 091 211,78
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	730 611,95	-2 091 211,78
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	2 155,98	3 853,39
Saamisten muutos muilta	-3 822,93	1 870,46
Korottomien velkojen muutos muilta	36 279,79	-1 388,80
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	34 612,84	4 335,05
RAHAVAROJEN MUUTOS	765 224,80	-2 086 876,73

Rahavarat 31.12. 26 958 136,31

Rahavarat 1.1. 26 192 911,51

Tulevaisuusrahaston tase

VASTAAVAA	2023	2022	VASTATTAVAA	2023	2022
VAIHTUVAT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Saamiset			Muut omat rahastot	28 980 000,00	28 980 000,00
Lyhytaikaiset saamiset			Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-1 811 463,42	279 748,37
Saamiset kunnalta	973 469,07	975 625,04	Tilikauden yli-/alijäämä	730 611,94	-2 091 211,79
Muut saamiset	3 822,93	0,00		<u>27 899 148,52</u>	<u>27 168 536,58</u>
	977 292,00	975 625,04			
Rahoitusarvopaperit			VIERAS PÄÄOMA		
Osakkeet ja osuudet	7 538 766,43	6 376 832,12	Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainasaamiset	6 482 935,04	7 440 986,46	Ostovelat	1 506,85	0,00
Muut arvopaperit	12 895 789,73	12 372 152,69	Muut velat	239,60	0,00
	<u>26 917 491,20</u>	<u>26 189 971,27</u>	Siirtovelat	34 533,34	0,00
				<u>36 279,79</u>	<u>0,00</u>
Rahat ja pankkisaamiset	40 645,11	2 940,27			
			VASTATTAVAA	27 935 428,31	27 168 536,58
VASTAAVAA YHTEENSÄ	27 935 428,31	27 168 536,58			

5.2. Kirjanpidollinen eriyttäminen ja markkinaperusteinen hinnoittelu

KIRJANPIDOLLINEN ERIYTTÄMINEN JA MARKKINAPERUSTEINEN HINNOITTELU

Julkisyhteisöllä on velvollisuus pitää erillistä kirjanpitoa eri toiminnoistaan silloin, kun toimija harjoittaa sekä kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa että muuta toimintaa. Markkinoilla tapahtuvan taloudellisen toiminnan tulkinnessa on ratkaisevaa harjoitettavan toiminnan luonne, joka on arvioitava tapauskohtaisesti.

Kirjanpidon eriyttämisvaatimus ei koske tilanteita, joissa

- toiminta ei ole markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa (julkisen vallan käyttö ja viiranomaistoiminta)
- toimija harjoittaa ei-markkinatoiminnan lisäksi vain sellaista taloudellista toimintaa, joka kuuluu kuntalain 126 §:n 2 momentin soveltamisalaan
- yksikön markkinoilla tapahtuvan taloudellisen toiminnan liikevaihto on alle 40.000 euroa vuodessa.

Kirjanpidon eriyttämisvaatimus koskee tilanteita, joissa

- julkissektori tai sen määräysvaltaan kuuluva yksikkö esim. yhtiö harjoittaa kilpailutilanteessa markkinoilla olevaa taloudellista toimintaa ja muuta toimintaa
- kysymys on hankintalain 15 §:n sallimasta ulosmyynnistä ulkopuolisille toimijoille
- kunta tai kuntayhtymä kuntaorganisaatiomuodossa toimii kuntalain 127 §:n poikkeussäännöksen perusteella kilpailutilanteessa markkinoilla.

Mikäli eriytettävän liiketoiminnan (yksikkö, kustannuspaikka) liikevaihto jää alle 40 000 euron, tulee muut mahdolliset vastaavat yksiköt yhdistää yhdeksi yksiköksi ja esittää yhdellä tuloslaskelmalla. Jokaisen yli 40 000 euron ylittävän yksikön liikevaihdon osalta on tehtävä tuloslaskelma erikseen.

LIIKETOIMINNAN ERIYTETTY TULOSLASKELMA, TOIMITILAVUOKRAUS

	2023		2022	
Liiketoiminta				
Liikevaihto		136 067,68		169 614,39
Liiketoiminnan muut tuotot				
Muut tuet ja avustukset		610,03		
Materiaalit ja palvelut				
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-97 725,18		-98 540,30	
Palvelujen ostot	-64 857,24	-162 582,42	-65 746,19	-164 286,49
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-2 011,37		-3 054,86	
Henkilösivukulut	-453,49	-2 464,86	-618,40	-3 673,26
Poistot ja arvonalentumiset		-72 910,03		-70 788,93
Liiketoiminnan muut kulut		-9 340,60		-8 049,67
Liikelylijäämä (-alijäämä)		-110 620,20		-77 183,96
Rahoitustuotot ja -kulut		25,00		34,06
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-110 595,20		-77 149,90

Liiketoiminta sisältää asuntojen ja toimitilojen vuokraksen muille kuin kuntayhtymille ja niille sidos-yksiköille, jotka eivät toimi kilpailuilla markkinoilla.

Kustannusten kohdentamisessa on noudatettu aiheuttamisperiaatetta ja kulujen kohdentamisessa on käytetty kustannuslaskennallisia menetelmiä. Toimitilavuokraukseen kohdistuvien kustannusten kohdistamiseen on käytetty neliöiden määriä.

LIIKETOIMINNAN ERIYTETTY TULOSLASKELMA, TALOUSHALLINTOPALVELUT

	2023		2022	
Liiketoiminta				
Liikevaihto		87 854,73		115 040,00
Liiketoiminnan muut tuotot		8,25		0,00
Muut tuet ja avustukset				
Materiaalit ja palvelut				
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-126,82		-114,77	
Palvelujen ostot	-28 403,76	-28 530,58	-28 985,50	-29 100,27
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-42 335,36		-61 114,76	
Henkilösivukulut	-8 307,00	-50 642,36	-18 294,74	-79 409,50
Poistot ja arvonalentumiset		0,00		0,00
Liiketoiminnan muut kulut		-3 714,81		-4 053,09
Liikelylijäämä (-alijäämä)		4 975,23		2 477,14
Rahoitustuotot ja -kulut		-0,08		-0,70
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		4 975,15		2 476,45

Liiketoiminta sisältää taloushallintopalvelujen myynnin tytäryhteisöille.

Eriyttäminen on tehty käytetyn työajan perusteella, jonka mukaisesti myös yleiskustannukset on jaettu.

LIIKETOIMINNAN ERIYTETTY TULOSLASKELMA, ASIAKASPALVELU

	2023		2022
Liiketoiminta			
Liikevaihto	43 393,56		43 345,20
Liiketoiminnan muut tuotot			
Muut tuet ja avustukset			
Materiaalit ja palvelut			
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-70,16	-62,00	
Palvelujen ostot	-4 717,46	-4 708,05	-4 770,05
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-27 226,93	-31 774,59	
Henkilösivukulut	-5 560,64	-6 470,56	-38 245,15
Poistot ja arvonalentumiset	0,00		0,00
Liiketoiminnan muut kulut	-1 993,74		-2 425,54
Liikelylijäämä (-alijäämä)	3 824,63		-2 095,54
Rahoitustuotot ja -kulut	0,00		-0,13
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 824,63		-2 095,68

Liiketoiminta sisältää asiakaspalvelujen myynnin Kummun Kodeille. Eriyttäminen on tehty käytetyn työajan suhteessa, jonka mukaan myös yleiskustannukset on jaettu.

LIIKETOIMINNAN ERIYTETTY TULOSLASKELMA

Liiketoiminnat, joiden liikevaihto yhteensä on alle 40 000 €.

	2023		2022
Liiketoiminta			
Liikevaihto	48 149,07		24 571,47
Liiketoiminnan muut tuotot			
Muut tuet ja avustukset			
Materiaalit ja palvelut			
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-19 919,54	-2 890,77	
Palvelujen ostot	-7 684,89	-12 081,00	-14 971,77
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-19 665,50	-21 963,65	
Henkilösivukulut	-4 813,45	-4 349,36	-26 313,01
Poistot ja arvonalentumiset	-7 873,66		-7 106,38
Liiketoiminnan muut kulut	-4 288,17		-5 814,11
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-16 096,14		-29 633,80
Rahoitustuotot ja -kulut	0,00		0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-16 096,14		-29 633,80

Liiketoiminta sisältää siivouspalvelujen, pesulapalvelujen myyntiä, venepaikkojen vuokrauksen ja jäähileaseman toiminnan. Kustannusten kohdentamisessa on noudatettu aiheuttamisperiaatetta ja kulujen kohdentamisessa on käytetty kustannuslaskennallisia menetelmiä.

6 Allekirjoitukset ja merkinnät

Tilinpäätös vuodelta 2023 hyväksytty kaupunginhallituksessa

Outokummussa 25. päivänä maaliskuuta 2024

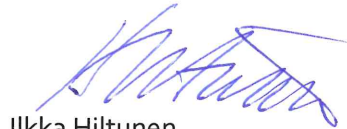

Päivi Lintumäki
kaupunginjohtaja

Jonna Nissinen
kaupunginhallituksen puheenjohtaja

Sanna Antikainen
kaupunginhallituksen jäsen

Ilkka Hiltunen
kaupunginhallituksen jäsen

Pentti Jääskeläinen
kaupunginhallituksen jäsen

Eveliina Kannainen
kaupunginhallituksen jäsen

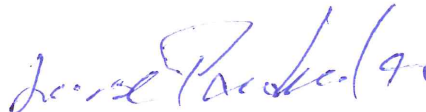
Jyrki-Pekko Kinnunen
kaupunginhallituksen jäsen

Ilkka Mertanen
kaupunginhallituksen jäsen

Pirkko Palander
kaupunginhallituksen jäsen

Lasse Pouhula
kaupunginhallituksen jäsen

Tilintarkastusmerkintä:

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Outokummussa 22/5 2024

BDO Audiator Oy

Taina Törrönen
tilintarkastaja, JHT, HT

7. Kirjanpitokirjat ja tositteiden lajit

7.1 Käytetyt kirjanpitokirjat vuonna 2023

TASEKIRJA	Pysyvästi sidottuna
PÄIVÄ- JA PÄÄKIRJAT	10 vuotta sähköisenä
TASE-ERITTELYT	Mapitettuina 10 vuotta
TILIKARTAT	Pysyvästi atk-tulosteena
KUSTANNUSPAIKKALUETTELO	Pysyvästi atk-tulosteena
TILITOSITTEET	10 vuotta irtolehdet mapitettuna tai sähköisinä

7.2 Käytetyt tositelajit ja tositteet

Id	Nimitys		
ALKUSA	Alkusaldot	1001	1006
BUD	Talousarvio	2001	2004
BUDL	Lisätalousarvio	3001	3004
IRTAIN	Irtaimisto	33001	33011
KASSA2	Kassa2	112001	112351
KLALKU	Konsernin alkusaldot	99910001	99910011
KLKIRJ	Konsernikirjaukset	99930001	99930010
KLYHT	Tytäryht./Kuntayht.	99920001	99920008
KOMMUI	Käyttöomaisuus muistiot	39001	39023
KOMTOS	Käyttöomaisuus	34001	34053
LASKUT	L7 kp-aineisto	45001	45040
MUIRO2	Muistiotos2 Rondo ulkoinen	15001	15078
MUIRS2	Muistiotos Sis2Rondo	25001	25045
MUISIS	Muistio sisäinen	20001	20049
MUIST1	Muistiotositteet 1	10001	10393
MUISTP	Muistio ulkoinen, tilinpäätös	32001	32009
OMAKSU	Ostoreskontra maksut	8990001	8990291
OSTOT	Ostolaskut	8000001	8009518
PALKAT	Palkkatositteet	100001	100031
PANKKI	Pankkien tiliotteet	101001	101413
SISROP	Sislaskut2 Rondo	40001	40256
MPR15	MR Laskulaji 15	15000001	15000464
MRP17	MR Laskulaji 17	17000001	17000075
MRP18	MR Laskulaji 18	18000001	18000286
MRP19	MR Laskulaji 19	19000001	19000141
MRP20	MR Laskulaji 20	20000001	20000512
MRP23	MR Laskulaji 23	23000001	23000080
MRP26	MR Laskulaji 26	26000001	26000090
MPR32	MR Laskulaji 32	32000001	32000004
MRP33	MR Laskulaji 33	33000001	33000276

MRP36	MR Laskulaji 36	36000001	36000192
MRP44	MR Laskulaji 44	44000001	44005472
MRP47	MR Laskulaji 47	47000001	47000175
MRP48	MR Laskulaji 48	48000001	48000040
MRP54	MR Laskulaji 54	54000001	54000920
MRP98	MR Laskulaji 98	98000001	98000031
MRP99	MR Laskulaji 99	99000001	99004489
MRPMAN	MRP Manuaalisuoritukset	5110001	5110171
MRPVII	MRP Viitesuoritukset	5210001	5210696
MRPHYV	MR hyvityslaskut kuittaukset	5310001	5310054
MRPK	MR Tileistä poisto	5410001	5410012
ZBF	Budjetointitositteet	96000	96012

Outokummun kaupunki
PL 47 (Hovilankatu 2) 83501 Outokumpu
puh. 013 5591 (vaihde)
etunimi.sukunimi@outokummunkaupunki.fi
www.outokummunkaupunki.fi